

KANTAR

Zelena agenda

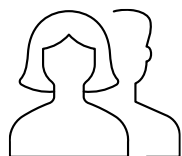
TMG Insights
Januar 2024

Sadržaj

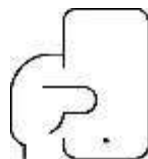
1	Percepcija građana Srbije o ugroženosti životne sredine	5
2	Klimatske promene i prirodni resursi	51
3	Šume i šumski resursi	111
4	Energija i energetska siromaštvo	137
5	Transport	178
6	Zagađenje vazduha	194
7	Cirkularna ekonomija, otpad i reciklaža	236
8	Voda za piće	260
9	Biodiverzitet	298
10	Hrana i održivi lanci vrednosti u hrani	302

Metodologija

Longitudinalno istraživanje, treći talas

Reprezentativni uzorak od 2001 građana, starosti 18+
Teritorija: Srbija (isključujući Kosovo**), urbane i ruralne sredine
Tip uzorka: stratifikovani slučajni uzorak
Podaci ponderisani prema polu, starosti, obrazovanju, tipu naselja i regionu.

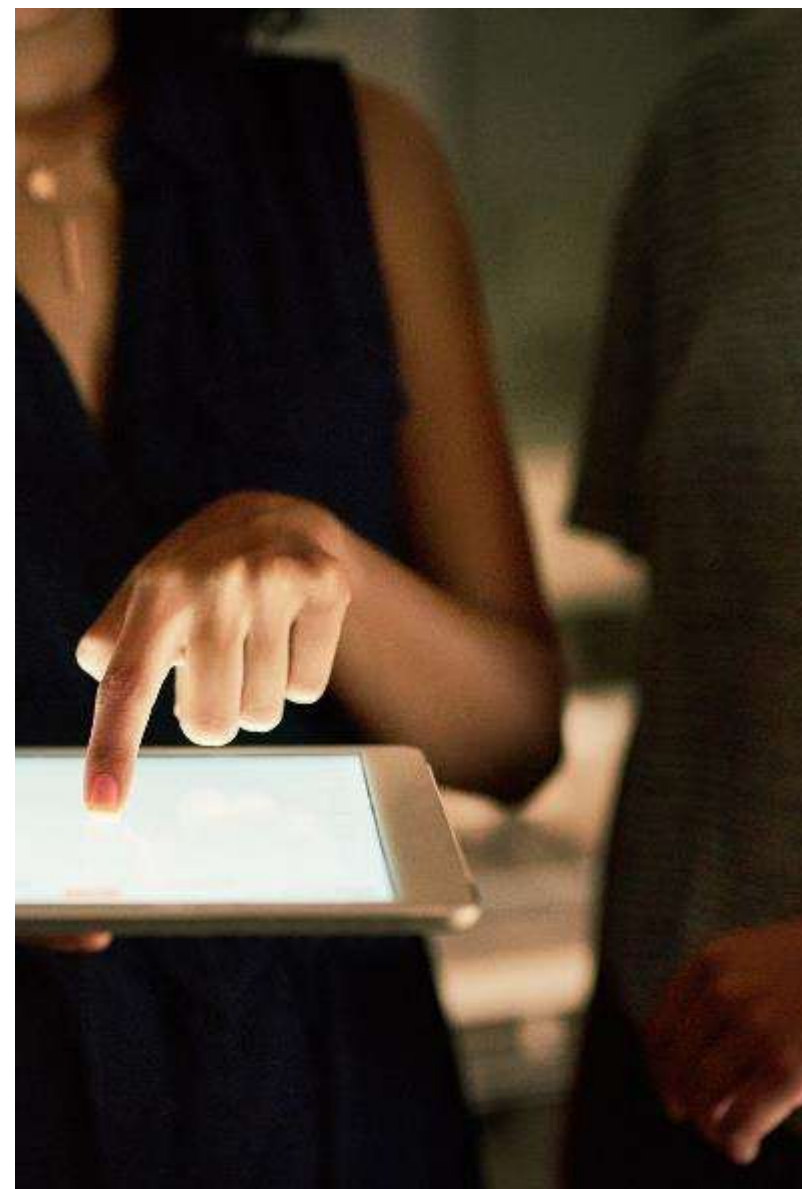
F2F intervju, licem u lice TAPI (prikupljanje podataka uz korišćenje tableta)

26. decembar 2023. – 17. januar 2024.

Upitnik je razvijen imajući u vidu prethodne talase u cilju praćenja trendova, a takođe je revidiran u dogovoru sa predstavnicima UNDP-a.

Uzorak

		%
Pol	Muški	48
	Ženski	52
Godine	18 - 29	15
	30 - 39	16
	40 - 49	17
	50 - 64	25
	65+	27
Region	Beograd	25
	Vojvodina	26
	Šumadija i Zapadna Srbija	27
	Južna i Istočna Srbija	21
Tip naselja	Urbano	62
	Ruralno	38
Obrazovanje	Osnovna škola	24
	Srednja škola	53
	Viša škola/Fakultet	23
Radni status	Zaposlen u državnoj/lokalnoj administraciji	13
	Zaposlen u privatnom sektoru	35
	Vlasnik preduzeća/firme	4
	Zaposlen u NVO/CSO	0
	Nezaposlen	12
	Neaktivan (u penziji, nesposoban/na za rad)	27
	Poljoprivrednik	3
Učenik/student	6	

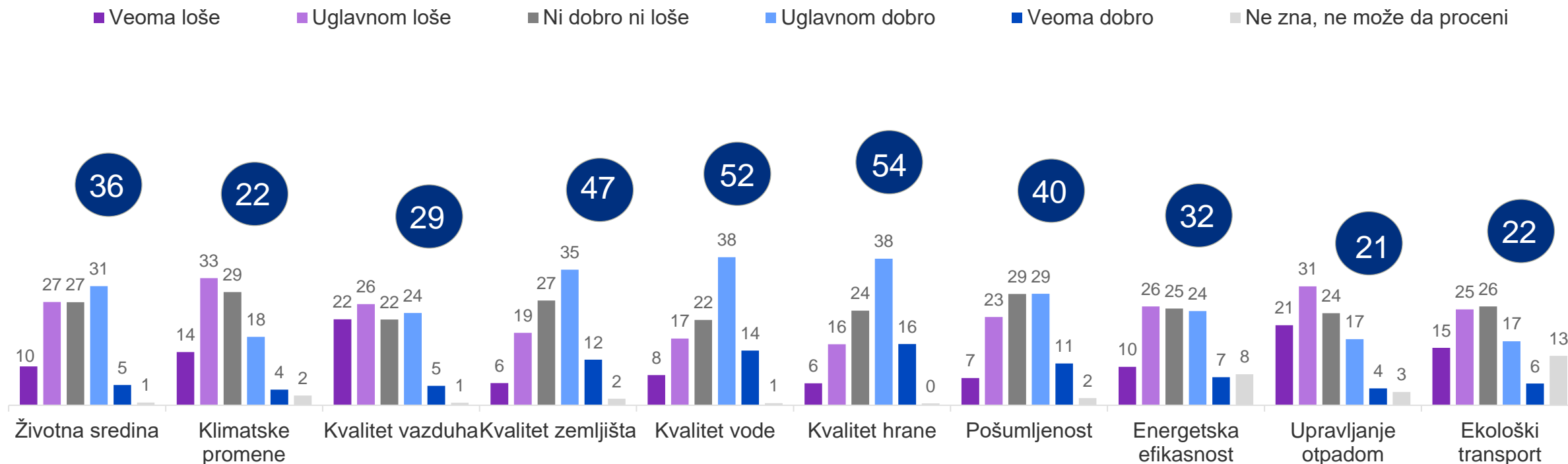

1
Percepcija građana
Srbije o ugroženosti
životne sredine

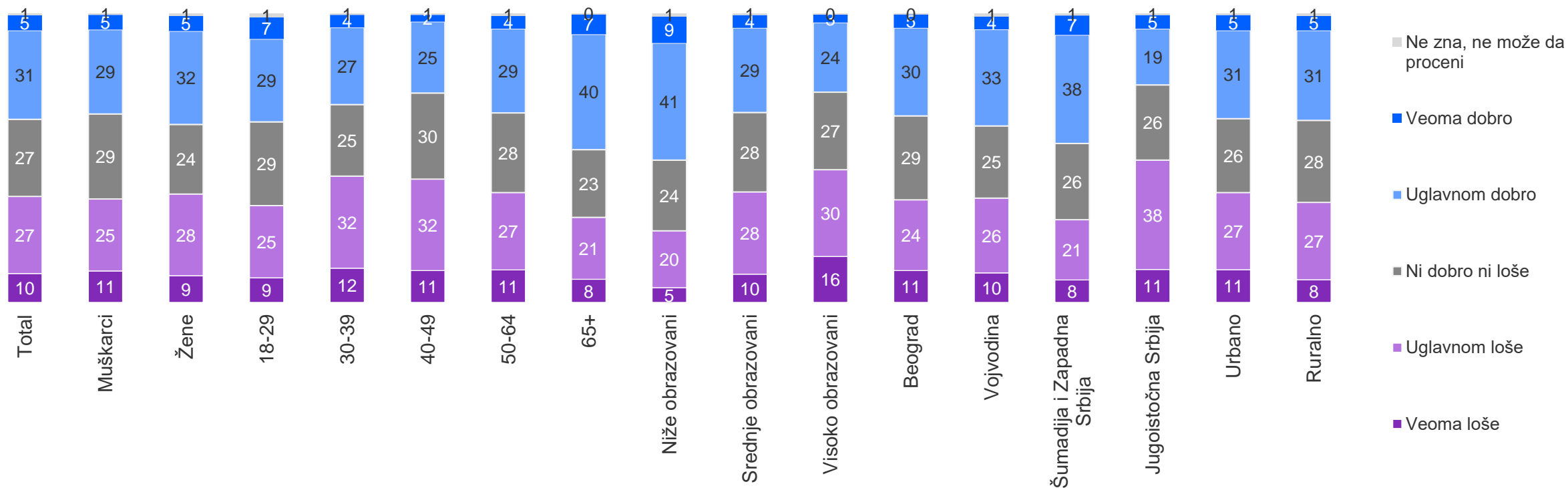
Na skali od 1 do 5, gde 1 znači veoma loše, a 5 znači veoma dobro, kako biste ocenili stanje u Srbiji kada je reč o sledećim aspektima...(u %)

Nešto više od polovine građana smatra da je kvalitet hrane i vode (uglavnom ili veoma) dobar. S druge strane, samo petina građana ocenjuje upravljanje otpadom (21%), klimatske promene (22%) i ekološki transport (22%) dobrim.

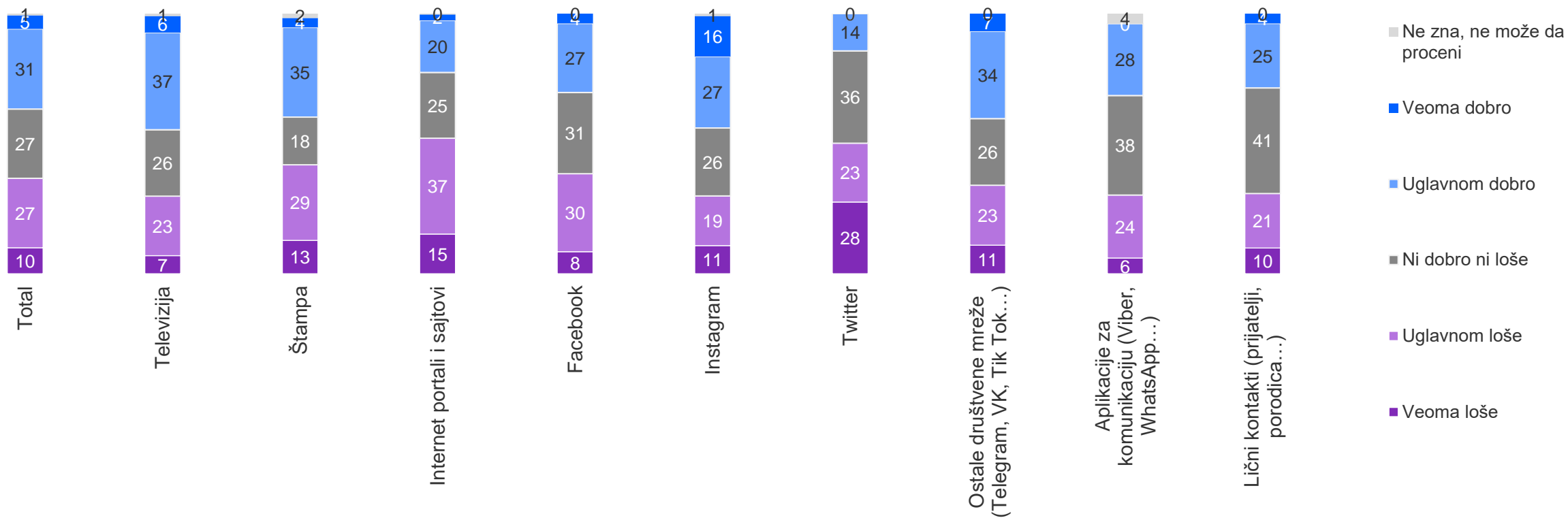

*Novo pitanje, dodato u 2023. godini

Na skali od 1 do 5, gde 1 znači veoma loše, a 5 znači veoma dobro, kako biste ocenili stanje u Srbiji kada je reč o životnoj sredini (u %, prema demografiji)

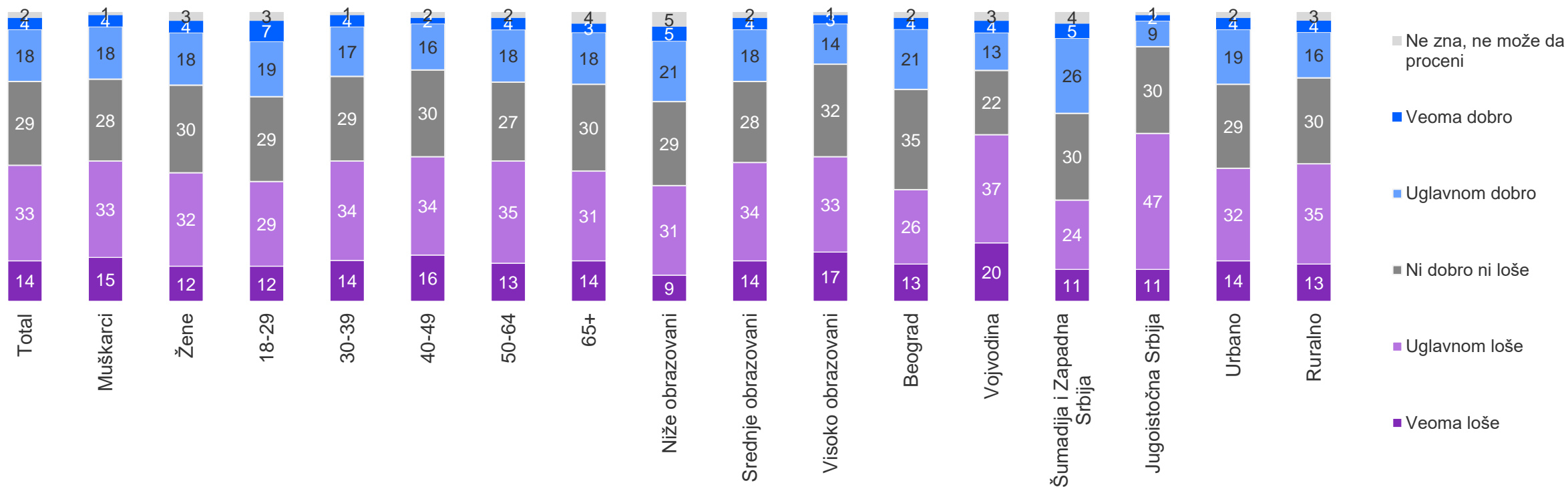

Na skali od 1 do 5, gde 1 znači veoma loše, a 5 znači veoma dobro, kako biste ocenili stanje u Srbiji kada je reč o životnoj sredini (u %, prema izvorima informisanja)

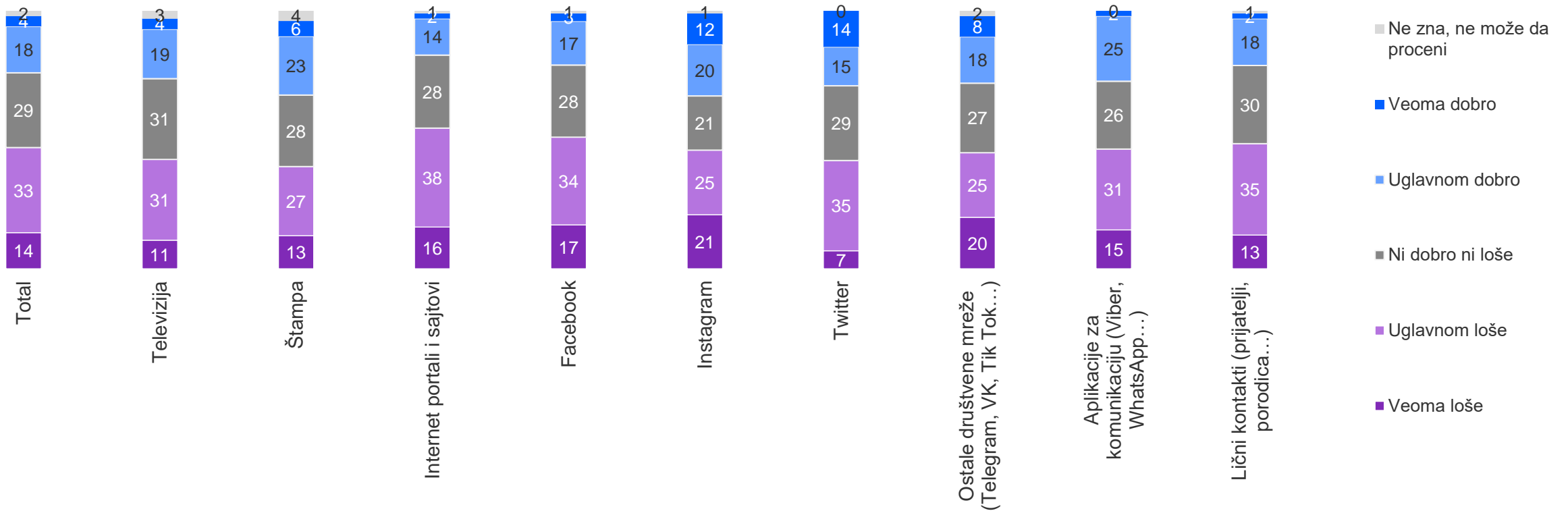

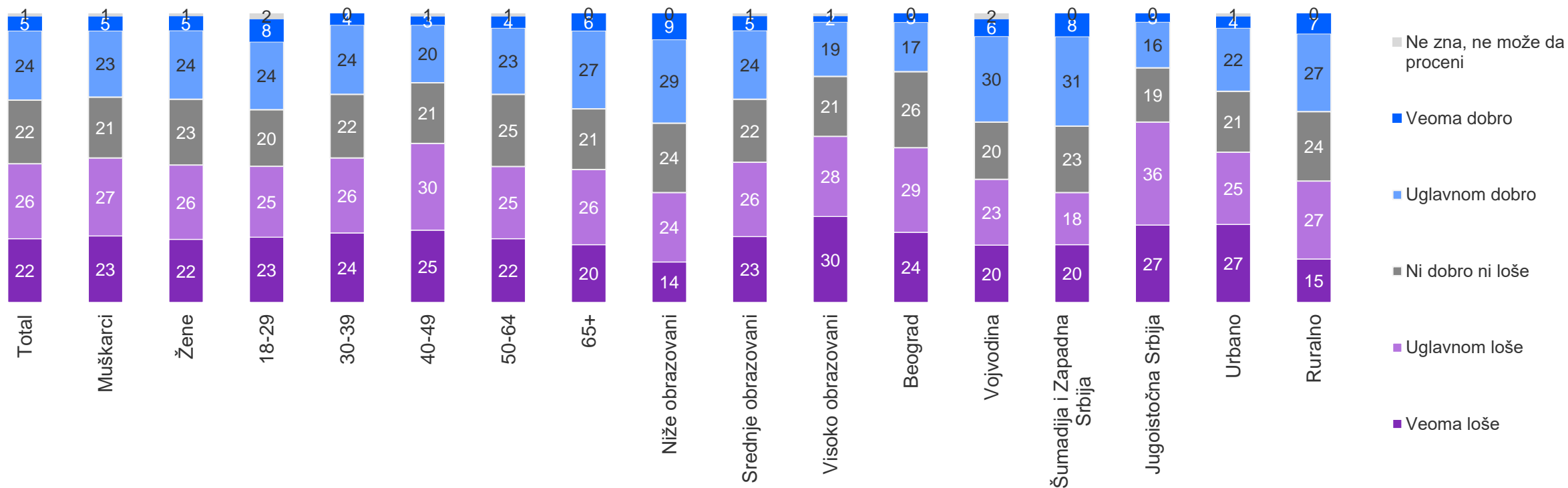
Na skali od 1 do 5, gde 1 znači veoma loše, a 5 znači veoma dobro, kako biste ocenili stanje u Srbiji kada je reč o klimatskim promenama (u %, prema demografiji)

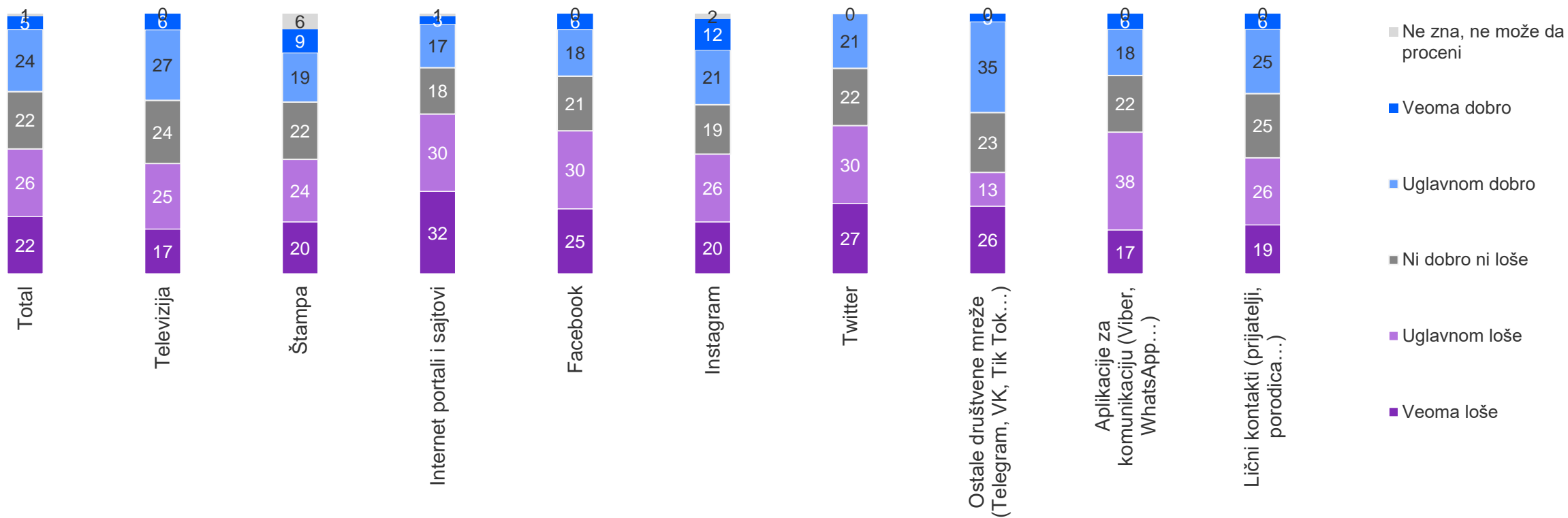
Na skali od 1 do 5, gde 1 znači veoma loše, a 5 znači veoma dobro, kako biste ocenili stanje u Srbiji kada je reč o klimatskim promenama (u %, prema izvorima informisanja)

Na skali od 1 do 5, gde 1 znači veoma loše, a 5 znači veoma dobro, kako biste ocenili stanje u Srbiji kada je reč o kvalitetu vazduha (u %, prema demografiji)

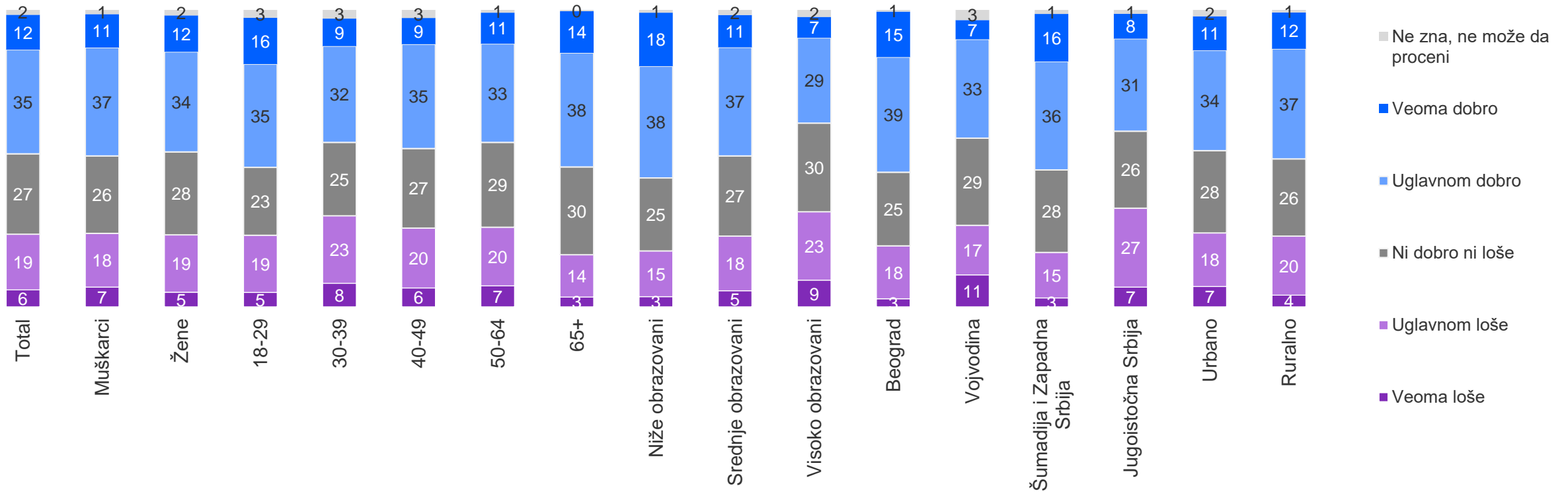

Na skali od 1 do 5, gde 1 znači veoma loše, a 5 znači veoma dobro, kako biste ocenili stanje u Srbiji kada je reč o kvalitetu vazduha (u %, prema izvorima informisanja)

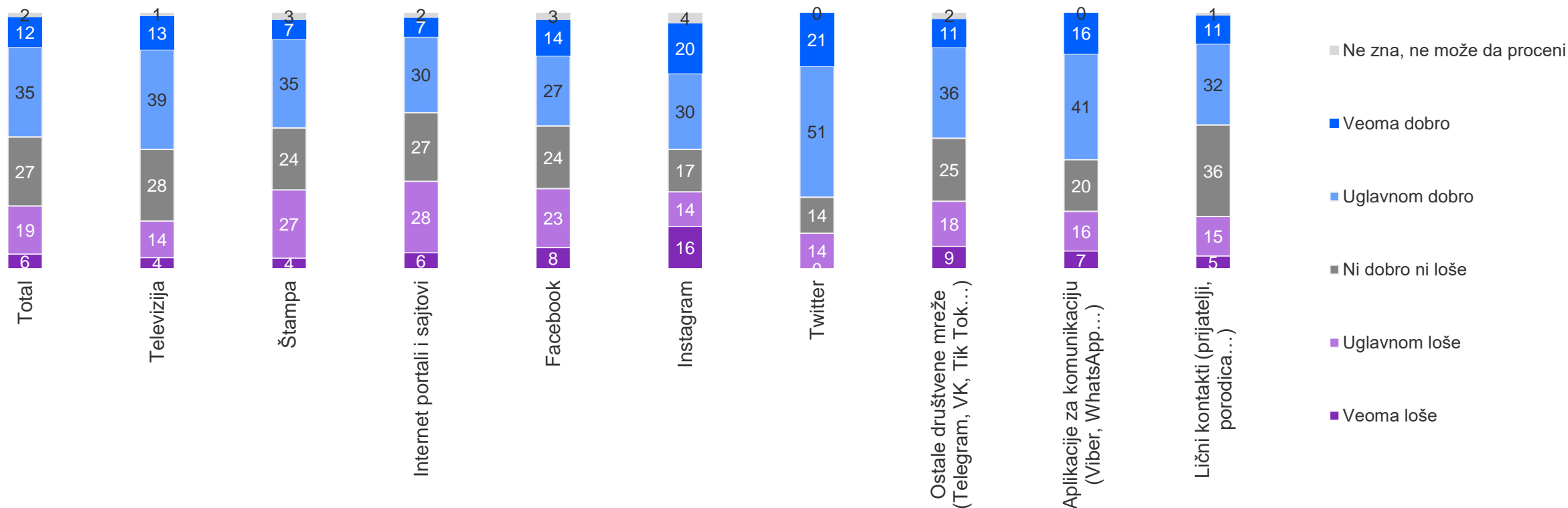

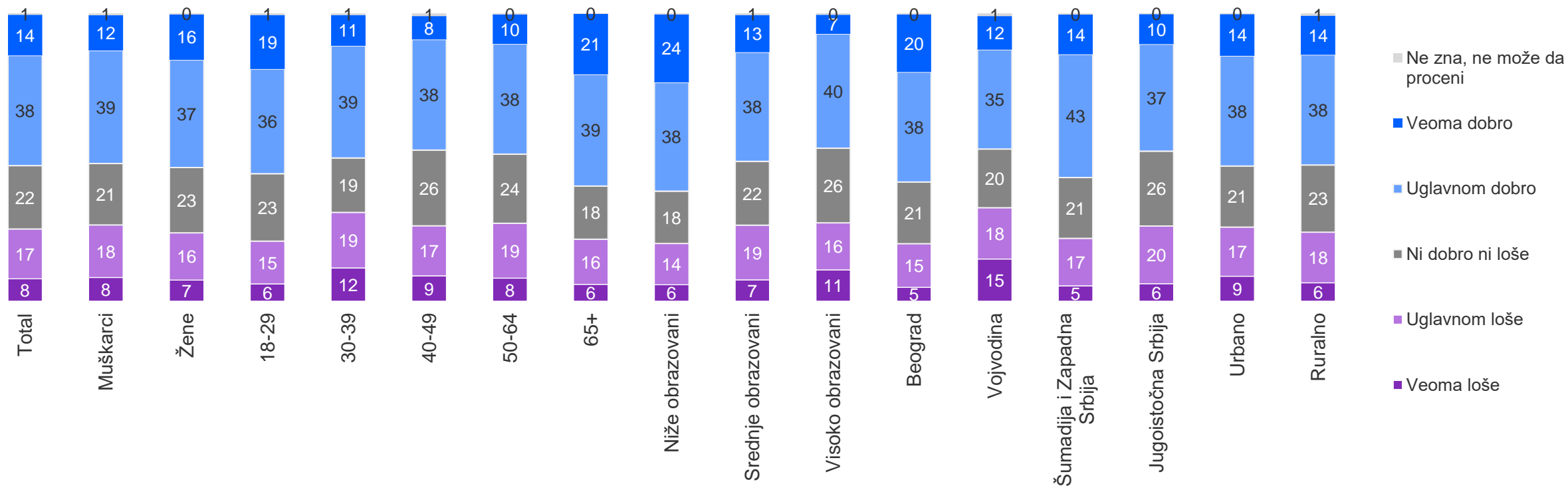
Na skali od 1 do 5, gde 1 znači veoma loše, a 5 znači veoma dobro, kako biste ocenili stanje u Srbiji kada je reč o kvalitetu zemljišta (u %, prema demografiji)

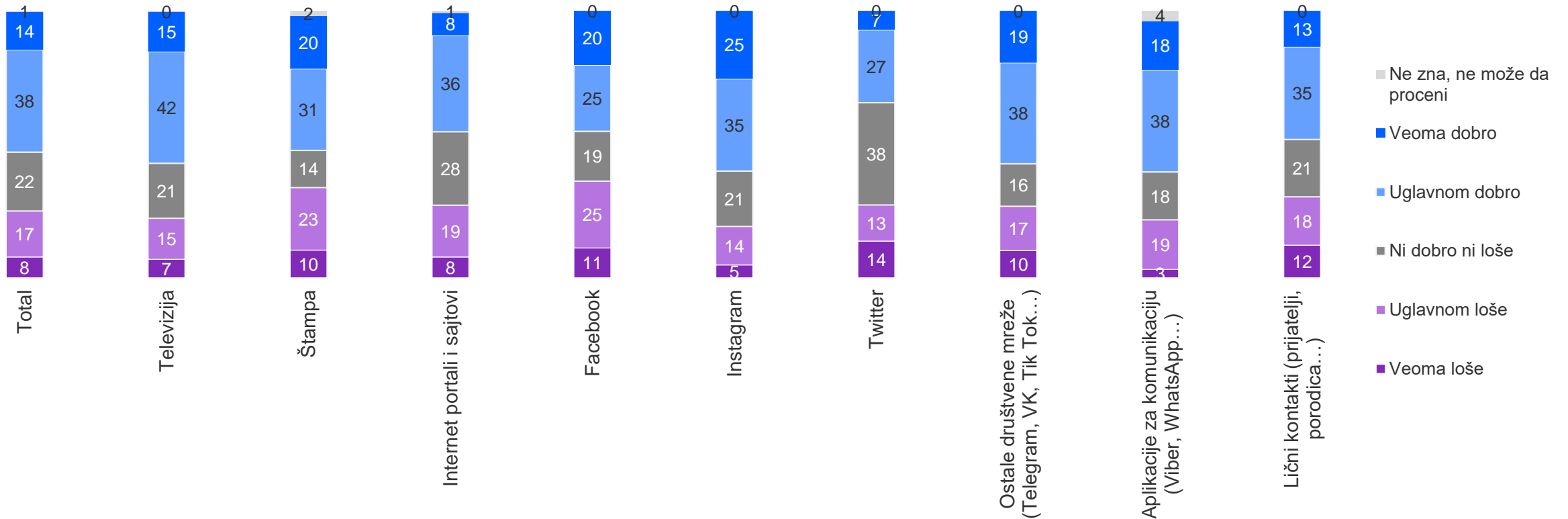
Na skali od 1 do 5, gde 1 znači veoma loše, a 5 znači veoma dobro, kako biste ocenili stanje u Srbiji kada je reč o kvalitetu zemljišta (u %, prema izvorima informisanja)

Na skali od 1 do 5, gde 1 znači veoma loše, a 5 znači veoma dobro, kako biste ocenili stanje u Srbiji kada je reč o kvalitetu vode (u %, prema demografiji)

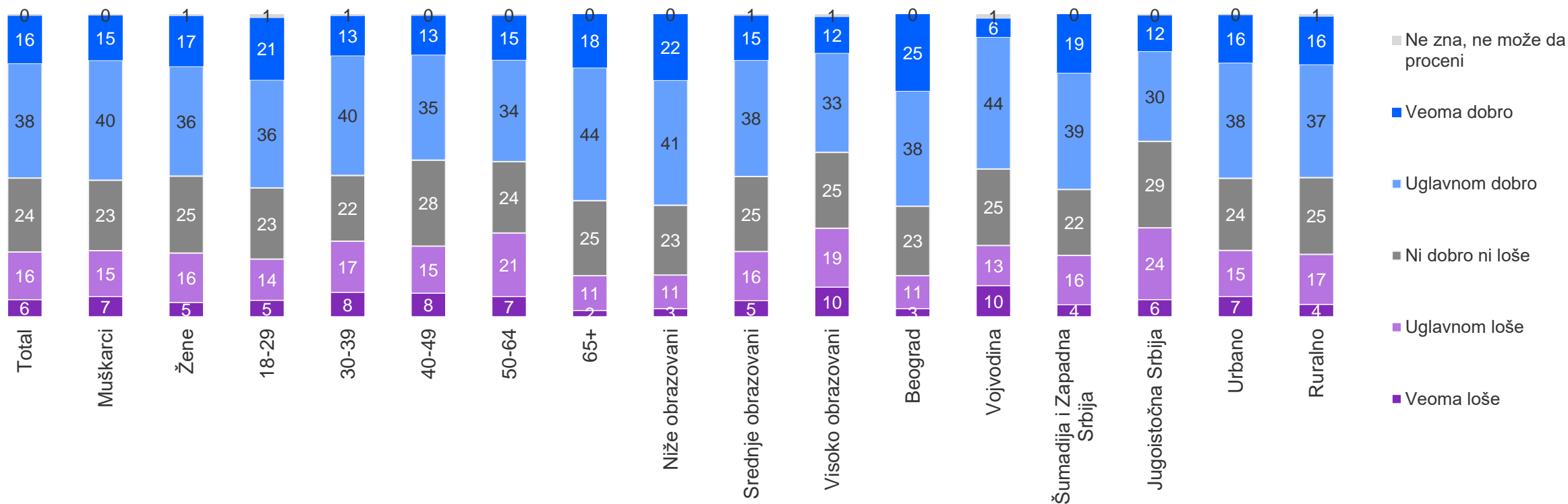

Na skali od 1 do 5, gde 1 znači veoma loše, a 5 znači veoma dobro, kako biste ocenili stanje u Srbiji kada je reč o kvalitetu vode (u %, prema izvorima informisanja)

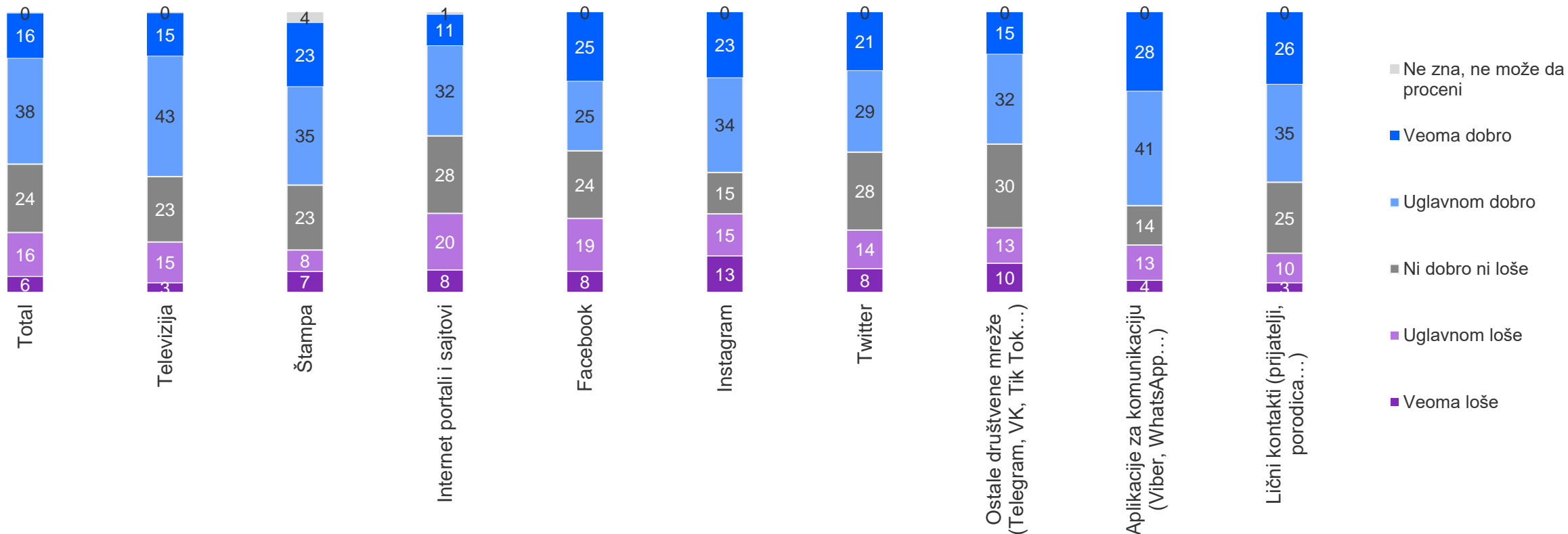

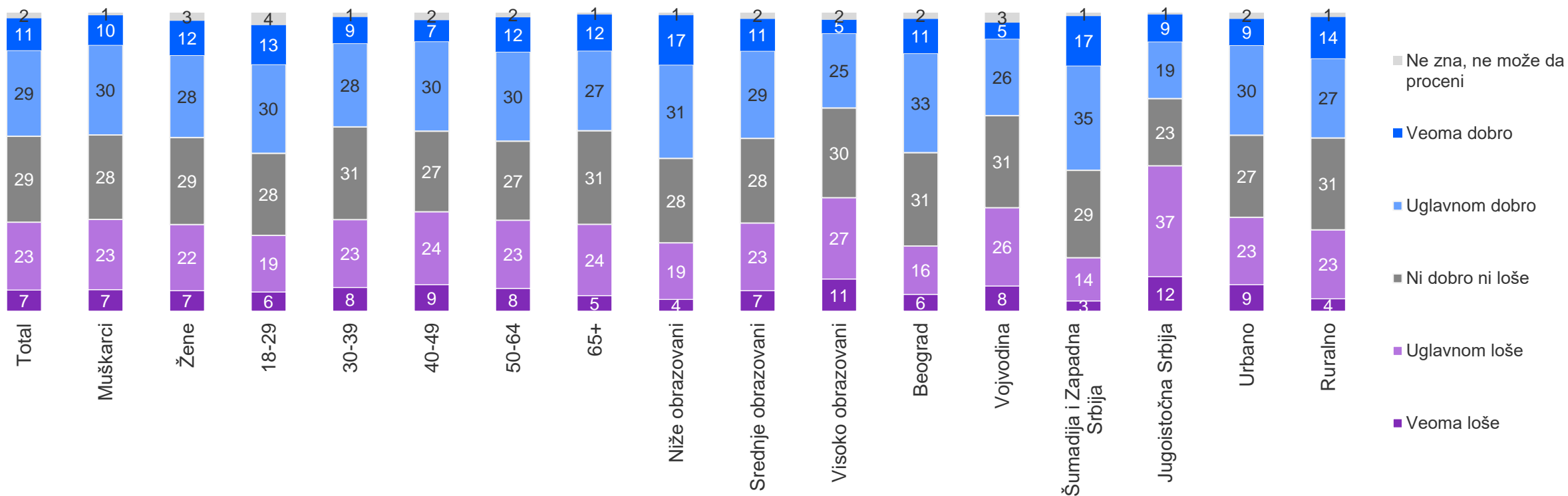
Na skali od 1 do 5, gde 1 znači veoma loše, a 5 znači veoma dobro, kako biste ocenili stanje u Srbiji kada je reč o kvalitetu hrane (u %, prema demografiji)

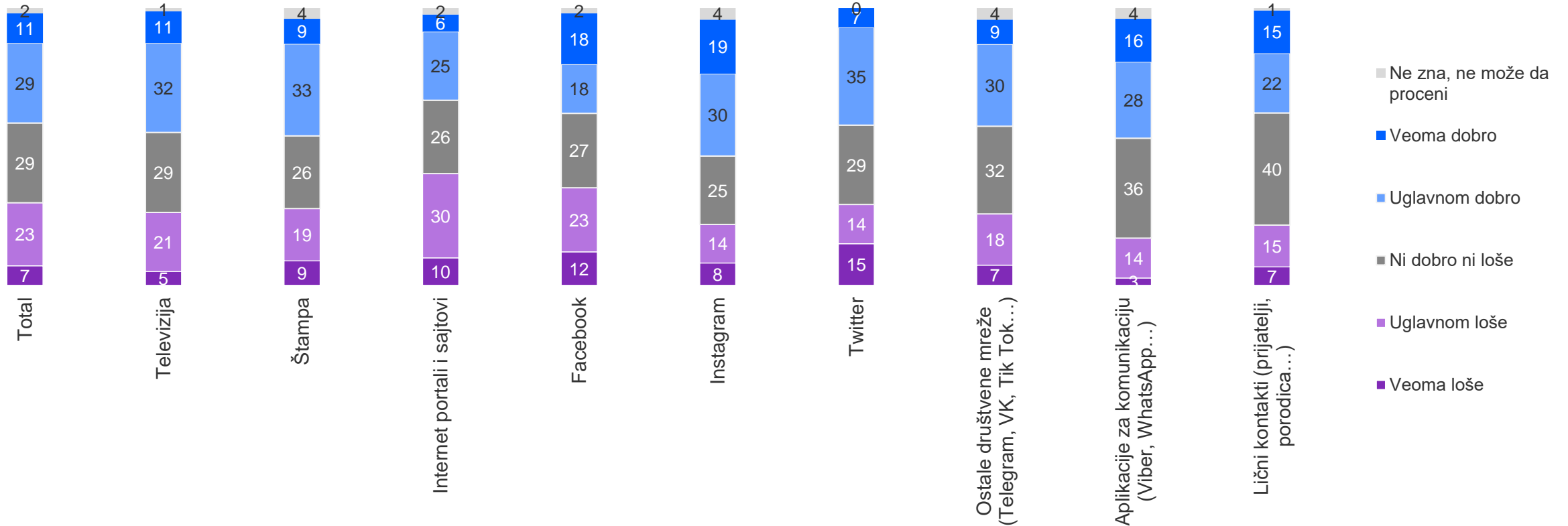
Na skali od 1 do 5, gde 1 znači veoma loše, a 5 znači veoma dobro, kako biste ocenili stanje u Srbiji kada je reč o kvalitetu hrane (u %, prema izvorima informisanja)

Na skali od 1 do 5, gde 1 znači veoma loše, a 5 znači veoma dobro, kako biste ocenili stanje u Srbiji kada je reč o pošumljenosti (u %, prema demografiji)

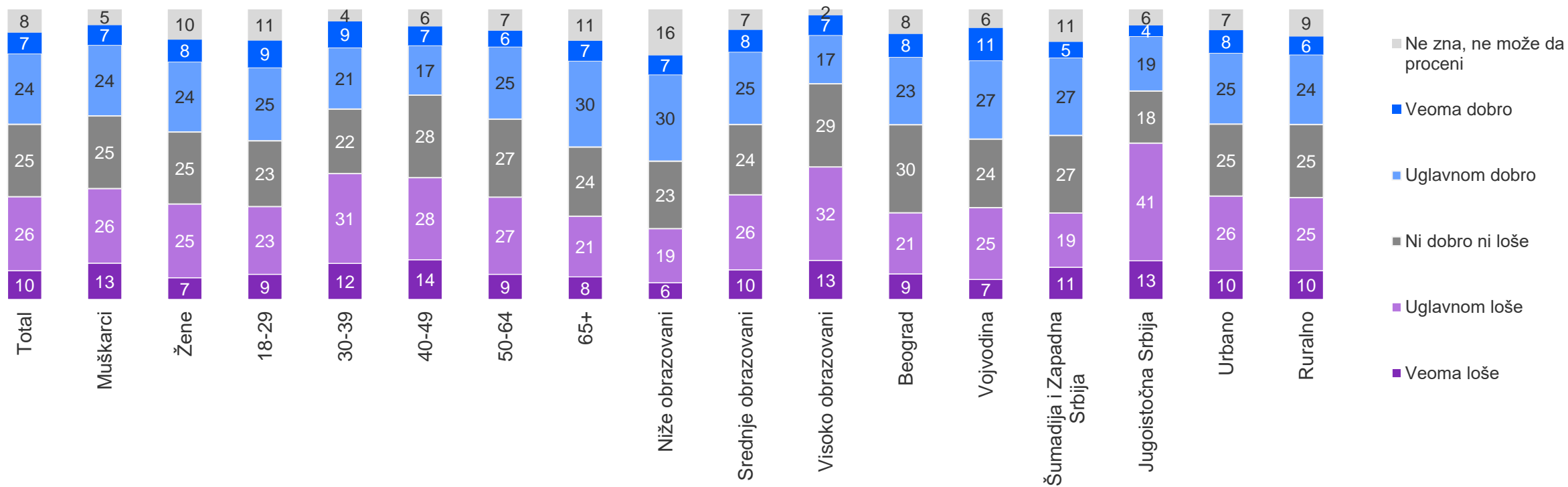

Na skali od 1 do 5, gde 1 znači veoma loše, a 5 znači veoma dobro, kako biste ocenili stanje u Srbiji kada je reč o pošumljenosti (u %, prema izvorima informisanja)

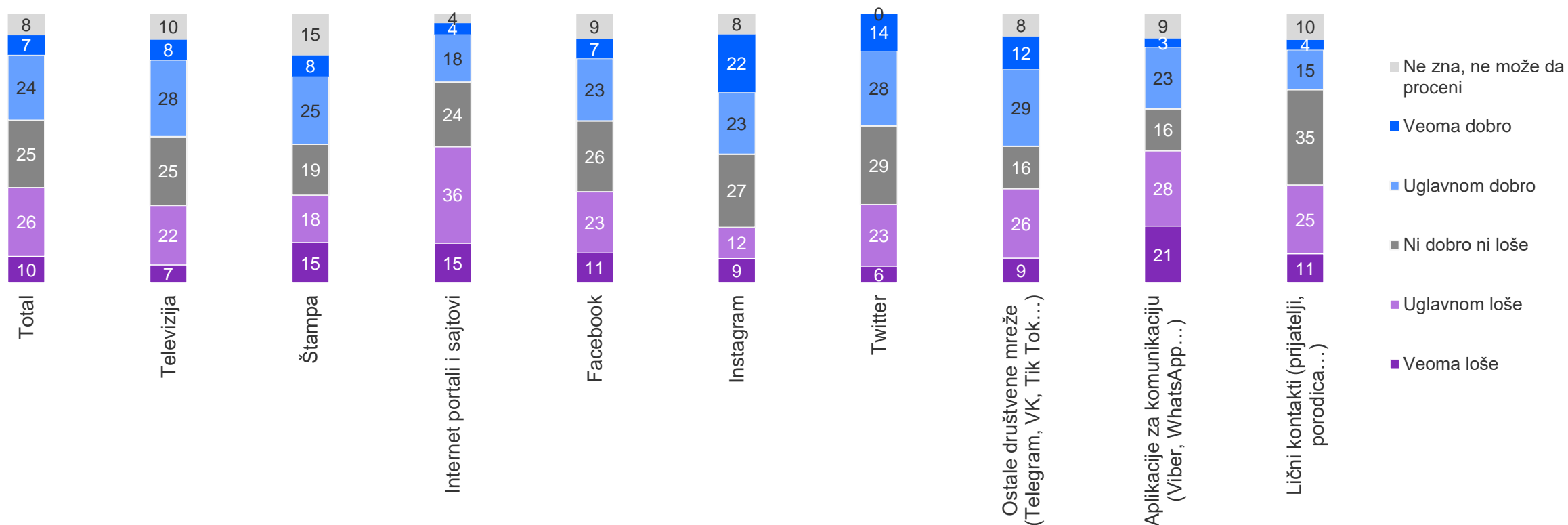

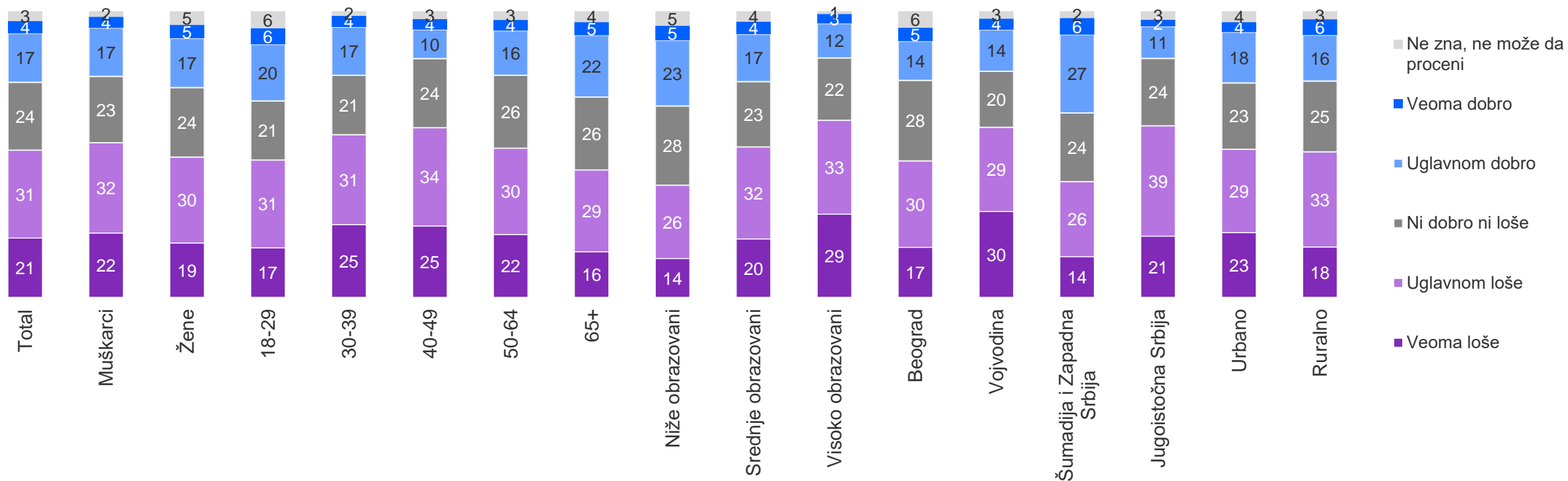
Na skali od 1 do 5, gde 1 znači veoma loše, a 5 znači veoma dobro, kako biste ocenili stanje u Srbiji kada je reč o energetskej efikasnosti (u %, prema demografiji)

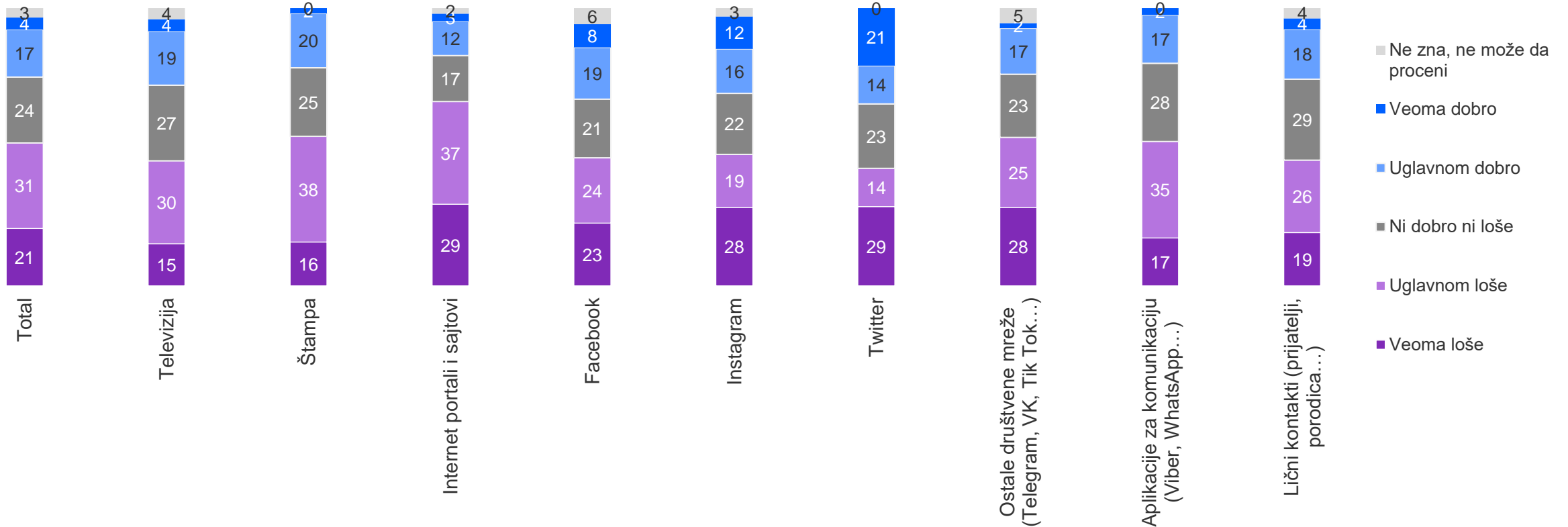
Na skali od 1 do 5, gde 1 znači veoma loše, a 5 znači veoma dobro, kako biste ocenili stanje u Srbiji kada je reč o energetskej efikasnosti (u %, prema izvorima informisanja)

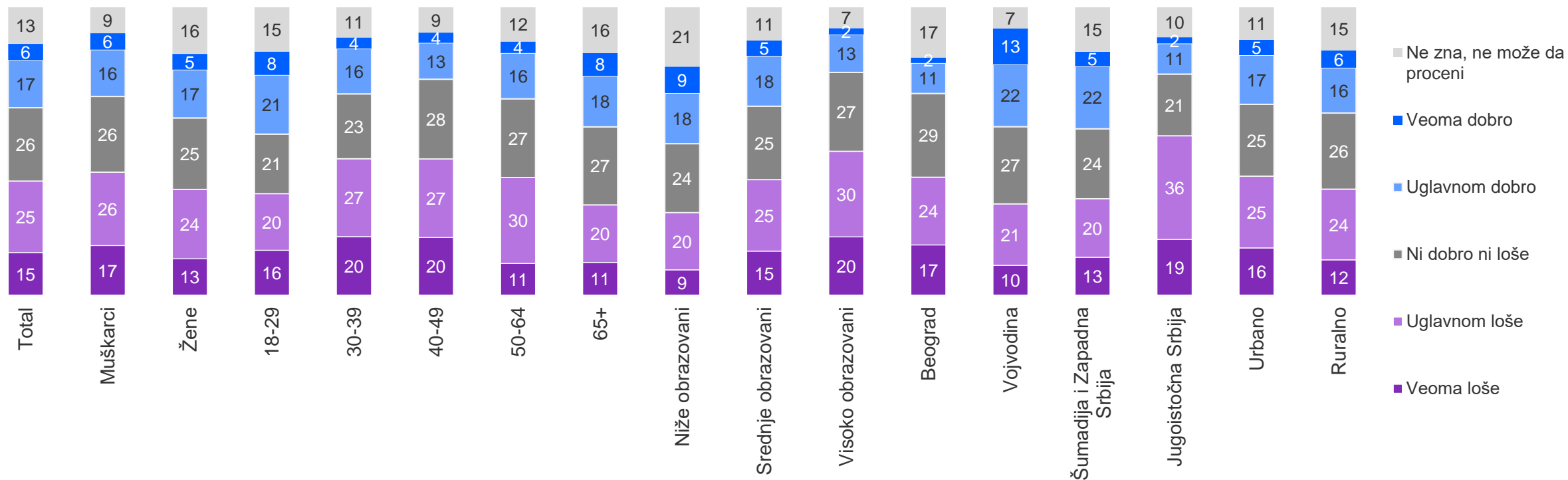
Na skali od 1 do 5, gde 1 znači veoma loše, a 5 znači veoma dobro, kako biste ocenili stanje u Srbiji kada je reč o upravljanju otpadom (u %, prema demografiji)

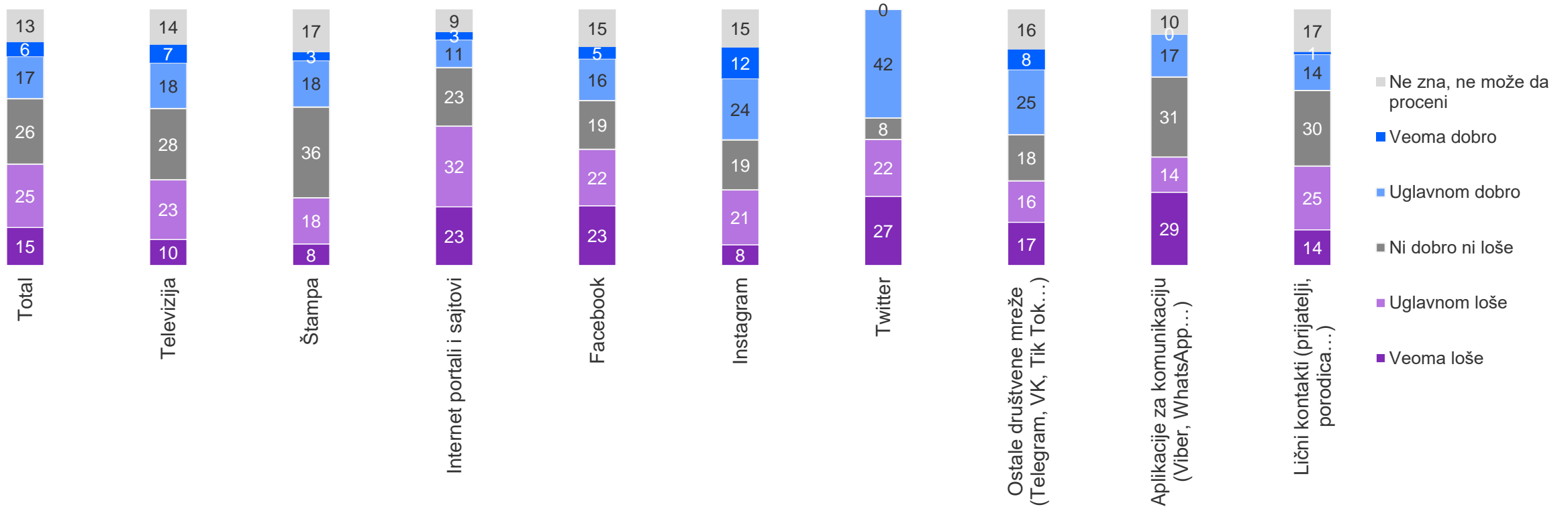
Na skali od 1 do 5, gde 1 znači veoma loše, a 5 znači veoma dobro, kako biste ocenili stanje u Srbiji kada je reč o upravljanju otpadom (u %, prema izvorima informisanja)

Na skali od 1 do 5, gde 1 znači veoma loše, a 5 znači veoma dobro, kako biste ocenili stanje u Srbiji kada je reč o ekološkom transportu (u %, prema demografiji)

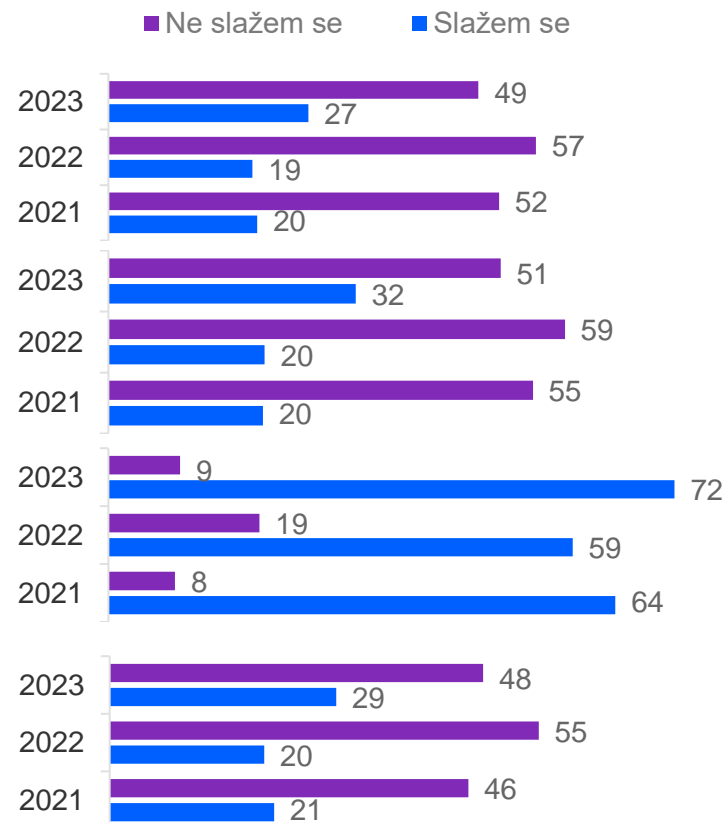
Na skali od 1 do 5, gde 1 znači veoma loše, a 5 znači veoma dobro, kako biste ocenili stanje u Srbiji kada je reč o ekološkom transportu (u %, prema izvorima informisanja)

Životna sredina ili ekonomija? Čemu građani Srbije daju prednost? (u %)

Više od polovine građana (54%) pripada grupi koja smatra da životna sredina treba da ima primat nad ekonomijom u Srbiji. Svaki četvrti građanin (26%) smatra da treba da postoji balans između ekonomije i životne sredine, dok je 21% sklonije da veruje da je ekonomija važnija od životne sredine.

Srbija treba da se fokusira isključivo na ekonomski razvoj, iako to znači da situacija sa životnom sredinom neće biti baš dobra

Kvalitet vazduha nije bitan problem ako osoba nema dovoljno novca za hranu i druge osnovne stvari

Moguće je ulagati u ekonomiju i ostvarivati umereni ekonomski rast uz istovremeno očuvanje životne sredine

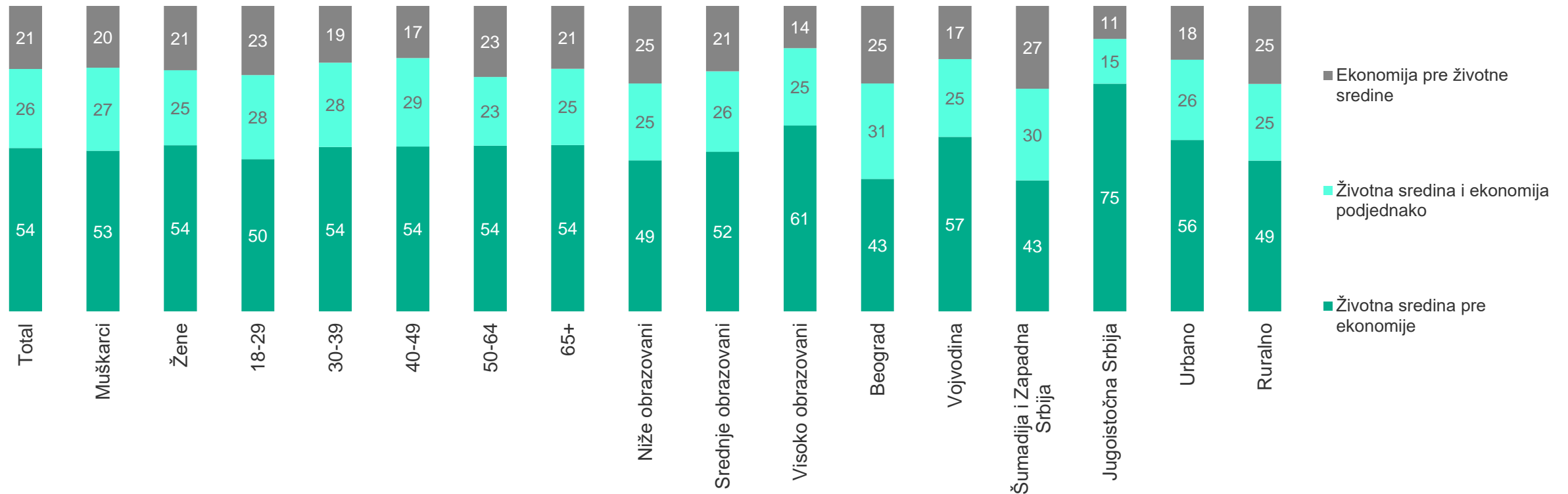
Životna sredina u Srbiji je dobra i jedini razlog zbog koga ljudi pričaju o ovoj temi je jer je kvalitet njihovog života unapređen te mogu da se fokusiraju i na druge stvari

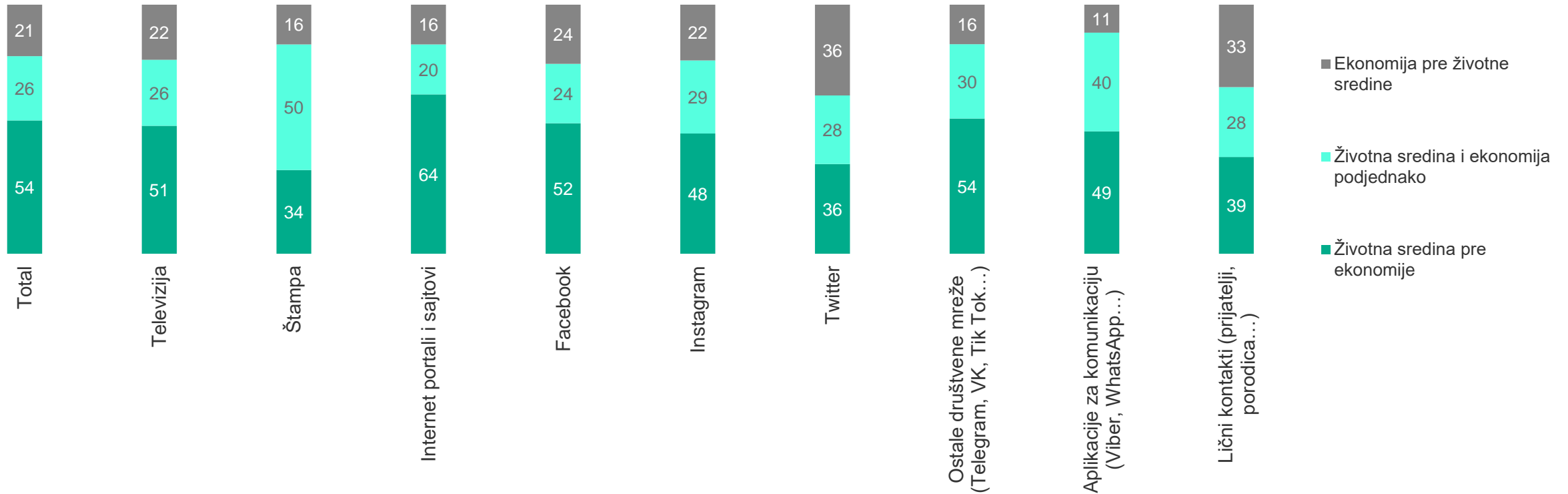

Životna sredina ili ekonomija? Čemu građani Srbije daju prednost? (u %, prema demografiji)

Visokoobrazovani građani i stanovnici jugoistočne Srbije daju prednost životnoj sredini nad ekonomijom. Najviše onih koji prednost daju ekonomiji nad životnom sredinom ima među niže obrazovanima, stanovnicima Beograda i Šumadije i Zapadne Srbije i onima iz ruralnih sredina.

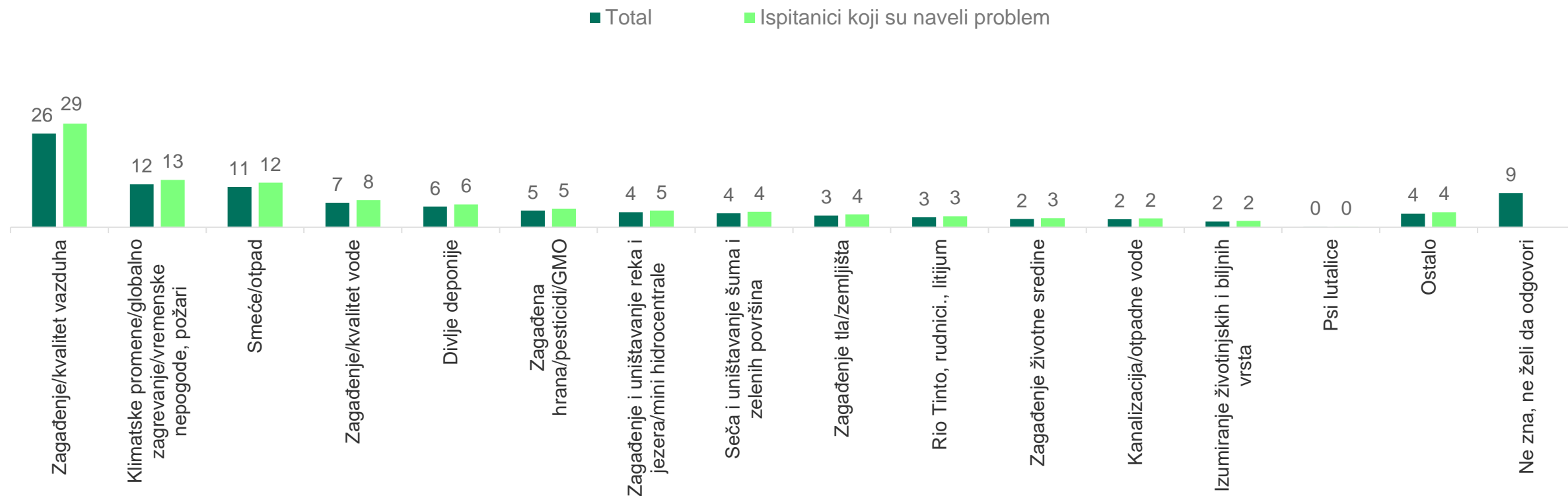

Životna sredina ili ekonomija? Čemu građani Srbije daju prednost? (u %, prema izvorima informisanja)

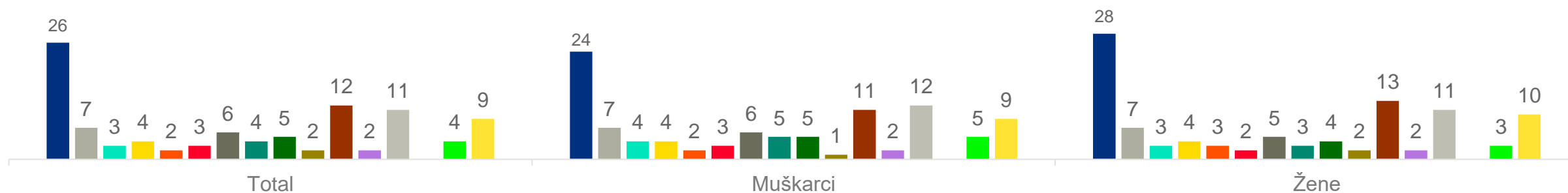
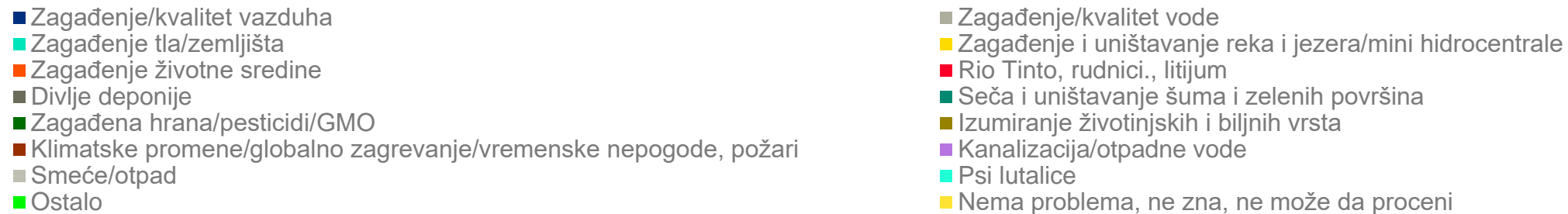

Koji problem iz oblasti zaštite životne sredine Vas lično najviše brine? (u %, otvoreno pitanje)

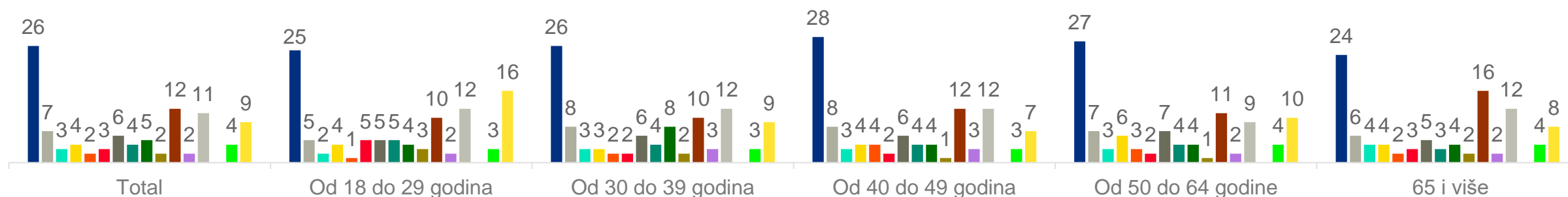
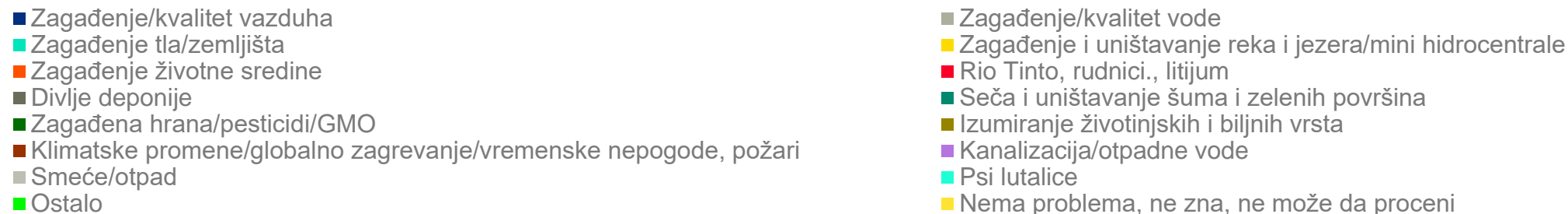
Među problemima zaštite životne sredine koji zabrinjavaju građane, kao i u prethodnom ciklusu istraživanja, prvi je zagađenje vazduha (26% je ovo navelo kao glavni problem). Drugi problem koji ističe 12% građana Srbije su klimatske promene, dok su otpad/smeće (11%) na trećem mestu.

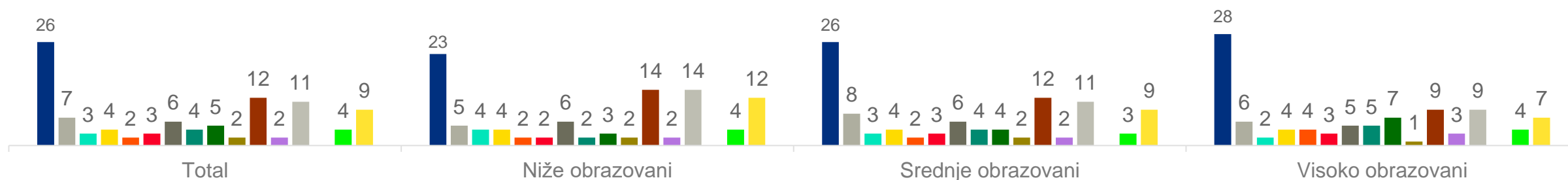
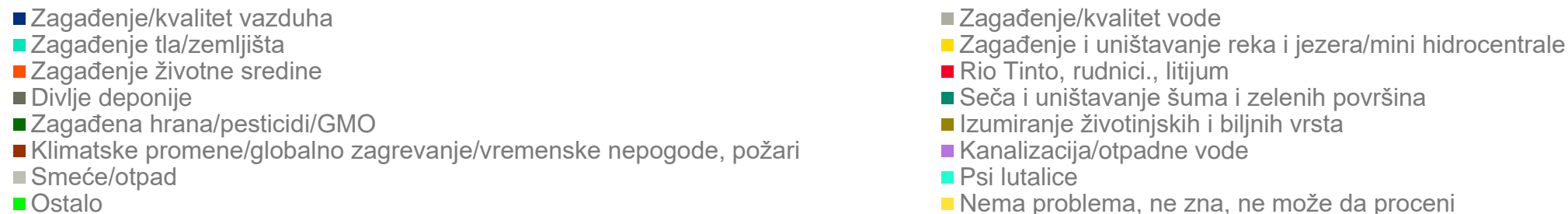
Koji problem iz oblasti zaštite životne sredine Vas lično najviše brine? (u %, prema polu)

Koji problem iz oblasti zaštite životne sredine Vas lično najviše brine? (u %, prema starosti)

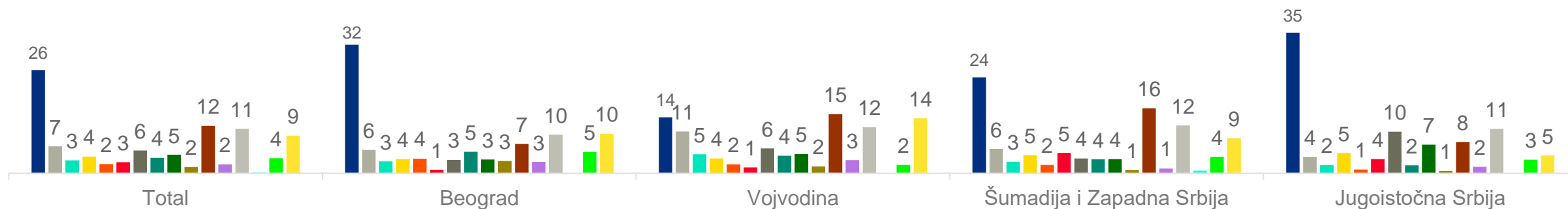
Koji problem iz oblasti zaštite životne sredine Vas lično najviše brine? (u %, prema obrazovanju)

Koji problem iz oblasti zaštite životne sredine Vas lično najviše brine? (u %, prema regionu)

Zagađenje vazduha iznad proseka ističu građani Beograda i Južne i Istočne Srbije. Očekivano, zagađenje vode je problem koji u najvećoj meri brine stanovnike Vojvodine.

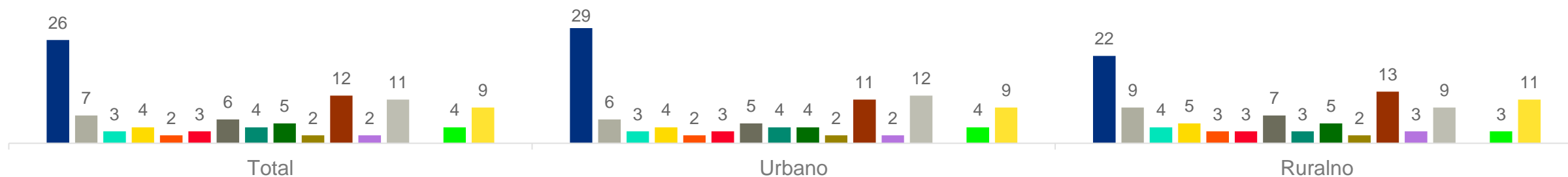
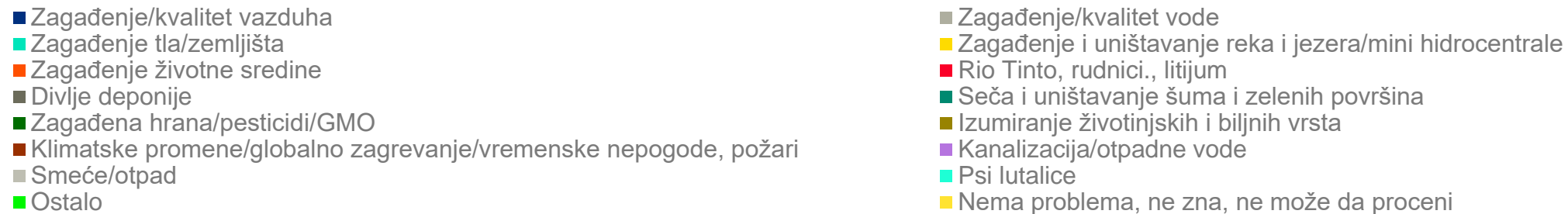
- Zagađenje/kvalitet vazduha
- Zagađenje tla/zemljišta
- Zagađenje životne sredine
- Divlje deponije
- Zagađena hrana/pesticidi/GMO
- Klimatske promene/globalno zagrevanje/vremenske nepogode, požari
- Smeće/otpad
- Ostalo
- Zagađenje/kvalitet vode
- Zagađenje i uništavanje reka i jezera/mini hidrocentrale
- Rio Tinto, rudnici., litijum
- Seča i uništavanje šuma i zelenih površina
- Izumiranje životinjskih i biljnih vrsta
- Kanalizacija/otpadne vode
- Psi lutalice
- Nema problema, ne zna, ne može da proceni

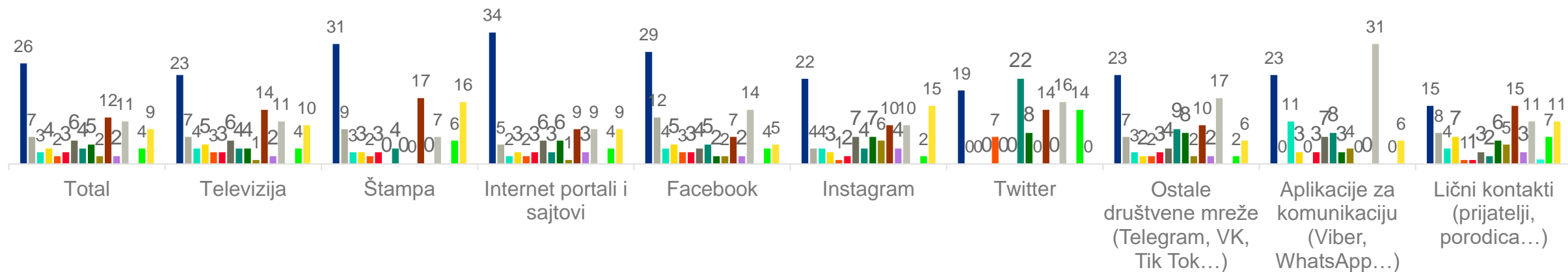
Koji problem iz oblasti zaštite životne sredine Vas lično najviše brine? (u %, mestu stanovanja)

Kvalitet vazduha je veća briga za građane u urbanim sredinama u poređenju sa onima u ruralnim.

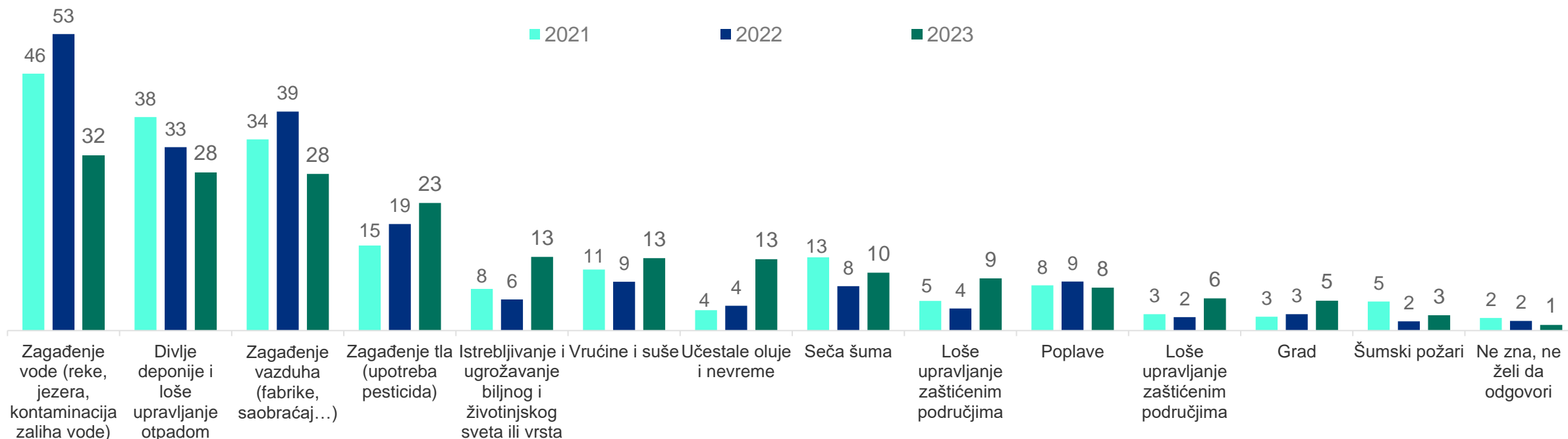
Koji problem iz oblasti zaštite životne sredine Vas lično najviše brine? (u %, prema izvorima informisanja)

- Zagađenje/kvalitet vazduha
- Zagađenje tla/zemljišta
- Zagađenje životne sredine
- Divlje deponije
- Zagađena hrana/pesticidi/GMO
- Klimatske promene/globalno zagrevanje/vremenske nepogode, požari
- Smeće/otpad
- Ostalo
- Zagađenje/kvalitet vode
- Zagađenje i uništavanje reka i jezera/mini hidrocentrale
- Rio Tinto, rudnici., litijum
- Seča i uništavanje šuma i zelenih površina
- Izumiranje životinjskih i biljnih vrsta
- Kanalizacija/otpadne vode
- Psi lutalice
- Nema problema, ne zna, ne može da proceni

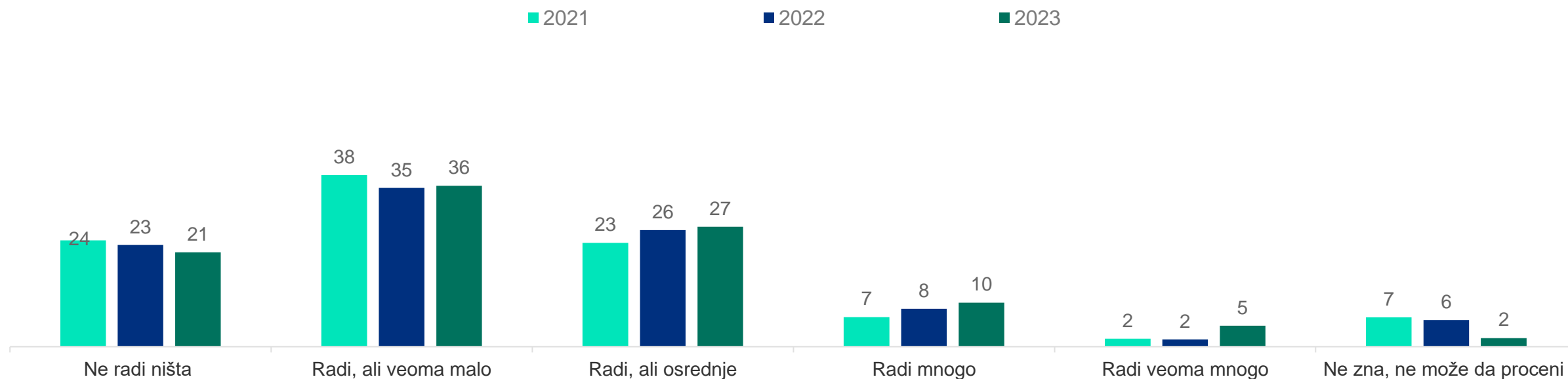
Navedite još dva problema zaštite životne sredine koji vas brinu? (u %*, dva odgovora)

Zagađenje vode, divlje deponije i zagađenje vazduha i dalje su ekološki problemi koji najviše zabrinjavaju građane, iako je zabrinutost građana povodom ovih problema u ovom talasu značajno smanjena u odnosu na prethodni.

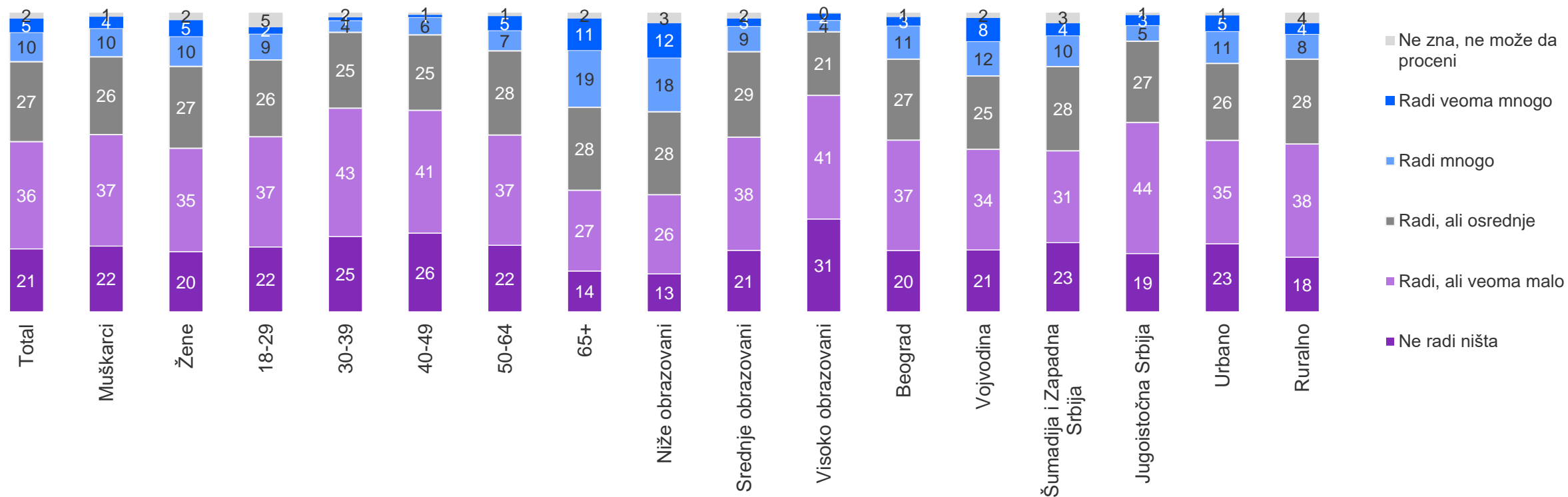
Da li država radi dovoljno na sprečavanju problema koje ste naveli? (u %)

Iako je, kao i prethodne godine, više od polovine građana (57%) nezadovoljno kako Vlada radi na sprečavanju ekoloških problema koji utiču na kvalitet životne sredine u Srbiji, u ovom talasu je broj građana koji primećuju da Vlada čini mnogo/veoma mnogo na rešavanju problema značajno porastao (15% prema 10%).

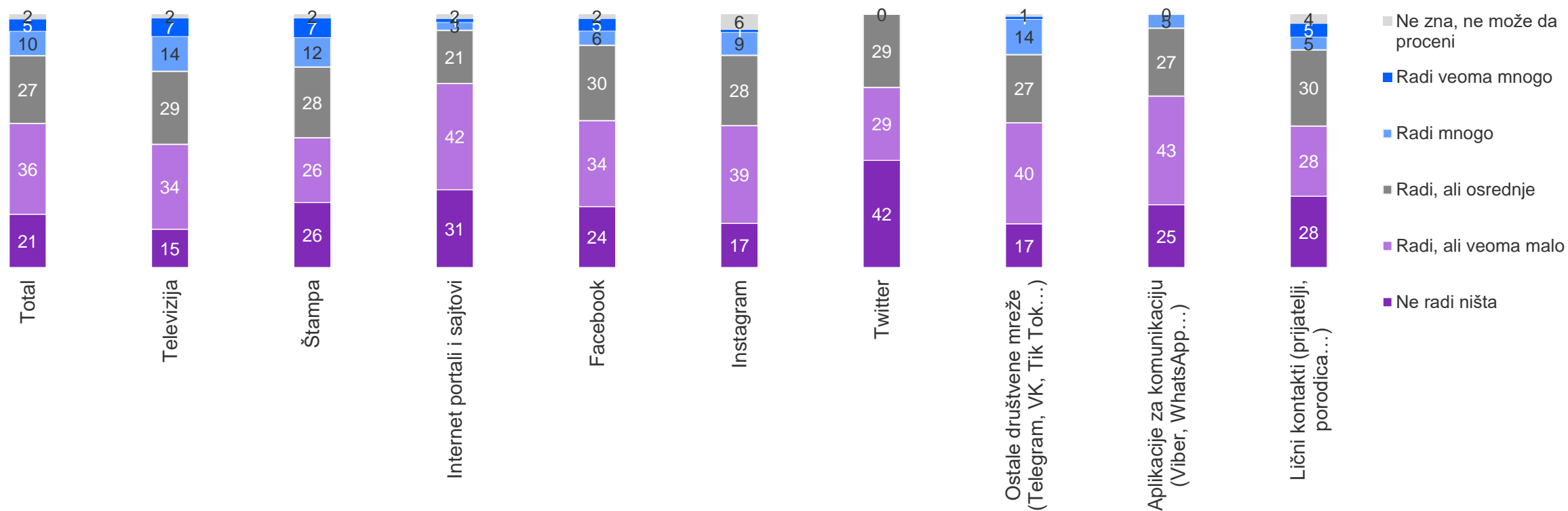

Da li država radi dovoljno na sprečavanju problema koje ste naveli? (u %, prema demografiji)

Građani 65+, niže obrazovani i stanovnici Vojvodine iznad proseka smatraju da država čini mnogo na sprečavanju ekoloških problema sa kojima se suočavaju. S druge strane, kritike države u pogledu njenog angažovanja na sprečavanju ekoloških problema najizraženije su kod građana starosti od 40 do 49 godina i visokoobrazovanih.

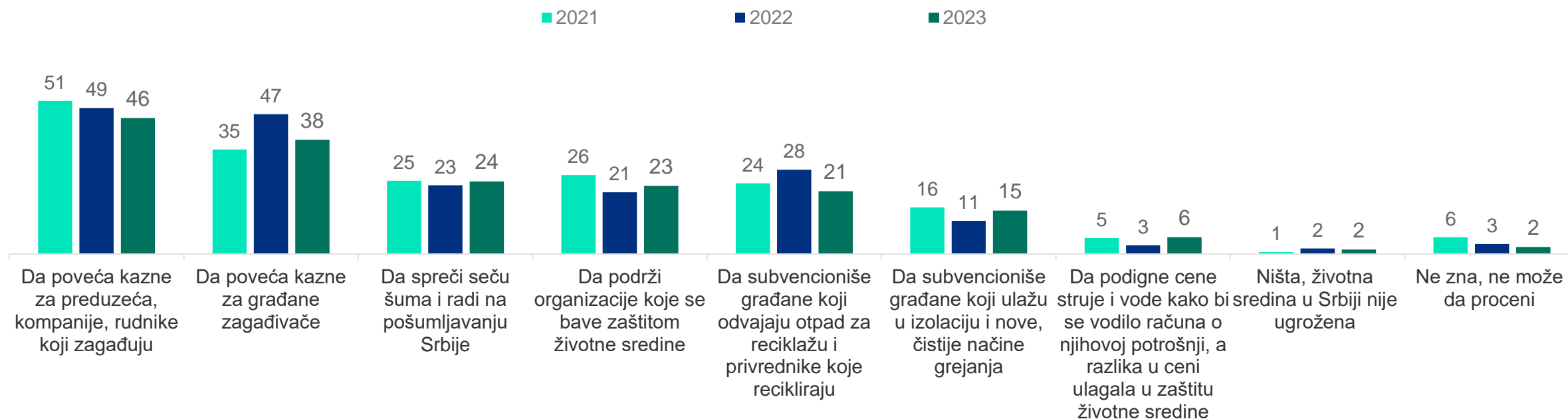

Da li država radi dovoljno na sprečavanju problema koje ste naveli? (u %, prema izvorima informisanja)

Koje DVE STVARI bi država trebalo da uradi kako bi sprečila ugrožavanje životne sredine u Srbiji? (u %*, dva odgovora)

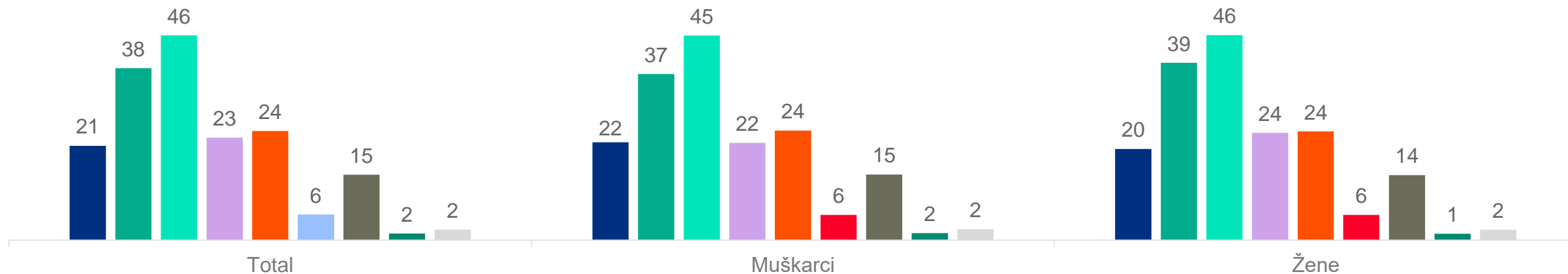
Kao i prethodne godine, skoro polovina (46%) smatra da bi Vlada trebalo da poveća kazne za preduzeća, kompanije i rudnike koji zagađuju životnu sredinu. Više od trećine (38%) smatra da bi kažnjavanje trebalo da bude usmereno na građane koji zagađuju životnu sredinu, ali znatno manje nego prethodne godine (47%). U odnosu na prošlu godinu, povećan je broj ispitanika koji smatraju da Vlada treba da da subvencije ljudima koji ulažu u termoizolaciju i nove, čistije vrste grejanja (15% naspram 11%).

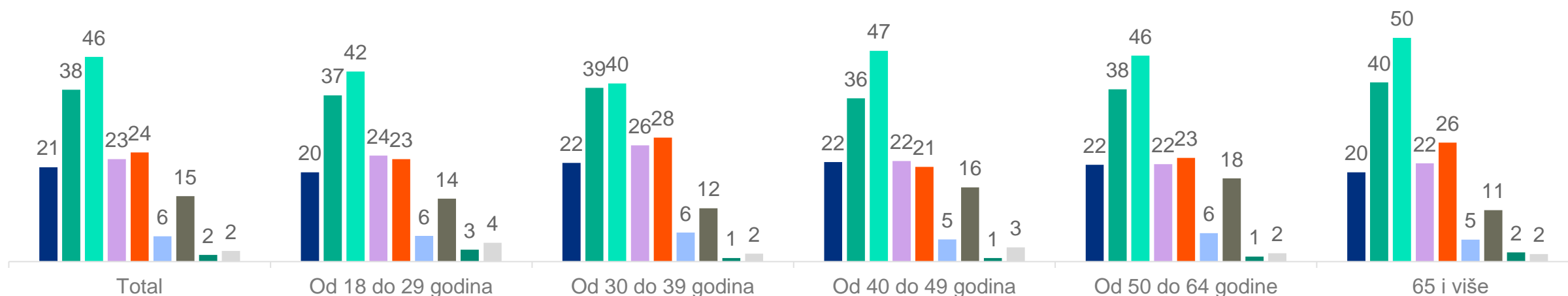
Koje DVE STVARI bi država trebalo da uradi kako bi sprečila ugrožavanje životne sredine u Srbiji? (u %*, dva odgovora, prema polu)

- Da subvencionise građane koji odvajaju otpad za reciklažu i privrednike koje recikliraju
- Da poveća kazne za građane zagađivače
- Da poveća kazne za preduzeća, kompanije, rudnike koji zagađuju
- Da podrži organizacije koje se bave zaštitom životne sredine
- Da spreči seču šuma i radi na pošumljavanju Srbije
- Da podigne cene struje i vode kako bi se vodilo računa o njihovoj potrošnji, a razlika u ceni ulagala u zaštitu životne sredine
- Da subvencionise građane koji ulažu u izolaciju i nove, čistije načine grejanja
- Ništa, životna sredina u Srbiji nije ugrožena
- Ne zna, ne može da proceni

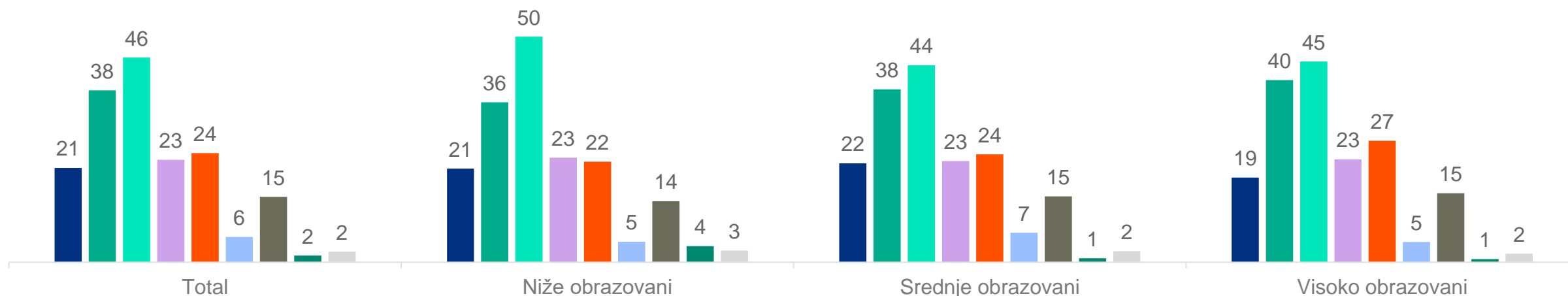
Koje DVE STVARI bi država trebalo da uradi kako bi sprečila ugrožavanje životne sredine u Srbiji? (u %*, dva odgovora, prema starosti)

- Da subvencioniše građane koji odvajaju otpad za reciklažu i privrednike koje recikliraju
- Da poveća kazne za građane zagađivače
- Da poveća kazne za preduzeća, kompanije, rudnike koji zagađuju
- Da podrži organizacije koje se bave zaštitom životne sredine
- Da spreči seču šuma i radi na pošumljavanju Srbije
- Da podigne cene struje i vode kako bi se vodilo računa o njihovoj potrošnji, a razlika u ceni ulagala u zaštitu životne sredine
- Da subvencioniše građane koji ulažu u izolaciju i nove, čistije načine grejanja
- Ništa, životna sredina u Srbiji nije ugrožena
- Ne zna, ne može da proceni

Koje DVE STVARI bi država trebalo da uradi kako bi sprečila ugrožavanje životne sredine u Srbiji? (u %*, dva odgovora, prema obrazovanju)

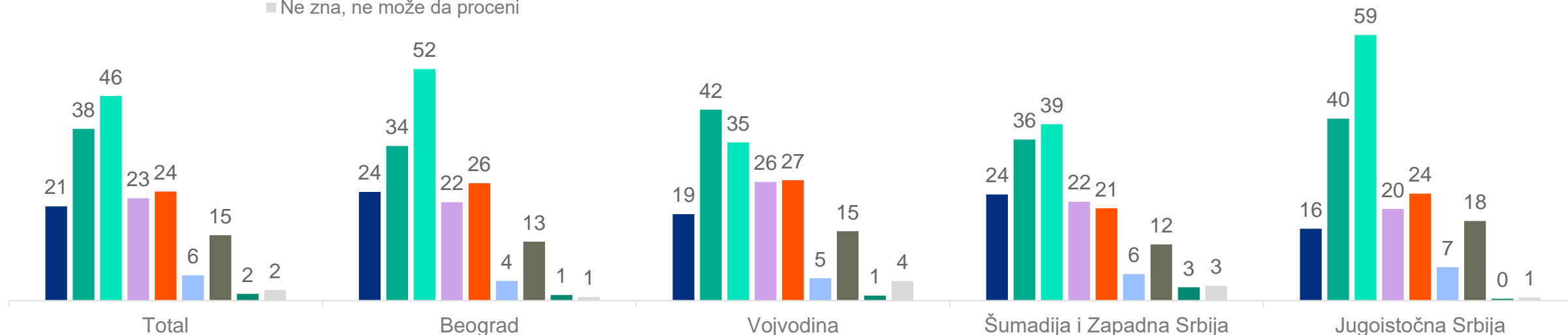
- Da subvencionise građane koji odvajaju otpad za reciklažu i privrednike koje recikliraju
- Da poveća kazne za građane zagađivače
- Da poveća kazne za preduzeća, kompanije, rudnike koji zagađuju
- Da podrži organizacije koje se bave zaštitom životne sredine
- Da spreči seču šuma i radi na pošumljavanju Srbije
- Da podigne cene struje i vode kako bi se vodilo računa o njihovoj potrošnji, a razlika u ceni ulagala u zaštitu životne sredine
- Da subvencionise građane koji ulažu u izolaciju i nove, čistije načine grejanja
- Ništa, životna sredina u Srbiji nije ugrožena
- Ne zna, ne može da proceni

Koje DVE STVARI bi država trebalo da uradi kako bi sprečila ugrožavanje životne sredine u Srbiji? (u %*, dva odgovora, prema regionu)

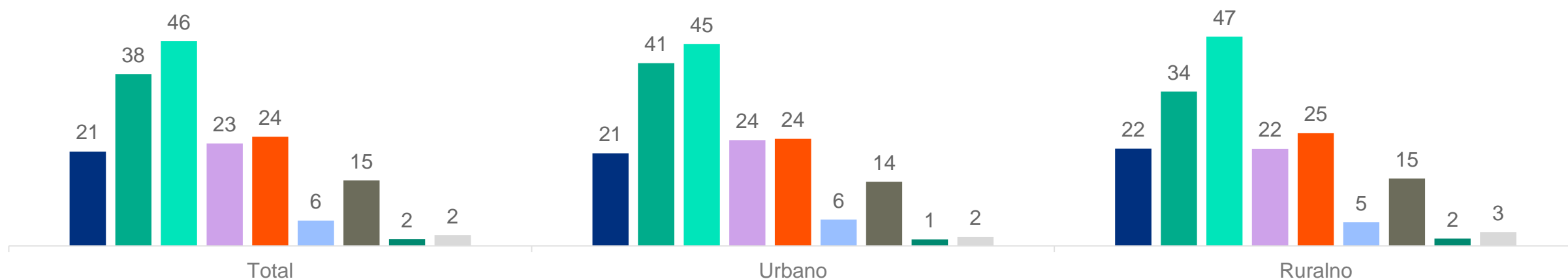
Građani Beograda i jugoistočne Srbije znatno više od ostalih smatraju da bi Vlada trebalo da poveća kazne za preduzeća, kompanije i rudnike koji zagađuju.

- Da subvencionise građane koji odvajaju otpad za reciklažu i privrednike koje recikliraju
- Da poveća kazne za građane zagađivače
- Da poveća kazne za preduzeća, kompanije, rudnike koji zagađuju
- Da podrži organizacije koje se bave zaštitom životne sredine
- Da spreči seču šuma i radi na pošumljavanju Srbije
- Da podigne cene struje i vode kako bi se vodilo računa o njihovoj potrošnji, a razlika u ceni ulagala u zaštitu životne sredine
- Da subvencionise građane koji ulažu u izolaciju i nove, čistije načine grejanja
- Ništa, životna sredina u Srbiji nije ugrožena
- Ne zna, ne može da proceni

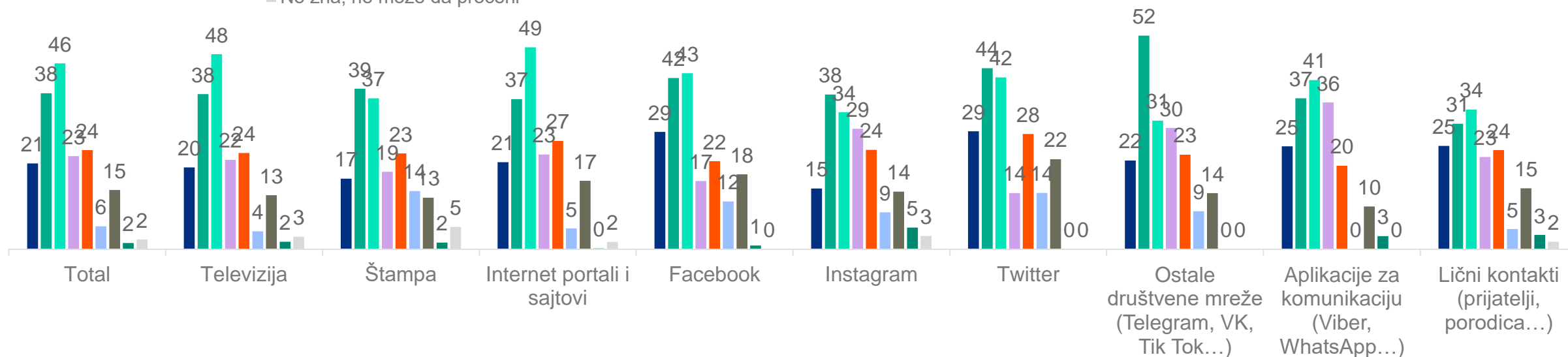
Koje DVE STVARI bi država trebalo da uradi kako bi sprečila ugrožavanje životne sredine u Srbiji? (u %*, dva odgovora, prema mestu stanovanja)

- Da subvencionise građane koji odvajaju otpad za reciklažu i privrednike koje recikliraju
- Da poveća kazne za građane zagađivače
- Da poveća kazne za preduzeća, kompanije, rudnike koji zagađuju
- Da podrži organizacije koje se bave zaštitom životne sredine
- Da spreči seču šuma i radi na pošumljavanju Srbije
- Da podigne cene struje i vode kako bi se vodilo računa o njihovoj potrošnji, a razlika u ceni ulagala u zaštitu životne sredine
- Da subvencionise građane koji ulažu u izolaciju i nove, čistije načine grejanja
- Ništa, životna sredina u Srbiji nije ugrožena
- Ne zna, ne može da proceni

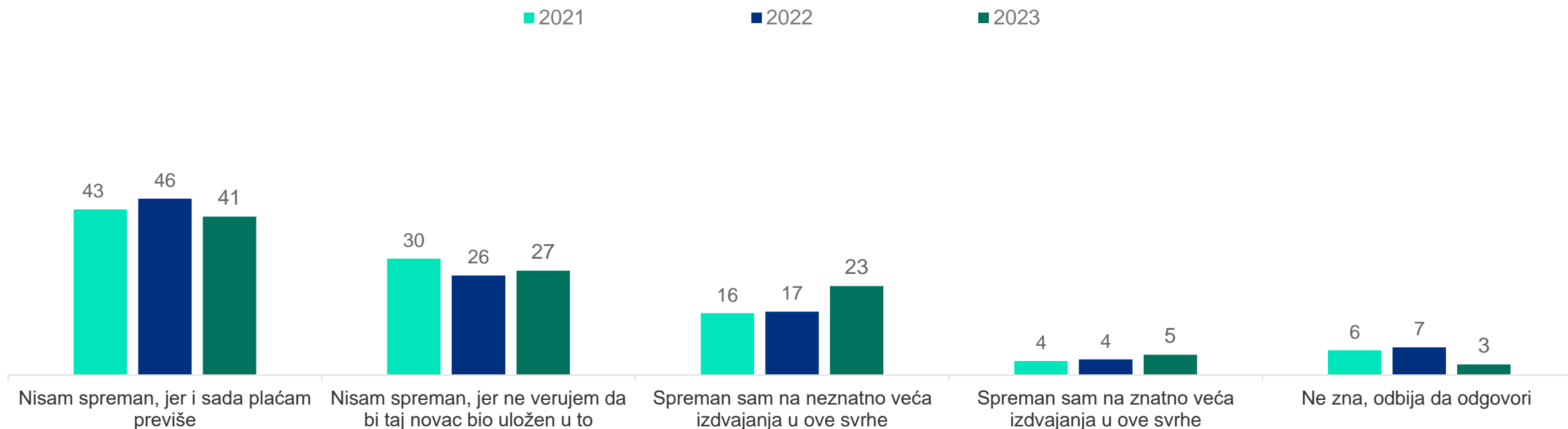
Koje DVE STVARI bi država trebalo da uradi kako bi sprečila ugrožavanje životne sredine u Srbiji? (u %*, dva odgovora, prema izvorima informisanja)

- Da subvencioniše građane koji odvajaju otpad za reciklažu i privrednike koje recikliraju
- Da poveća kazne za građane zagađivače
- Da poveća kazne za preduzeća, kompanije, rudnike koji zagađuju
- Da podrži organizacije koje se bave zaštitom životne sredine
- Da spreči seču šuma i radi na pošumljavanju Srbije
- Da podigne cene struje i vode kako bi se vodilo računa o njihovoj potrošnji, a razlika u ceni ulagala u zaštitu životne sredine
- Da subvencioniše građane koji ulažu u izolaciju i nove, čistije načine grejanja
- Ništa, životna sredina u Srbiji nije ugrožena
- Ne zna, ne može da proceni

Da li ste Vi lično spremni na veće finansijske troškove kroz povećane račune za vodu, struju, iznošenje smeća ili kroz namenske godišnje poreze koji bi bili investirani u zaštitu životne sredine u Srbiji? (u %)

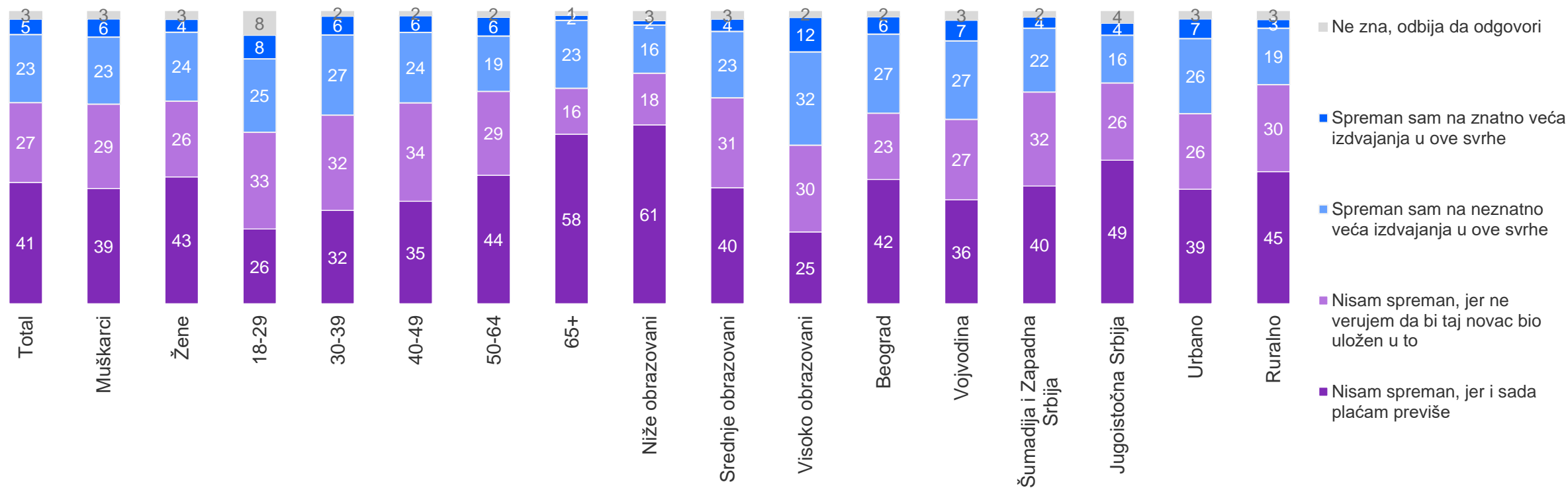
Kao i u prethodnim talasima, većina građana (41%) ne bi bila spremna da plati više jer smatra da plaća previše, ali je broj ispitanika koji su to izjavili značajno smanjen u odnosu na prethodnu godinu (46%). Nešto više od četvrtine (27%) smatra da novac ne bi otišao namenski, dok bi 23% bilo spremno da plati nešto više za ulaganje u životnu sredinu u Srbiji, znatno više nego u prethodnom talasu (17%).

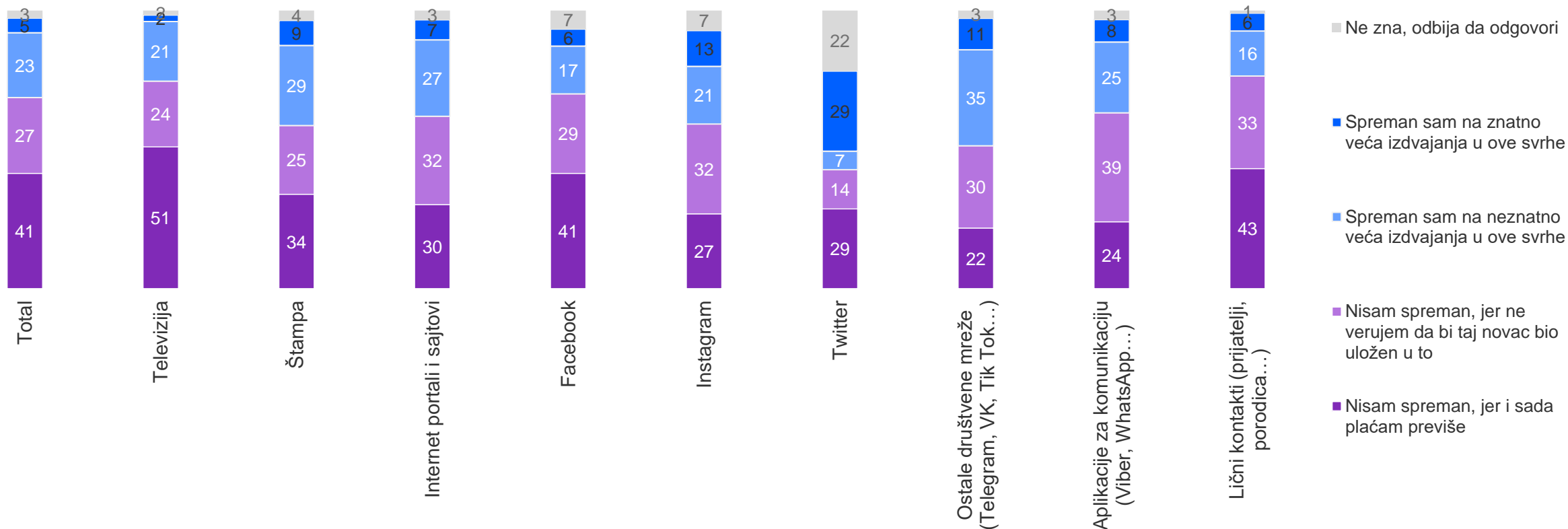

Da li ste Vi lično spremni na veće finansijske troškove kroz povećane račune za vodu, struju, iznošenje smeća ili kroz namenske godišnje poreze koji bi bili investirani u zaštitu životne sredine u Srbiji? (u %, prema demografiji)

Visokoobrazovani bi bili spremniji da plate više od ostalih, dok građani stariji od 64 godine, oni sa nižim obrazovanjem i stanovnici jugoistočne Srbije više od ostalih navode da ne bi bili spremni da plate više, jer misle da i sada plaćaju previše.

Da li ste Vi lično spremni na veće finansijske troškove kroz povećane račune za vodu, struju, iznošenje smeća ili kroz namenske godišnje poreze koji bi bili investirani u zaštitu životne sredine u Srbiji? (u %, prema izvorima informisanja)

2

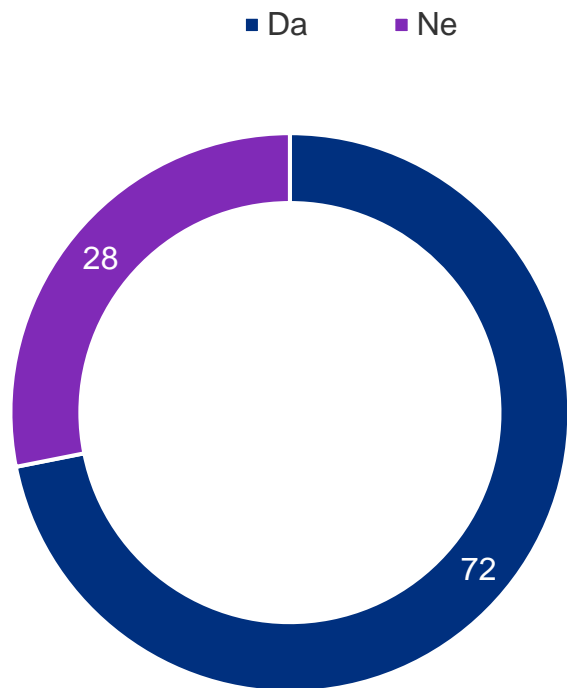
Klimatske promene i prirodni resursi

Da li ste nekada doživeli klimatsku opasnost (toplotni talasi; suše; oluje sa jakim udarima vetra, ekstremnim, velikim gradom; poplave, itd.)?

Većina građana (72%) doživela je klimatsku opasnost, a kod 24% je to izazvalo ličnu nelagodu ili strah, dok je 23% osetilo potrebu da se skloni.

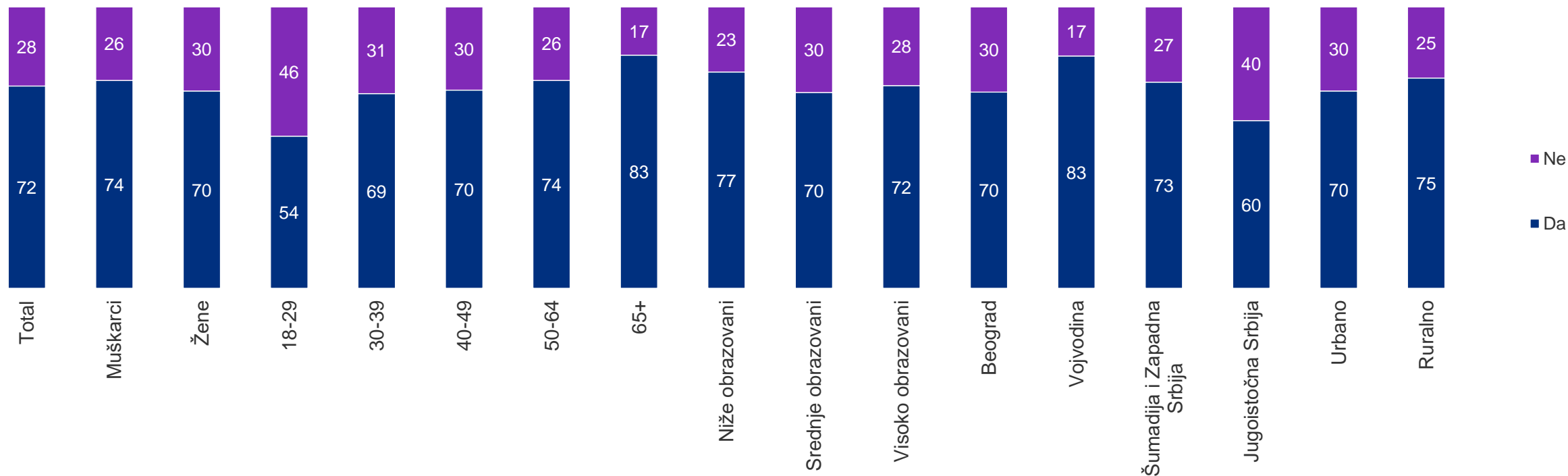
AKO JE DA: Navedite šta je sve izazvala ta klimatska opasnost? (N=1438) (u %*, višestruki odgovor)

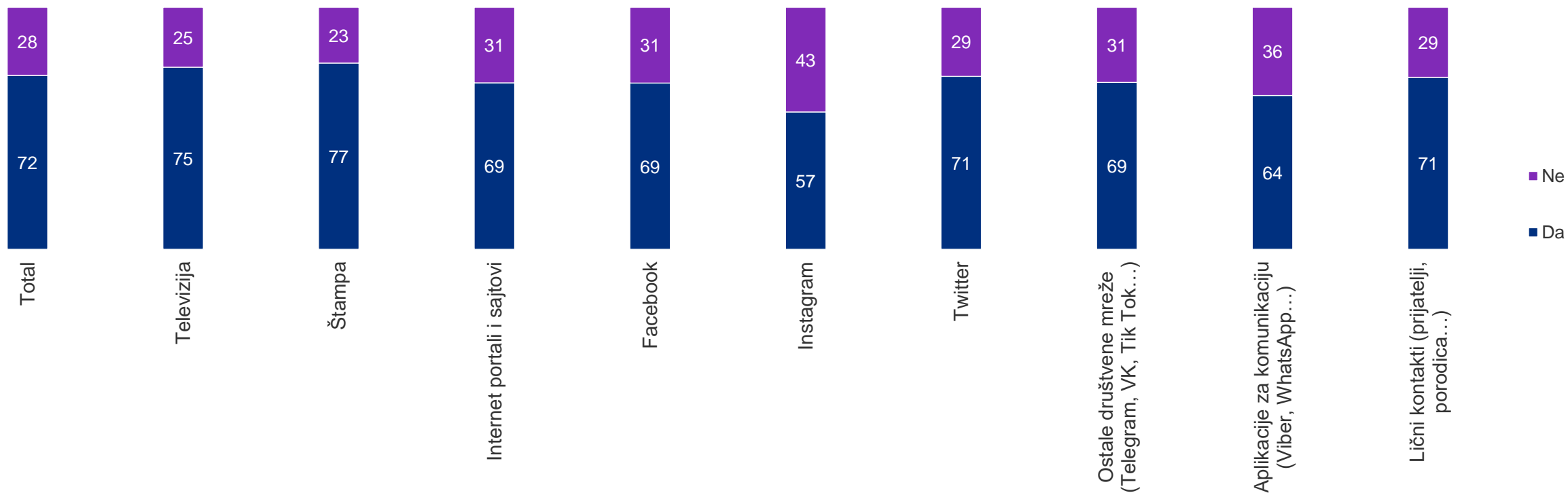
*Novo pitanje, dodato u 2023. godini

Da li ste nekada doživeli klimatsku opasnost (toplotni talasi; suše; oluje sa jakim udarima vetra, ekstremnim, velikim gradom; poplave, itd.)? (u %, prema demografiji)

Građani starosti 65 godina i više i stanovnici Vojvodine više od ostalih su izjavili da su doživeli klimatske opasnosti.

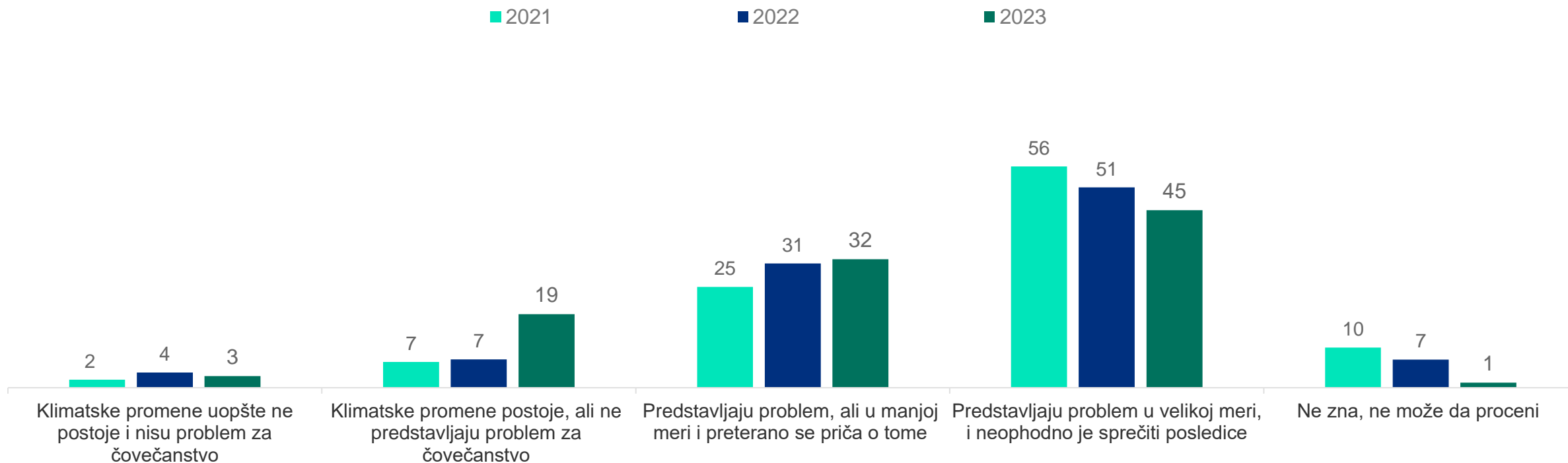

Da li ste nekada doživeli klimatsku opasnost (toplotni talasi; suše; oluje sa jakim udarima vetra, ekstremnim, velikim gradom; poplave, itd.)? (u %, prema izvorima informisanja)

Šta je najbliže vašem mišljenju kada su u pitanju klimatske promene kao problem za čovečanstvo? (u %)

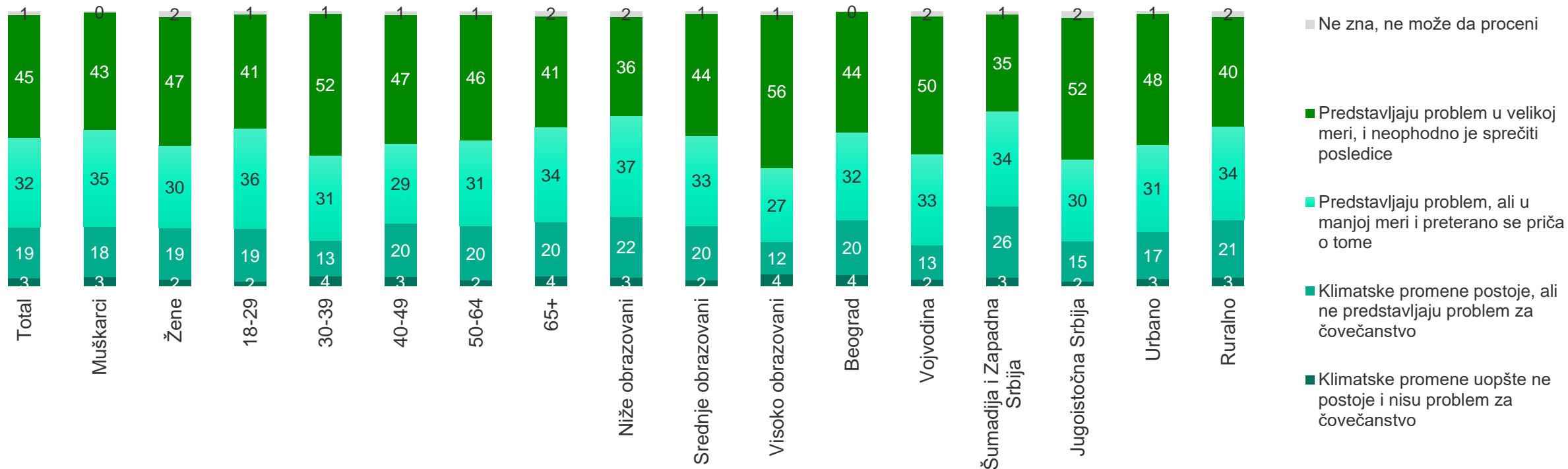
Nešto manje od polovine građana (45%) smatra da su klimatske promene značajan problem i da je neophodno sprečiti posledice, znatno manje u odnosu na prethodni talas (51%). Oko trećine (32%) smatra da su klimatske promene problem, ali u manjoj meri, dok 19% smatra da klimatske promene postoje, ali nisu problem za čovečanstvo, znatno više nego u prethodnom talasu (7%).

* Pitanje "Šta je najbliže vašem mišljenju kada su u pitanju klimatske promene kao problem za čovečanstvo?" u prethodnim talasima bilo je formulisano "Da li smatrate da klimatske promene predstavljaju problem za čovečanstvo?"

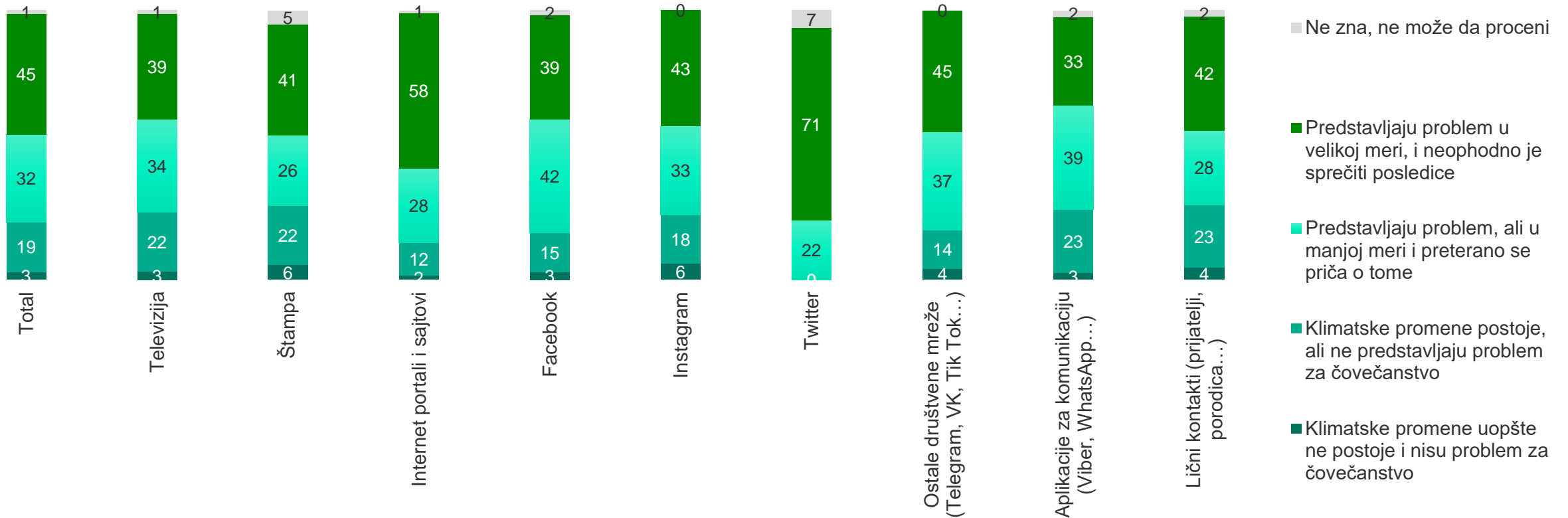
Šta je najbliže vašem mišljenju kada su u pitanju klimatske promene kao problem za čovečanstvo? (u %, prema demografiji)

Građani od 30 do 39 godina, visokoobrazovani, stanovnici Vojvodine i Južne i Istočne Srbije više od drugih veruju da su klimatske promene značajan problem čovečanstva i da je neophodno sprečiti posledice.

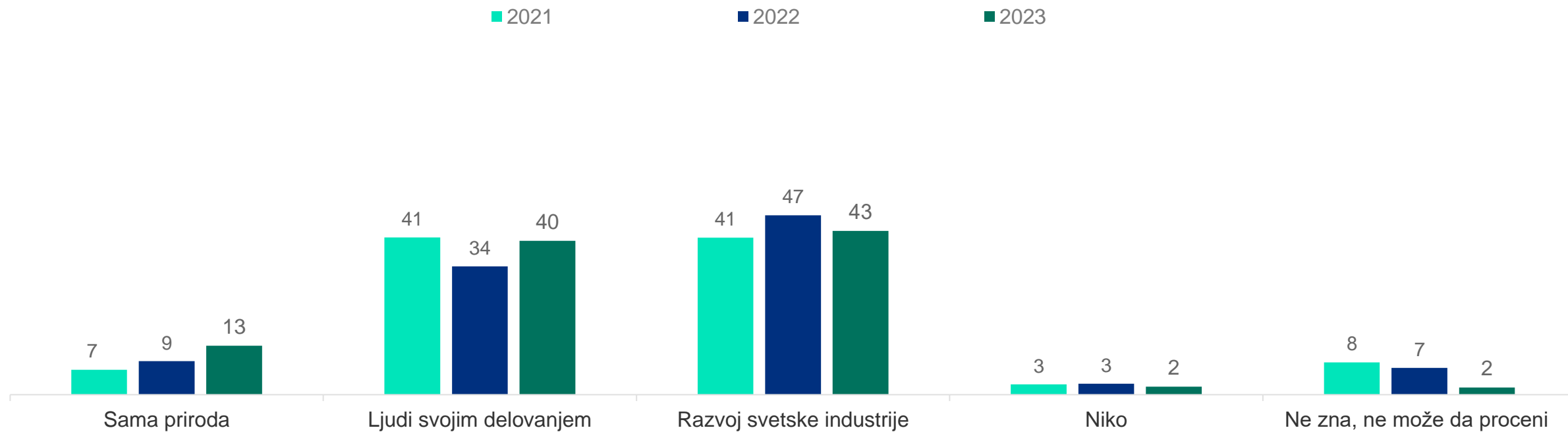

Šta je najbliže vašem mišljenju kada su u pitanju klimatske promene kao problem za čovečanstvo? (u %, prema izvorima informisanja)

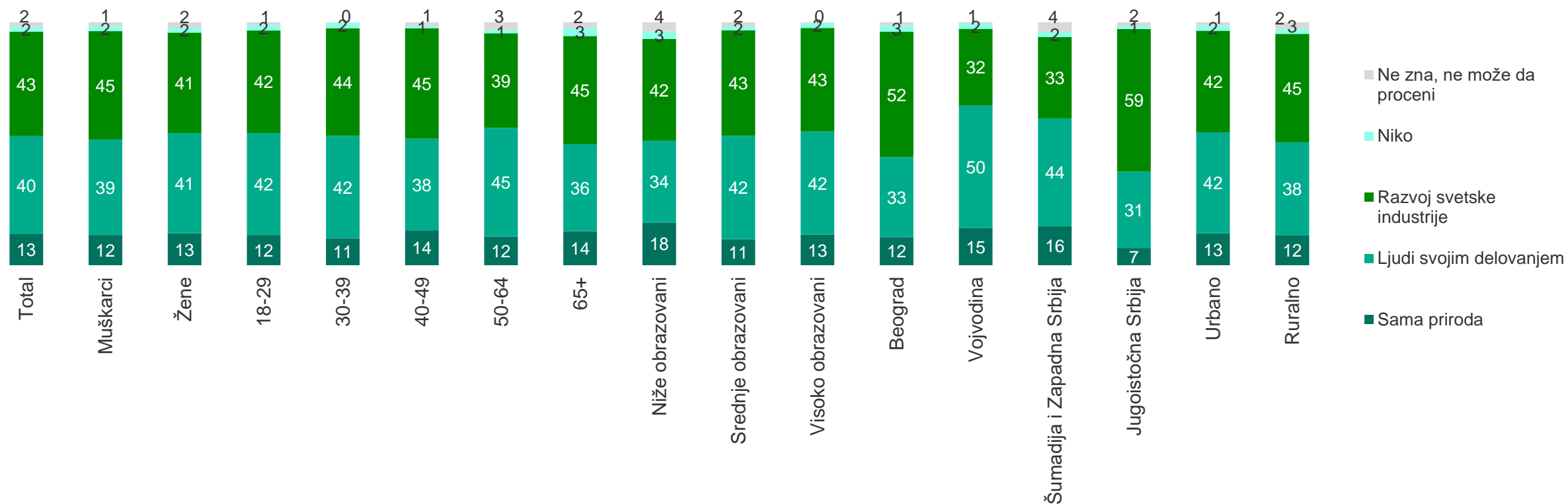
Ko je glavni krivac za klimatske promene na globalnom nivou? (u %)

Globalna industrijalizacija (43%) i ljudi svojim delovanjem (40%) smatraju se glavnim krivcima za klimatske promene u svetu. U ovom talasu u odnosu na prethodni značajno se povećao broj građana koji veruju da ljudi svojim delovanjem pokreću klimatske promene.

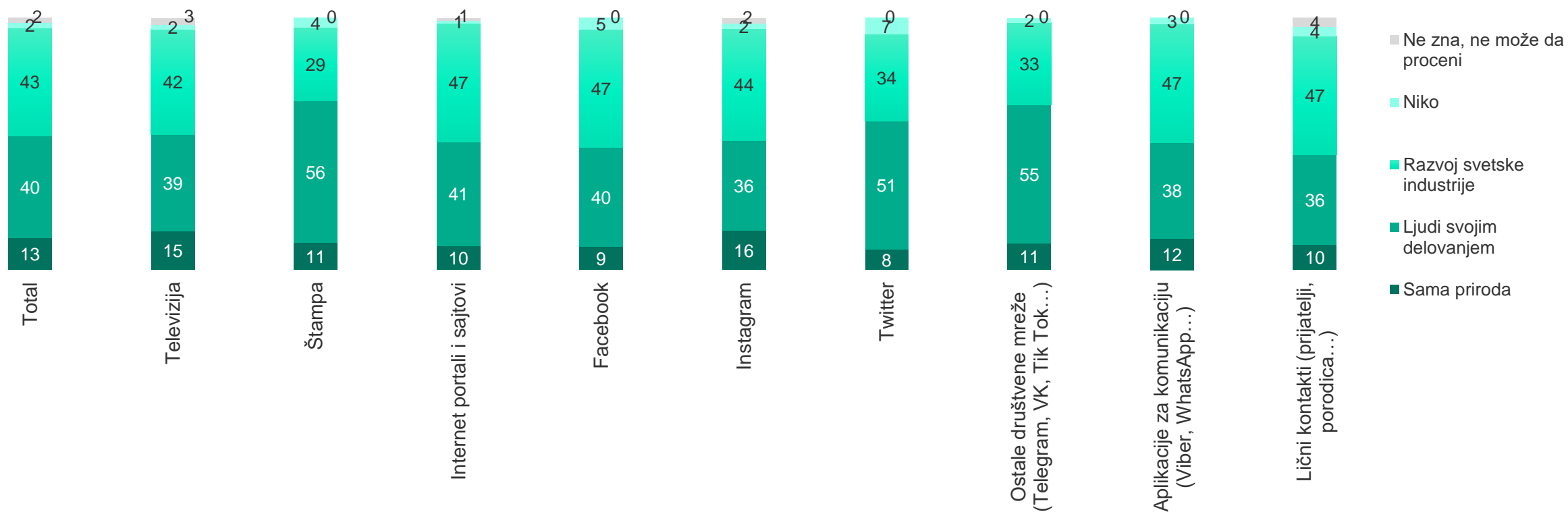

Ko je glavni krivac za klimatske promene na globalnom nivou? (u %, prema demografiji)

Građani Beograda i Južne i Istočne Srbije više od drugih veruju da je globalna industrijalizacija glavni krivac za klimatske promene u svetu.

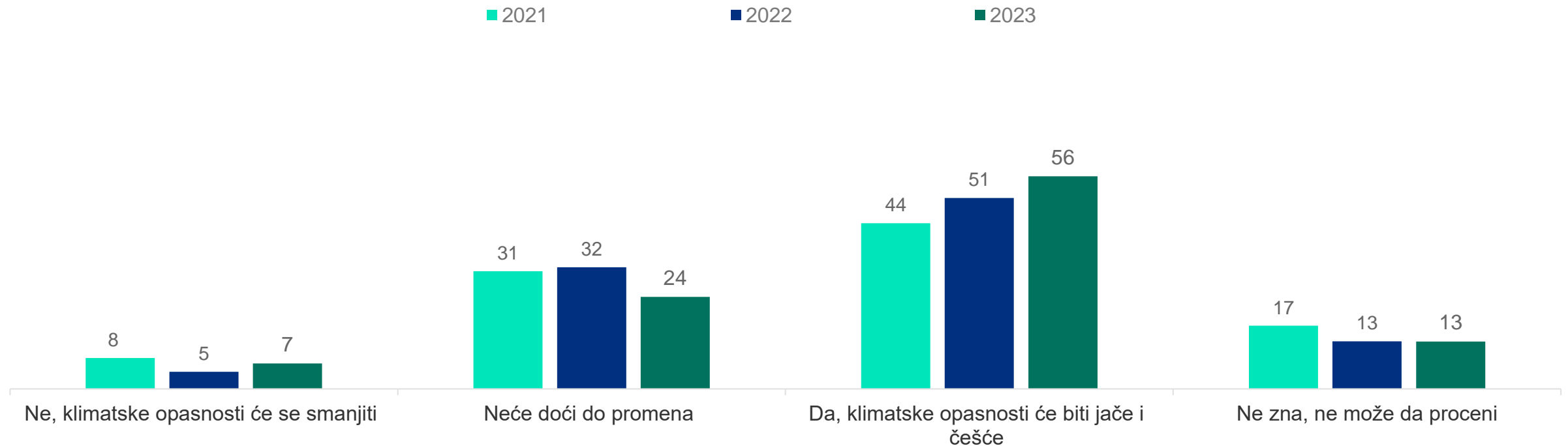

Ko je glavni krivac za klimatske promene na globalnom nivou? (u %, prema izvorima informisanja)

Da li verujete da će klimatske opasnosti (toplotni talasi, ekstremne padavine i oluje, suše, poplave, itd.) biti jače i češće u budućnosti? (u %)

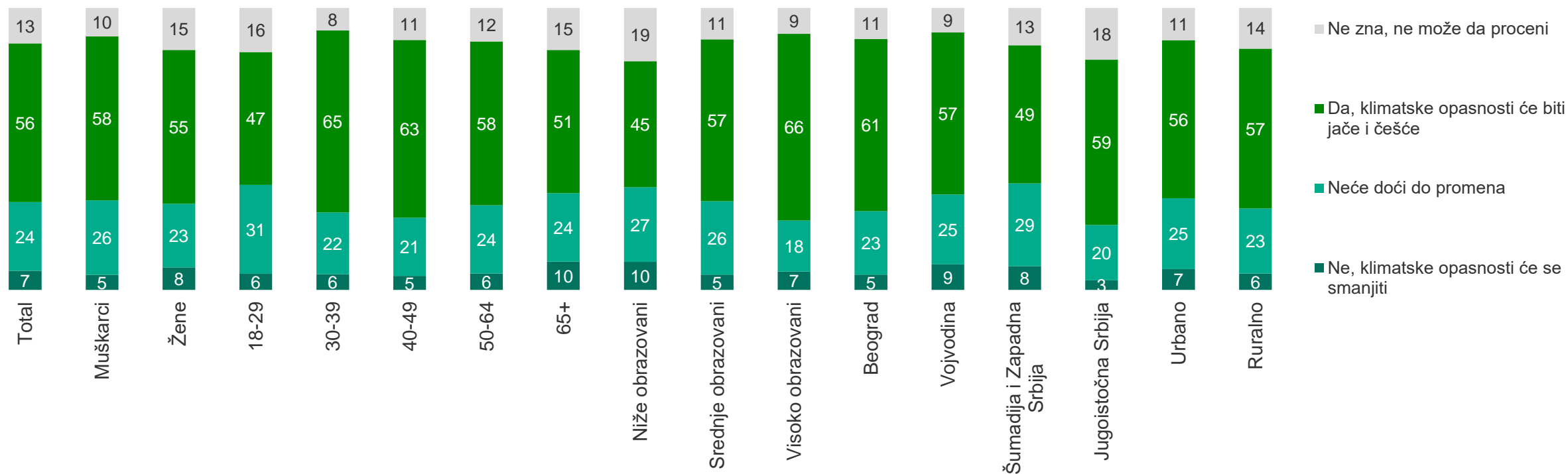
Više od polovine građana (56%) smatra da će klimatske opasnosti u budućnosti biti jače i češće, a broj ispitanika sa ovim mišljenjem značajno je povećan u odnosu na prethodnu godinu (51%). S druge strane, 24% smatra da neće biti promena, a značajno je smanjen broj građana sa ovim uverenjem (32% u 2022. godini).

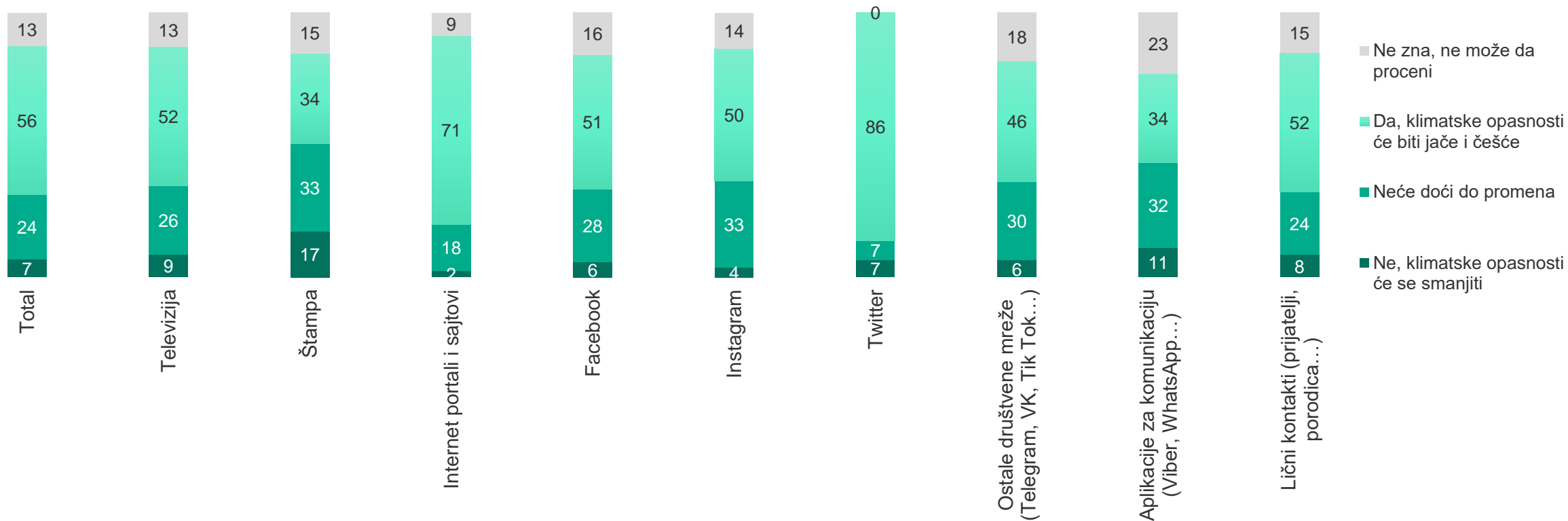
*Pitanje „Da li verujete da će klimatske opasnosti (toplotni talasi, ekstremne padavine i oluje, suše, poplave, itd.) biti jače i češće u budućnosti?“ u prethodnim talasima (2021, 2022) je bilo formulisano na sledeći način „Da li mislite da će se prirodne katastrofe (poput poplava 2014. i suša 2017.) češće dešavati u budućnosti?“

Da li verujete da će klimatske opasnosti (toplotni talasi, ekstremne padavine i oluje, suše, poplave, itd.) biti jače i češće u budućnosti? (u %, prema demografiji)

Građani od 30 do 49 godina i visokoobrazovani više od ostalih veruju da će klimatski opasnosti u budućnosti biti jače i češće.

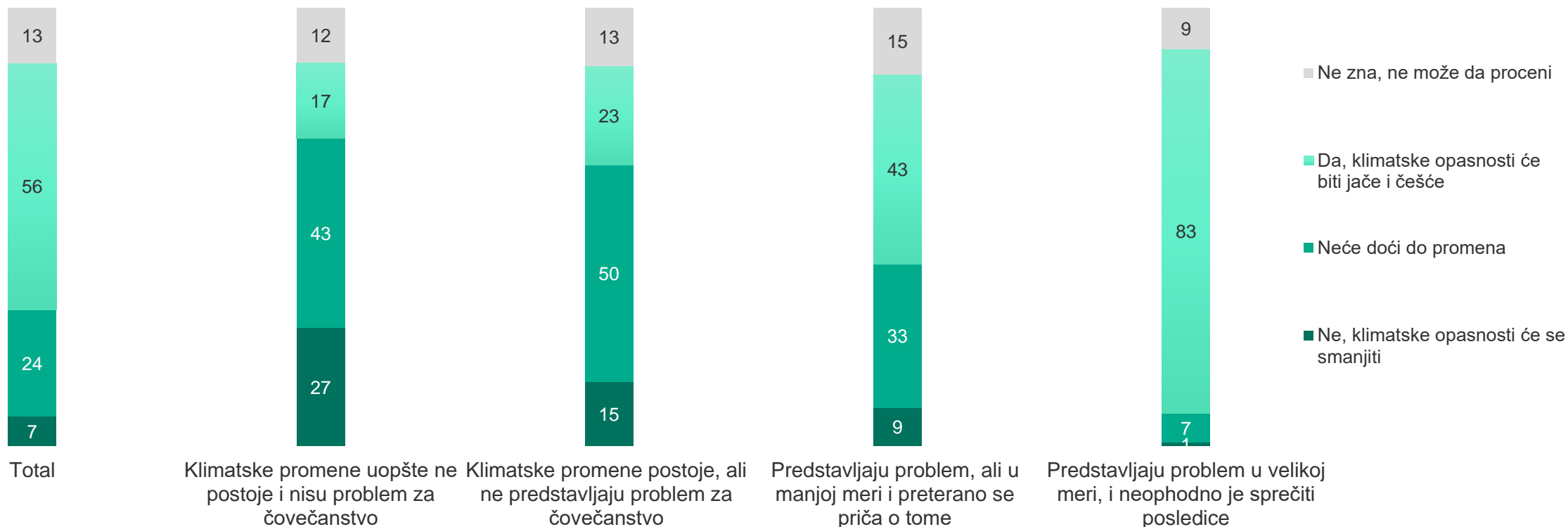

Da li verujete da će klimatske opasnosti (toplotni talasi, ekstremne padavine i oluje, suše, poplave, itd.) biti jače i češće u budućnosti? (u %, prema izvorima informisanja)

Stav prema klimatskim promenama u korelaciji sa vremenskim nepogodama (u %)

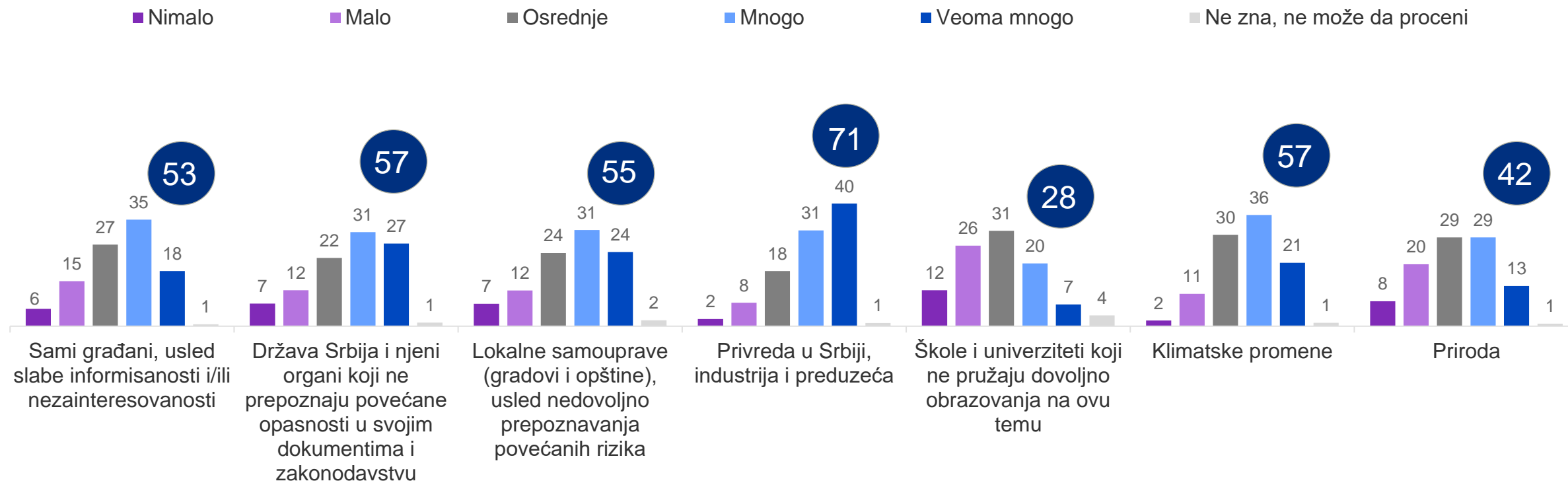
Većina ispitanika koji su svesni da su klimatske promene značajan problem sa kojim se čovečanstvo suočava (83%) uvereni su u neminovnost češćih i jačih vremenskih nepogoda.

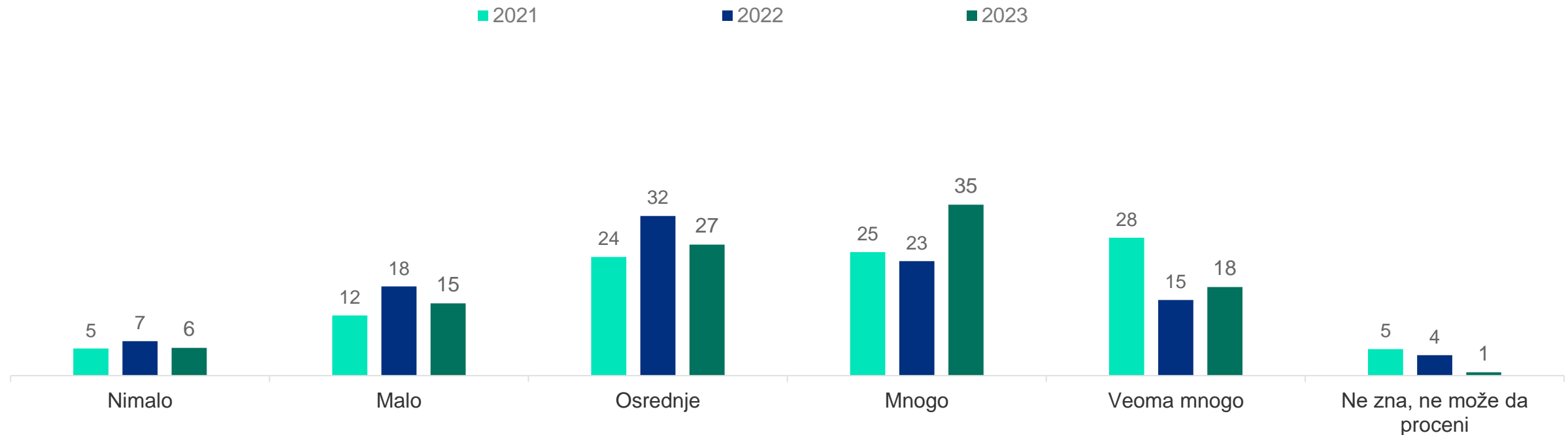
U kojoj meri su sledeći činioci odgovorni za rastuće negativne uticaje ekstremnih vremenskih događaja poput oluja, jakih padavina, suša, toplotnih talasa u Srbiji? (u %)

Srpska industrija i privreda smatraju se najodgovornijima za sve veće negativne uticaje vremenskih nepogoda u Srbiji (71%), zatim slede država sa svojim institucijama i organima (57%) i klimatske promene (57%).

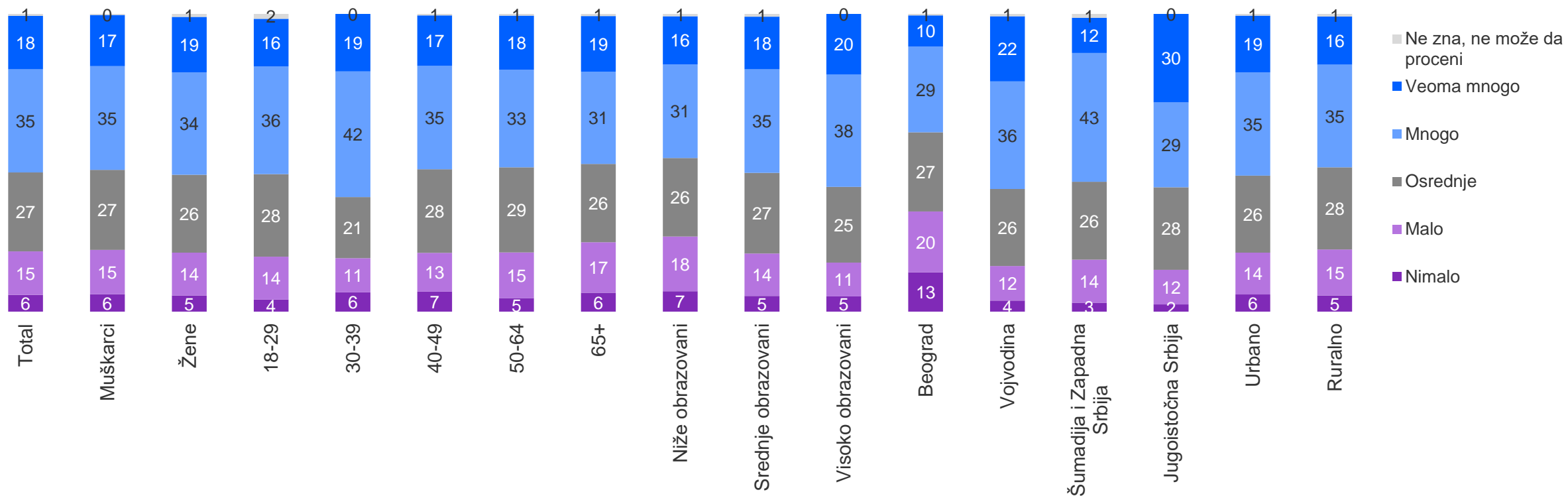

U kojoj meri su sami građani odgovorni za rastuće negativne uticaje ekstremnih vremenskih događaja poput oluja, jakih padavina, suša, toplotnih talasa u Srbiji? (u %, trend)

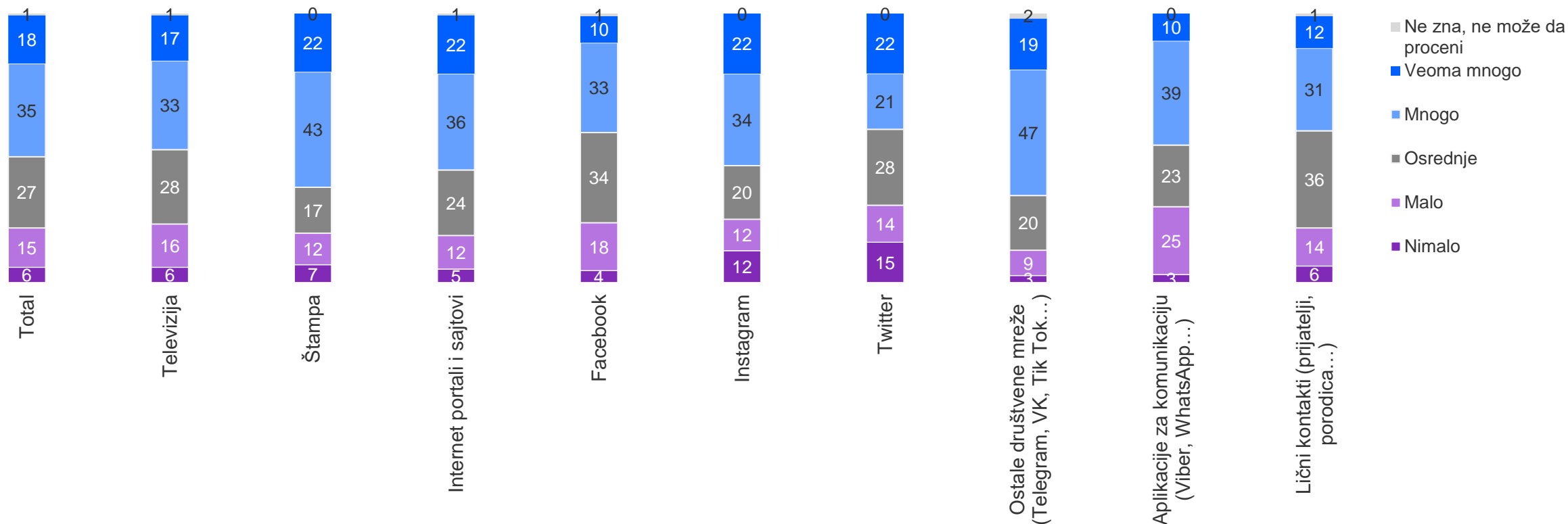
Ove godine je značajno povećan broj ispitanika koji smatraju da su sami građani svojim delovanjem u velikoj meri odgovorni za rastuće negativne uticaje ekstremnih vremenskih pojava u odnosu na prethodnu godinu (35% naspram 23%), dok je procenat onih koji veruju da su sami građani osrednje ili blago odgovorni značajno smanjena.

U kojoj meri su sami građani odgovorni za rastuće negativne uticaje ekstremnih vremenskih događaja poput oluja, jakih padavina, suša, toplotnih talasa u Srbiji? (u %, prema demografiji)

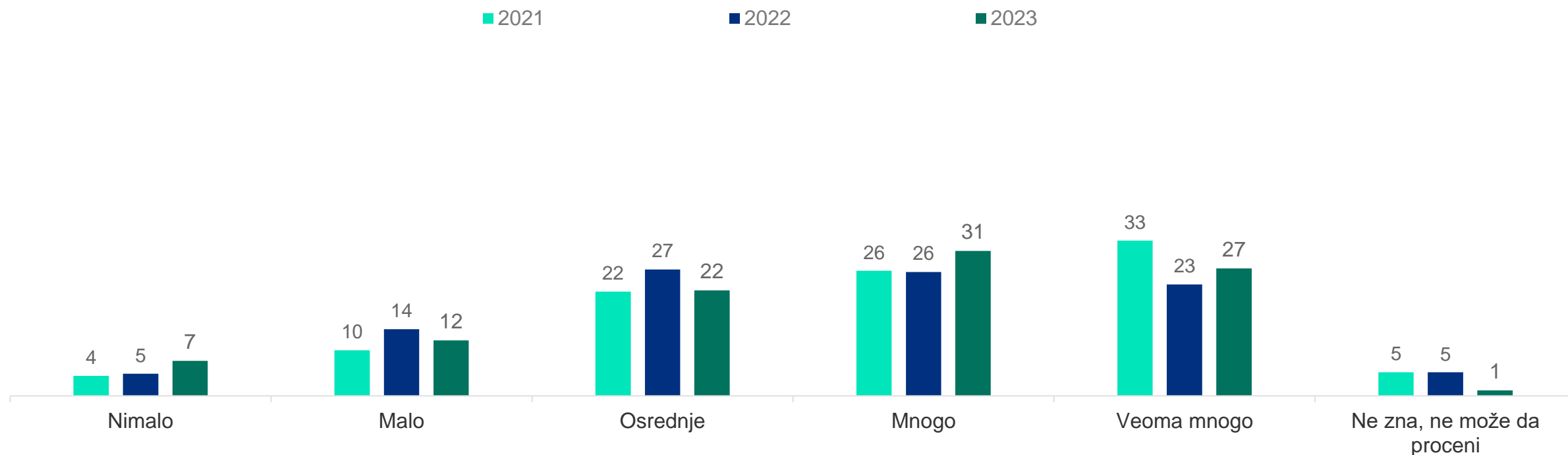

U kojoj meri su sami građani odgovorni za rastuće negativne uticaje ekstremnih vremenskih događaja poput oluja, jakih padavina, suša, toplotnih talasa u Srbiji? (u %, prema izvorima informisanja)

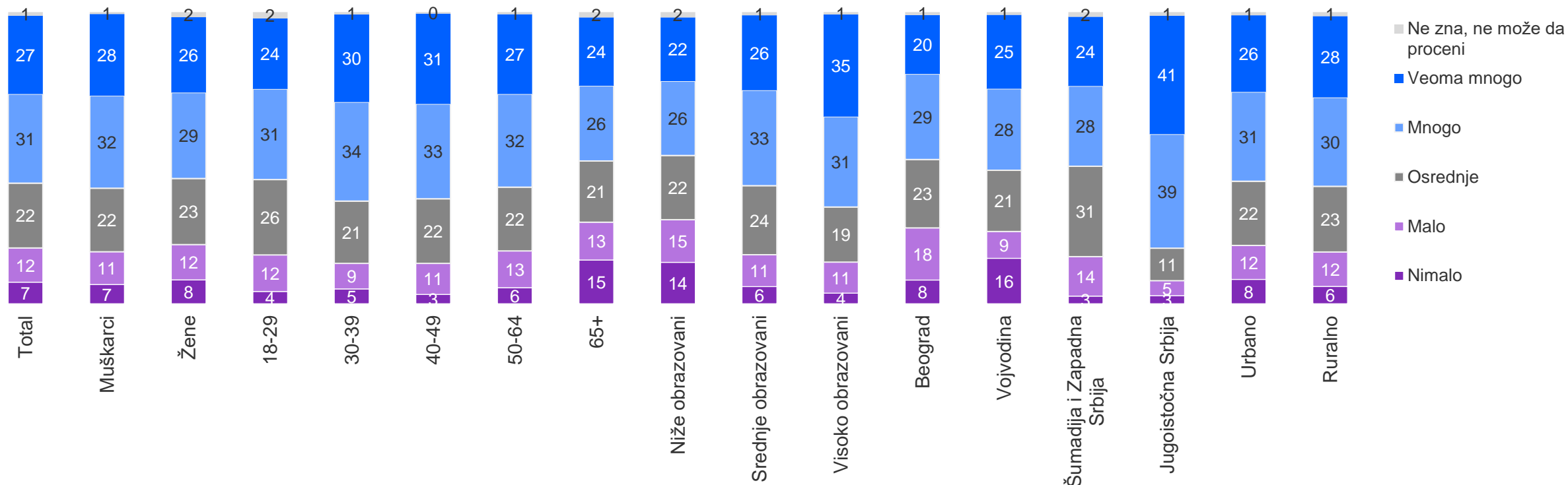

U kojoj meri su država Srbija i njeni organi odgovorni za rastuće negativne uticaje ekstremnih vremenskih događaja poput oluja, jakih padavina, suša, toplotnih talasa u Srbiji? (u %, trend)

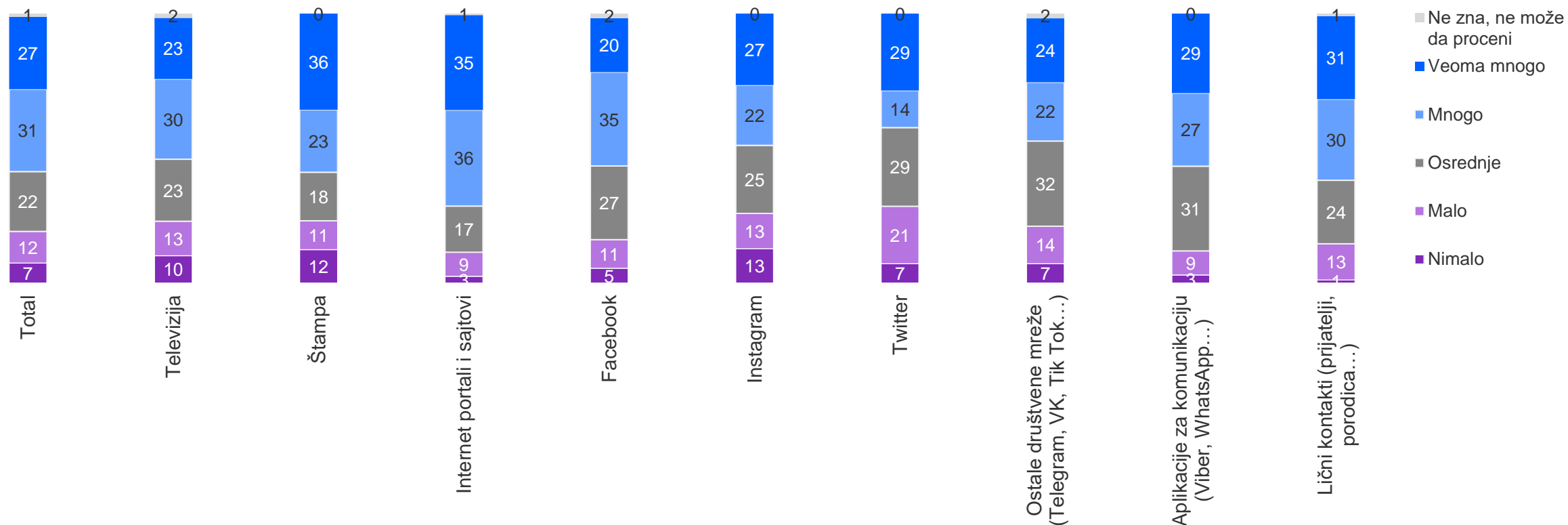
Ove godine je značajno porastao broj građana koji smatraju da su država Srbija i njeni organi izuzetno ili veoma odgovorni za rastuće negativne uticaje ekstremnih vremenskih pojava, dok je značajno smanjen broj ispitanika koji smatraju da su država Srbija i njeni organi osrednje ili neznatno odgovorni.

U kojoj meri su država Srbija i njeni organi odgovorni za rastuće negativne uticaje ekstremnih vremenskih događaja poput oluja, jakih padavina, suša, toplotnih talasa u Srbiji? (u %, prema demografiji)

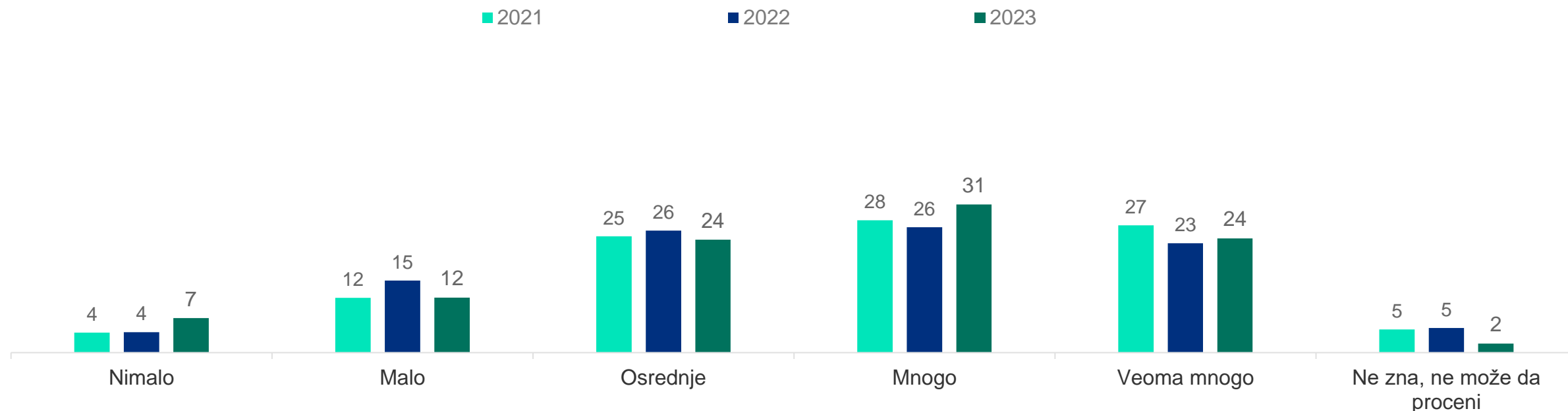

U kojoj meri su država Srbija i njeni organi odgovorni za rastuće negativne uticaje ekstremnih vremenskih događaja poput oluja, jakih padavina, suša, toplotnih talasa u Srbiji? (u %, prema izvorima informisanja)

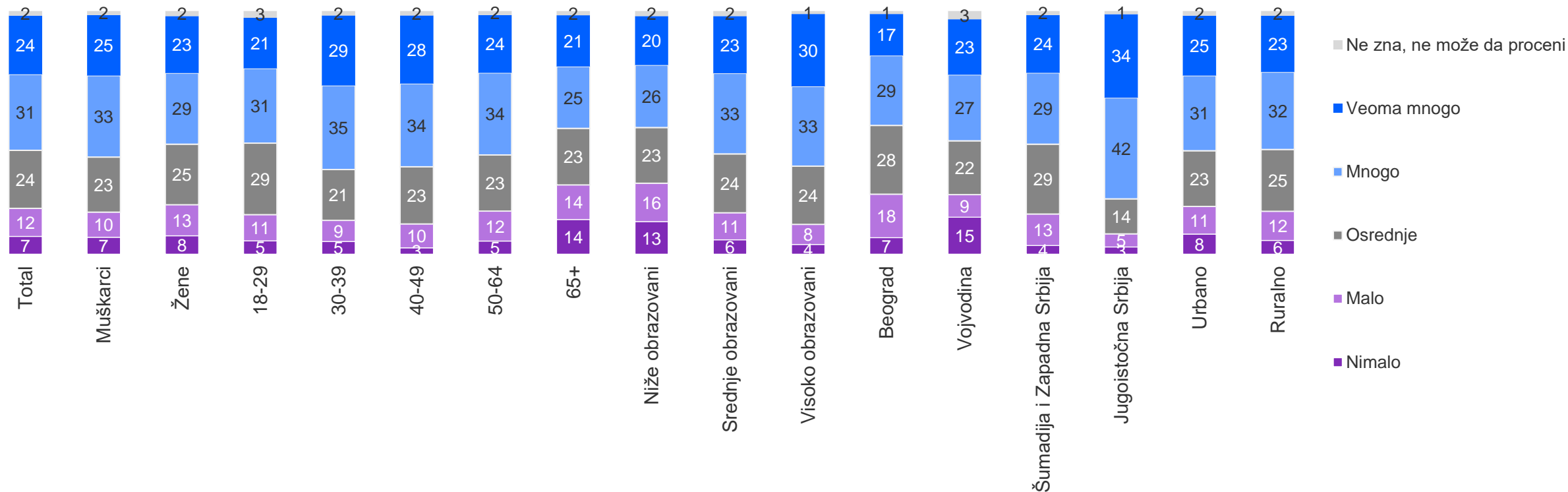
U kojoj meri su lokalne samouprave (gradovi i opštine) odgovorni za rastuće negativne uticaje ekstremnih vremenskih događaja poput oluja, jakih padavina, suša, toplotnih talasa u Srbiji? (u %, trend)

U poređenju sa prethodnim talasom, značajno se povećao broj ispitanika koji smatraju da su lokalne samouprave mnogo odgovorne za sve veće negativne uticaje ekstremnih vremenskih pojava (31% naspram 26%), dok se broj onih koji lokalne samouprave vide kao neznatno odgovorne značajno smanjio (12% naspram 15%). Da lokalne samouprave uopšte nisu odgovorne smatra 7% građana, znatno više nego u prethodnom talasu (4%).

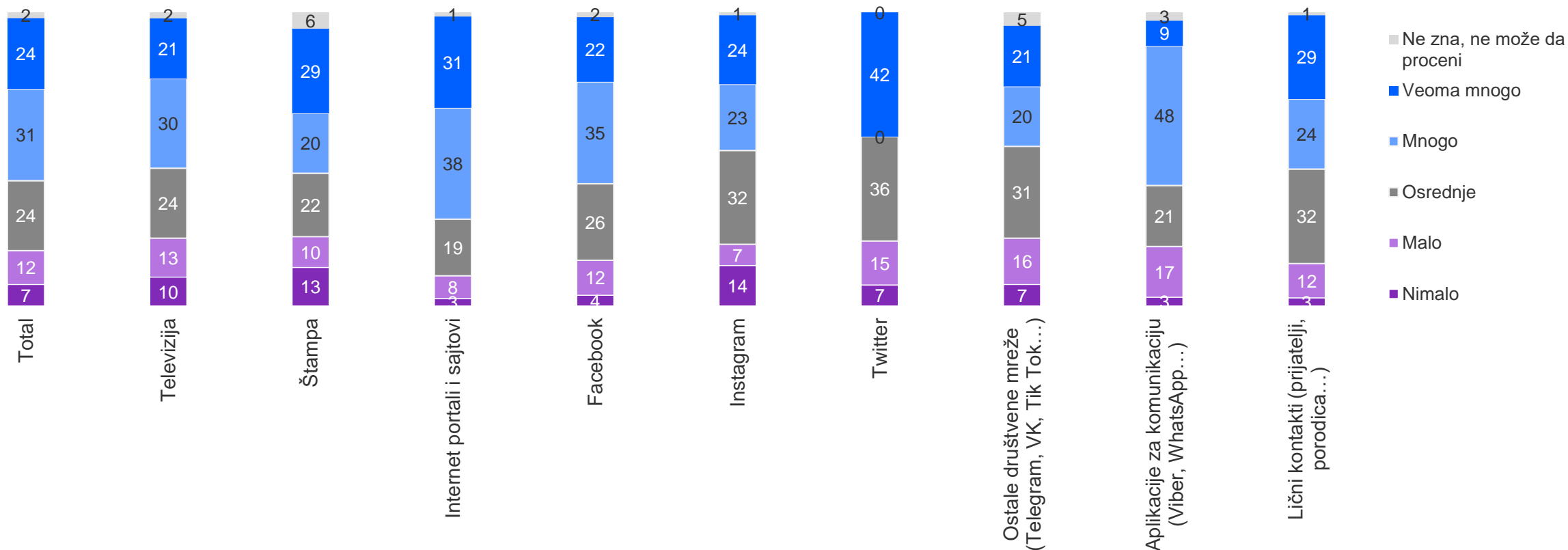

U kojoj meri su lokalne samouprave (gradovi i opštine) odgovorni za rastuće negativne uticaje ekstremnih vremenskih događaja poput oluja, jakih padavina, suša, toplotnih talasa u Srbiji? (u %, prema demografiji)

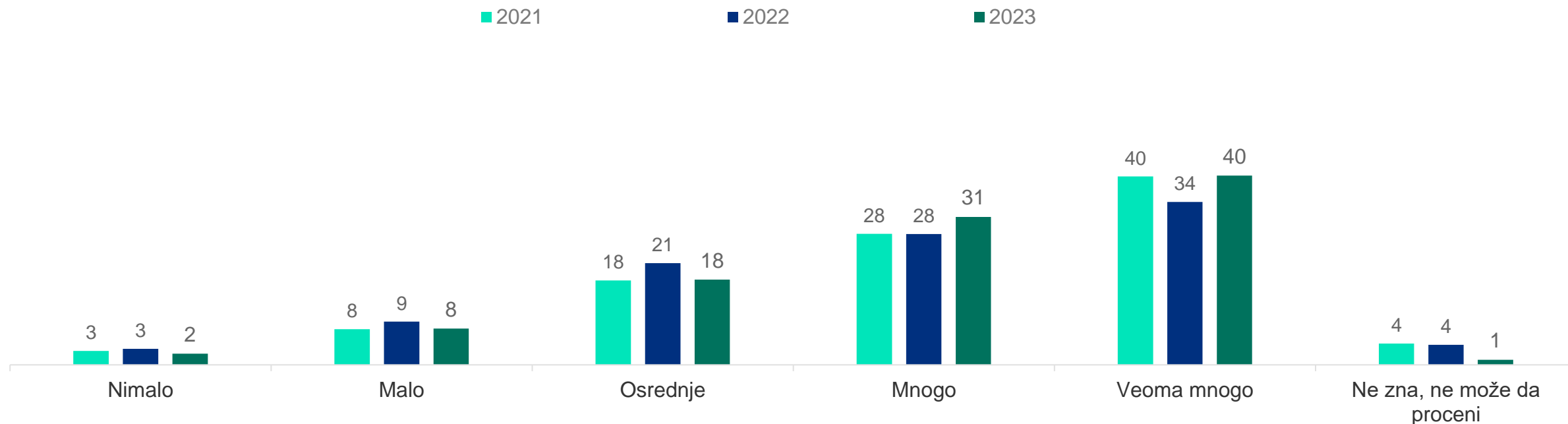

U kojoj meri su lokalne samouprave (gradovi i opštine) odgovorni za rastuće negativne uticaje ekstremnih vremenskih događaja poput oluja, jakih padavina, suša, toplotnih talasa u Srbiji? (u %, prema izvorima informisanja)

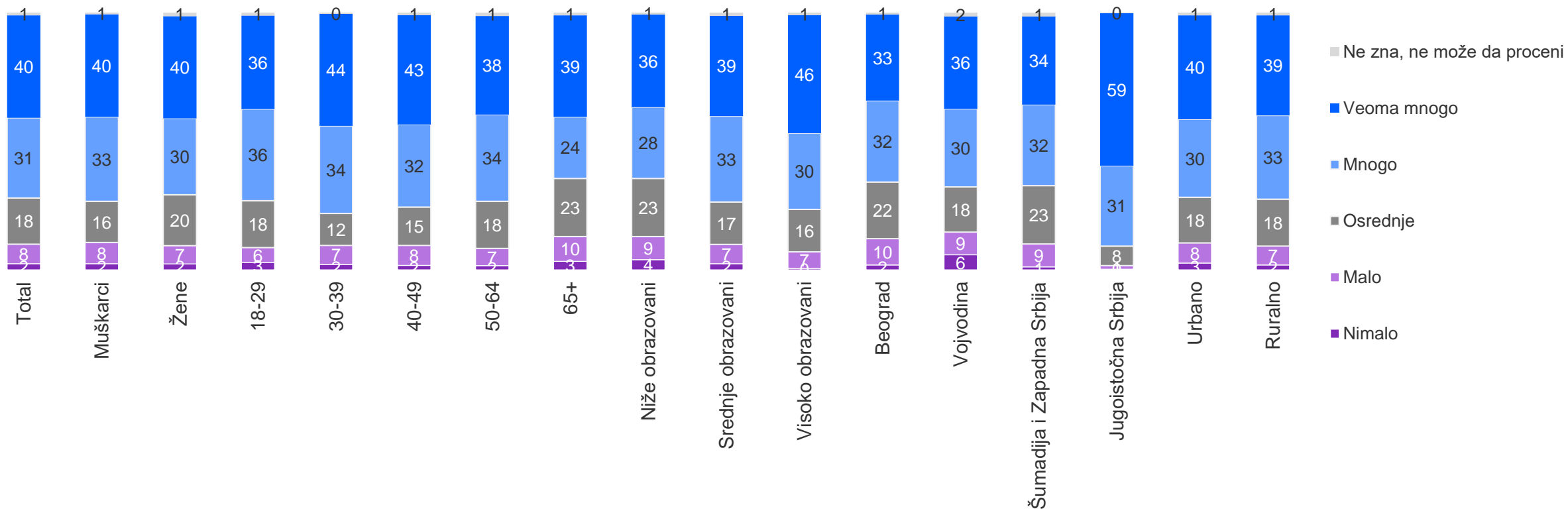

U kojoj meri su privreda u Srbiji, industrija i preduzeća odgovorni za rastuće negativne uticaje ekstremnih vremenskih događaja poput oluja, jakih padavina, suša, toplotnih talasa u Srbiji? (u %, trend)

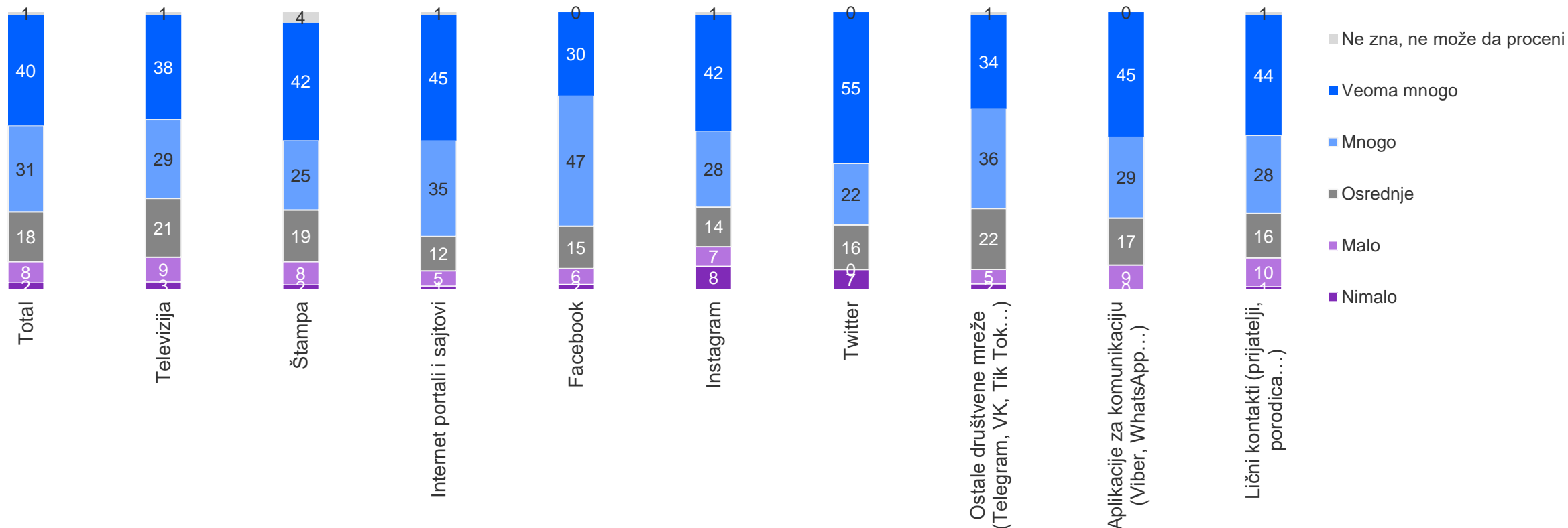
Ove godine je značajno porastao broj građana koji smatraju da su srpska privreda, industrija i preduzeća veoma mnogo ili mnogo odgovorni za rastući negativni uticaj ekstremnih vremenskih pojava, dok se broj ispitanika koji ih vide kao osrednje odgovorne smanjio (18% naspram 21%).

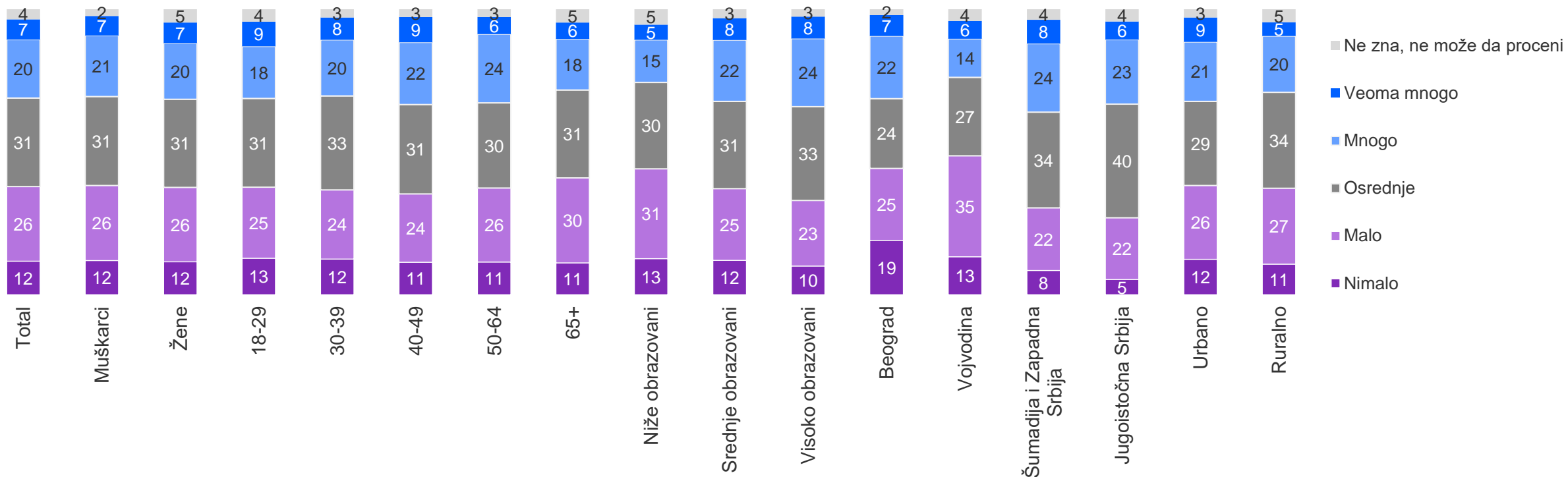
U kojoj meri su privreda u Srbiji, industrija i preduzeća odgovorni za rastuće negativne uticaje ekstremnih vremenskih događaja poput oluja, jakih padavina, suša, toplotnih talasa u Srbiji? (u %, prema demografiji)

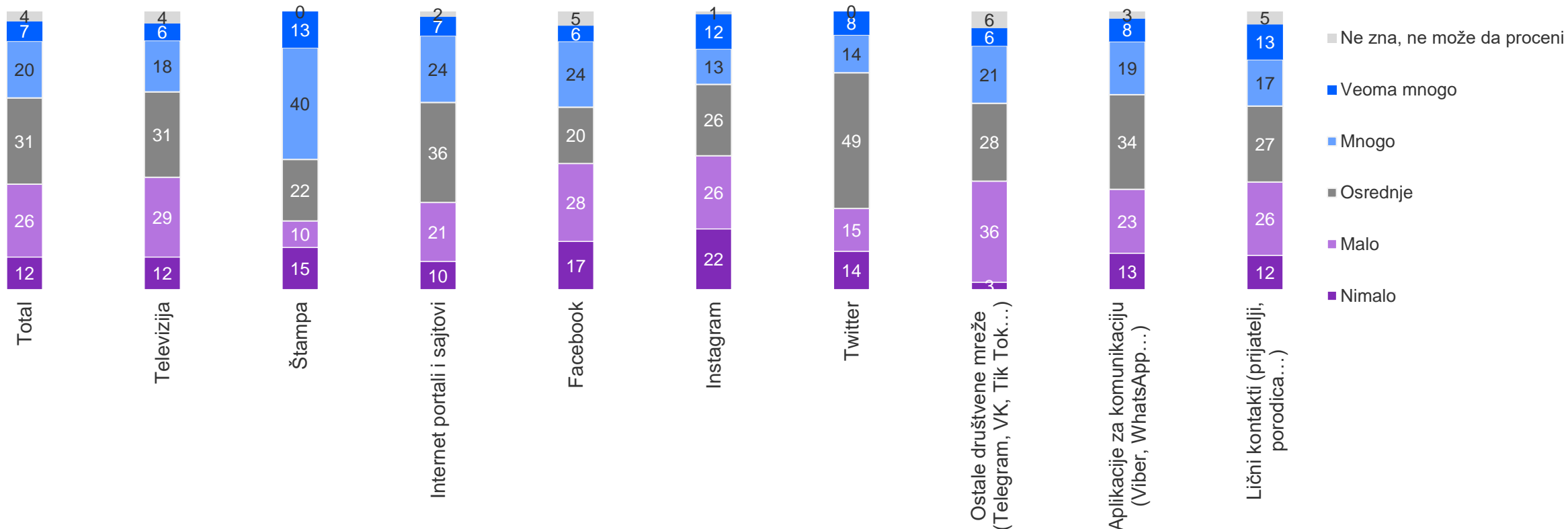
U kojoj meri su privreda u Srbiji, industrija i preduzeća odgovorni za rastuće negativne uticaje ekstremnih vremenskih događaja poput oluja, jakih padavina, suša, toplotnih talasa u Srbiji? (u %, prema izvorima informisanja)

U kojoj meri su škole i univerziteti koji ne pružaju dovoljno obrazovanja na ovu temu odgovorni za rastuće negativne uticaje ekstremnih vremenskih događaja poput oluja, jakih padavina, suša, toplotnih talasa u Srbiji? (u %, prema demografiji)

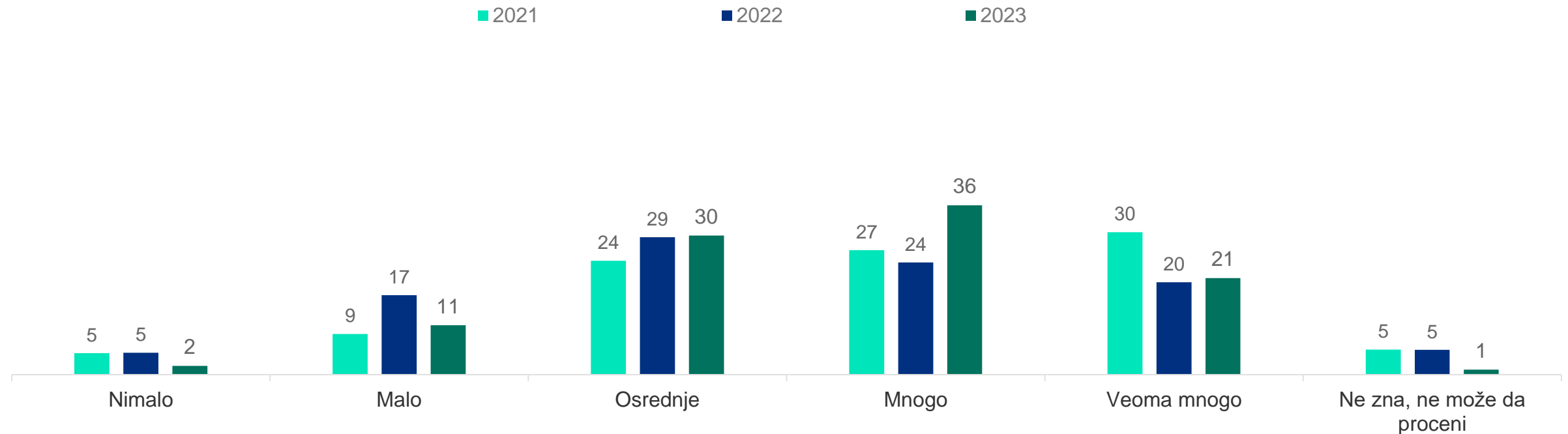

U kojoj meri su škole i univerziteti koji ne pružaju dovoljno obrazovanja na ovu temu odgovorni za rastuće negativne uticaje ekstremnih vremenskih događaja poput oluja, jakih padavina, suša, toplotnih talasa u Srbiji? (u %, prema izvorima informisanja)

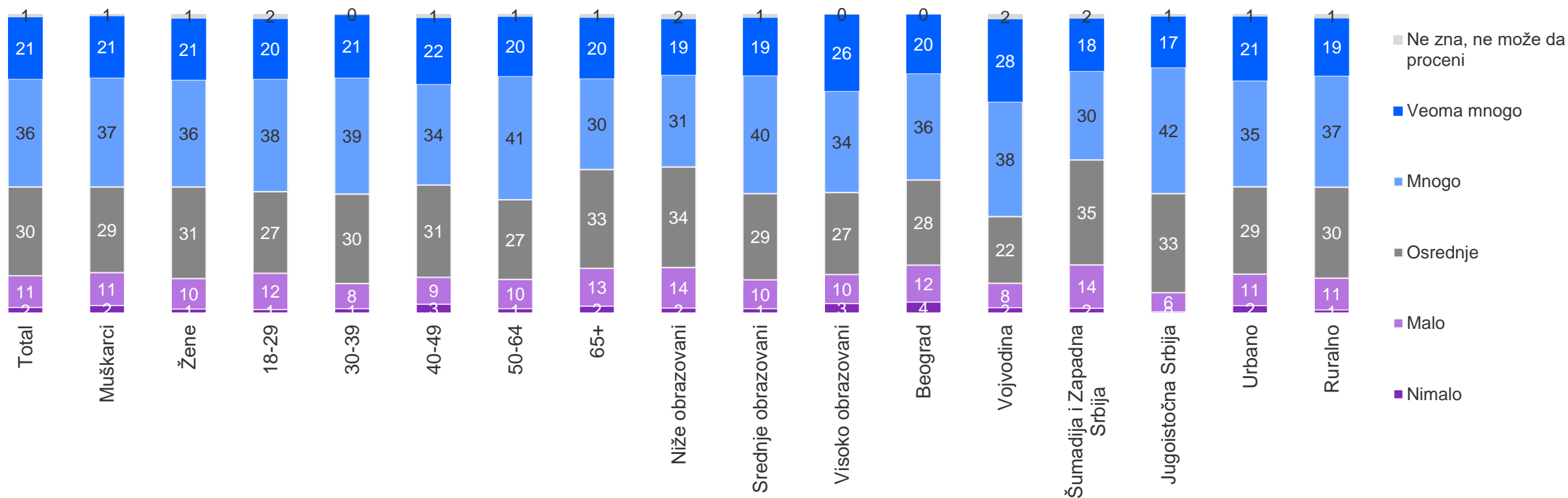
U kojoj meri su klimatske promene odgovorne za rastuće negativne uticaje ekstremnih vremenskih događaja poput oluja, jakih padavina, suša, toplotnih talasa u Srbiji? (in %, trend)

U odnosu na prethodnu godinu, ove godine je značajno povećan broj građana koji smatraju da su klimatske promene u velikoj meri odgovorne za rastuće negativne uticaje ekstremnih vremenskih pojava (36% naspram 24%), dok se broj ispitanika koji smatraju da su klimatske promene malo odgovorne ili uopšte nisu odgovorne smanjio.

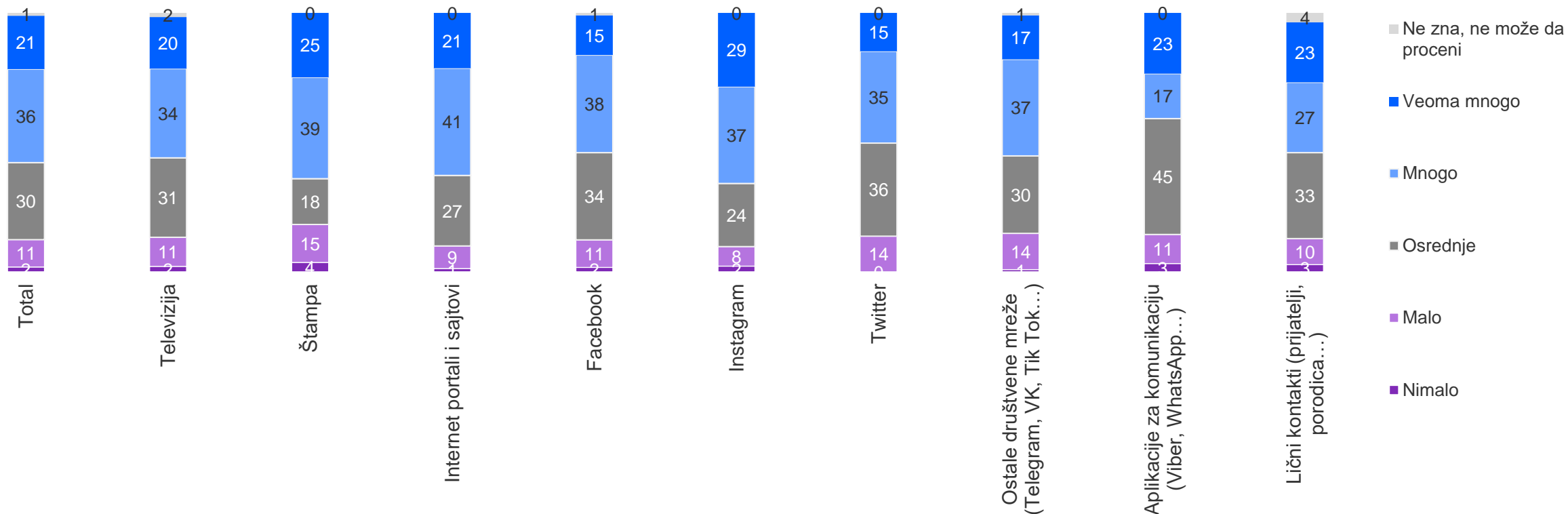

U kojoj meri su klimatske promene odgovorne za rastuće negativne uticaje ekstremnih vremenskih događaja poput oluja, jakih padavina, suša, toplotnih talasa u Srbiji? (u %, prema demografiji)

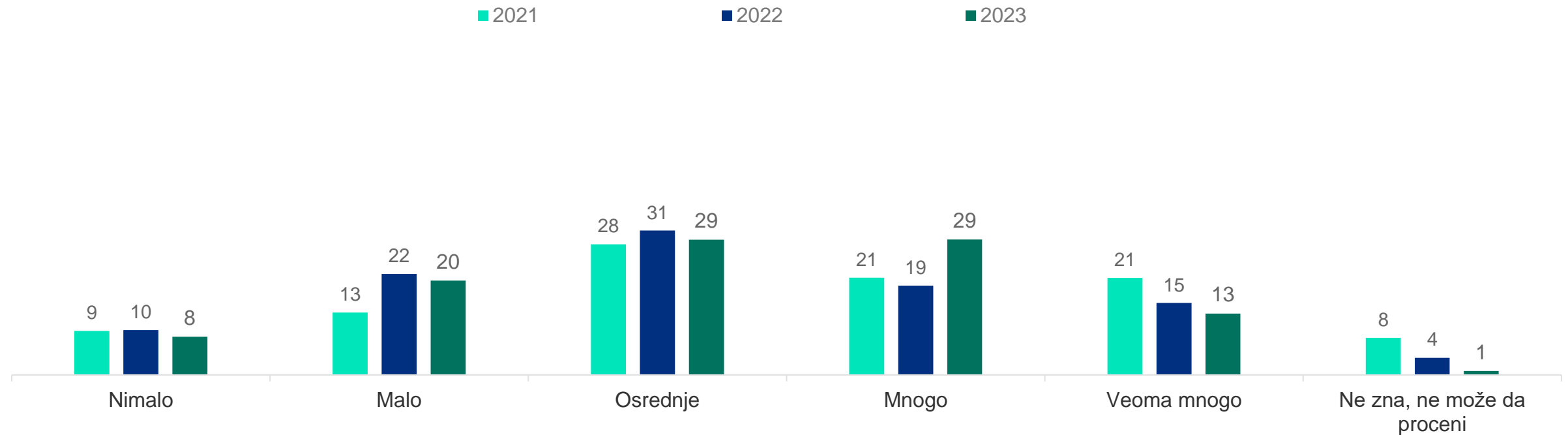

U kojoj meri su klimatske promene odgovorne za rastuće negativne uticaje ekstremnih vremenskih događaja poput oluja, jakih padavina, suša, toplotnih talasa u Srbiji? (u %, prema izvorima informisanja)

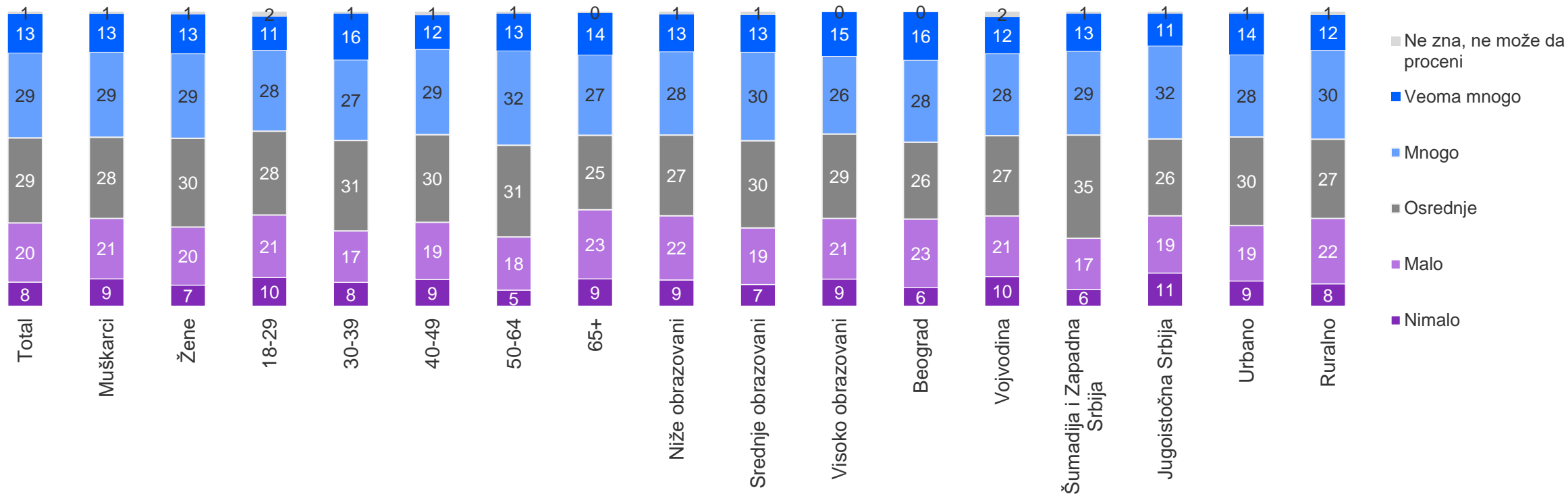

U kojoj meri je sama priroda odgovorna za rastuće negativne uticaje ekstremnih vremenskih događaja poput oluja, jakih padavina, suša, toplotnih talasa u Srbiji? (u %, trend)

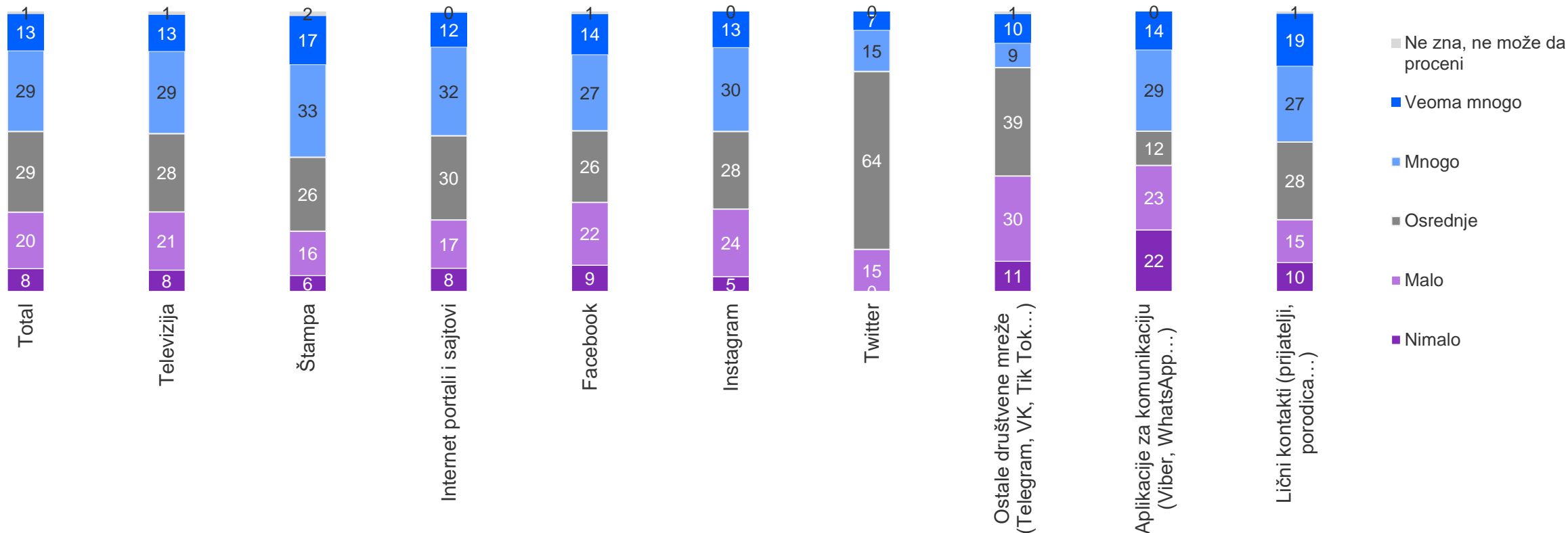
Ove godine je povećan broj građana koji smatraju da je sama priroda mnogo odgovorna za rastuće negativne uticaje ekstremnih vremenskih pojava (29% prema 19%).

U kojoj meri je sama priroda odgovorna za rastuće negativne uticaje ekstremnih vremenskih događaja poput oluja, jakih padavina, suša, toplotnih talasa u Srbiji? (u %, prema demografiji)

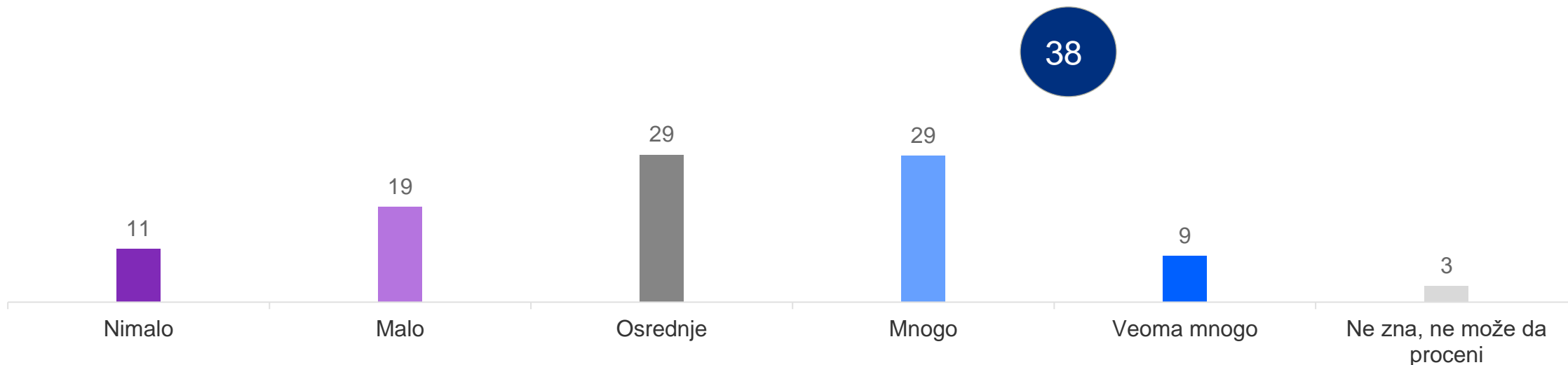

U kojoj meri je sama priroda odgovorna za rastuće negativne uticaje ekstremnih vremenskih događaja poput oluja, jakih padavina, suša, toplotnih talasa u Srbiji? (u %, prema izvorima informisanja)

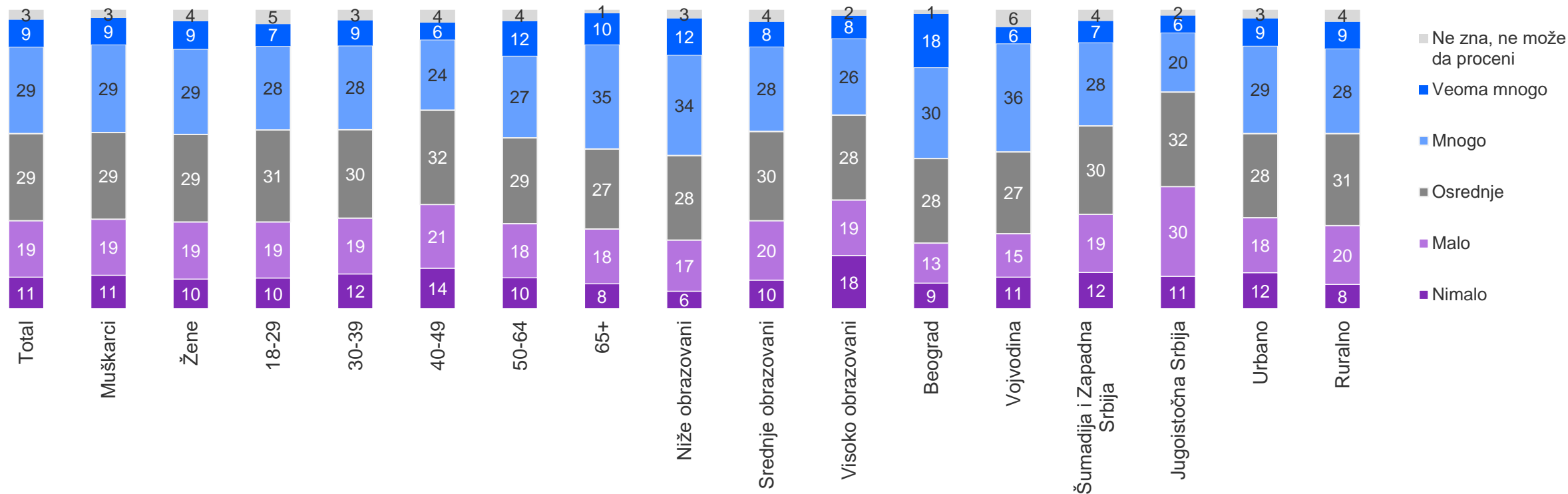
U kojoj meri se slažete sa tvrdnjom - Nema rastućih negativnih uticaja, uvek su bile velike štete kad se dese ekstremni vremenski događaji (u %)

Više od trećine (38%) veoma mnogo ili mnogo veruje da je oduvek bilo značajnih šteta kada dođe do ekstremnih vremenskih događaja i da nema rastućih negativnih uticaja, 29% se umereno slaže sa tim, 19% malo veruje u to, dok se 11% ne slaže sa tim.

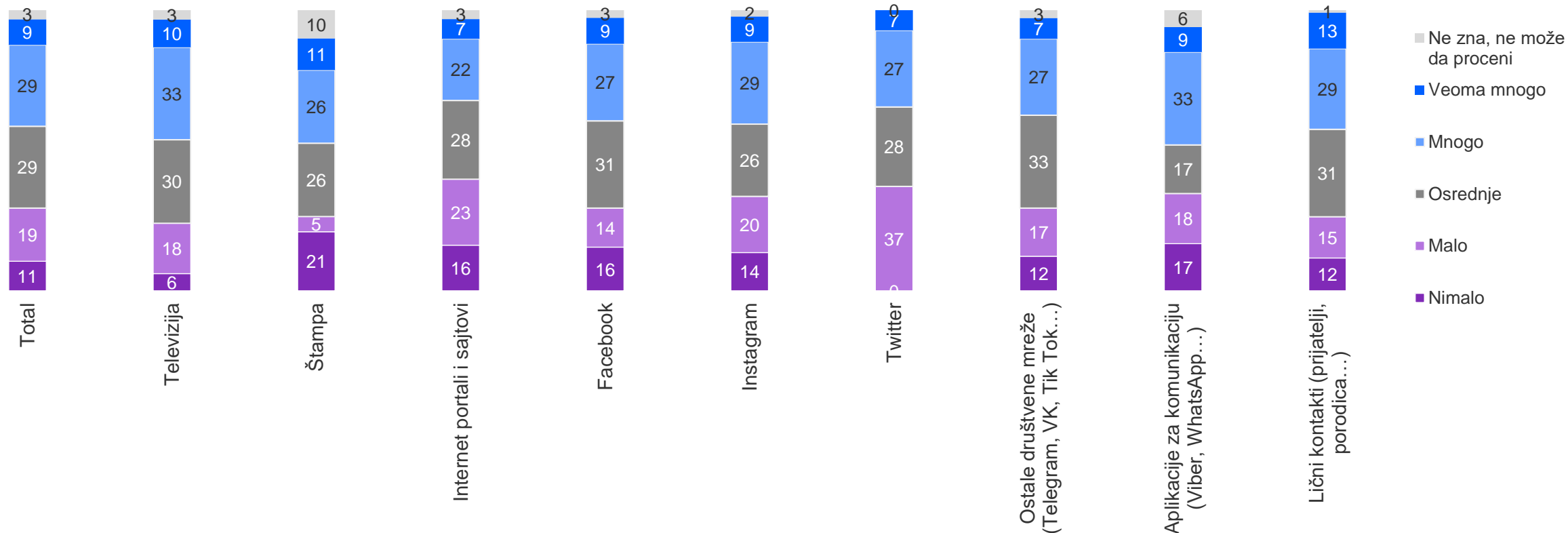

*Novo pitanje, dodato u 2023. godini

U kojoj meri se slažete sa tvrdnjom - Nema rastućih negativnih uticaja, uvek su bile velike štete kad se dese ekstremni vremenski događaji (u %, prema demografiji)

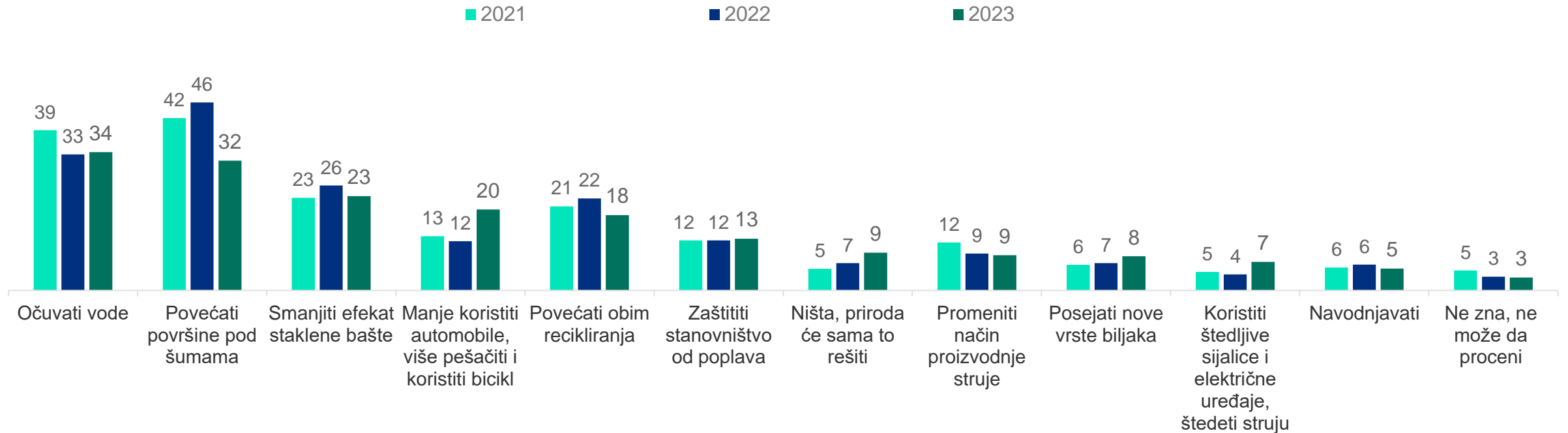
U kojoj meri se slažete sa tvrdnjom - Nema rastućih negativnih uticaja, uvek su bile velike štete kad se dese ekstremni vremenski događaji (u %, prema izvorima informisanja)

Šta smatrate da je prioritet u Srbiji da bi se smanjili uticaji klimatskih promena, odnosno klimatskih opasnosti? (u %*, dva odgovora)

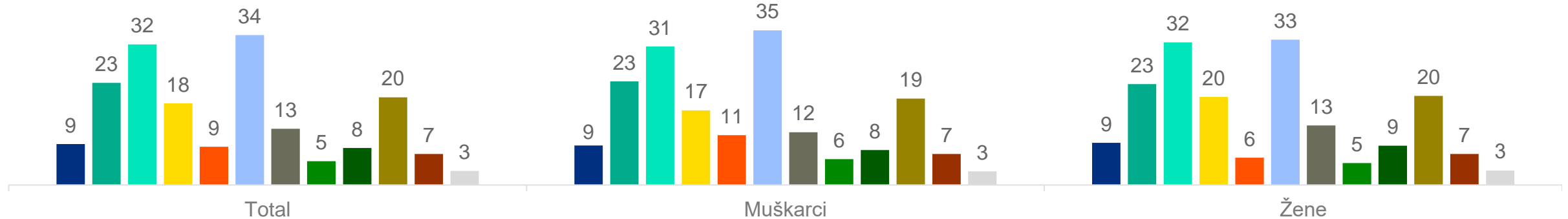
Oprilike jedna trećina (34%) veruje da bi očuvanje vode trebalo da bude prioritet kako bi se smanjili uticaji klimatskih promena ili klimatskih opasnosti. Dodatno pošumljavanje u Srbiji kao prioritet percipira 32% ispitanih, a broj građana koji su ovog mišljenja značajno je smanjen u odnosu na prethodnu godinu (46%). Manje korišćenja automobila i više pešačenja i vožnje bicikla smatraju se prioritetima za 20%, što je znatno više nego u prošlom talasu (12%).

** Pitanje „Šta smatrate da je prioritet u Srbiji da bi se smanjili uticaji klimatskih promena, odnosno klimatskih opasnosti?“ u prethodnim talasima bilo je formulisano „Šta bi Vlada i građani trebalo da urade u vezi sa klimatskim promenama?“

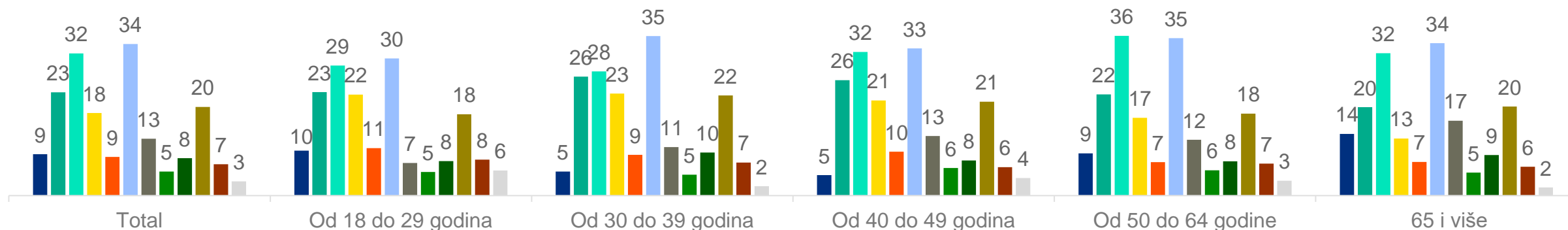
Šta smatrate da je prioritet u Srbiji da bi se smanjili uticaji klimatskih promena, odnosno klimatskih opasnosti? (u %*, dva odgovora, prema polu)

- Ništa, priroda će sama to rešiti
- Smanjiti efekat staklene bašte
- Povećati površine pod šumama
- Povećati obim recikliranja
- Promeniti način proizvodnje struje
- Očuvati vode
- Zaštititi stanovništvo od poplava
- Navodnjavati
- Posejati nove vrste biljaka
- Manje koristiti automobile, više pešačiti i koristiti bicikl
- Koristiti štedljive sijalice i električne uređaje, štedeti struju
- Ne zna, ne može da proceni

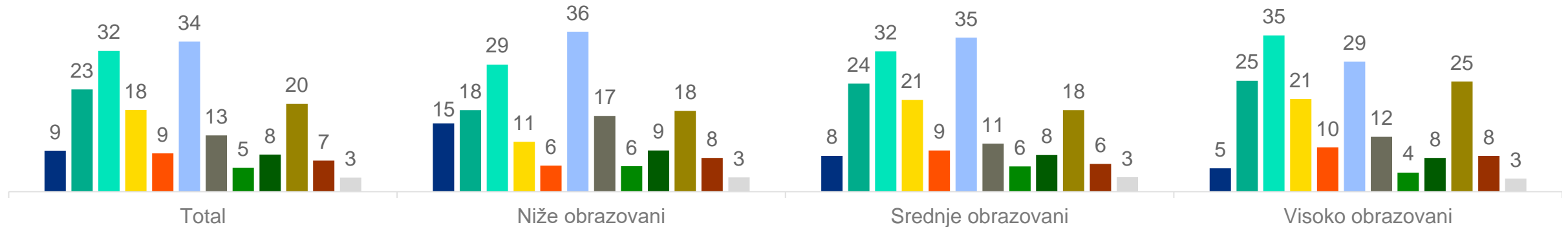
Šta smatrate da je prioritet u Srbiji da bi se smanjili uticaji klimatskih promena, odnosno klimatskih opasnosti? (u %*, dva odgovora, prema starosti)

- Ništa, priroda će sama to rešiti
- Smanjiti efekat staklene bašte
- Povećati površine pod šumama
- Povećati obim recikliranja
- Promeniti način proizvodnje struje
- Očuvati vode
- Zaštititi stanovništvo od poplava
- Navodnjavati
- Posejati nove vrste biljaka
- Manje koristiti automobile, više pešačiti i koristiti bicikl
- Koristiti štedljive sijalice i električne uređaje, štedeti struju
- Ne zna, ne može da proceni

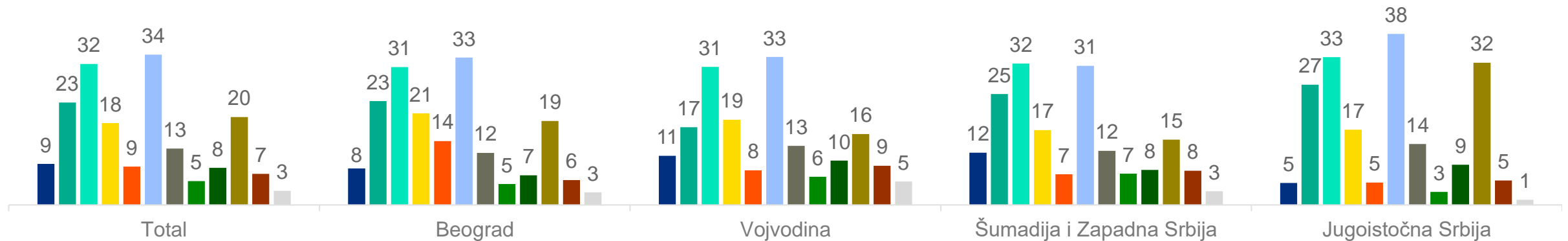
Šta smatrate da je prioritet u Srbiji da bi se smanjili uticaji klimatskih promena, odnosno klimatskih opasnosti? (u %*, dva odgovora, prema obrazovanju)

- Ništa, priroda će sama to rešiti
- Smanjiti efekat staklene bašte
- Povećati površine pod šumama
- Povećati obim recikliranja
- Promeniti način proizvodnje struje
- Očuvati vode
- Zaštititi stanovništvo od poplava
- Navodnjavati
- Posejati nove vrste biljaka
- Manje koristiti automobile, više pešačiti i koristiti bicikl
- Koristiti štedljive sijalice i električne uređaje, štedeti struju
- Ne zna, ne može da proceni

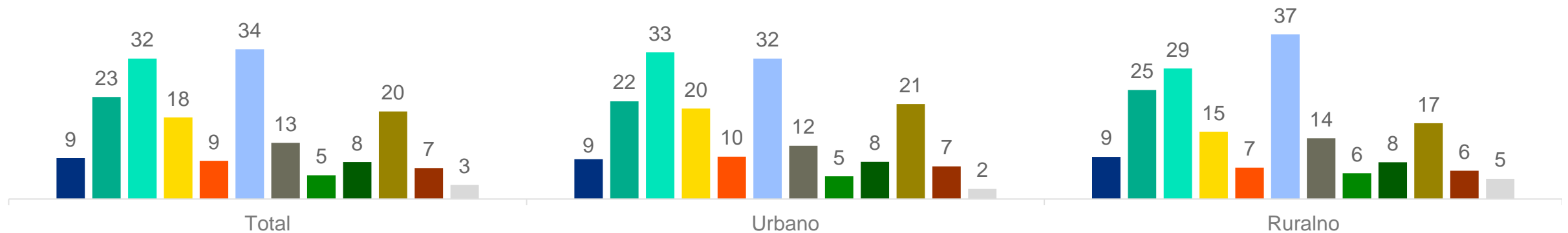
Šta smatrate da je prioritet u Srbiji da bi se smanjili uticaji klimatskih promena, odnosno klimatskih opasnosti? (u %*, dva odgovora, prema regionu)

- Ništa, priroda će sama to rešiti
- Smanjiti efekat staklene bašte
- Povećati površine pod šumama
- Povećati obim recikliranja
- Promeniti način proizvodnje struje
- Očuvati vode
- Zaštititi stanovništvo od poplava
- Navodnjavati
- Posejati nove vrste biljaka
- Manje koristiti automobile, više pešačiti i koristiti bicikl
- Koristiti štedljive sijalice i električne uređaje, štedeti struju
- Ne zna, ne može da proceni

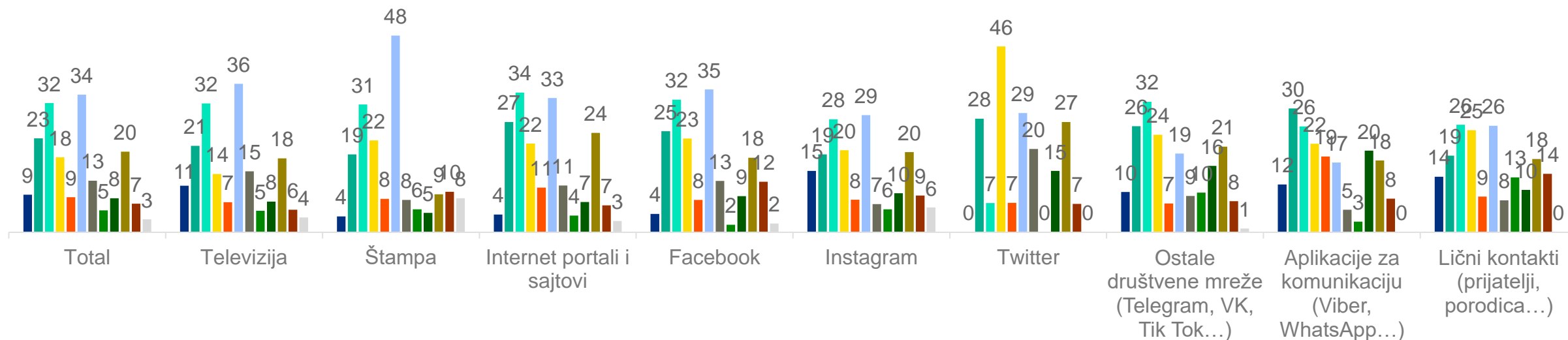
Šta smatrate da je prioritet u Srbiji da bi se smanjili uticaji klimatskih promena, odnosno klimatskih opasnosti? (u %*, dva odgovora, prema mestu stanovanja)

- Ništa, priroda će sama to rešiti
- Smanjiti efekat staklene bašte
- Povećati površine pod šumama
- Povećati obim recikliranja
- Promeniti način proizvodnje struje
- Očuvati vode
- Zaštititi stanovništvo od poplava
- Navodnjavati
- Posejati nove vrste biljaka
- Manje koristiti automobile, više pešačiti i koristiti bicikl
- Koristiti štedljive sijalice i električne uređaje, štedeti struju
- Ne zna, ne može da proceni

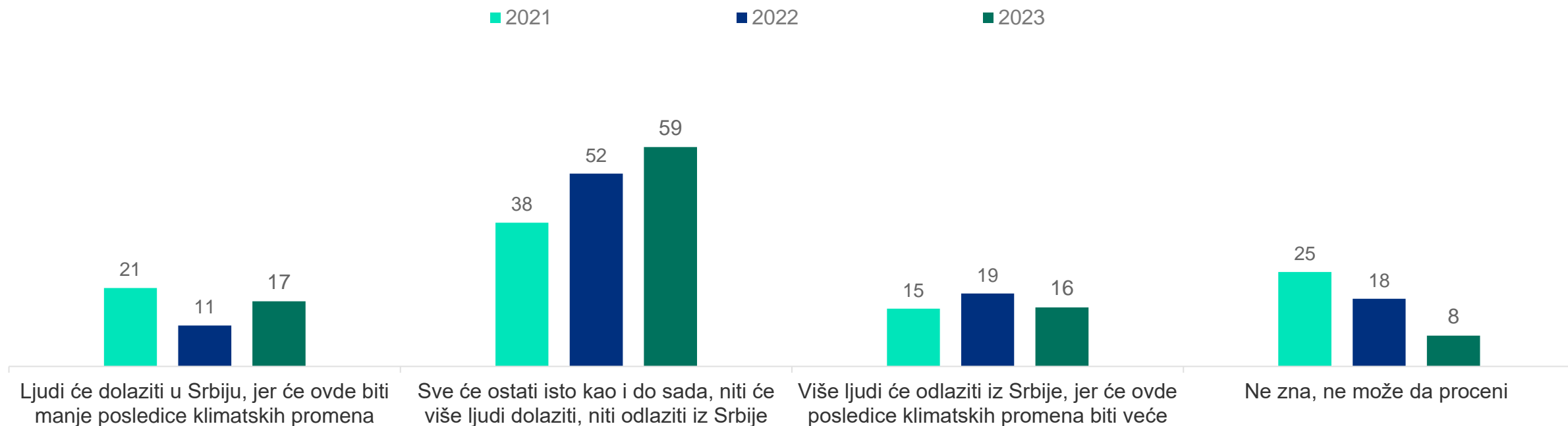
Šta smatrate da je prioritet u Srbiji da bi se smanjili uticaji klimatskih promena, odnosno klimatskih opasnosti? (u %*, dva odgovora, prema izvorima informisanja)

- Ništa, priroda će sama to rešiti
- Povećati obim recikliranja
- Zaštititi stanovništvo od poplava
- Manje koristiti automobile, više pešačiti i koristiti bicikl
- Smanjiti efekat staklene bašte
- Promeniti način proizvodnje struje
- Navodnjavati
- Koristiti štedljive sijalice i električne uređaje, štedeti struju
- Povećati površine pod šumama
- Očuvati vode
- Posejati nove vrste biljaka
- Ne zna, ne može da proceni

Da li verujete da će usled klimatskih promena ljudi dolaziti u Srbiju ili odlaziti iz nje u neku drugu zemlju? (u %)

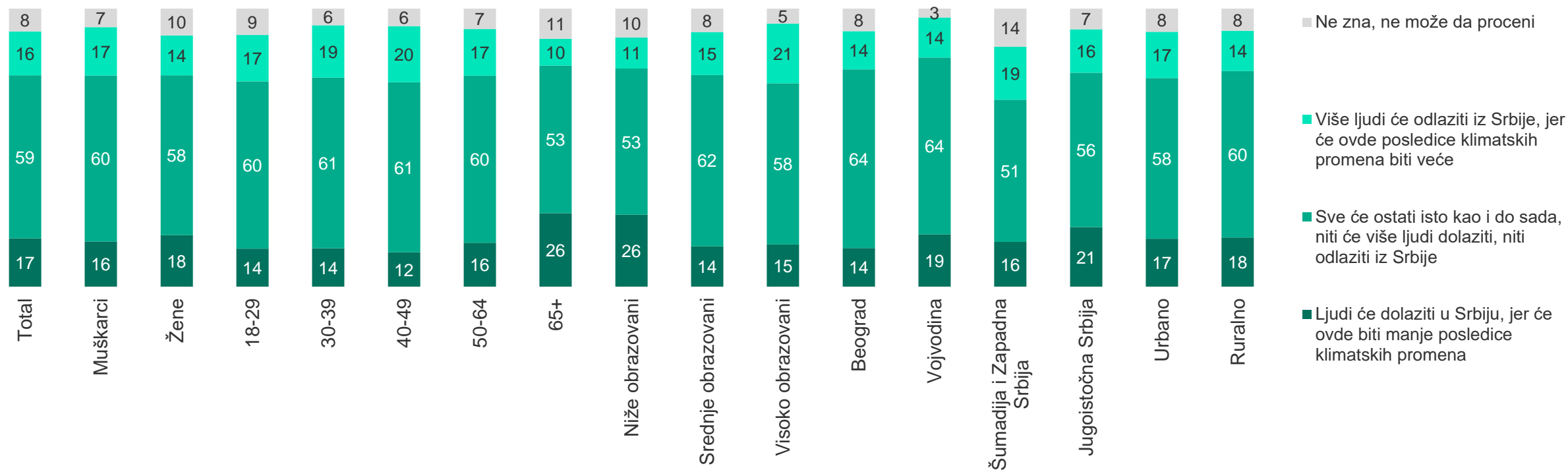
Većina građana (59%) smatra da migracije neće biti bez obzira na klimatske promene, a procenat građana koji tako misle je povećan u odnosu na prošli talas (52%). S druge strane, 17% veruje da bi u slučaju klimatskih promena došlo do migracija ljudi u Srbiju, a procenat ispitanika koji to smatraju značajno je porastao u ovom talasu (17% naspram 11%), dok se broj građana koji veruju da će ljudi u tom slučaju napustiti Srbiju smanjio (16% naspram 19%).

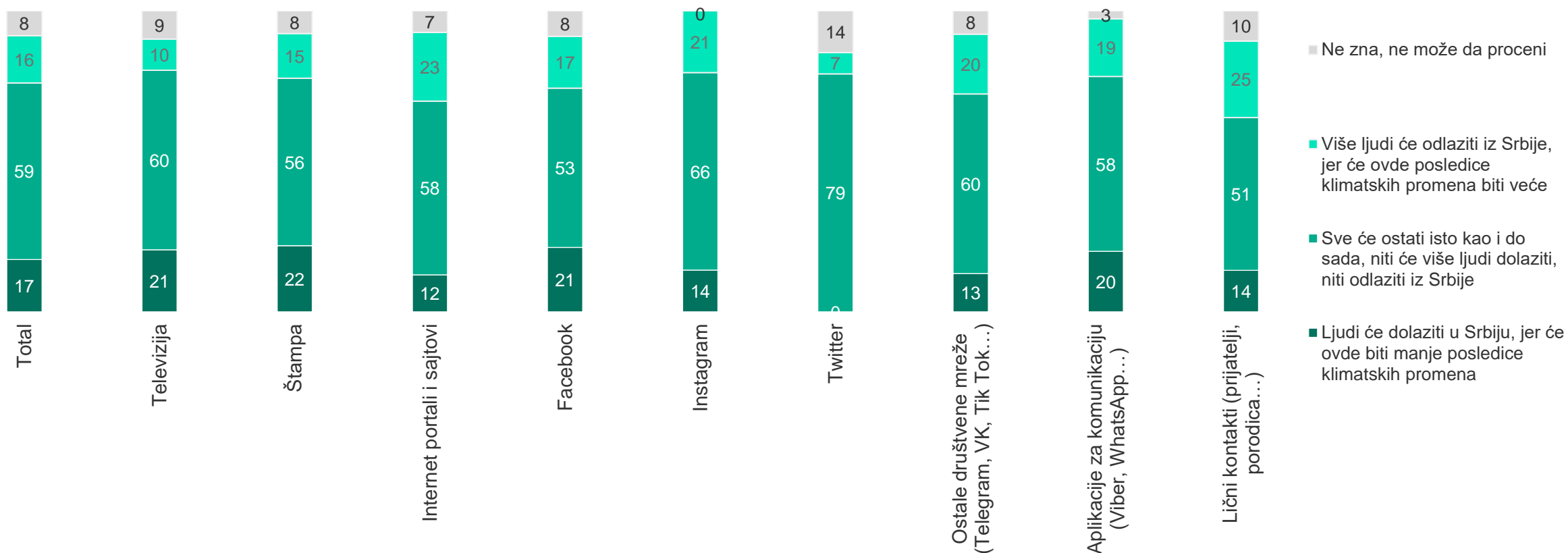

Da li verujete da će usled klimatskih promena ljudi dolaziti u Srbiju ili odlaziti iz nje u neku drugu zemlju? (u %, prema demografiji)

Građani starosti 65 godina i više i niže obrazovani više od drugih smatraju da će ljudi doći u Srbiju jer će ovde biti manji uticaji klimatskih promena, dok su građani starosti od 40 do 49 godina i visokoobrazovani iznad proseka izjavili da će ljudi otići iz Srbije, jer će uticaj klimatskih promena biti veći ovde.

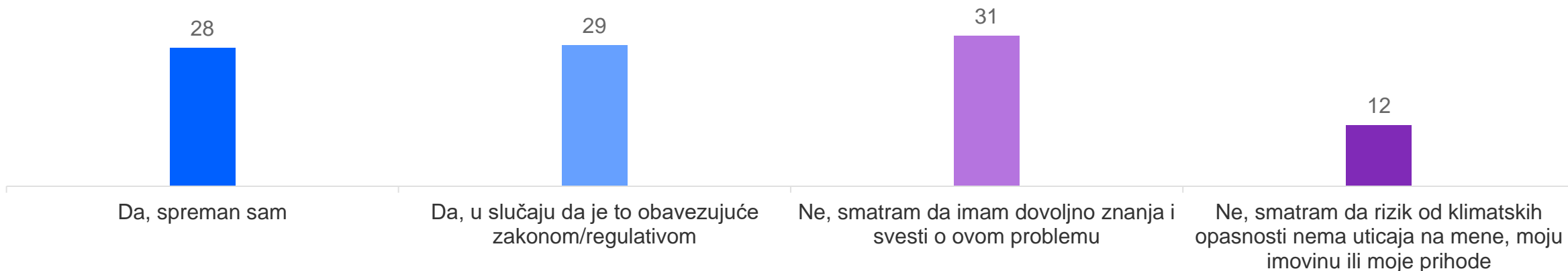

Da li verujete da će usled klimatskih promena ljudi dolaziti u Srbiju ili odlaziti iz nje u neku drugu zemlju? (u %, prema izvorima informisanja)

Da li biste bili spremni da uložite dodatne napore i novac, ako je to potrebno, kako bi zaštili sebe, svoju imovinu i posao kako bi smanjili rizik od uticaja klimatskih opasnosti u budućnosti? (u %)

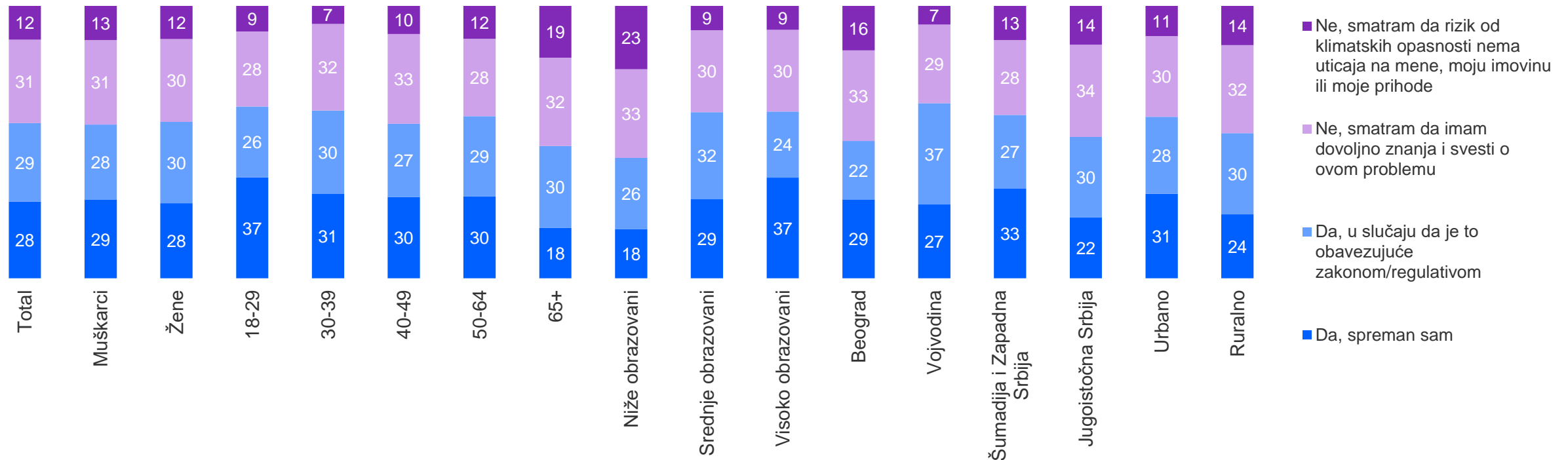
Više od polovine (57%) bi bilo spremno da uloži dodatni trud i novac, od čega bi 29% to učinilo ako je to zakonski propisano zakonom/propisom, a 28% bi to učinilo bez obzira na zakon ili propis. S druge strane, 31% ne bi uložilo dodatni trud i novac jer smatra da ima dovoljno znanja i svesti o ovoj temi, dok 12% smatra da rizik od klimatskih opasnosti nema uticaja na njih i njihovu imovinu ili prihode.

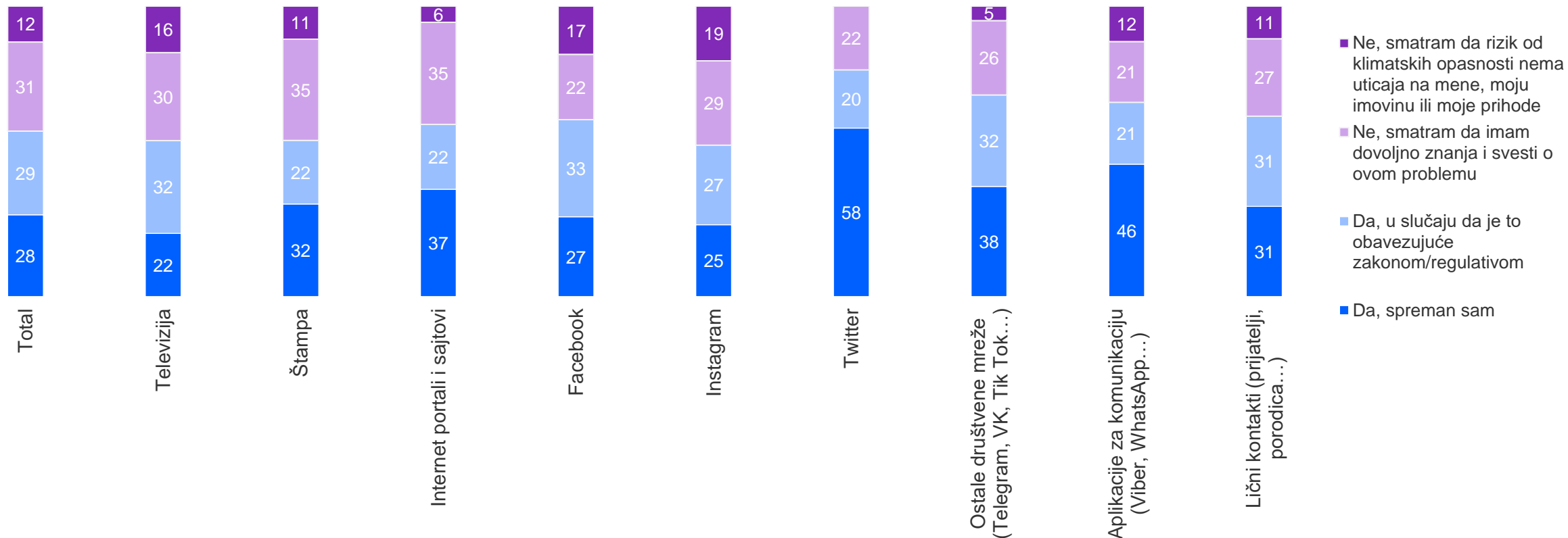
*Novo pitanje, dodato u 2023. godini

Da li biste bili spremni da uložite dodatne napore i novac, ako je to potrebno, kako bi zaštili sebe, svoju imovinu i posao kako bi smanjili rizik od uticaja klimatskih opasnosti u budućnosti? (u %, prema demografiji)

Najmlađi (18-29 godina), visokoobrazovani i stanovnici Šumadije i Zapadne Srbije su iznad proseka izjavili da bi bili spremni da ulože dodatni trud i novac, dok su građani Vojvodine iznad proseka izjavili da bi uložili dodatni trud i novac ukoliko je to zakonski obavezujuće.

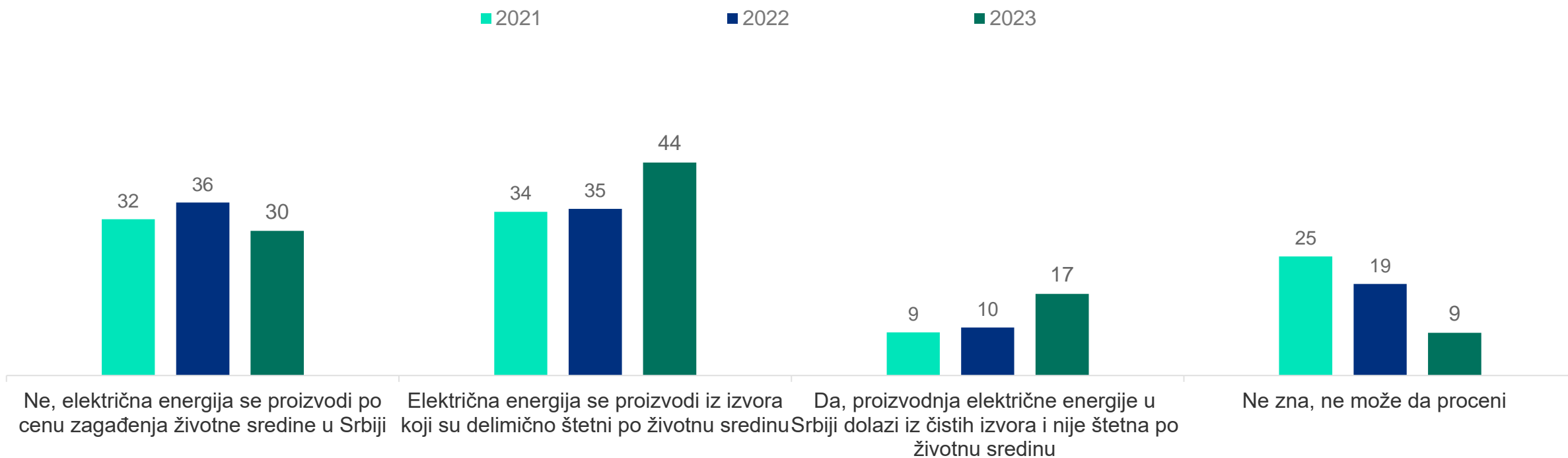

Da li biste bili spremni da uložite dodatne napore i novac, ako je to potrebno, kako bi zaštili sebe, svoju imovinu i posao kako bi smanjili rizik od uticaja klimatskih opasnosti u budućnosti? (u %, prema izvorima informisanja)

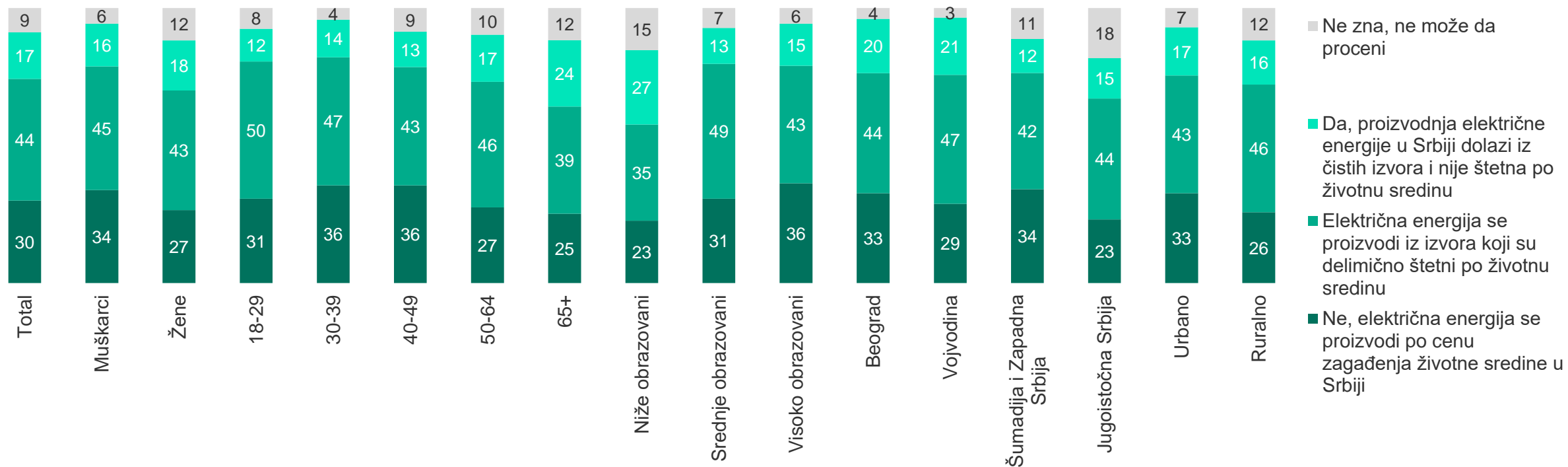
Da li se električna energija koja se proizvodi u Srbiji dobija iz ekološki čistih izvora bez štete po životnu sredinu i zagađenja? (u %)

Većina građana (77%) smatra da se struja u Srbiji proizvodi iz izvora koji štete životnoj sredini i zagađuju, od kojih 44% smatra da su izvori donekle štetni, znatno više nego u prethodnom talasu (35%), dok 30 % smatra da su izvori potpuno štetni, znatno manje u poređenju sa prošlim talasom (36%). S druge strane, 17% smatra da se električna energija proizvodi iz čistih izvora, znatno češće nego u prethodnom talasu (10%).

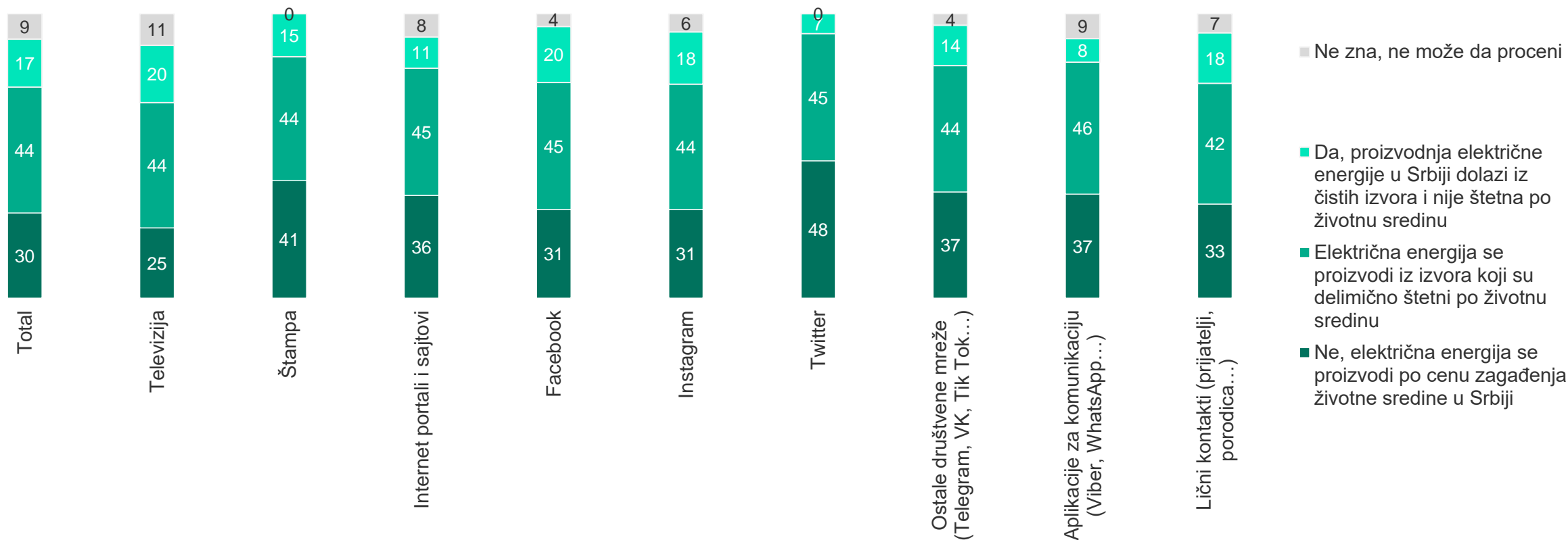

Da li se električna energija koja se proizvodi u Srbiji dobija iz ekološki čistih izvora bez štete po životnu sredinu i zagađenja? (u %, prema demografiji)

Muškarci, građani starosti od 30 do 49 godina i visokoobrazovani više od ostalih veruju da se struja proizvodi po cenu zagađivanja životne sredine Srbije. S druge strane, najstarija populacija (65+), niže obrazovani i stanovnici Vojvodine iznad proseka smatraju da se struja u Srbiji proizvodi iz čistih izvora.

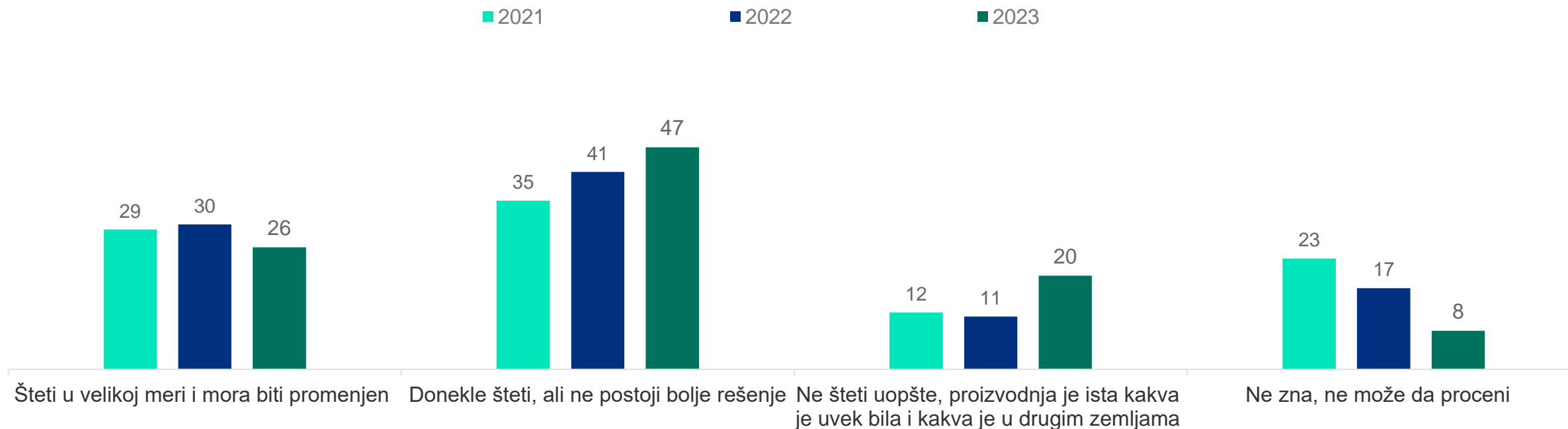
Da li se električna energija koja se proizvodi u Srbiji dobija iz ekološki čistih izvora bez štete po životnu sredinu i zagađenja? (u %, prema izvorima informisanja)

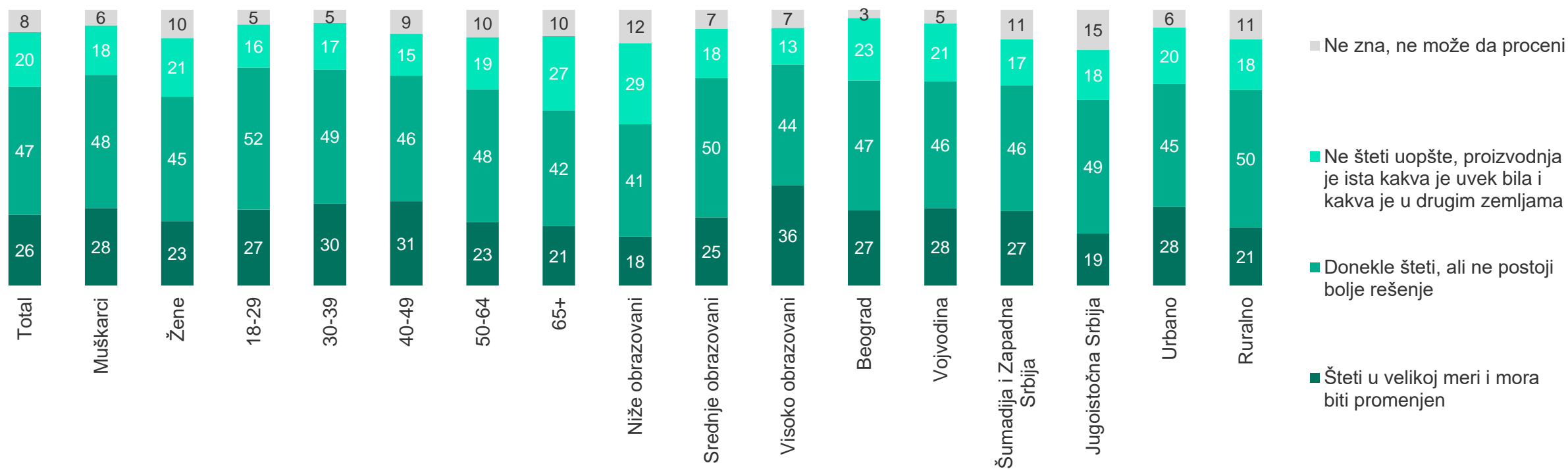
Da li smatrate da trenutni način proizvodnje električne energije u Srbiji šteti zdravlju građana Srbije? (u %)

Skoro polovina građana (47 odsto) smatra da je način proizvodnje struje u Srbiji donekle štetan po zdravlje, ali da boljeg rešenja nema, a već drugu godinu zaredom raste broj građana koji tako misle. Prema mišljenju 26% građana, sadašnji način proizvodnje električne energije je veoma štetan i mora se menjati, a broj onih koji tako misle je manji nego u prethodnom talasu (30%). U ovom talasu porastao je broj građana koji smatraju da način proizvodnje struje nije štetan i da je proizvodnja ista kakva je uvek bila i kakva je u drugim zemljama (20% naspram 11%).

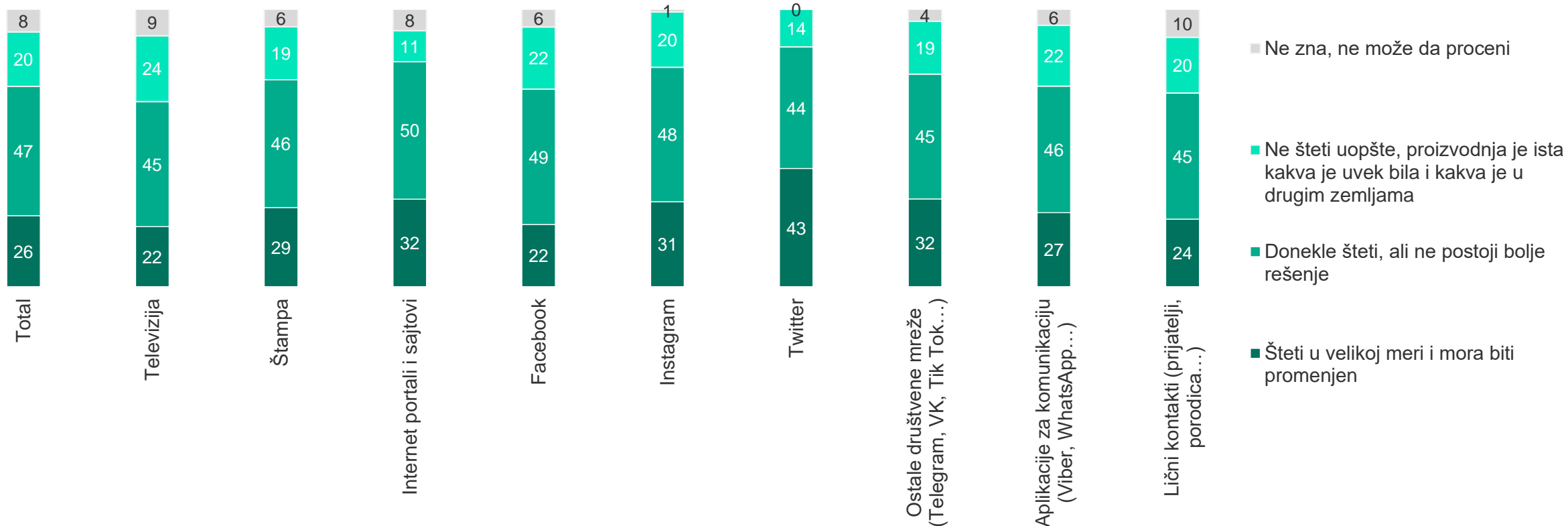

Da li smatrate da trenutni način proizvodnje električne energije u Srbiji šteti zdravlju građana Srbije? (u %, prema demografiji)

Visokoobrazovani građani više od ostalih veruju da je struja koja se trenutno proizvodi štetna po zdravlje, dok najstarija populacija (65+) i niže obrazovani, iznad proseka, smatraju da trenutno proizvedena struja u Srbiji uopšte nije štetna.

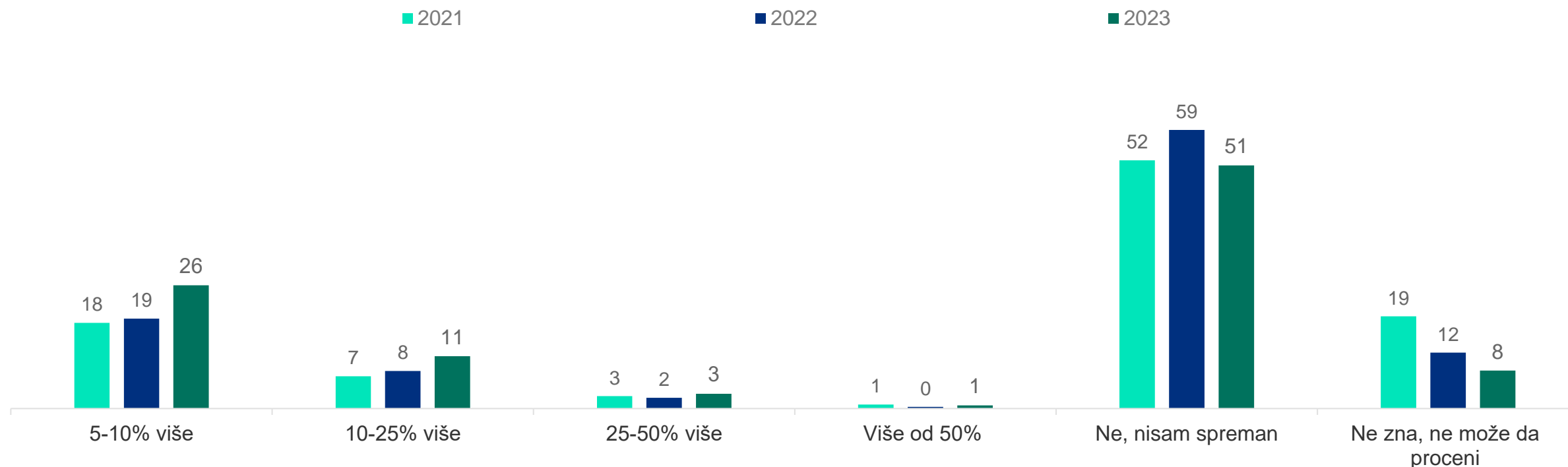

Da li smatrate da trenutni način proizvodnje električne energije u Srbiji šteti zdravlju građana Srbije? (u %, prema izvorima informisanja)

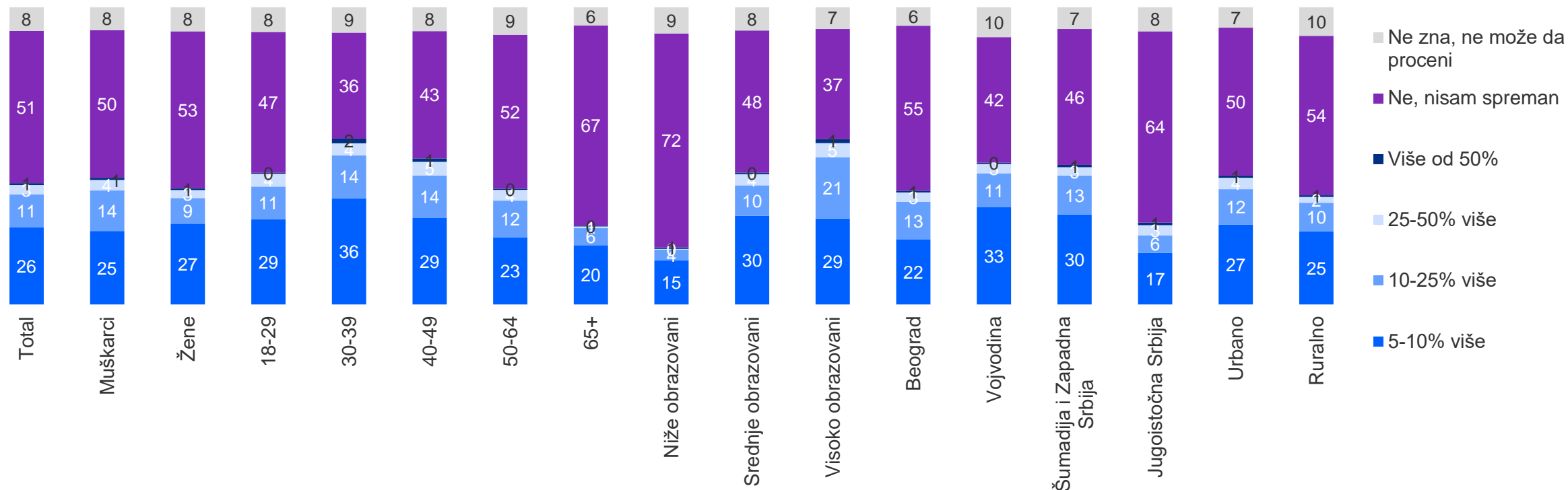
Da li biste bili spremni da platite više za električnu energiju proizvedenu iz vetra/solarne/geotermalne energije (tj. obnovljivih izvora) da biste doprineli promeni procesa proizvodnje električne energije? (u %)

Polovina građana (51 odsto) ne bi bila spremna da plati više za struju proizvedenu iz obnovljivih izvora, a broj ispitanika koji to navode je ove godine smanjen. S druge strane, značajno se povećao broj građana koji su spremni da plate između 5% i 10% više za električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora (26% naspram 19%), kao i broj onih koji su spremni da plate između 10% i 25% više (11% naspram 8%).

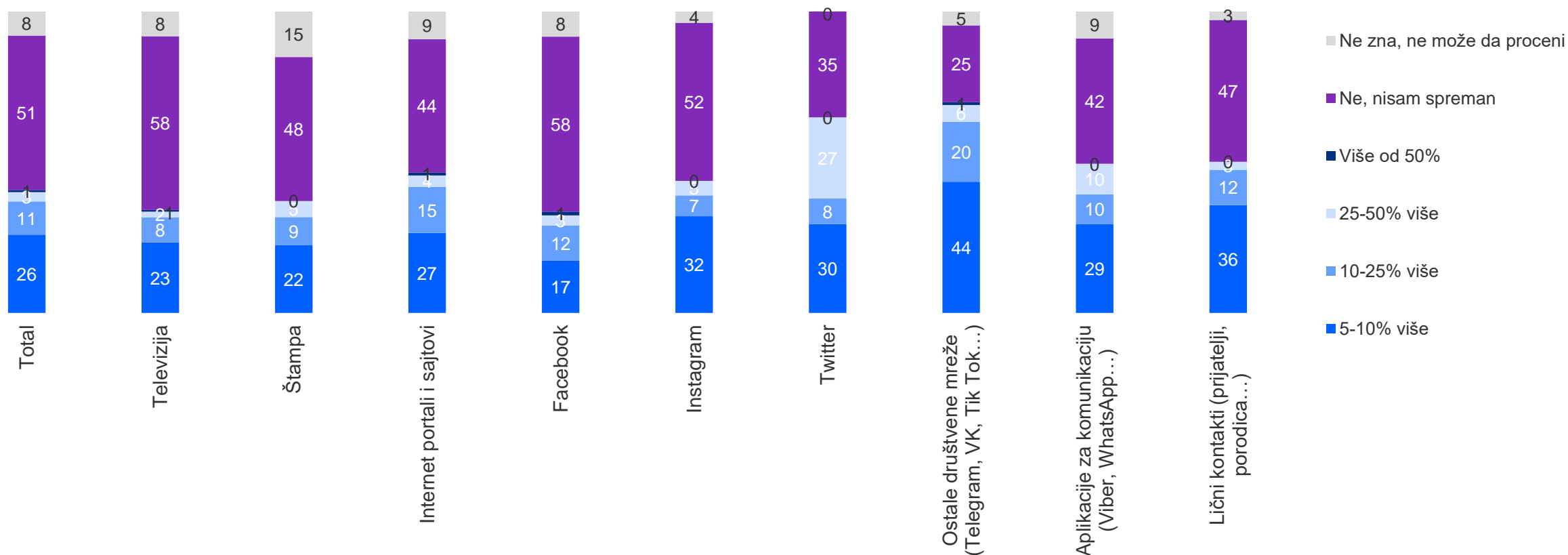

Da li biste bili spremni da platite više za električnu energiju proizvedenu iz vetra/solarne/geotermalne energije (tj. obnovljivih izvora) da biste doprineli promeni procesa proizvodnje električne energije? (u %, prema demografiji)

Građani starosti 65 godina i više, niže obrazovani i stanovnici Južne i Istočne Srbije iznad proseka su naveli da ne bi bili spremni da plate više.

Da li biste bili spremni da platite više za električnu energiju proizvedenu iz vetra/solarne/geotermalne energije (tj. obnovljivih izvora) da biste doprineli promeni procesa proizvodnje električne energije? (u %, prema izvorima informisanja)

3

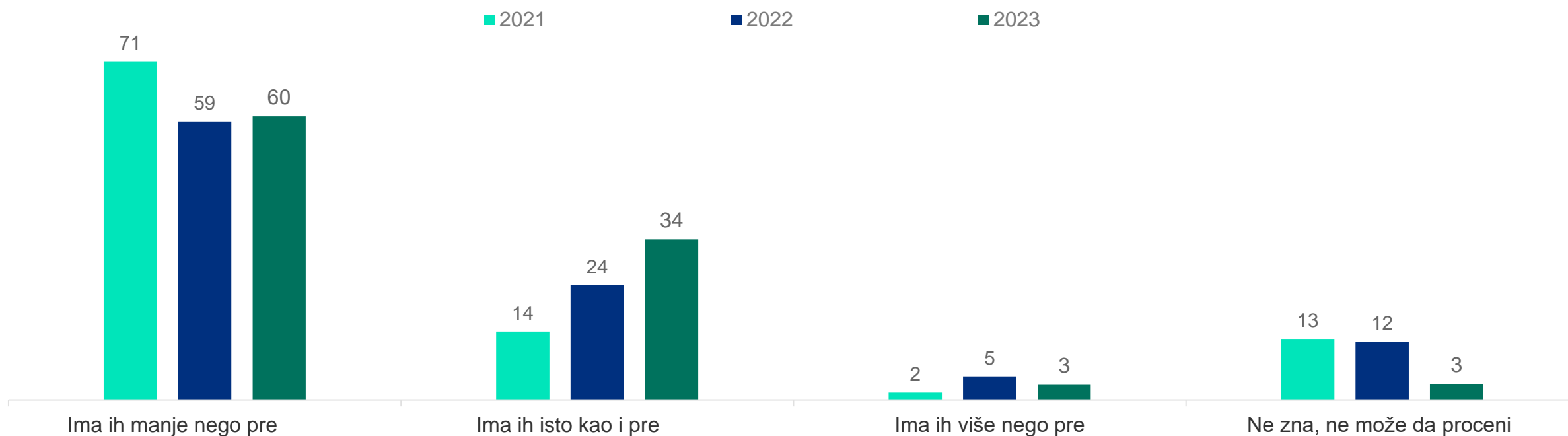
Šume i šumski resursi

Po Vašem mišljenju, da li u mestu gde ste odrasli sada ima ista površina pod šumama, kao kada ste bili dete? (in %)

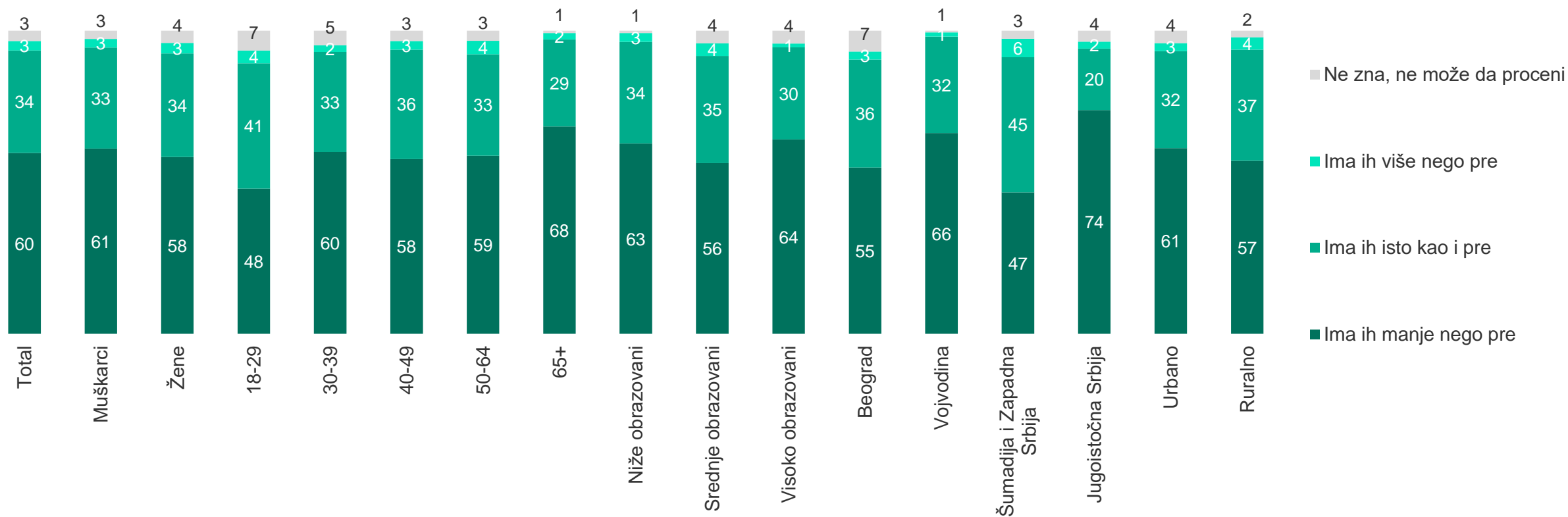
Većina građana (60%) navodi da mesto u kojem su odrasli ima manje šuma nego ranije, dok 34% smatra da je površina pod šumom ista kao i ranije, a broj građana koji su ovog mišljenja značajno se povećao drugu godinu zaredom. Samo 3% smatra da sada ima više šuma nego ranije, a broj ispitanika koji su to izjavili je smanjen u odnosu na prethodni talas (5%).

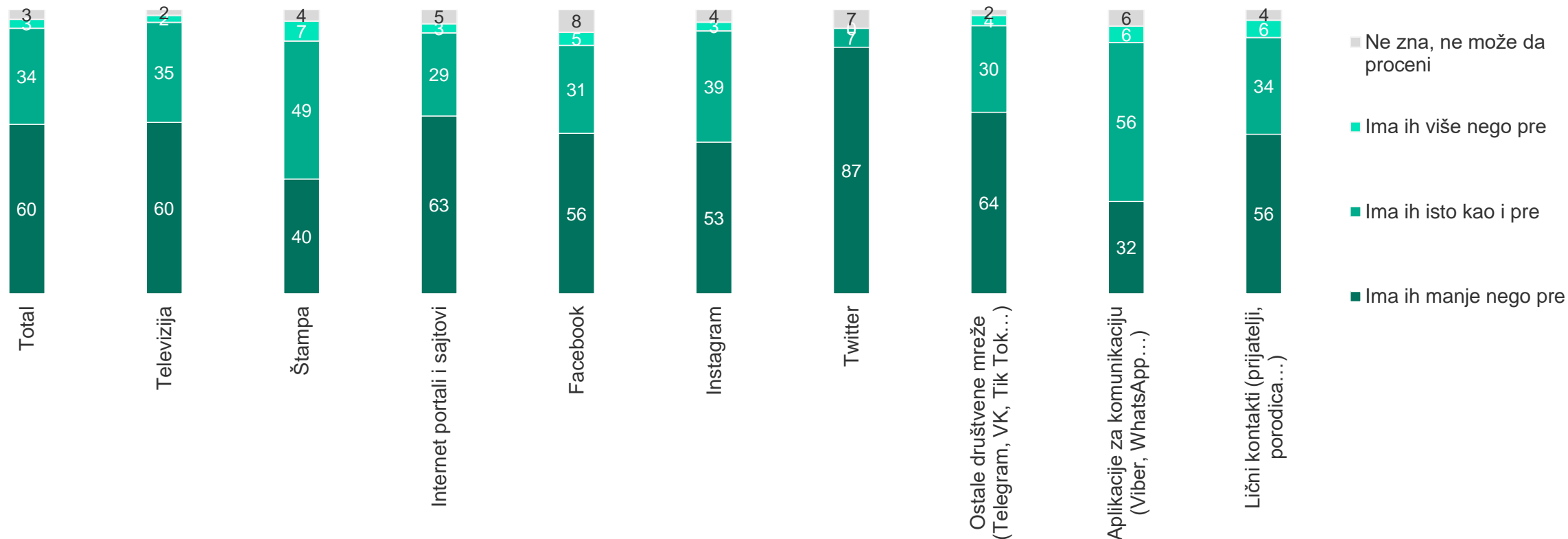

Po Vašem mišljenju, da li u mestu gde ste odrasli sada ima ista površina pod šumama, kao kada ste bili dete? (u %, prema demografiji)

Građani starosti 65 godina i više i stanovnici Vojvodine i Južne i Istočne Srbije iznad proseka su izjavili da mesto u kome su odrasli ima manje šuma nego ranije.

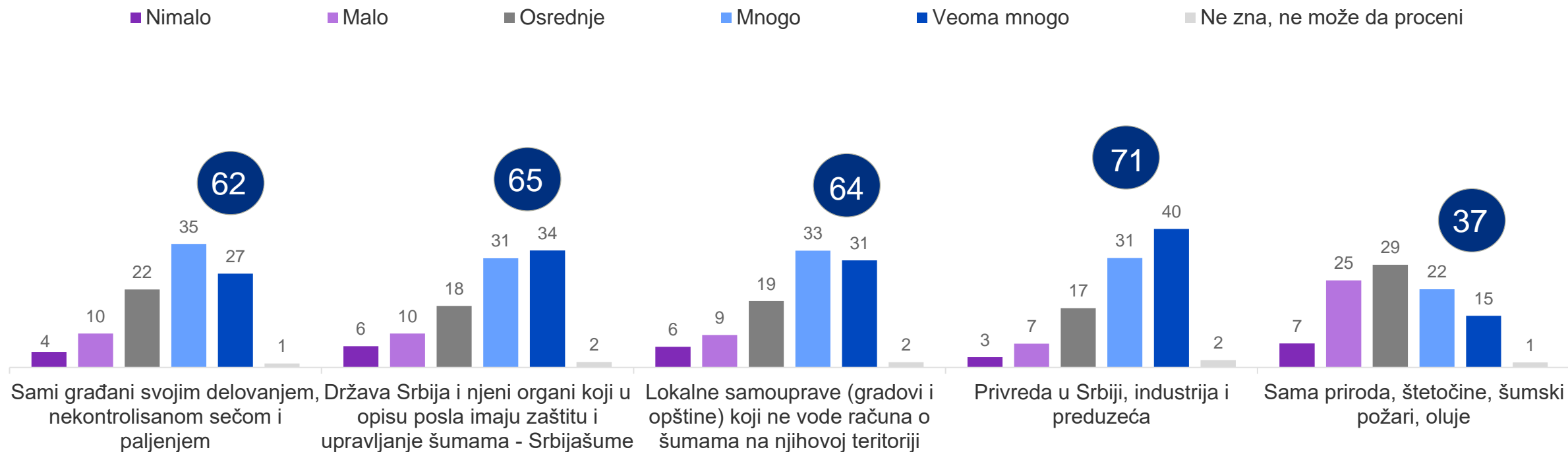

Po Vašem mišljenju, da li u mestu gde ste odrasli sada ima ista površina pod šumama, kao kada ste bili dete? (u %, prema izvorima informisanja)

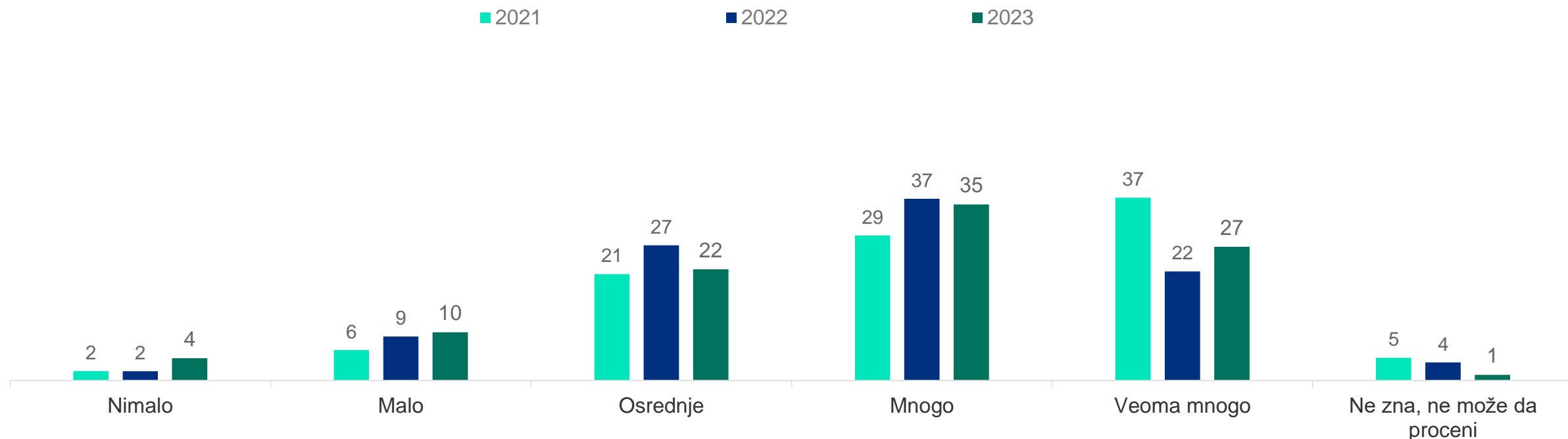
Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su sledeći činioci odgovorni za stanje šuma u Srbiji? (u %)

Srpska industrija i privreda smatraju se najodgovornijim za stanje šuma u Srbiji (71%), zatim država sa svojim institucijama i organima (65%) i lokalne vlasti (64%).

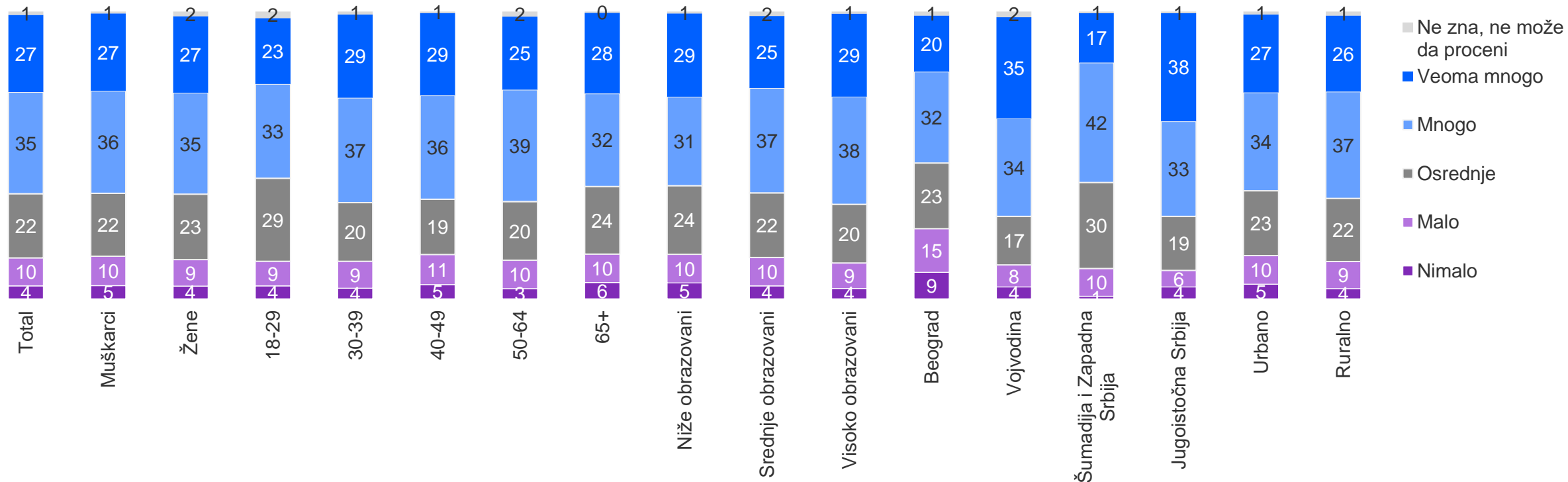

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su sami građani svojim delovanjem, nekontrolisanom sečom i paljenjem odgovorni za stanje šuma u Srbiji? (u %, trend)

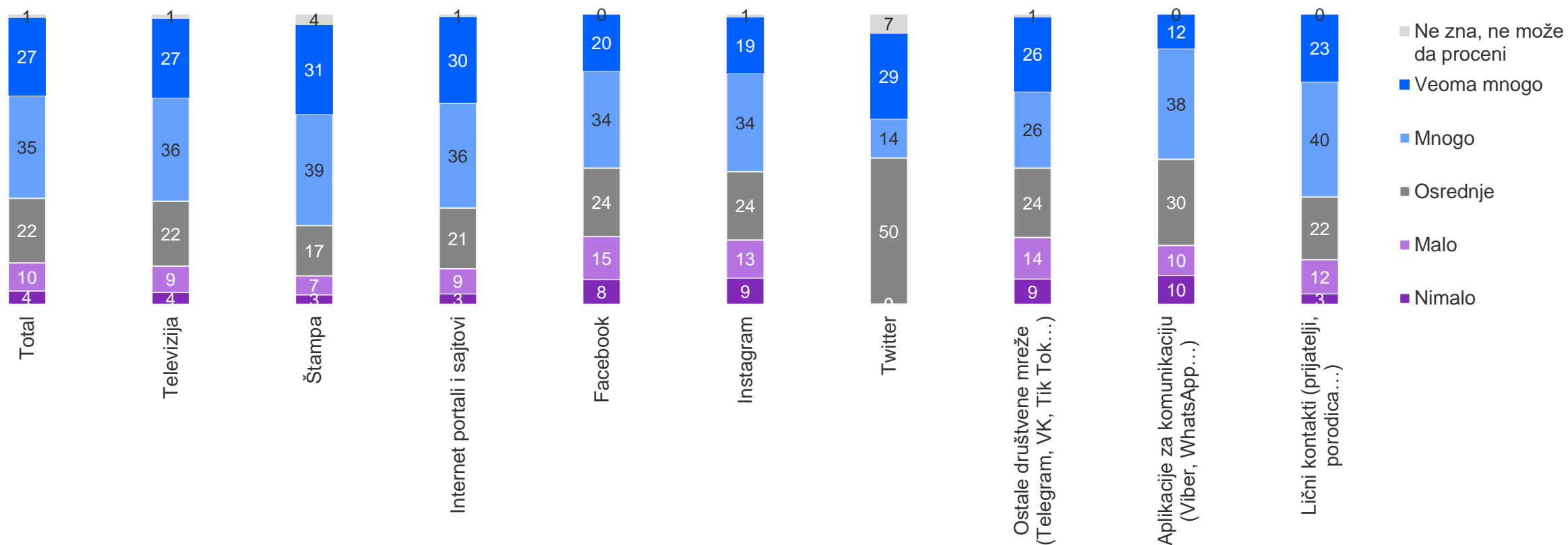
Ove godine se, u odnosu na prethodnu, značajno povećao broj ispitanika koji smatraju da su sami građani svojim delovanjem veoma mnogo odgovorni za stanje šuma u Srbiji (27% naspram 22%), dok se procenat onih koji smatraju da su sami građani osrednje odgovorni značajno smanjio (22% naspram 27%).

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su sami građani svojim delovanjem, nekontrolisanom sečom i paljenjem odgovorni za stanje šuma u Srbiji? (u %, prema demografiji)

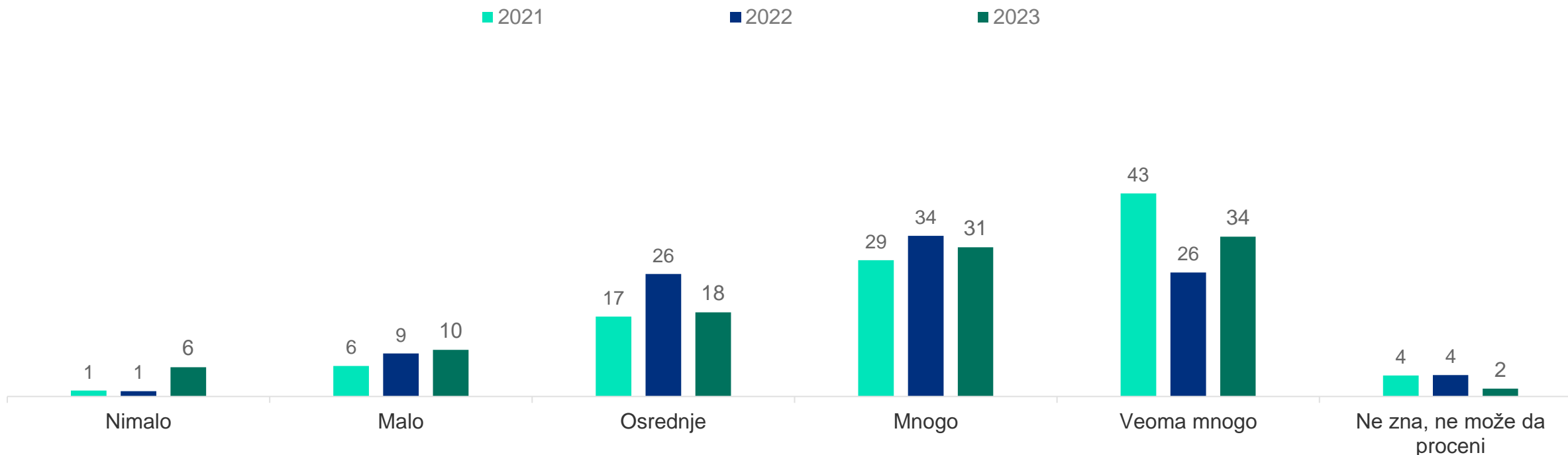

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su sami građani svojim delovanjem, nekontrolisanom sečom i paljenjem odgovorni za stanje šuma u Srbiji? (u %, prema izvorima informisanja)

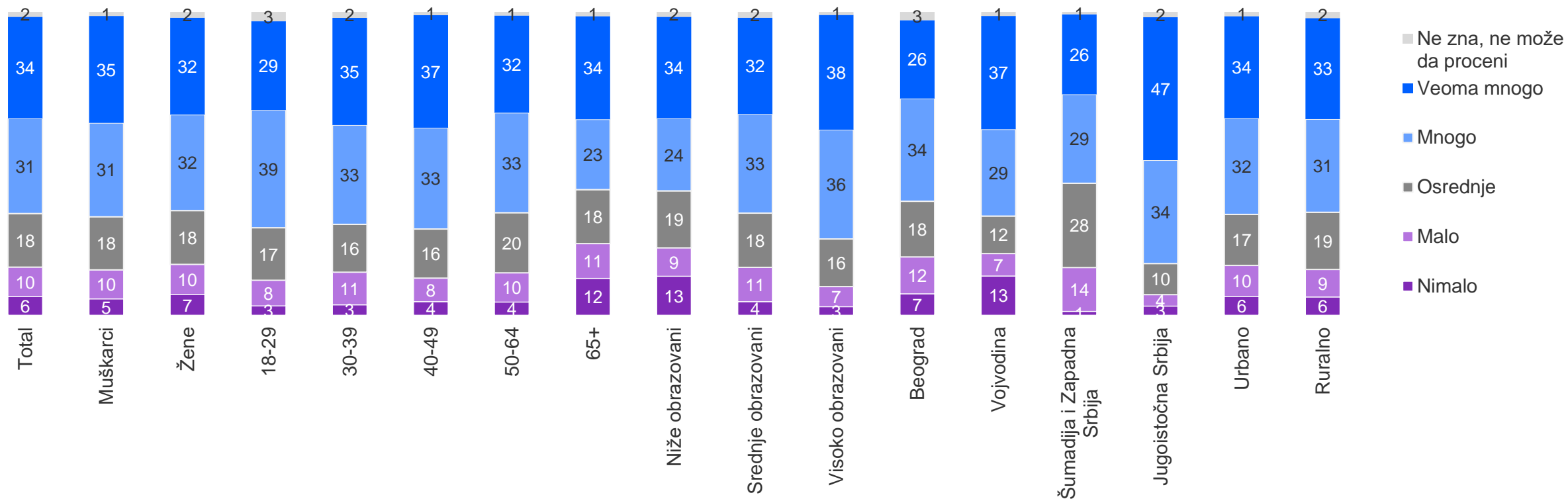

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su država Srbija i njeni organi koji u opisu posla imaju zaštitu i upravljanje šumama - Srbijašume odgovorni za stanje šuma u Srbiji? (u %, trend)

Broj građana koji smatraju da su država Srbija i Srbijašume veoma mnogo odgovorni za stanje šuma se ove godine značajno povećao (34% naspram 26%), dok je značajno smanjen broj ispitanika koji smatraju da su mnogo ili osrednje odgovorni. Ove godine je značajno povećan procenat građana koji državu Srbiju i Srbijašume uopšte ne vide kao odgovorne (6% naspram 1%).

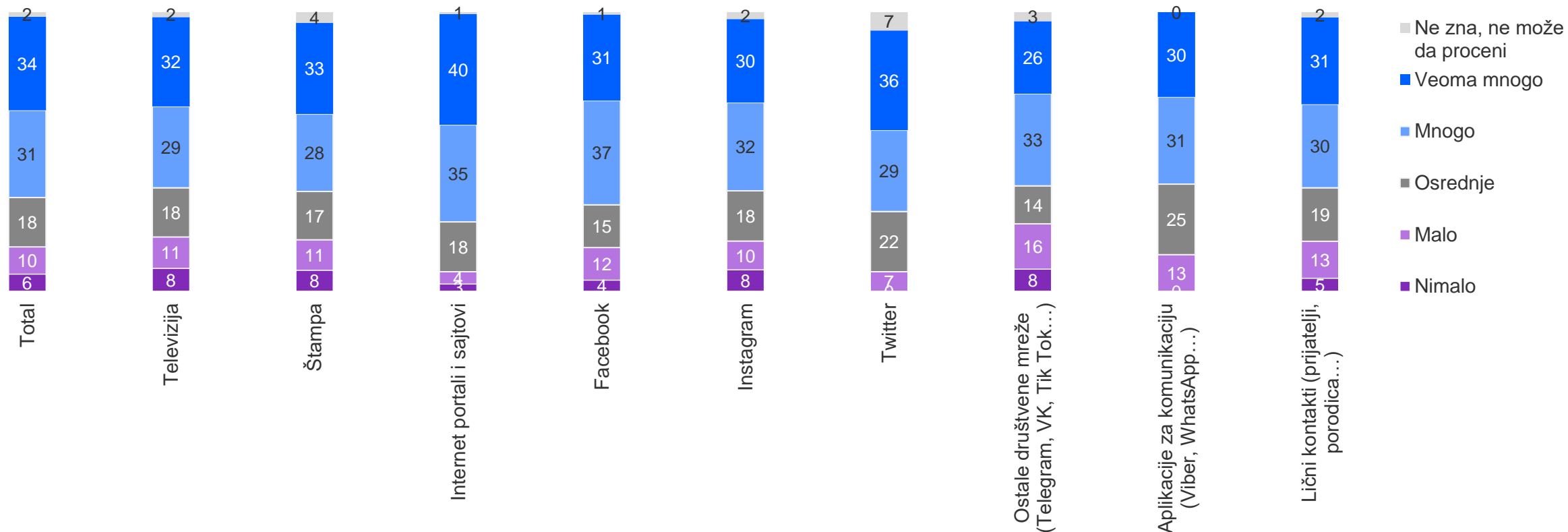

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su država Srbija i njeni organi koji u opisu posla imaju zaštitu i upravljanje šumama - Srbijašume odgovorni za stanje šuma u Srbiji? (u %, prema demografiji)

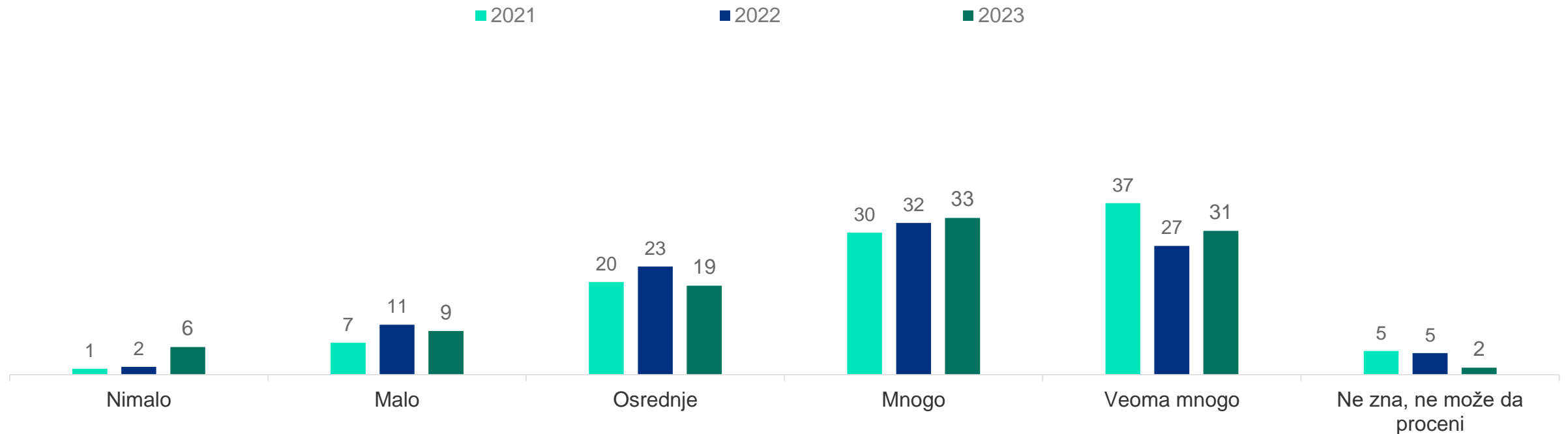

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su država Srbija i njeni organi koji u opisu posla imaju zaštitu i upravljanje šumama - Srbijašume odgovorni za stanje šuma u Srbiji? (u %, prema izvorima informisanja)

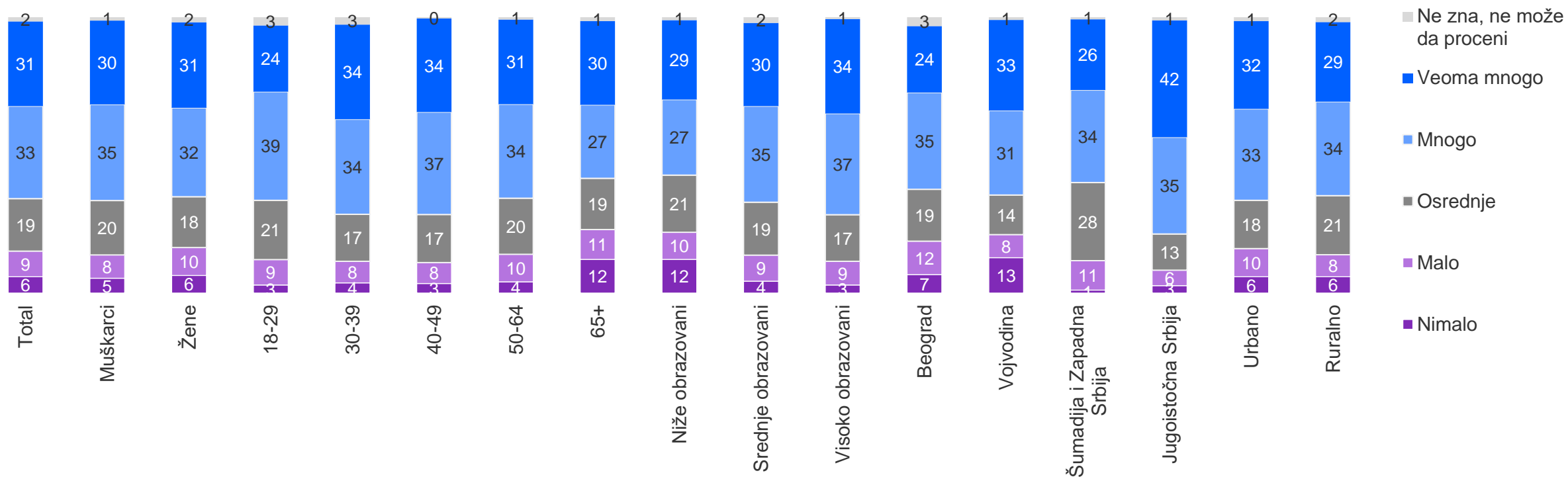

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su lokalne samouprave (gradovi i opštine) koji ne vode računa o šumama na njihovoj teritoriji odgovorni za stanje šuma u Srbiji? (u %, trend)

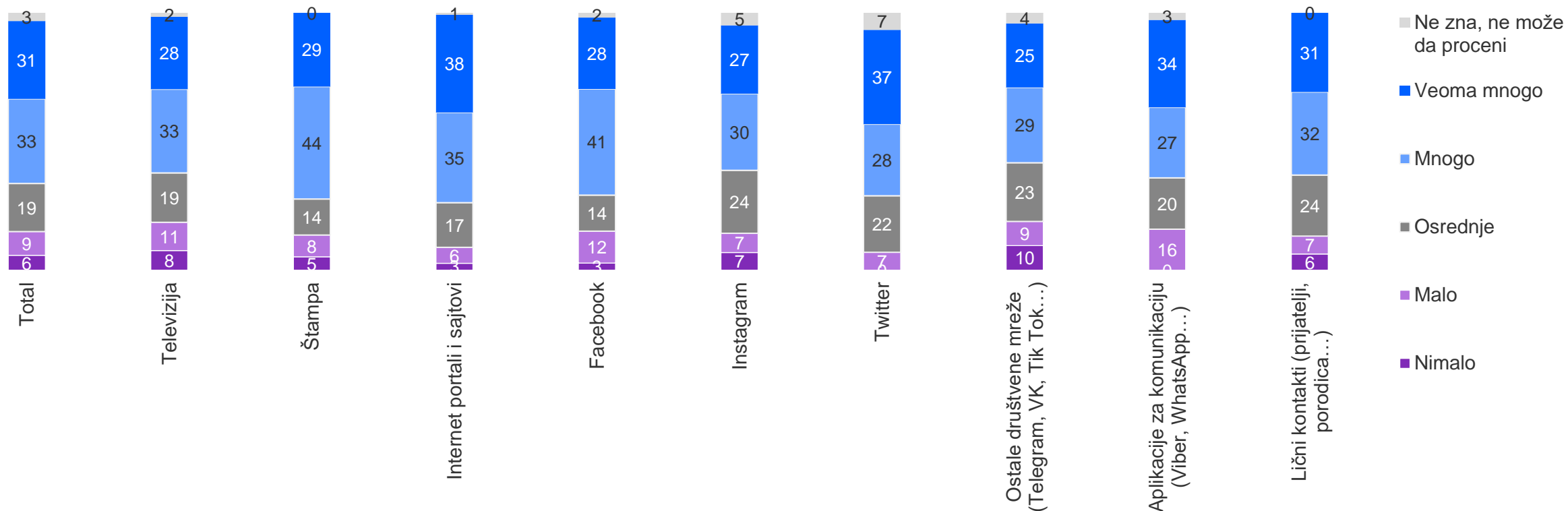
U poređenju sa prethodnim talasom, značajno se povećao broj ispitanika koji smatraju da su lokalne samouprave veoma mnogo odgovorne za stanje šuma (31% naspram 27%), dok je značajno smanjen broj onih koji lokalne samouprave doživljavaju kao umereno odgovorne (19 % naspram 23%). Da lokalne samouprave uopšte nisu odgovorne smatra 6% građana, znatno više nego u prethodnom talasu (2%).

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su lokalne samouprave (gradovi i opštine) koji ne vode računa o šumama na njihovoj teritoriji odgovorni za stanje šuma u Srbiji? (u %, prema demografiji)

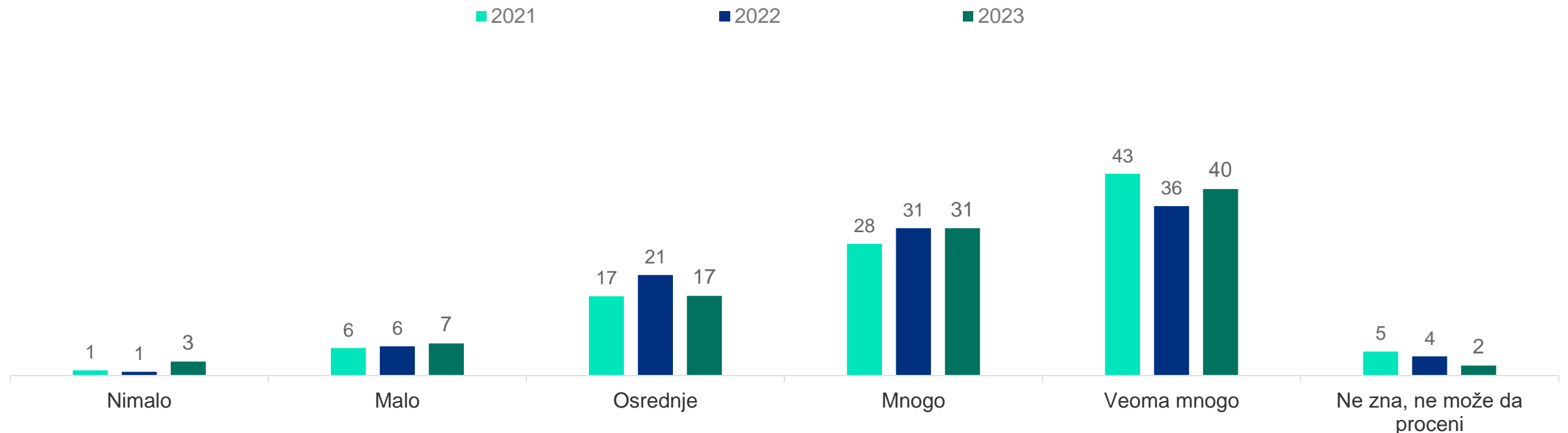

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su lokalne samouprave (gradovi i opštine) koji ne vode računa o šumama na njihovoj teritoriji odgovorni za stanje šuma u Srbiji? (u %, prema izvorima informisanja)

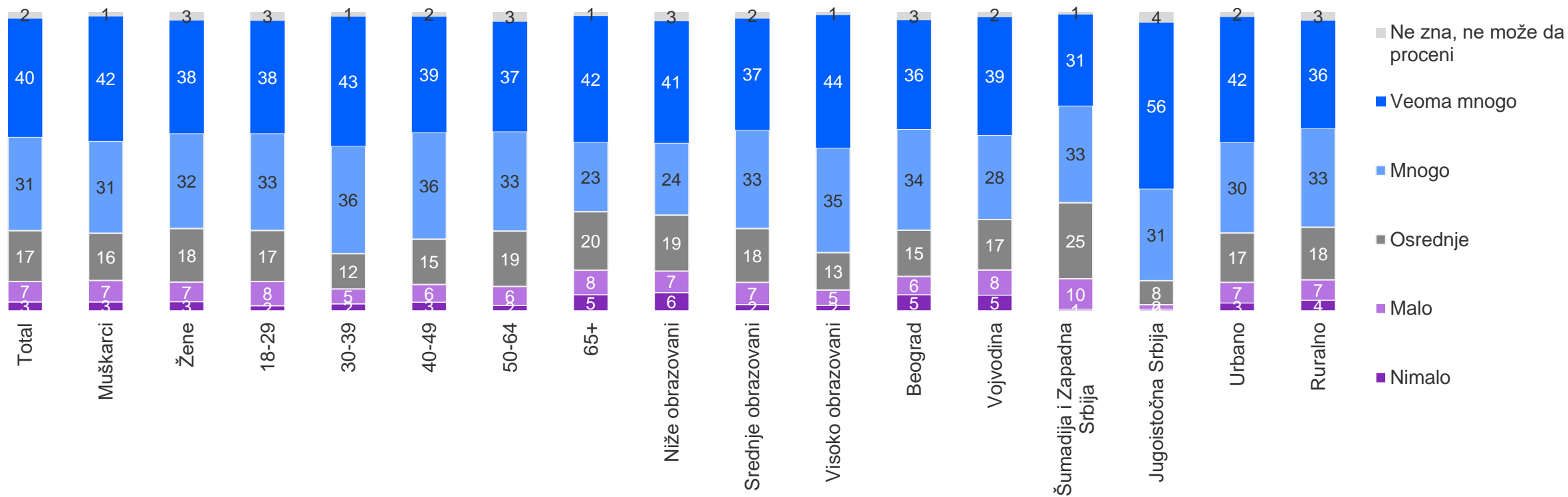

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su privreda u Srbiji, industrija i preduzeća odgovorni za stanje šuma u Srbiji? (u %, trend)

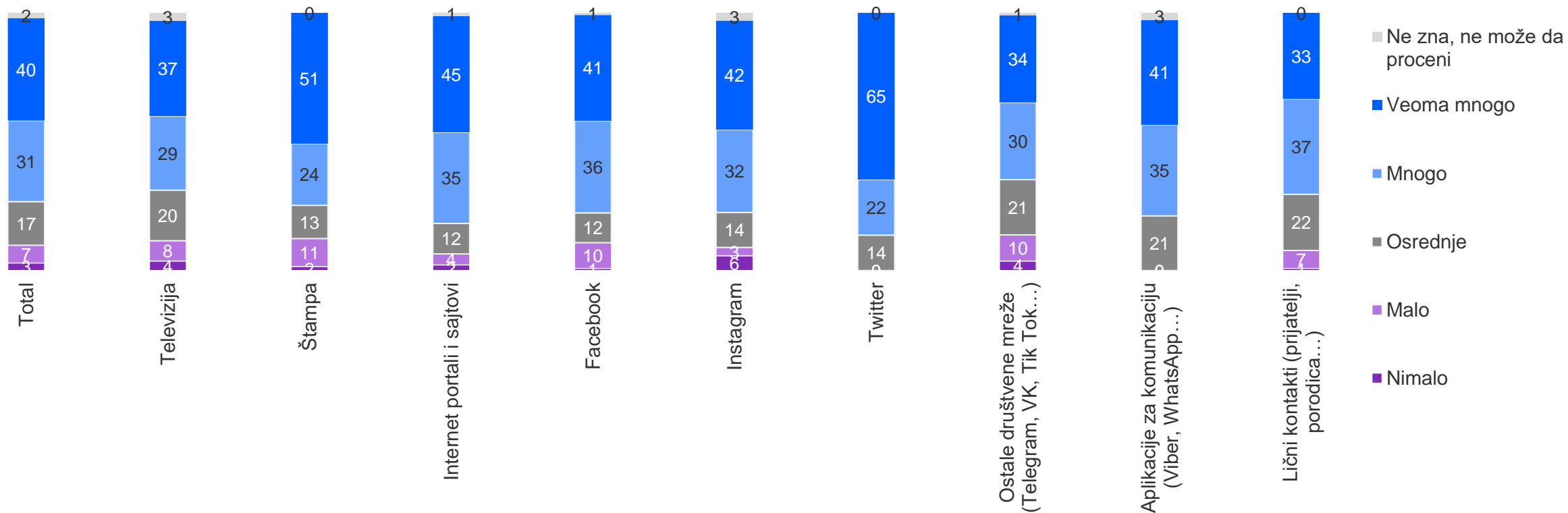
U ovoj godini značajno se povećao broj građana koji smatraju da su srpska privreda, industrija i preduzeća veoma mnogo odgovorni za stanje šuma (40% naspram 36%), dok se broj ispitanika koji ih smatraju osrednje odgovornim značajno smanjio (17% naspram 21%). Da srpska industrija i preduzeća uopšte nisu odgovorni misli 3% građana, više nego u prethodnom talasu (1%).

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su privreda u Srbiji, industrija i preduzeća odgovorni za stanje šuma u Srbiji? (u %, prema demografiji)

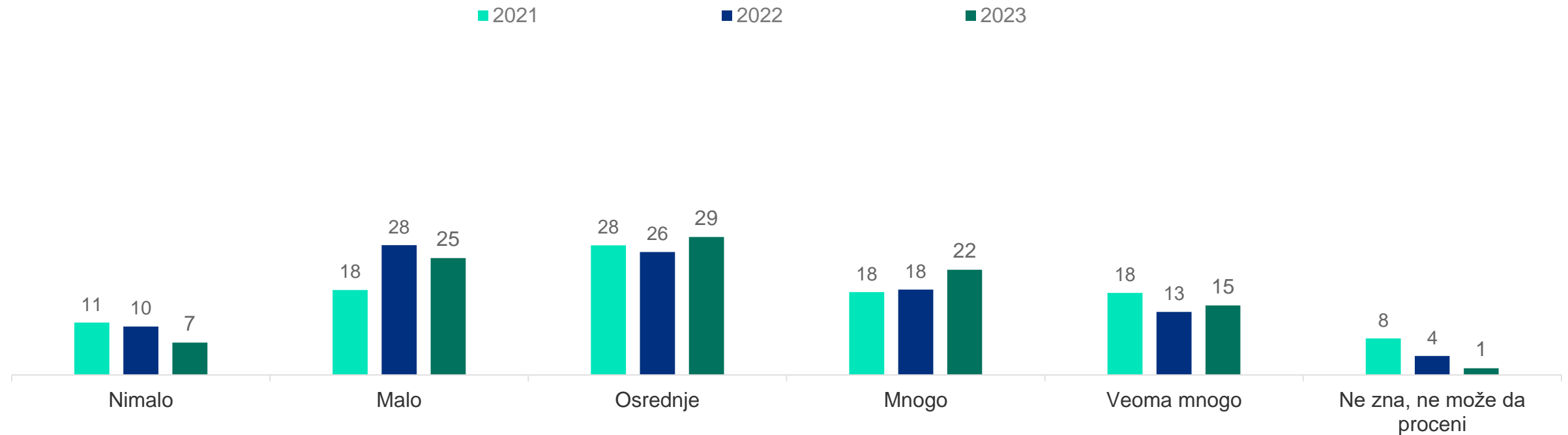

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su privreda u Srbiji, industrija i preduzeća odgovorni za stanje šuma u Srbiji? (u %, prema izvorima informisanja)

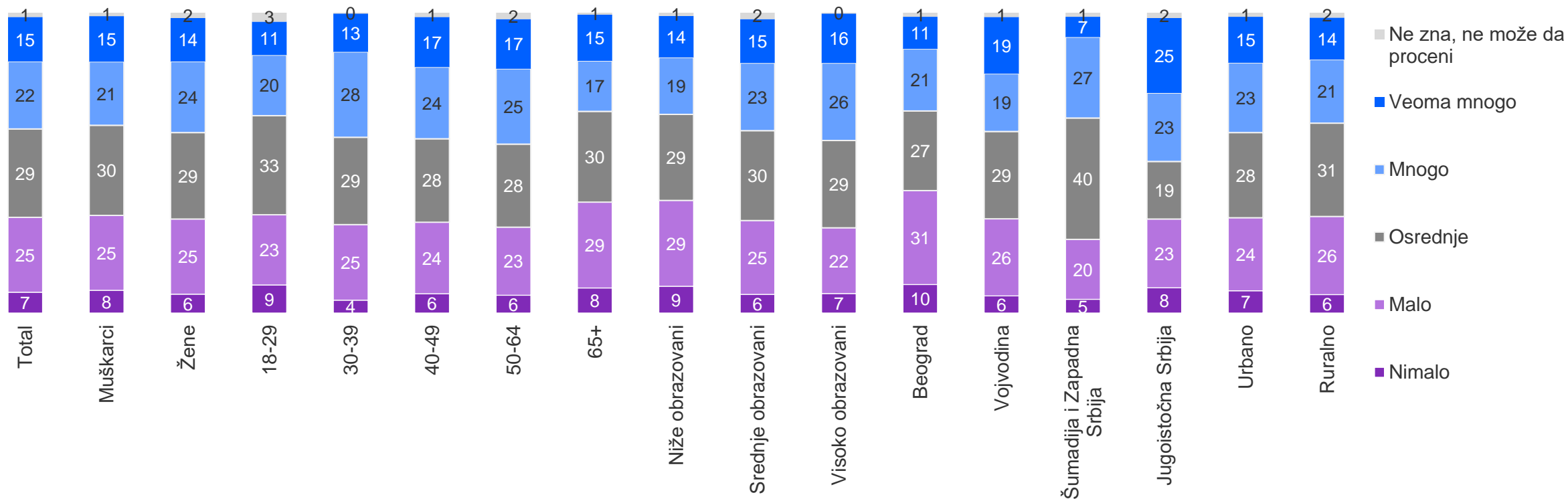
Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su sama priroda, štetočine, šumski požari, oluje odgovorni za stanje šuma u Srbiji? (u %, trend)

Značajno se povećao broj građana koji smatraju da je sama priroda mnogo ili osrednje odgovorna za stanje šuma, dok se značajno smanjio broj onih koji samu prirodu percipiraju kao malo ili nimalo odgovornu.

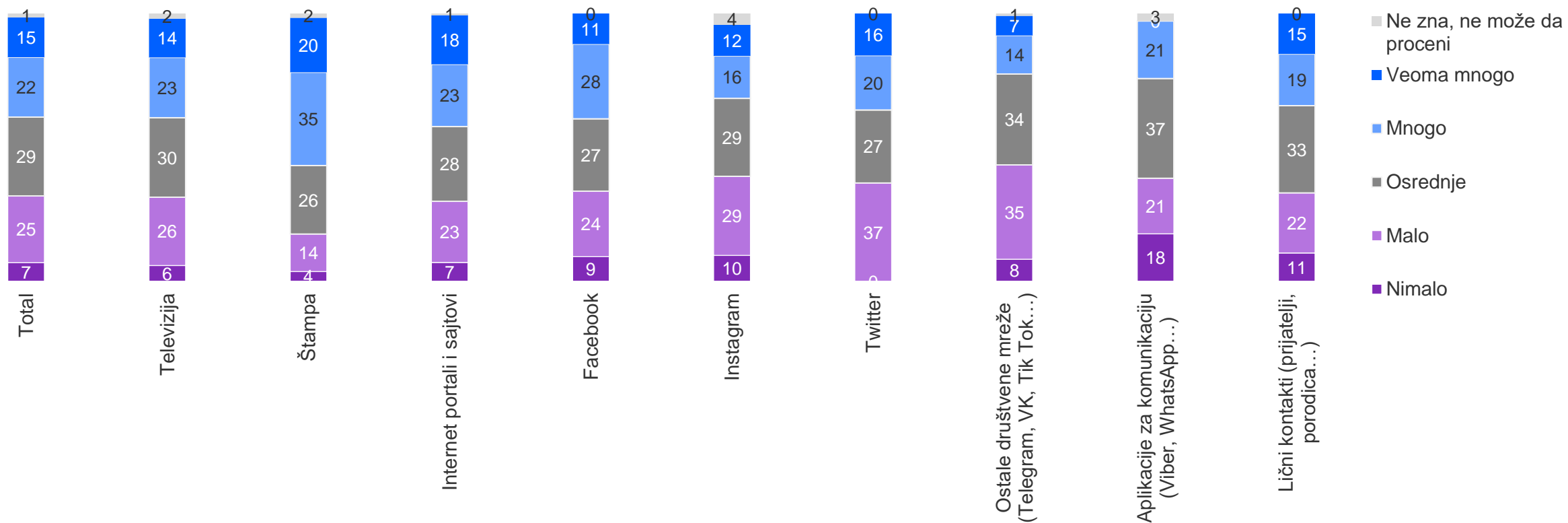

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su sama priroda, štetočine, šumski požari, oluje odgovorni za stanje šuma u Srbiji? (u %, prema demografiji)

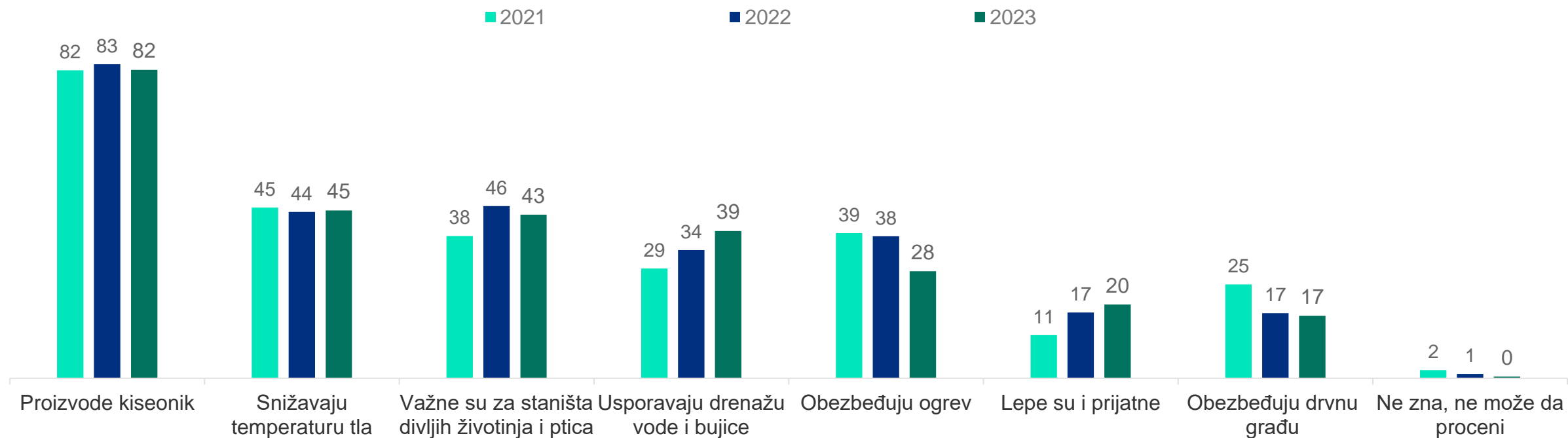

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su sama priroda, štetočine, šumski požari, oluje odgovorni za stanje šuma u Srbiji? (u %, prema izvorima informisanja)

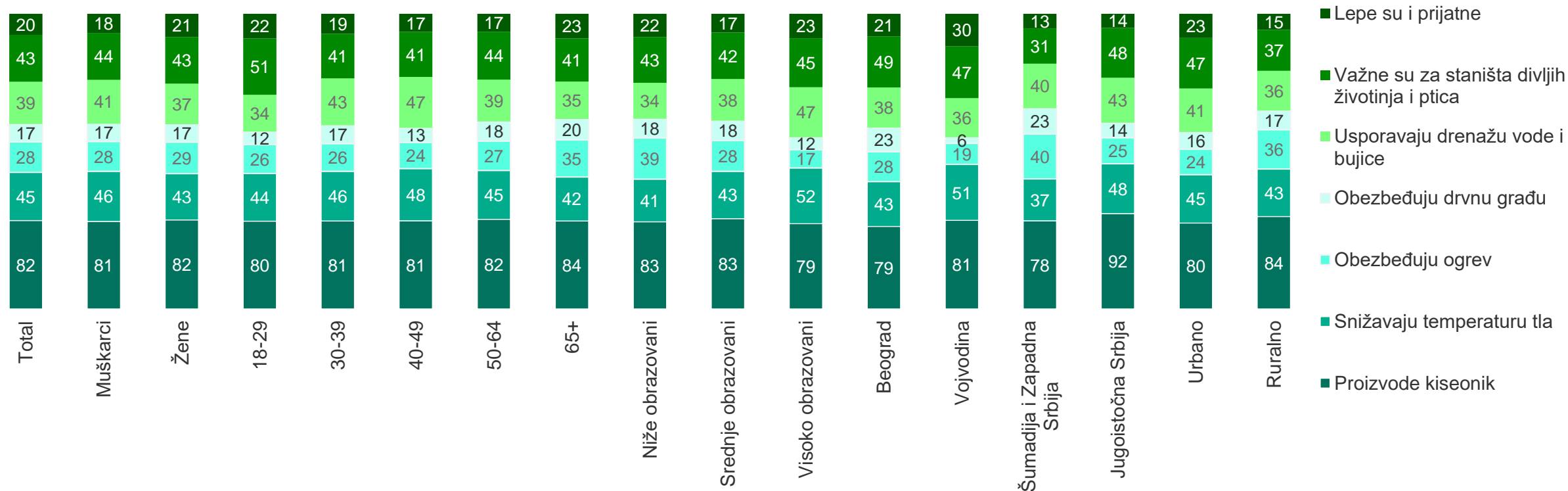
Navedite DO TRI razloga zbog kojih smatrate da su šume važne (u %*)

Kao i u prethodnim talasima, 82% građana smatra da su šume važne jer proizvode kiseonik, 45% smatra da snižavaju temperaturu tla, a 43% je izjavilo da su važna staništa divljih životinja i ptica. U ovoj godini smanjen je broj ispitanika koji smatraju da je šuma važna jer daje ogrevno drvo (28% naspram 38%).

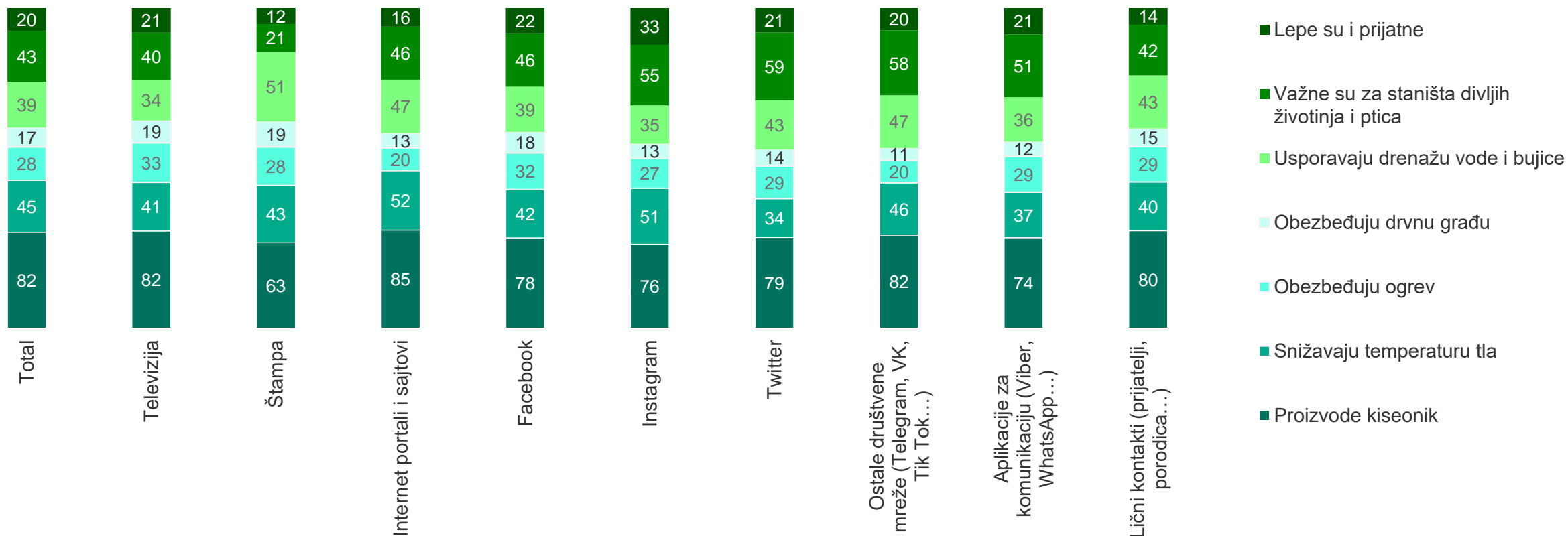

Navedite DO TRI razloga zbog kojih smatrate da su šume važne (u %*, prema demografiji)

Stanovnici Južne i Istočne Srbije iznad proseka smatraju da su šume važne jer proizvode kiseonik, dok visokoobrazovani i građani Vojvodine iznad proseka smatraju da su šume važne jer snižavaju temperaturu tla.

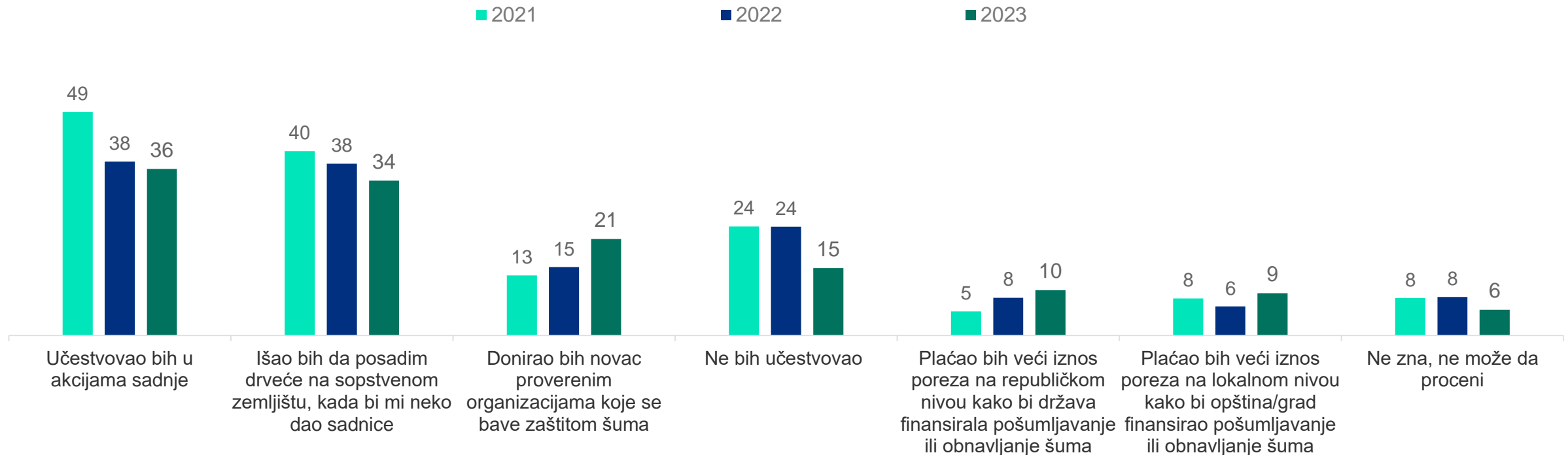

Navedite DO TRI razloga zbog kojih smatrate da su šume važne (u %*, prema izvorima informisanja)

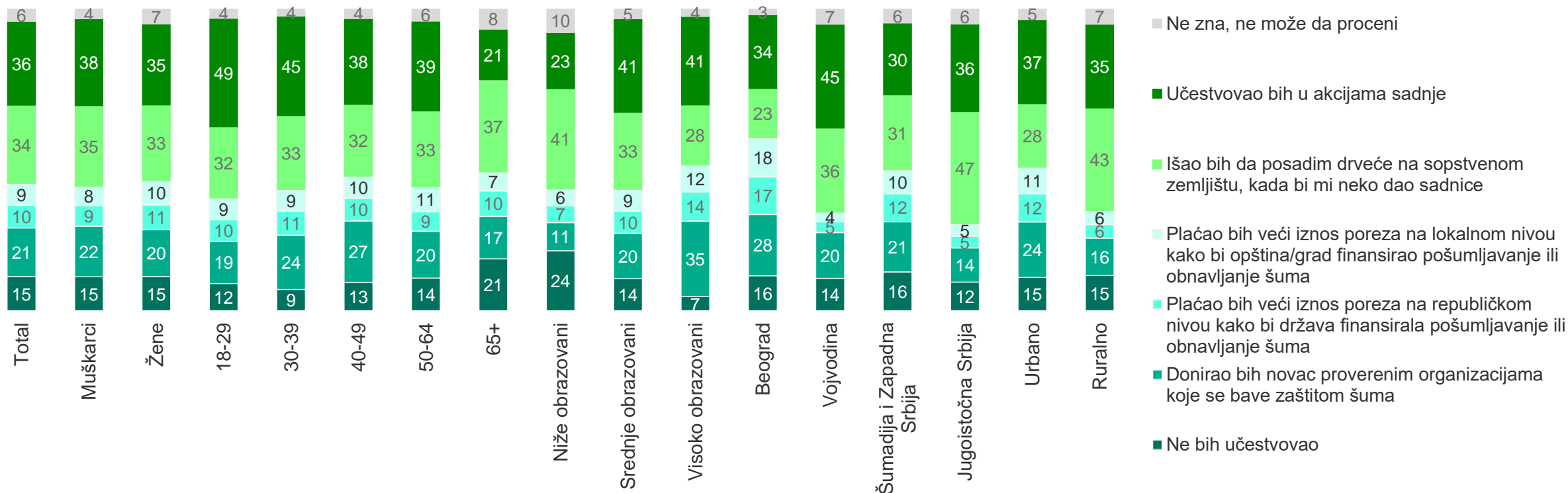
Na koje načine biste učestvovali u procesu pošumljavanja ili obnavljanja šuma? (u %*, dva odgovora)

Slično kao u prošlom talasu, više od trećine (36%) bi učestvovalo u pošumljavanju učestvujući u akcijama sadnje drveća, dok bi 34% zasadilo drveće na sopstvenom zemljištu ako bi im neko dao sadnice. U ovoj godini značajno se povećao broj onih koji bi donirali novac pouzdanoj organizaciji za zaštitu šuma (21% naspram 15%). S druge strane, značajno je smanjen broj građana koji ne bi bili spremni da učestvuju u pošumljavanju (15% naspram 24%).

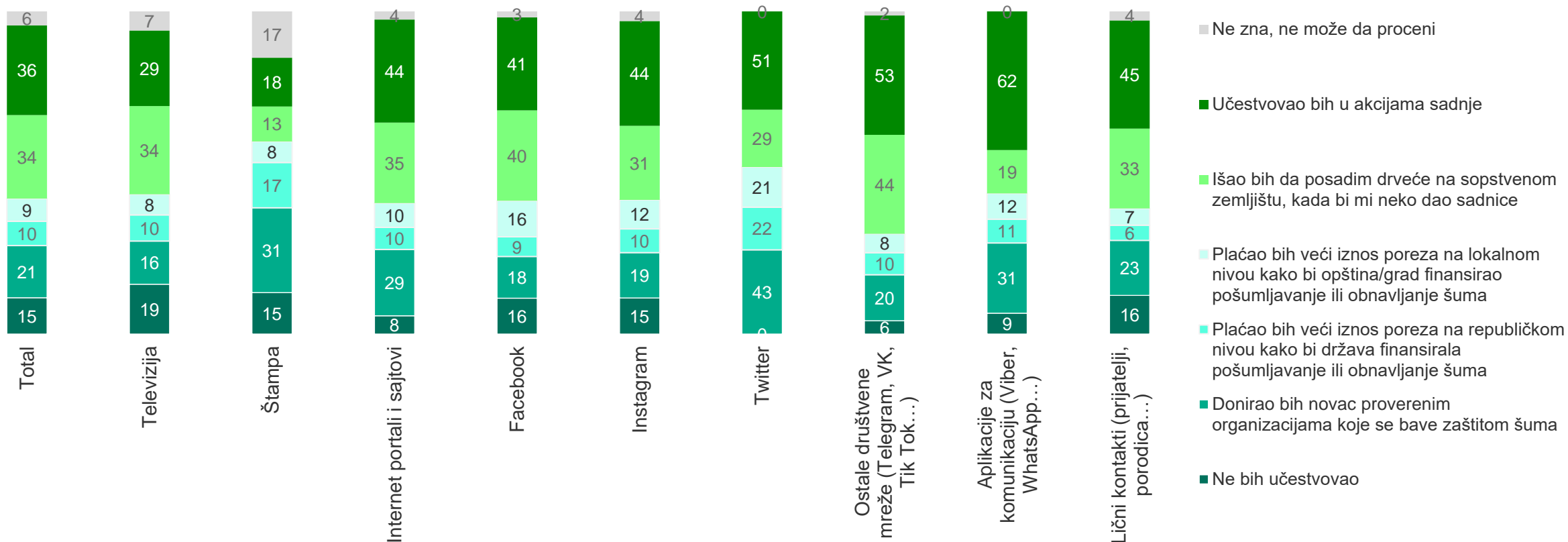

Na koje načine biste učestvovali u procesu pošumljavanja ili obnavljanja šuma? (u %*, prema demografiji)

Niže obrazovani građani i stanovnici Južne i Istočne Srbije i ruralnih sredina su iznad proseka izjavili da bi zasadili drveće na sopstvenom zemljištu ako bi im neko dao sadnice. S druge strane, visokoobrazovani građani, stanovnici Beograda i urbanih sredina su iznad proseka izjavili da bi donirali novac pouzdanim organizacijama za zaštitu šuma ili bi plaćali više republičke i lokalne takse kako bi Vlada i lokalna opština mogle da finansiraju pošumljavanje.

Na koje načine biste učestvovali u procesu pošumljavanja ili obnavljanja šuma? (u %*, prema izvorima informisanja)

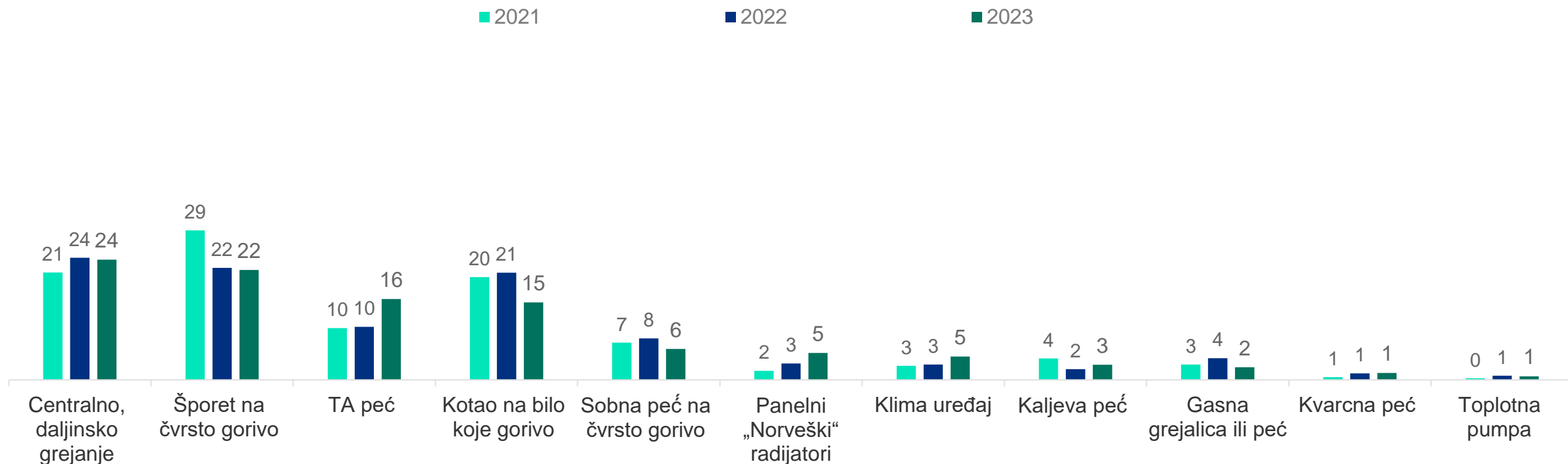

4
Energija i energetska
siromaštvo

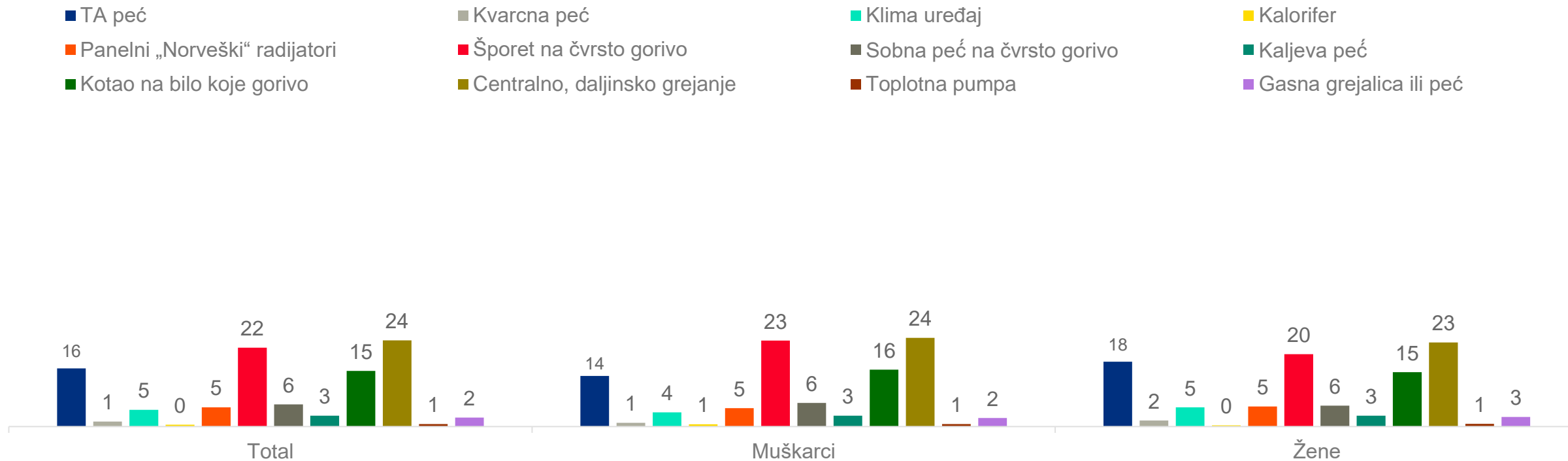

Koji je glavni uređaj za grejanje koji koristite? (u %)

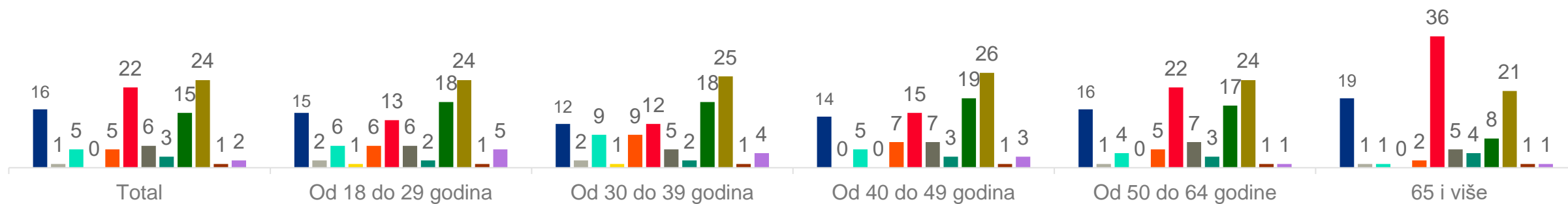
Centralno grejanje (24%) i šporet na čvrsto gorivo (22%) su najčešće korišćeni grejni uređaji. U ovoj godini značajno je povećan broj građana koji su naveli da im je primarni uređaj za grejanje TA peć (16% naspram 10%), dok je smanjen broj onih koji koriste kotao na bilo koje gorivo (15% naspram 20%) i sobnu peć na čvrsto gorivo (6% naspram 8%).

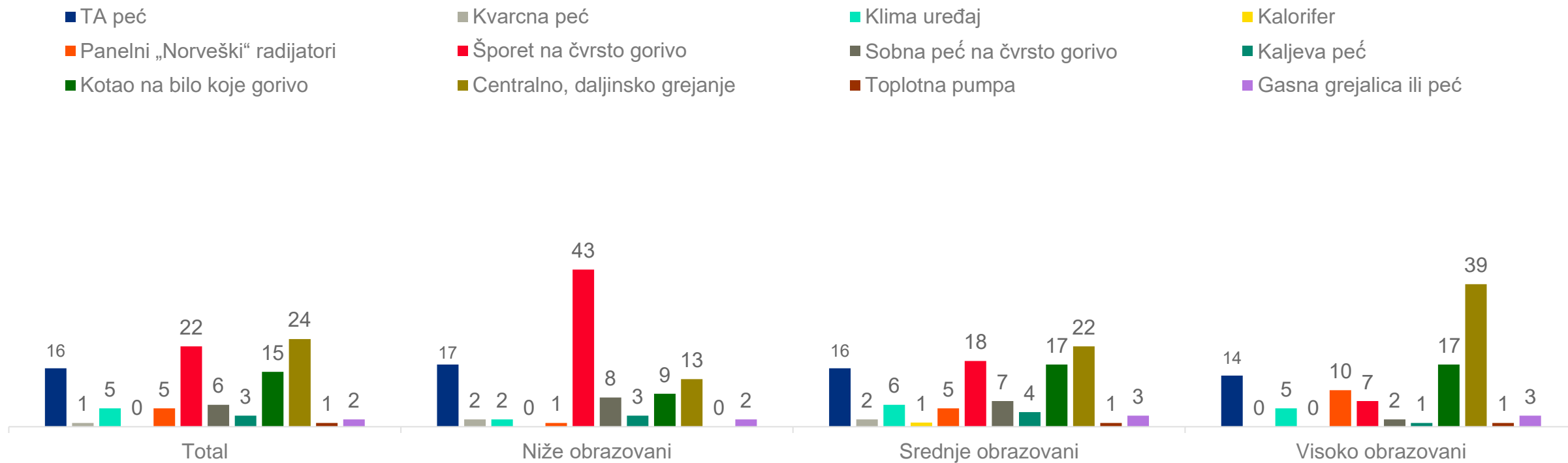
Koji je glavni uređaj za grejanje koji koristite? (u %, prema polu)

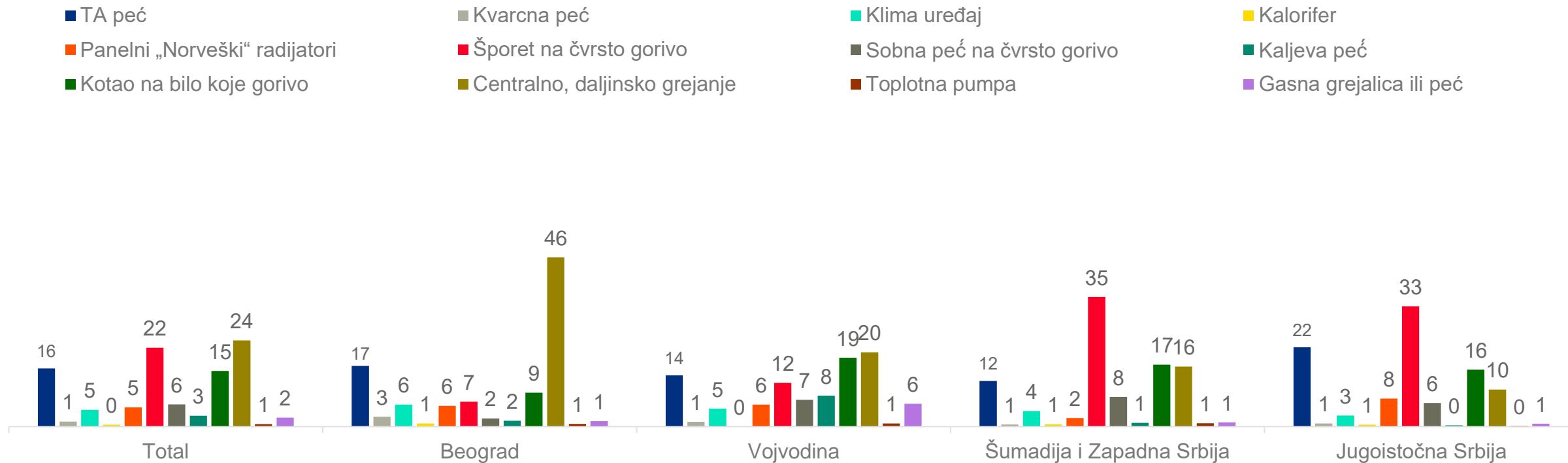
Koji je glavni uređaj za grejanje koji koristite? (u %, prema starosti)

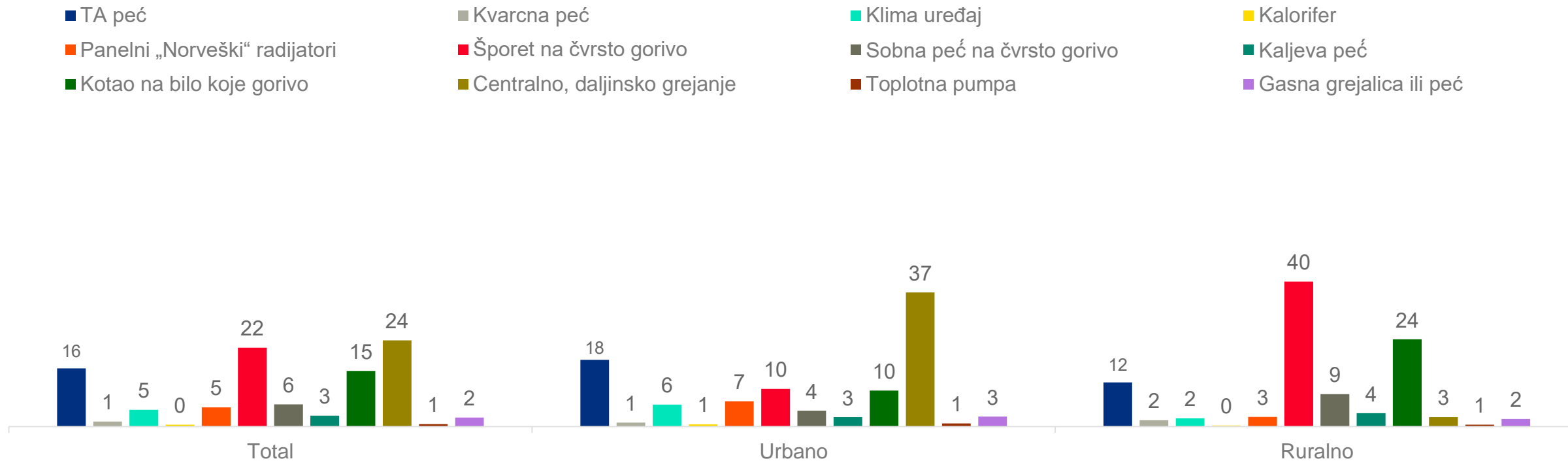
Koji je glavni uređaj za grejanje koji koristite? (u %, prema obrazovanju)

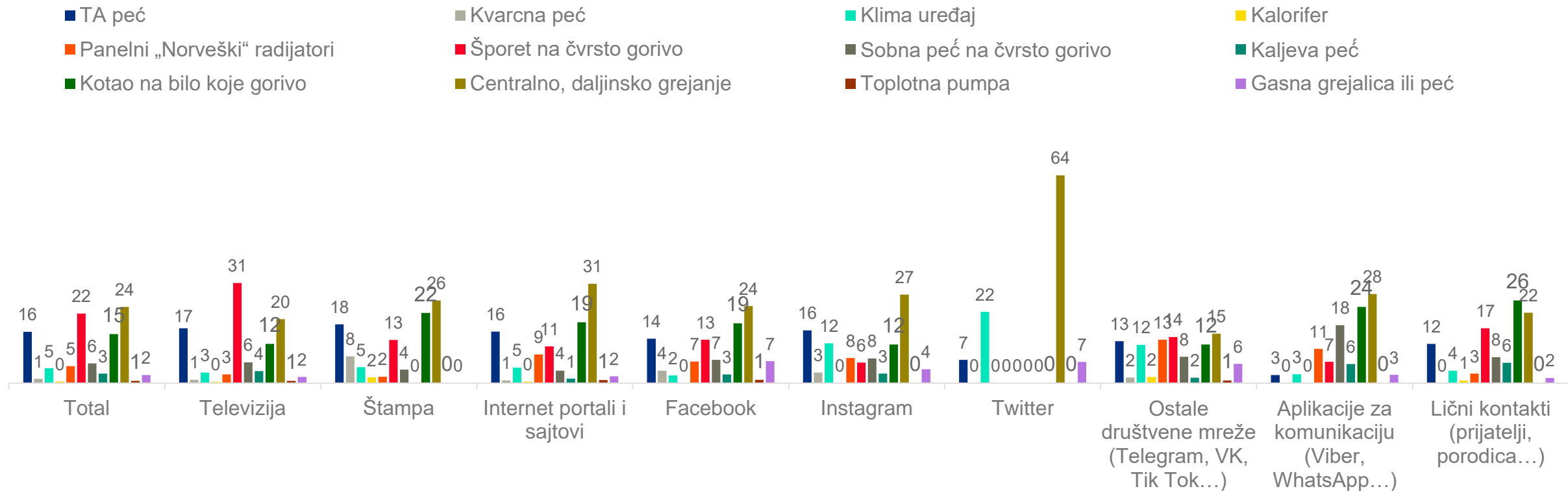
Koji je glavni uređaj za grejanje koji koristite? (u %, prema regionu)

Koji je glavni uređaj za grejanje koji koristite? (u %, prema mestu stanovanja)

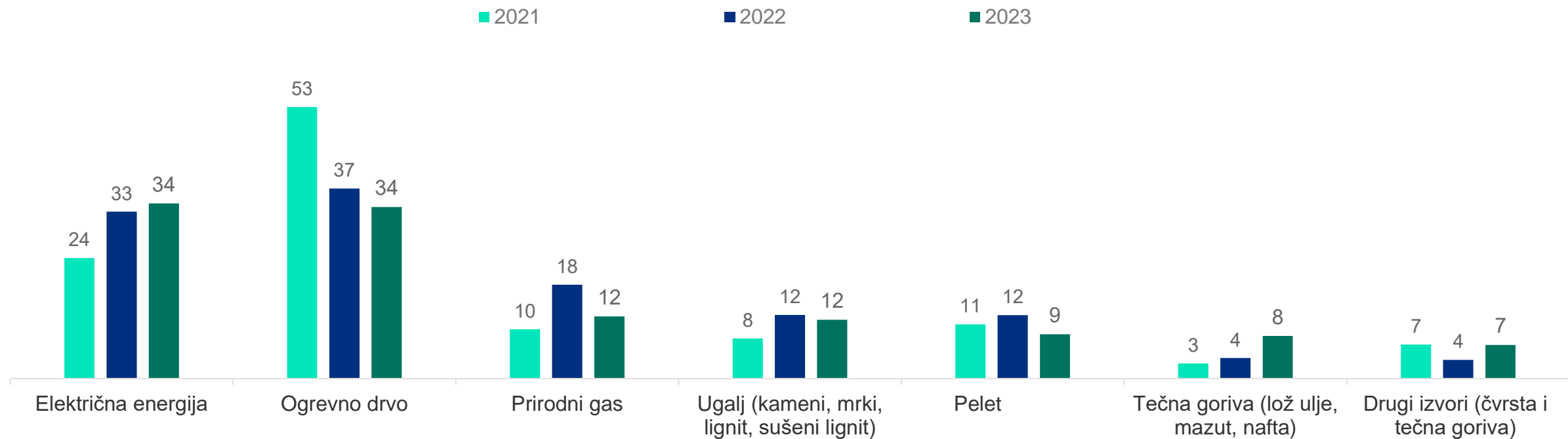
Koji je glavni uređaj za grejanje koji koristite? (u %, prema izvorima informisanja)

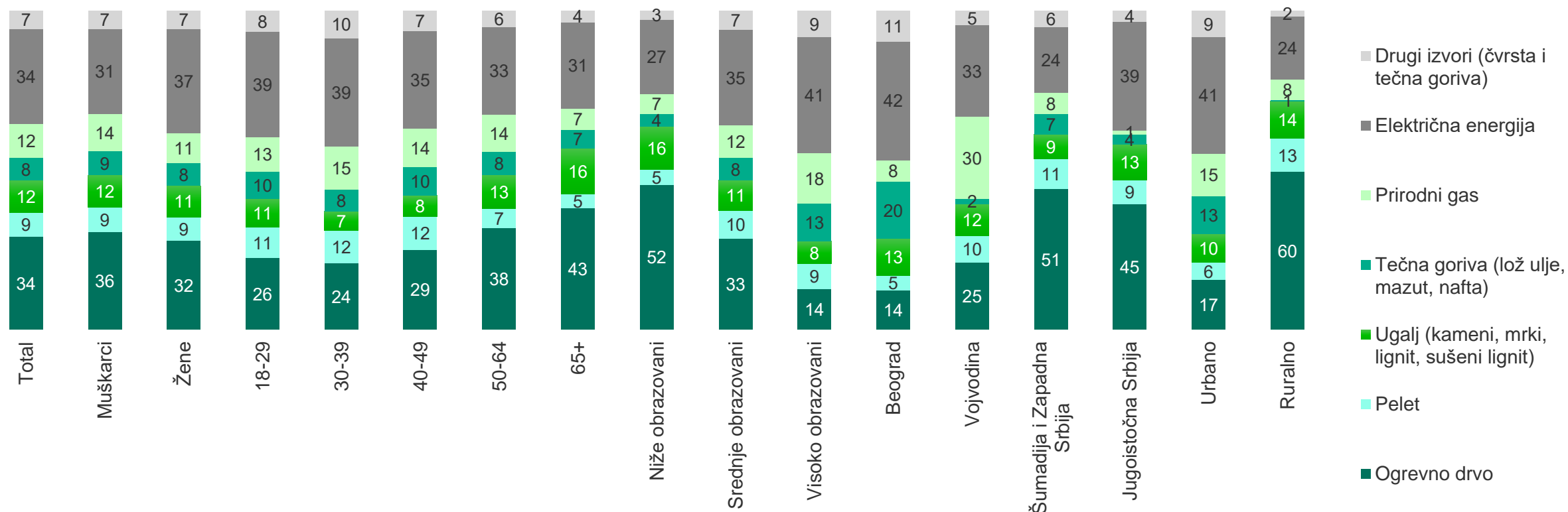

Koje sve vrste goriva koristite za grejanje Vašeg stambenog objekta? (u %*, višestruki odgovori)

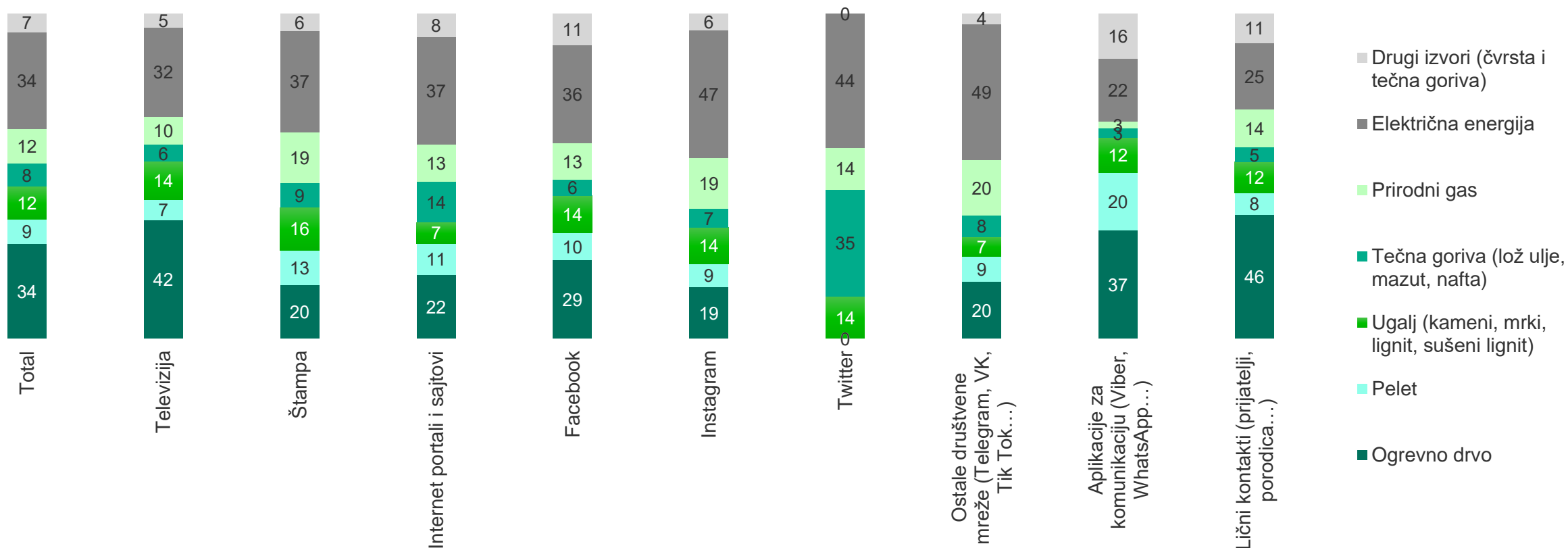
Kao i prethodne godine, oko trećine ispitanika (34%) koristi struju za grejanje doma, a isto toliko ispitanika se izjasnilo da koristi ogrevno drvo (34%), ali je broj onih koji koriste ogrevno drvo značajno smanjen u odnosu na prethodni talas (37%). Značajno se povećao broj onih koji koriste tečno gorivo (7% naspram 4%), dok se broj građana koji koriste prirodni gas i pelet u ove svrhe smanjio.

Koje sve vrste goriva koristite za grejanje Vašeg stambenog objekta? (u %*, prema demografiji)

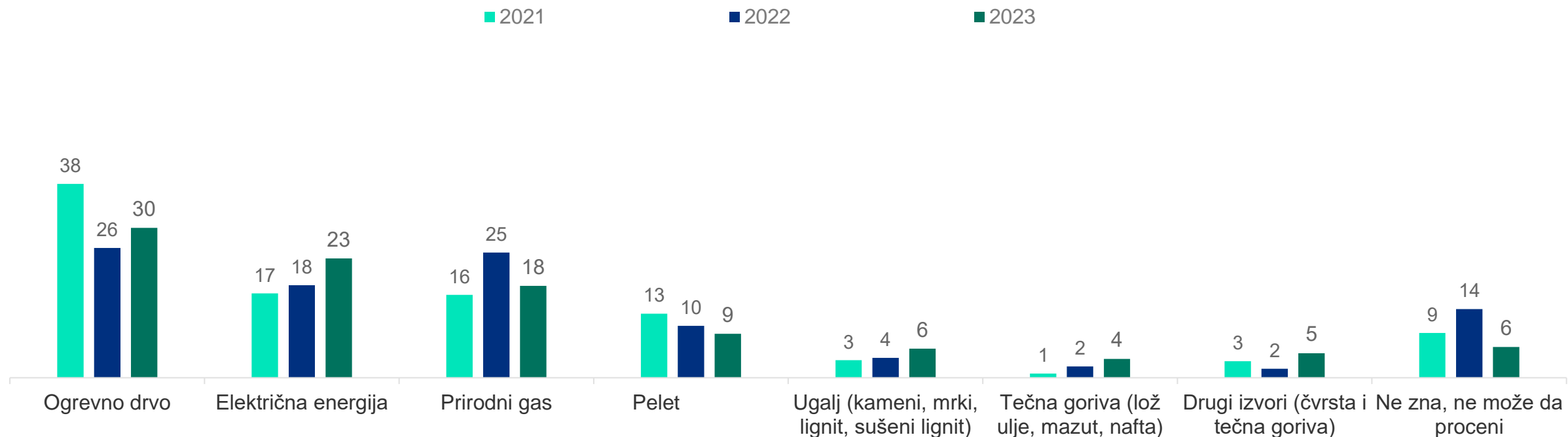

Koje sve vrste goriva koristite za grejanje Vašeg stambenog objekta? (u %*, prema izvorima informisanja)

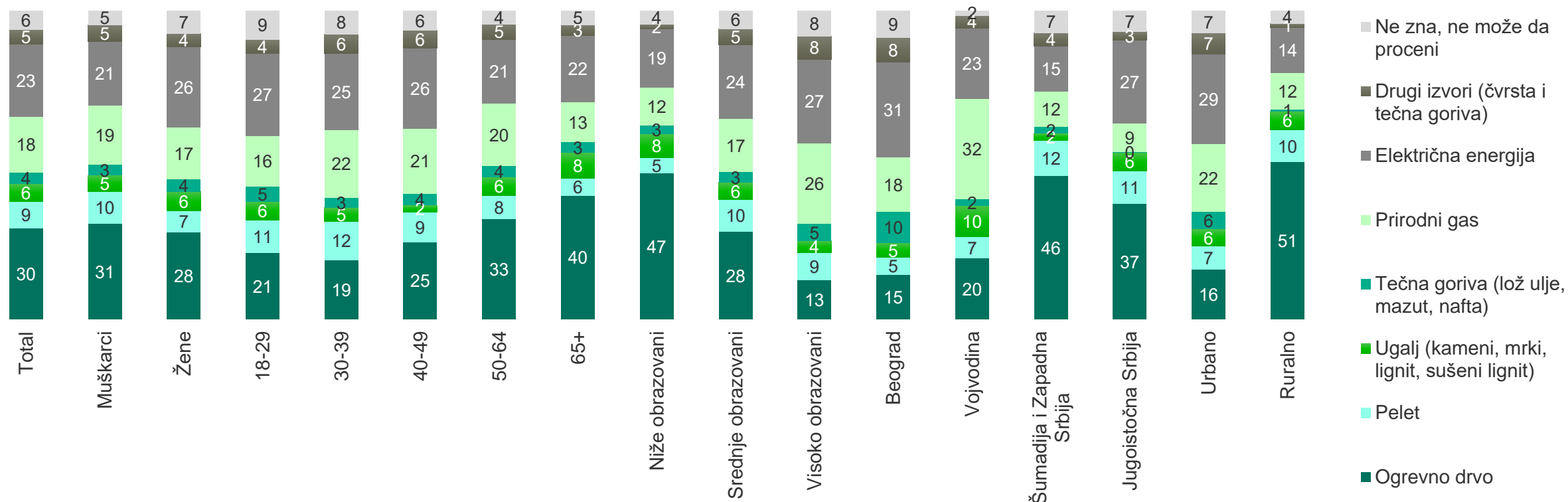
Koju vrstu goriva smatrate najpovoljnijom, najekonomičnijom za Vaše potrebe? (u %)

Kao i prethodnih godina, ogrevno drvo se percipira kao najekonomičnija vrsta goriva, a broj građana koji smatraju to značajno je povećan u odnosu na prošlu godinu (30% naspram 26%). Porastao je i udeo ispitanika koji električnu energiju, ugalj i tečno gorivo smatraju najekonomičnijim vrstama goriva, dok je smanjen broj onih koji smatraju da je prirodni gas najekonomičnija vrsta goriva.

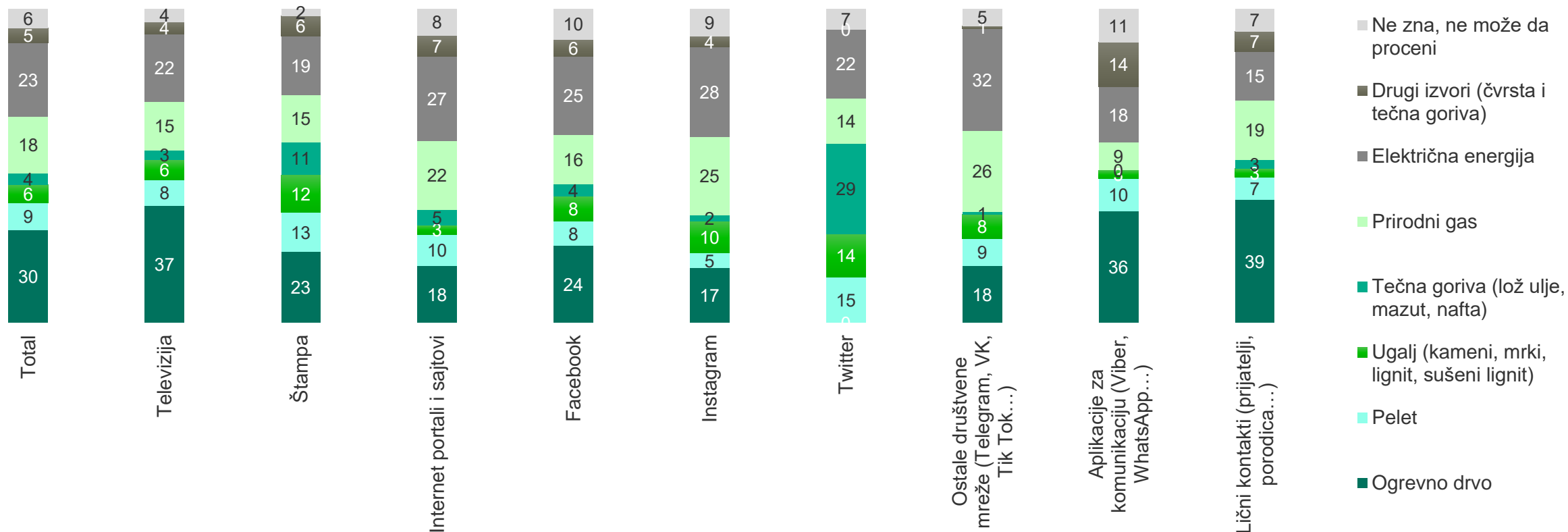

Koju vrstu goriva smatrate najpovoljnijom, najekonomičnijom za Vaše potrebe? (u %, prema demografiji)

Najstariji građani (65+), niže obrazovani, stanovnici Šumadije i Zapadne Srbije i jugoistočne Srbije i stanovnici ruralnih sredina više od ostalih smatraju ogrevno drvo kao najpovoljnije gorivo za njihove potrebe.

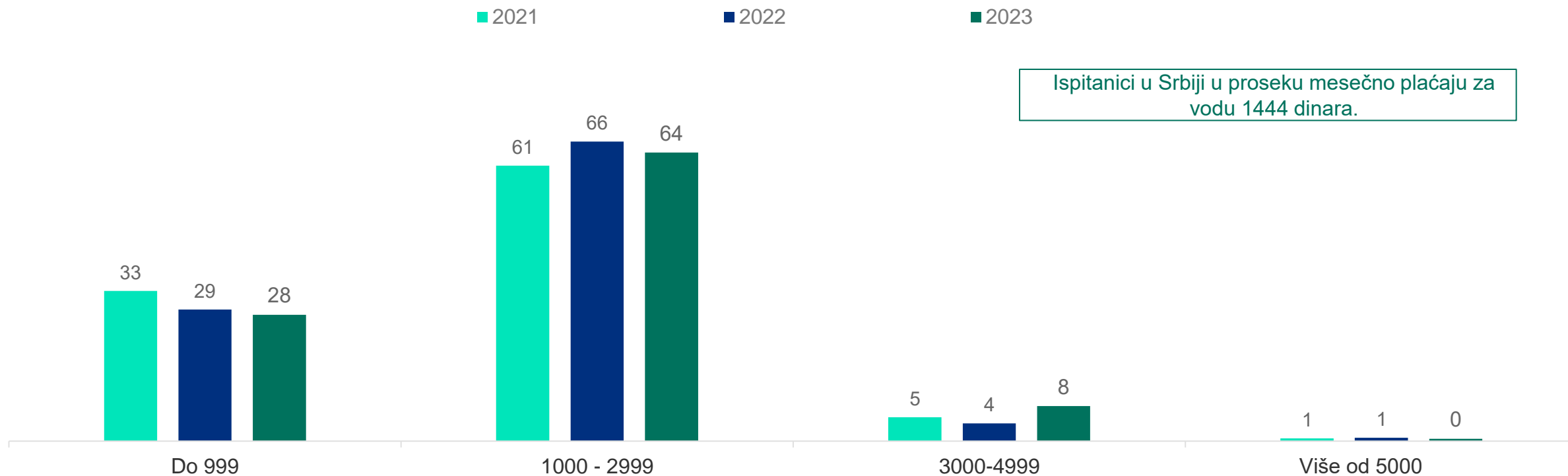

Koju vrstu goriva smatrate najpovoljnijom, najekonomičnijom za Vaše potrebe? (u %, prema izvorima informisanja)

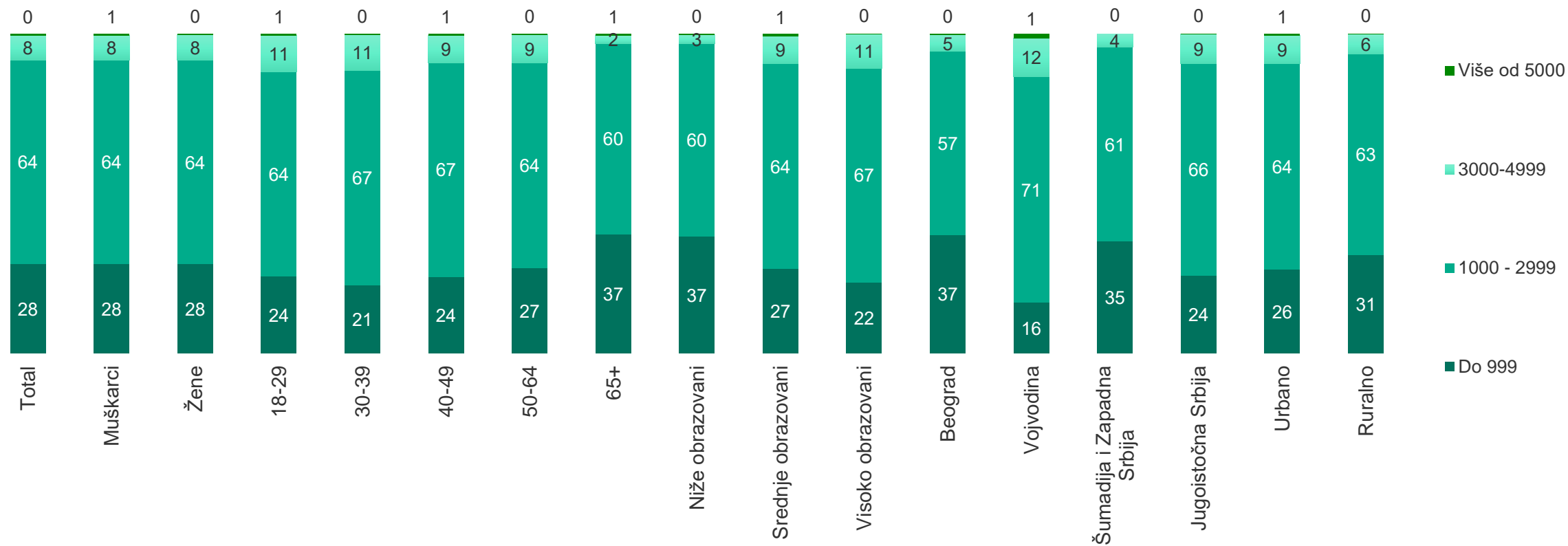

Koliko mesečno, u proseku, plaćate komunalije (voda)? (u %)

Većina građana navodi da mesečno plaća između 1000 i 2999 dinara za vodu (64%), dok 28% plaća vodu do 999 dinara. U ovom talasu je povećan broj ispitanika koji navode da vodu plaćaju između 3000 i 4999 dinara (8% naspram 4%).

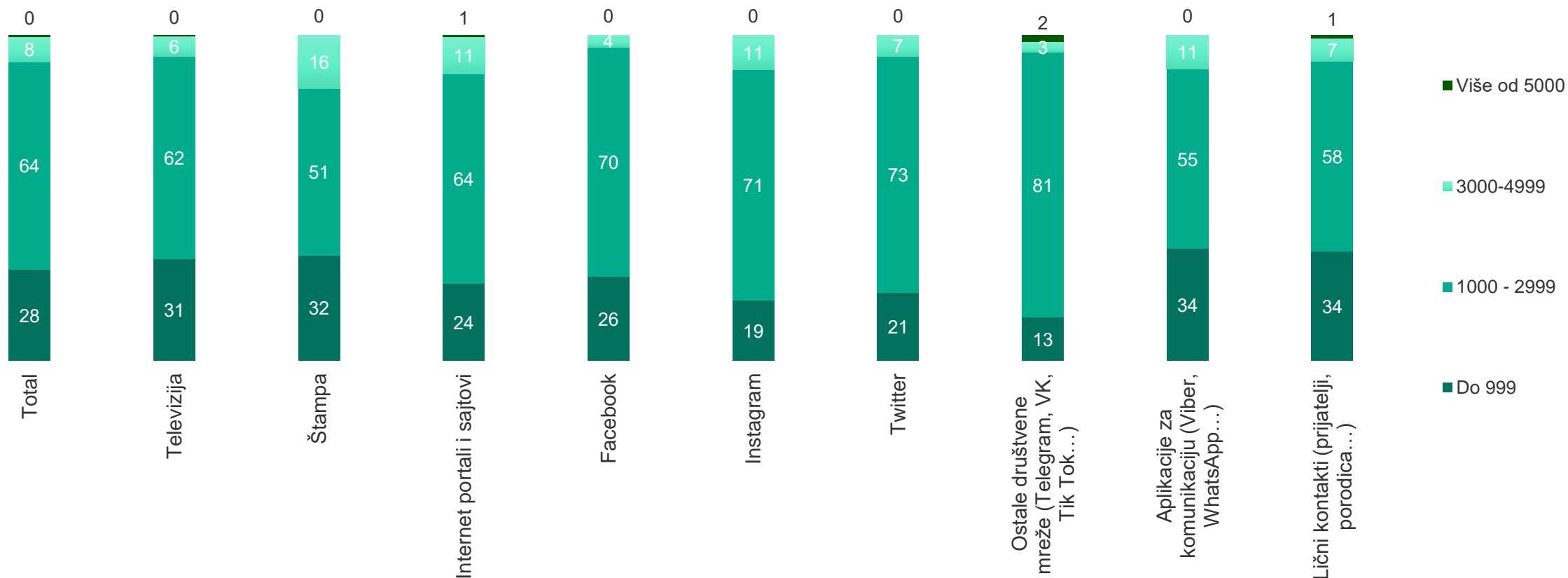

Koliko mesečno, u proseku, plaćate komunalije (voda)? (u %, prema demografiji)

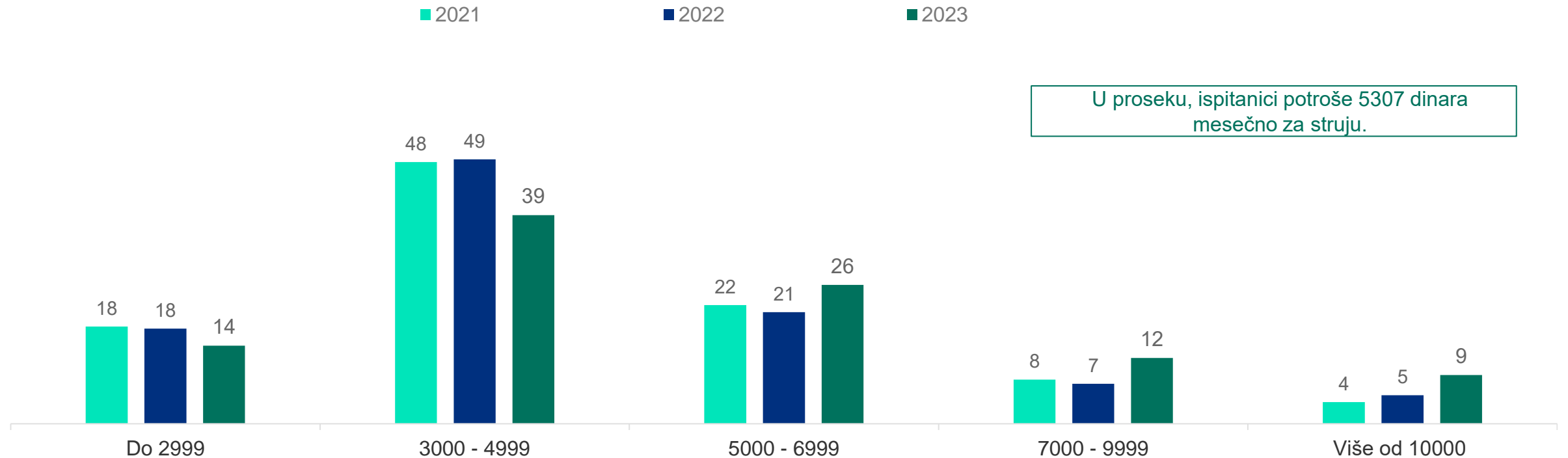

Koliko mesečno, u proseku, plaćate komunalije (voda)? (u prema izvorima informisanja)

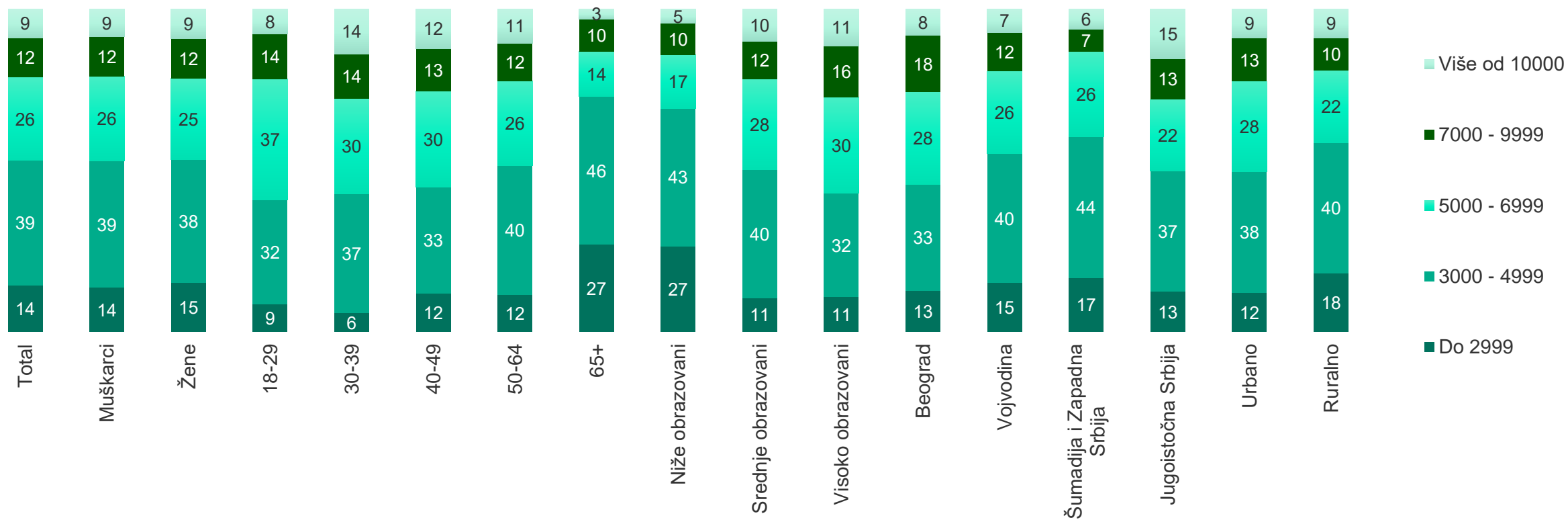

Koliko mesečno, u proseku, plaćate komunalije (struja)? (u %)

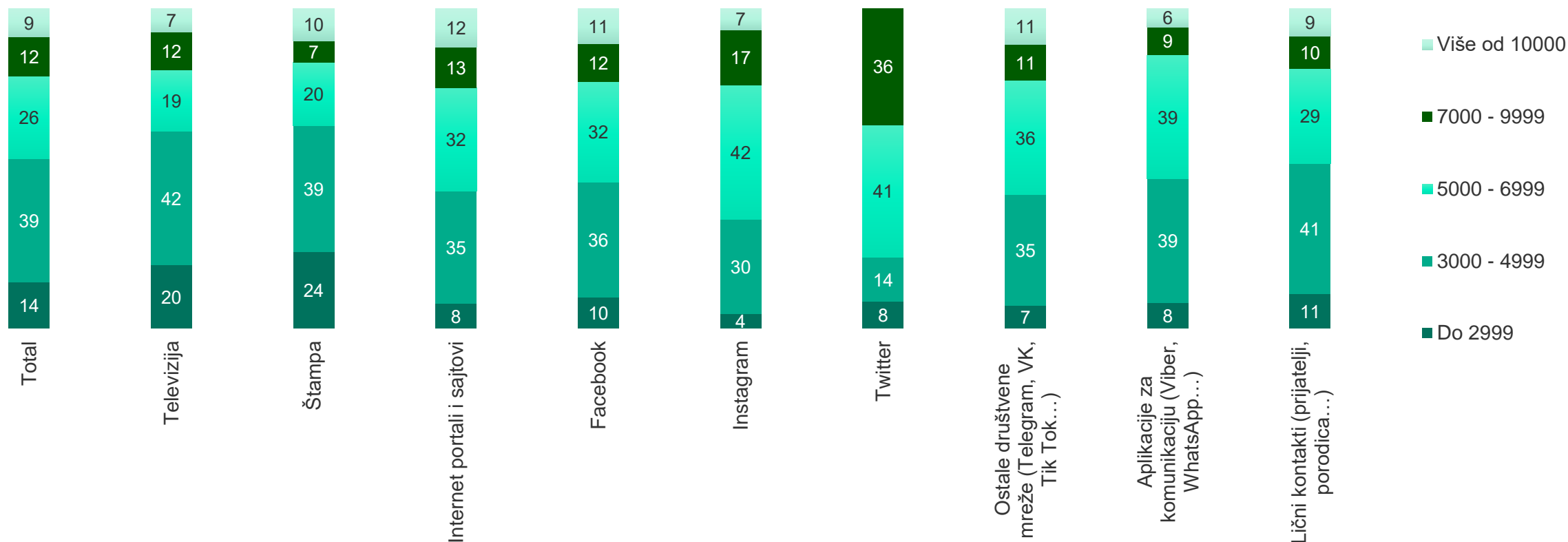
U ovoj godini povećan je broj građana koji mesečno plaćaju struju između 5.000 i 6.999 dinara, 7.000 do 9.999 i preko 10.000 dinara, dok je smanjen broj ispitanika koji plaćaju ispod 5.000 dinara.

Koliko mesečno, u proseku, plaćate komunalije (struja)? (u %, prema demografiji)

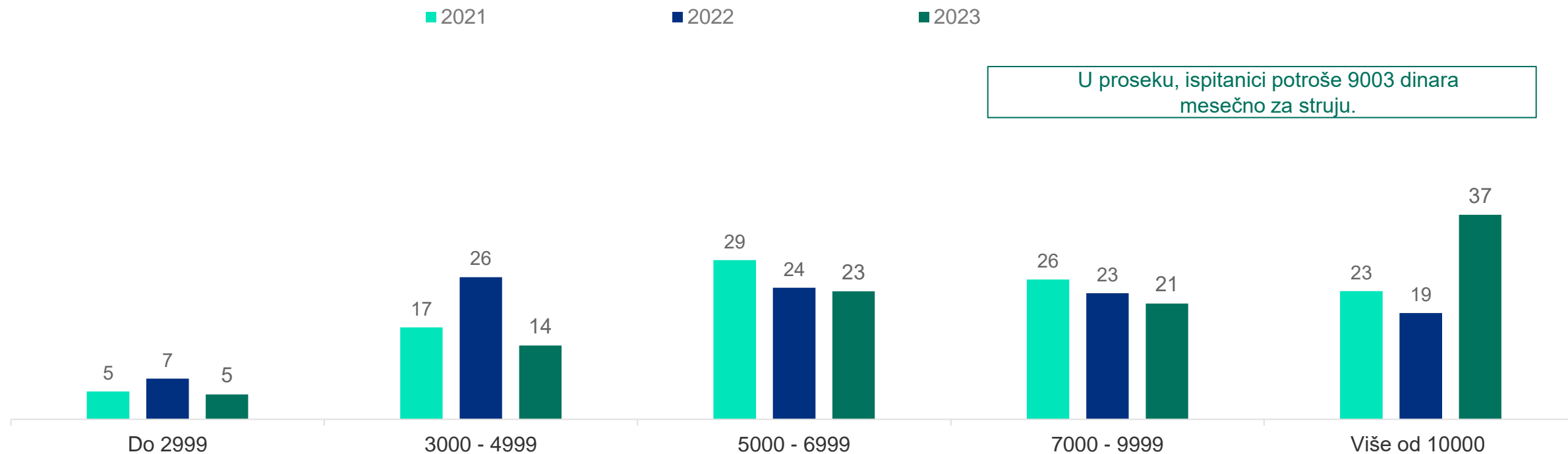

Koliko mesečno, u proseku, plaćate komunalije (struja)? (u %, prema izvorima informisanja)

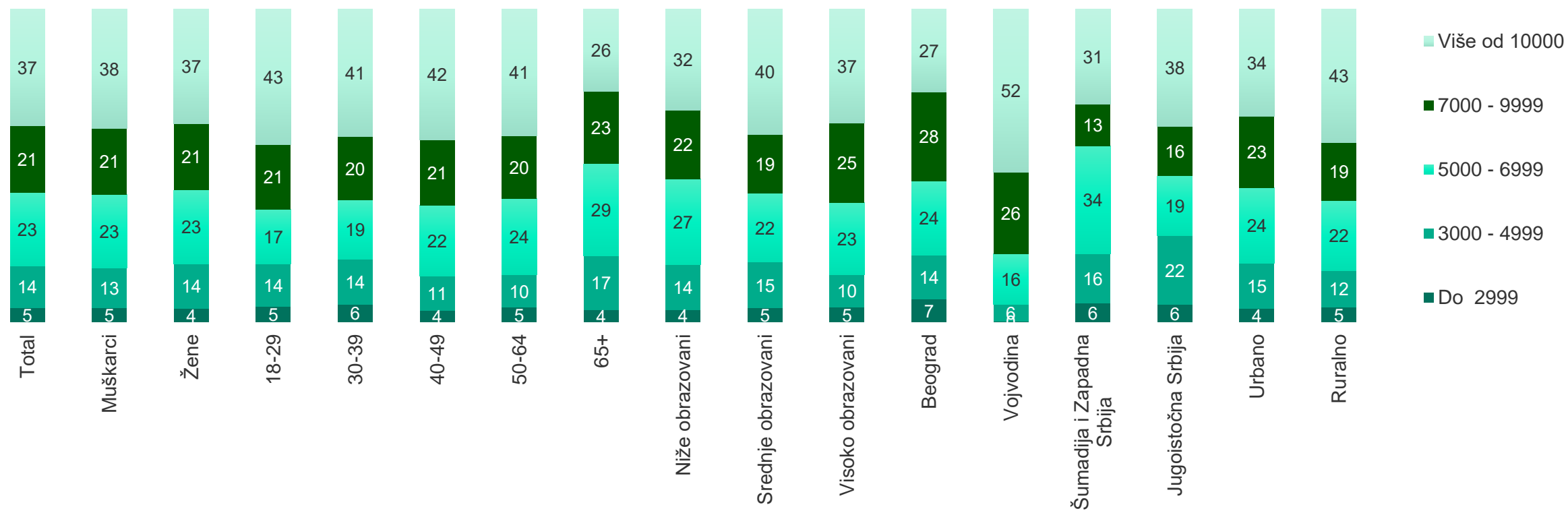

Koliko mesečno, u proseku, plaćate komunalije (grejanje)? (u %)

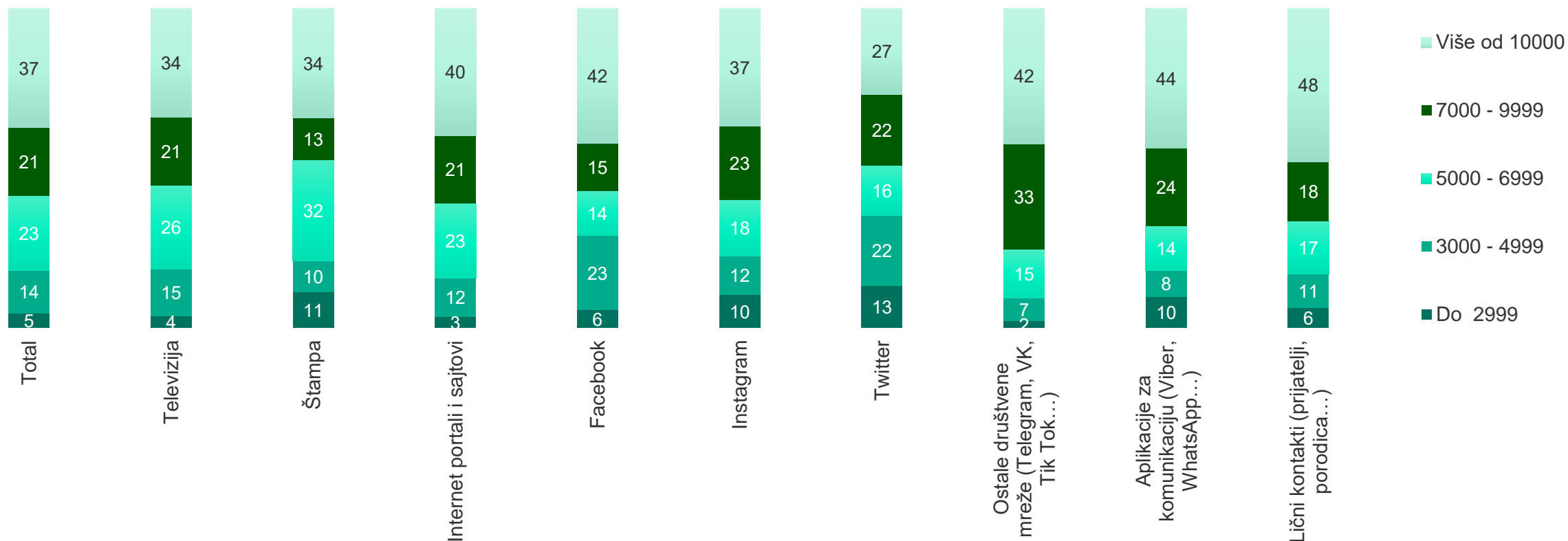
U odnosu na prošlu godinu povećan je broj ispitanika koji grejanje plaćaju više od 10.000 dinara (37% naspram 19%), dok je smanjen broj onih koji plaćaju do 2.999 dinara i između 3.000 i 4.999 dinara.

Koliko mesečno, u proseku, plaćate komunalije (grejanje)? (u %, prema demografiji)

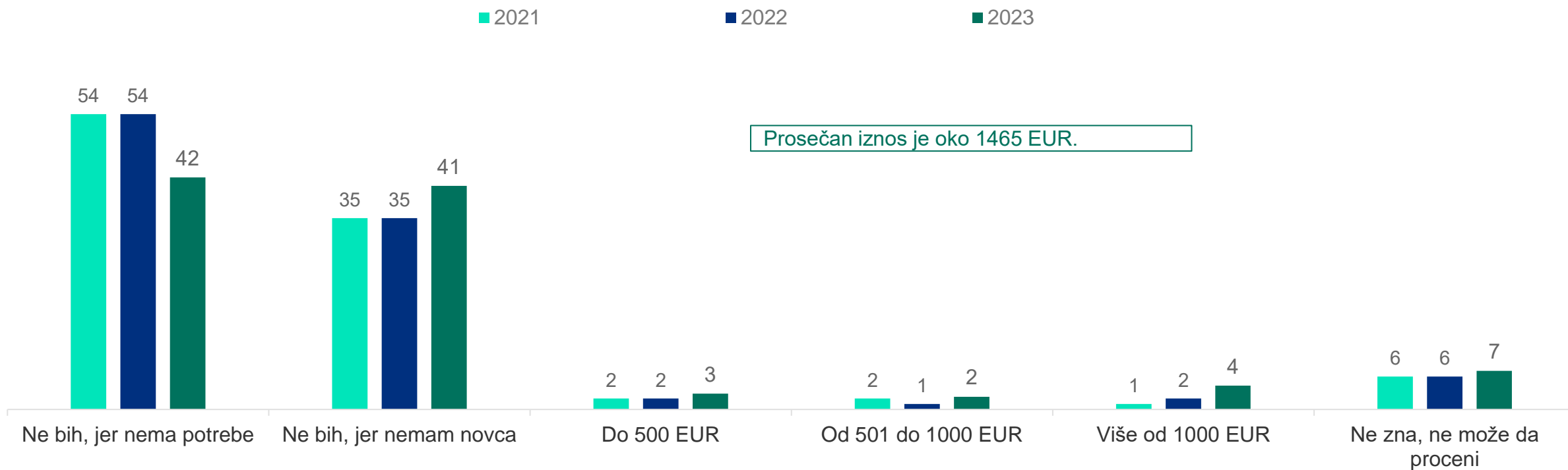

Koliko mesečno, u proseku, plaćate komunalije (grejanje)? (u %, prema izvorima informisanja)

Da li biste uložili novac u kupovinu novog ekološki i energetski efikasnog grejnog tela, i ako da, koliko? (u %)

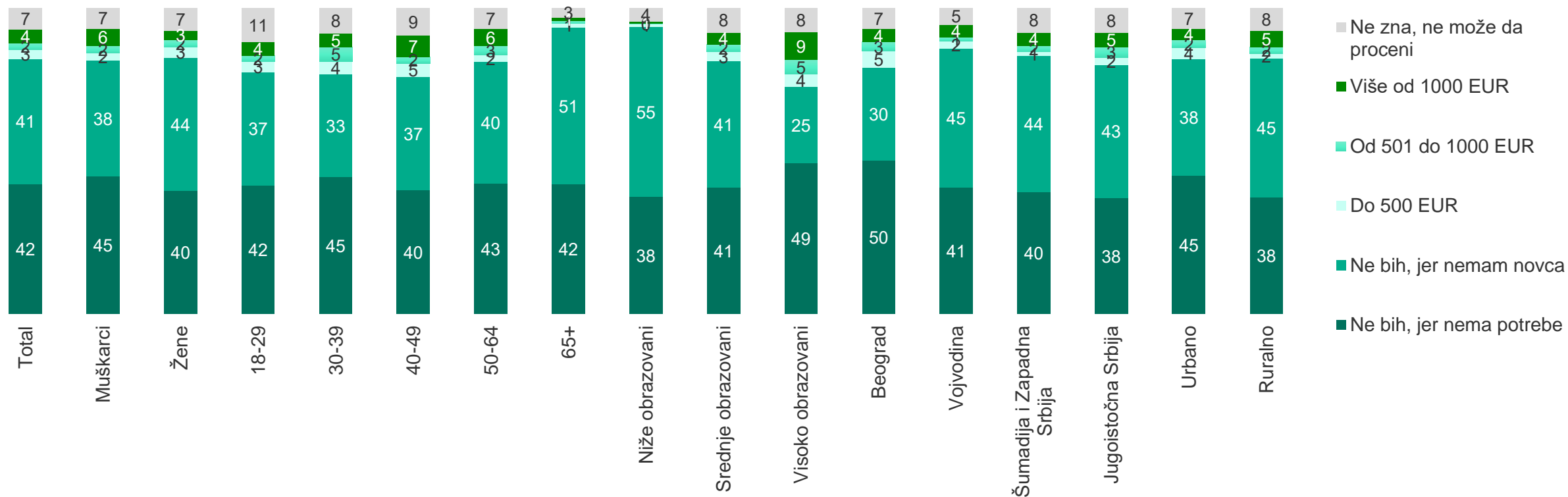
U odnosu na prošlu godinu, broj ispitanika koji su izjavili da ne bi ulagali novac u kupovinu novog grejnog uređaja jer nema potrebe značajno je smanjen (42% naspram 54%), dok je broj onih koji su izjavili da nemaju novca za kupovinu novog uređaja povećan (41% naspram 35%). Ove godine povećao se i broj građana koji bi uložili novac u kupovinu novog grejnog uređaja.

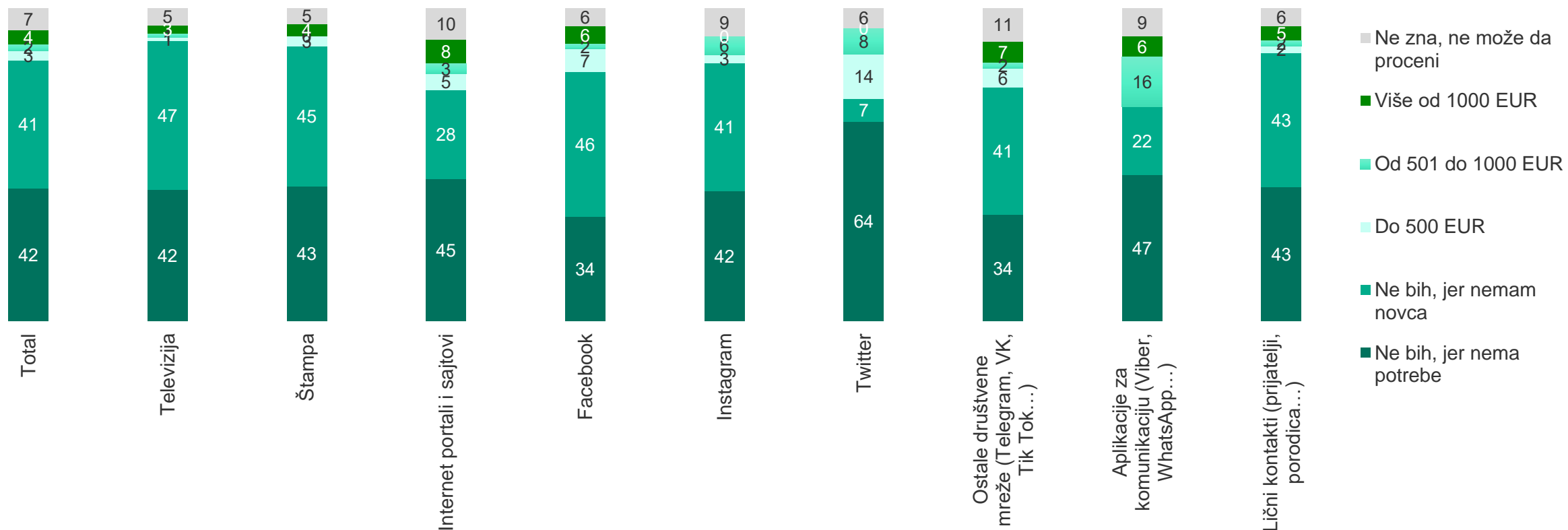
* Pitanje „Da li biste uložili novac u kupovinu novog ekološki i energetski efikasnog grejnog tela, i ako da, koliko?“ u prethodnim talasima je bilo formulisano na sledeći način „Da li biste uložili novac u kupovinu novog grejnog tela, i ako da, koliko?“

Da li biste uložili novac u kupovinu novog ekološki i energetski efikasnog grejnog tela, i ako da, koliko? (u %, prema demografiji)

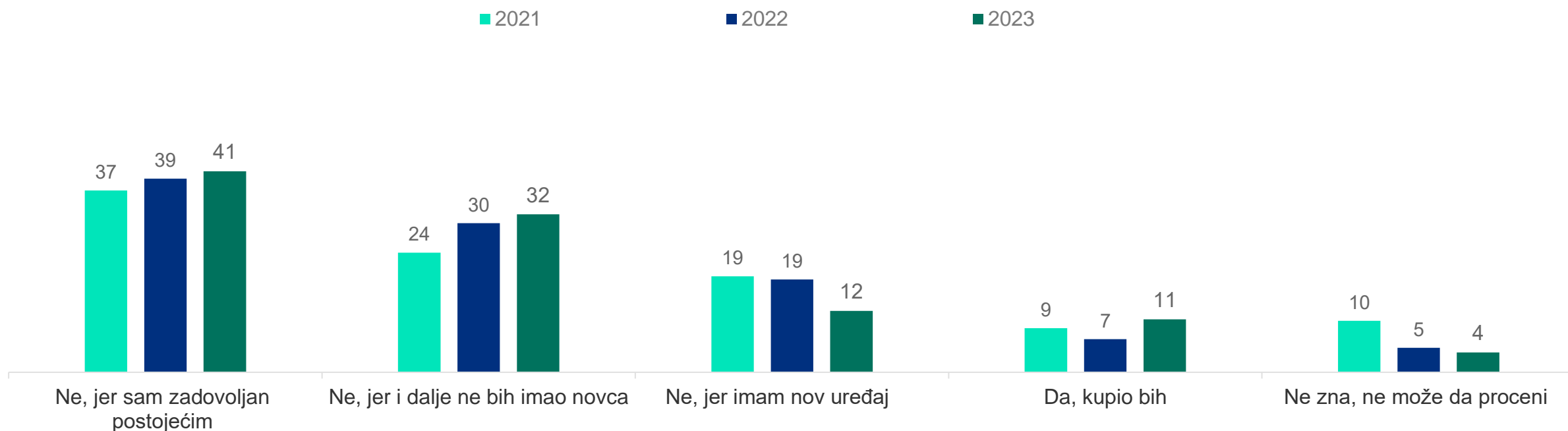

Da li biste uložili novac u kupovinu novog ekološki i energetski efikasnog grejnog tela, i ako da, koliko? (u %, prema izvorima informisanja)

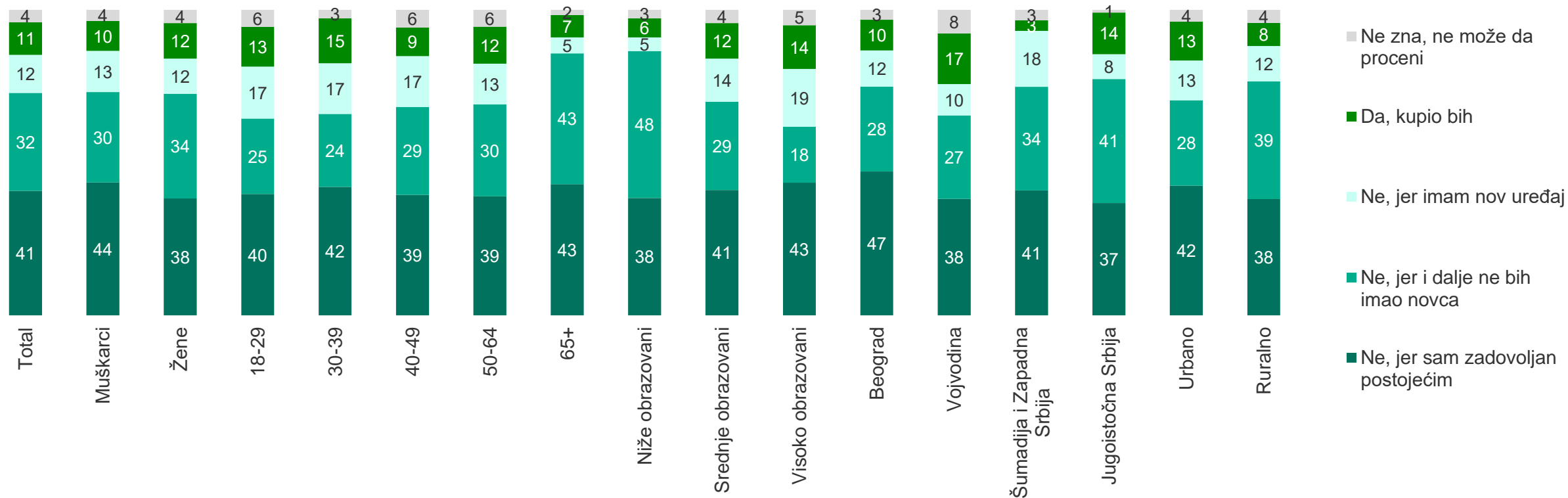
A ukoliko bi država subvencionisala kupovinu novog ekološki i energetski efikasnog grejnog tela za Vaše domaćinstvo (npr. 30%), da li biste tada bili spremni da ga kupite? (u %)

Iako se u ovom talasu povećao broj građana koji bi kupili novo grejno telo ukoliko bi Vlada subvencionisala cenu uređaja (11% naspram 7%), većina građana ni uz subvencije i dalje ne bi bila spremna da kupi novo grejno telo, uglavnom zato što su zadovoljni uređajem koji imaju (41%). Ove godine je smanjen procenat ispitanika koji ne bi kupili novi uređaj jer već imaju novi (12% naspram 19%).

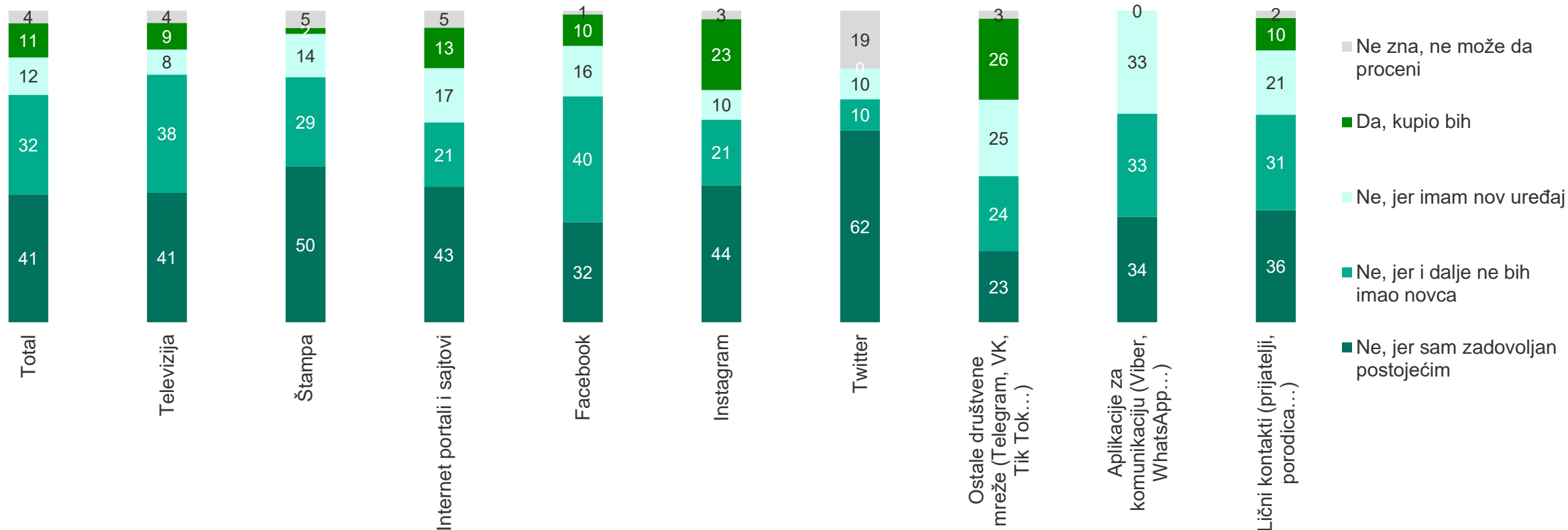

*Pitanje „A ukoliko bi država subvencionisala kupovinu novog ekološki i energetski efikasnog grejnog tela za Vaše domaćinstvo (npr. 30%), da li biste tada bili spremni da ga kupite?“ u prethodnim talasima bilo je formulisano na sledeći način „A ukoliko bi država subvencionisala kupovinu novog grejnog tela za Vaše domaćinstvo sa 30%, da li biste tada bili spremni da kupite nov i moderniji uređaj?“

A ukoliko bi država subvencionisala kupovinu novog ekološki i energetski efikasnog grejnog tela za Vaše domaćinstvo (npr. 30%), da li biste tada bili spremni da ga kupite? (u %, prema demografiji)

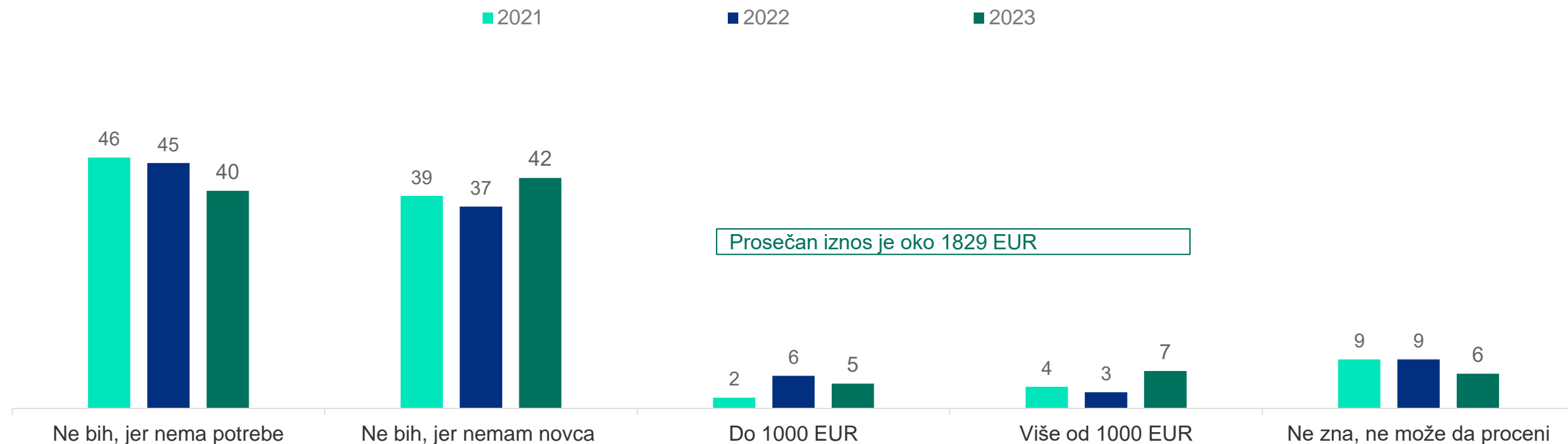

A ukoliko bi država subvencionisala kupovinu novog ekološki i energetski efikasnog grejnog tela za Vaše domaćinstvo (npr. 30%), da li biste tada bili spremni da ga kupite? (u %, prema izvorima informisanja)

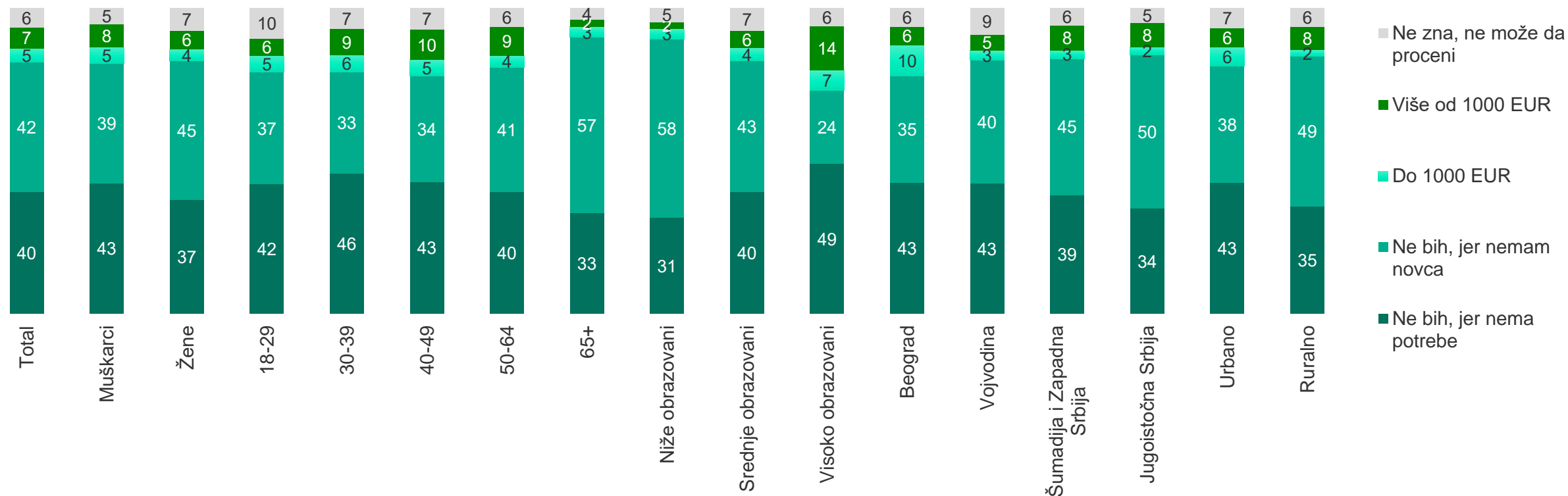

Da li biste uložili novac u dodatnu izolaciju svog stambenog objekta, i ako da, koliko? (u %)

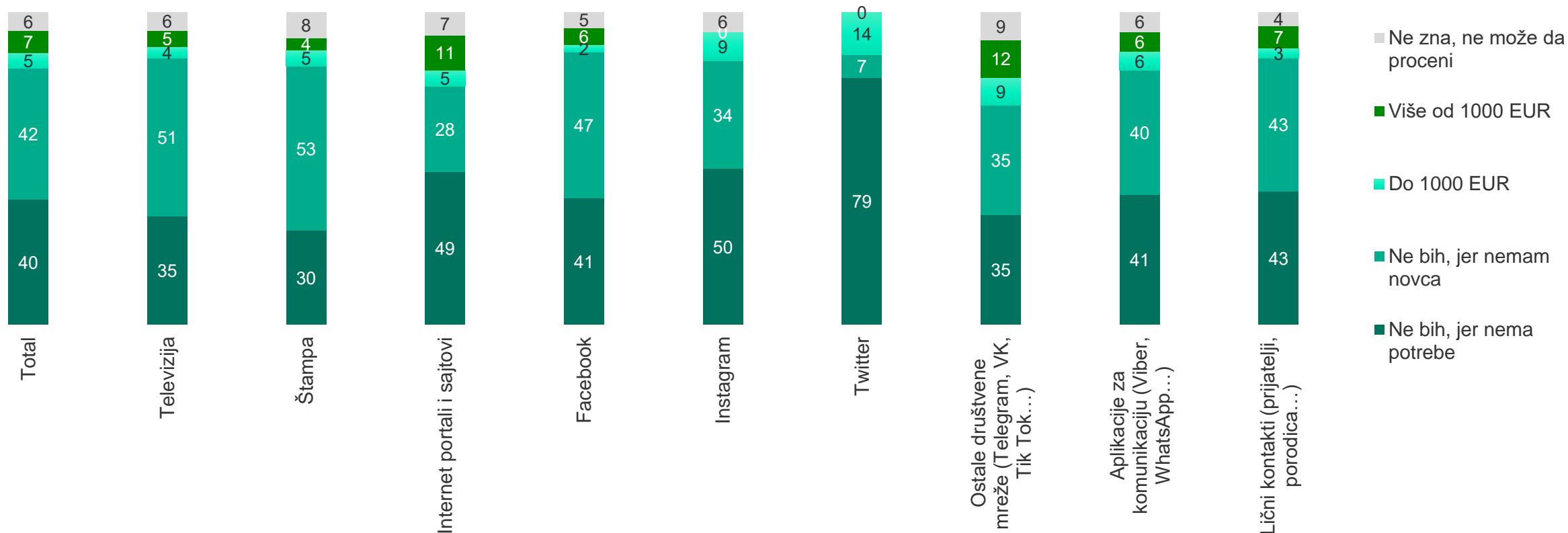
Ove godine se značajno smanjio broj ispitanika koji su izjavili da ne bi ulagali novac u dodatnu izolaciju svog doma jer nema potrebe za tim (40% naspram 45%), dok je broj onih koji su izjavili da nemaju novca za dodatnu izolaciju povećan (42% naspram 37%). U odnosu na prethodnu godinu povećao se i broj građana koji su spremni da plate više od 1000 evra za dodatnu izolaciju (7% naspram 3%).

Da li biste uložili novac u dodatnu izolaciju svog stambenog objekta, i ako da, koliko? (u %, prema demografiji)

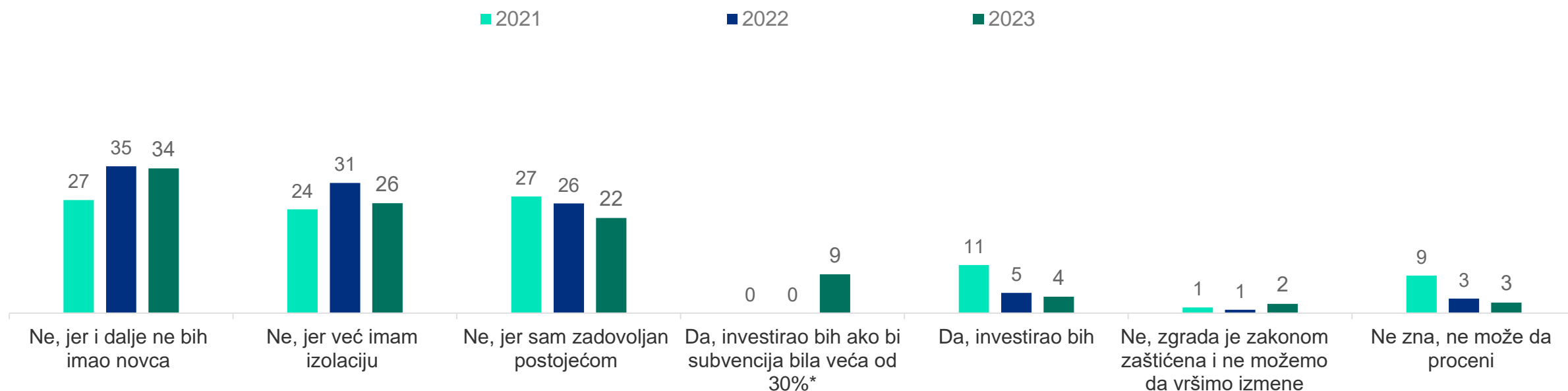
Da li biste uložili novac u dodatnu izolaciju svog stambenog objekta, i ako da, koliko? (u %, prema izvorima informisanja)

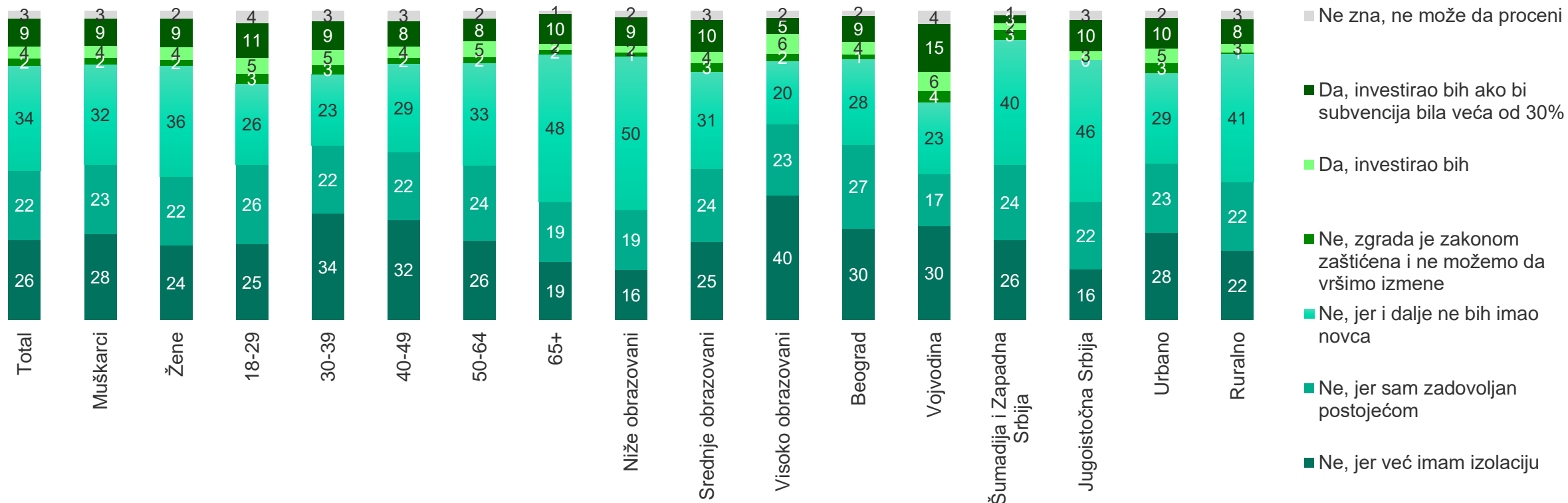
A ukoliko bi država subvencionisala izolaciju Vašeg stambenog objekta sa 30%, da li biste tada bili spremni na tu investiciju? (u %)

U poređenju sa prethodnim talasom, smanjen je procenat ispitanika koji ni uz državnu subvenciju ne bi uložili u dodatnu izolaciju svog doma, bilo zato što već imaju izolaciju ili su zadovoljni izolacijom koju imaju. Za ulaganje u dodatnu izolaciju bilo bi zainteresovano 13 odsto građana, od čega bi 9 odsto uložilo ukoliko bi subvencija bila veća od 30%.

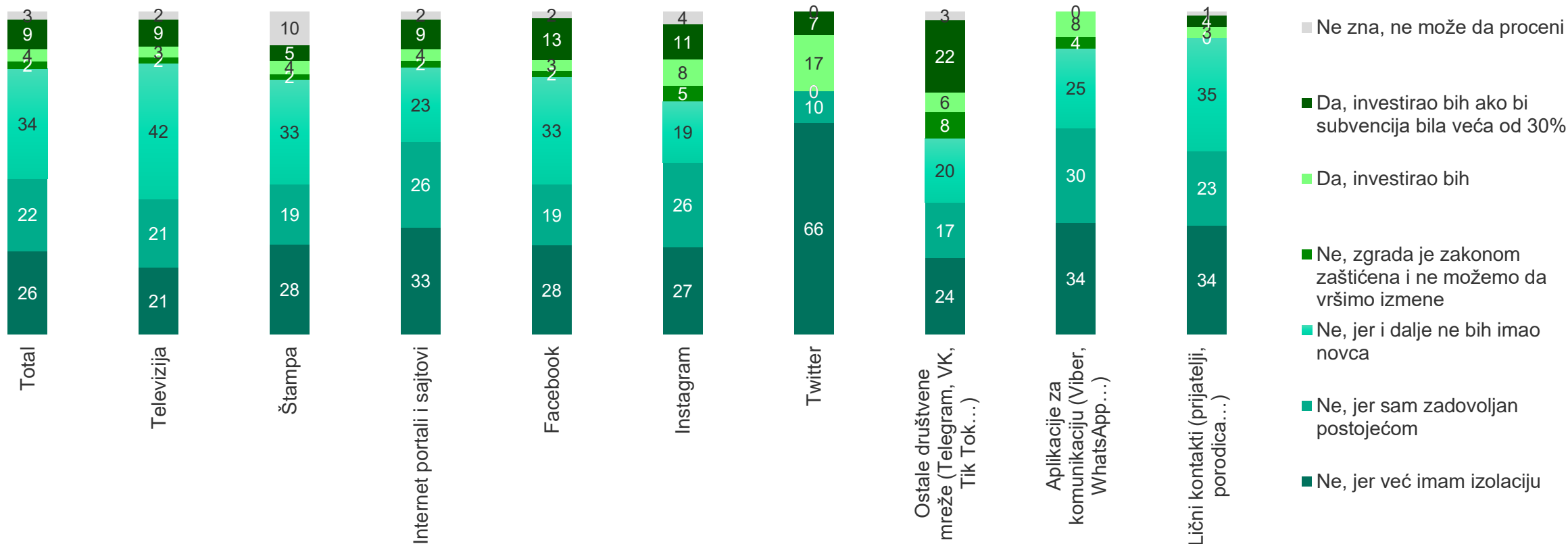

*Odgovor je dodat u 2023. godini

A ukoliko bi država subvencionisala izolaciju Vašeg stambenog objekta sa 30%, da li biste tada bili spremni na tu investiciju? (u %, prema demografiji)

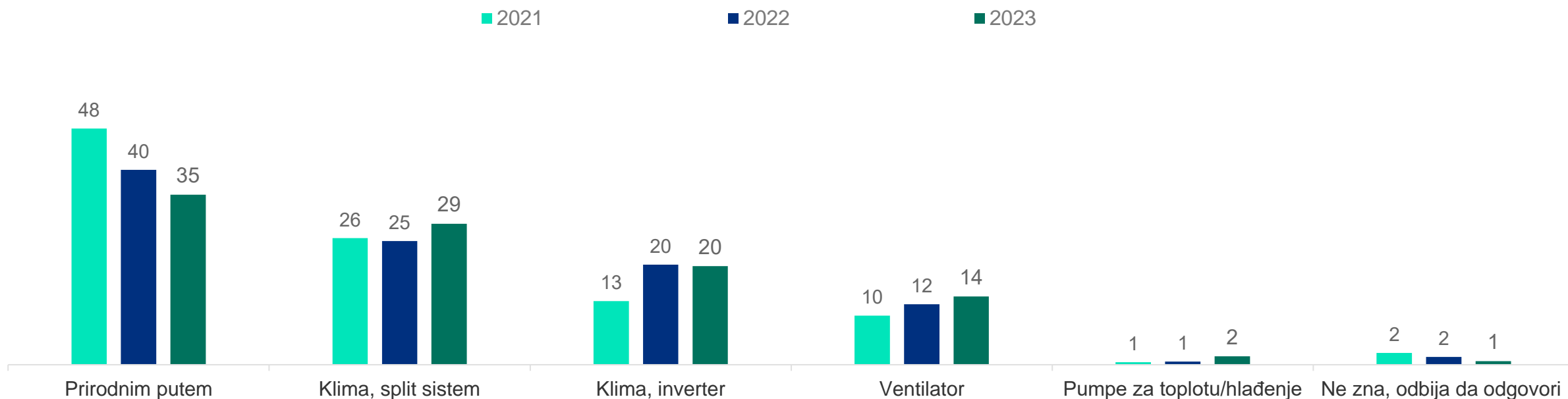

A ukoliko bi država subvencionisala izolaciju Vašeg stambenog objekta sa 30%, da li biste tada bili spremni na tu investiciju? (u %, prema izvorima informisanja)

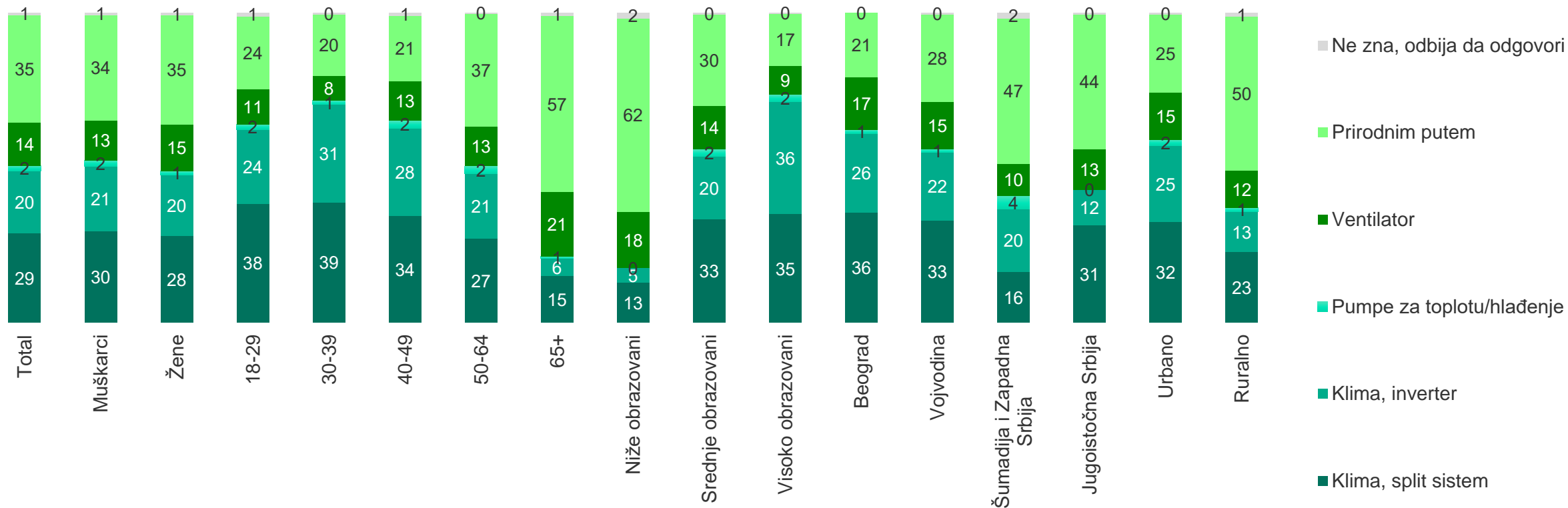

Kako hladite svoj stambeni objekat? (u %)

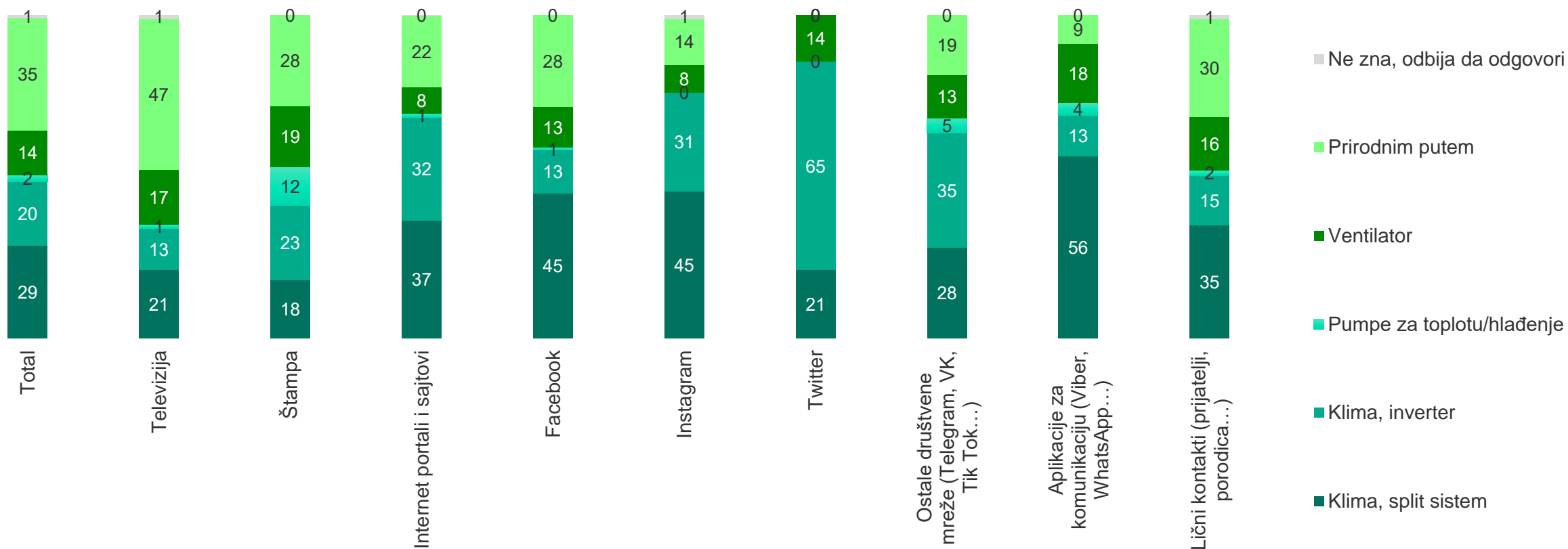
U ovoj godini, drugu godinu zaredom, smanjen je procenat građana koji svoj dom rashlađuju prirodnom ventilacijom, dok se u odnosu na prošli talas povećao broj građana koji koriste split klima uređaj (29% naspram 25%).

Kako hladite svoj stambeni objekat? (u %, prema demografiji)

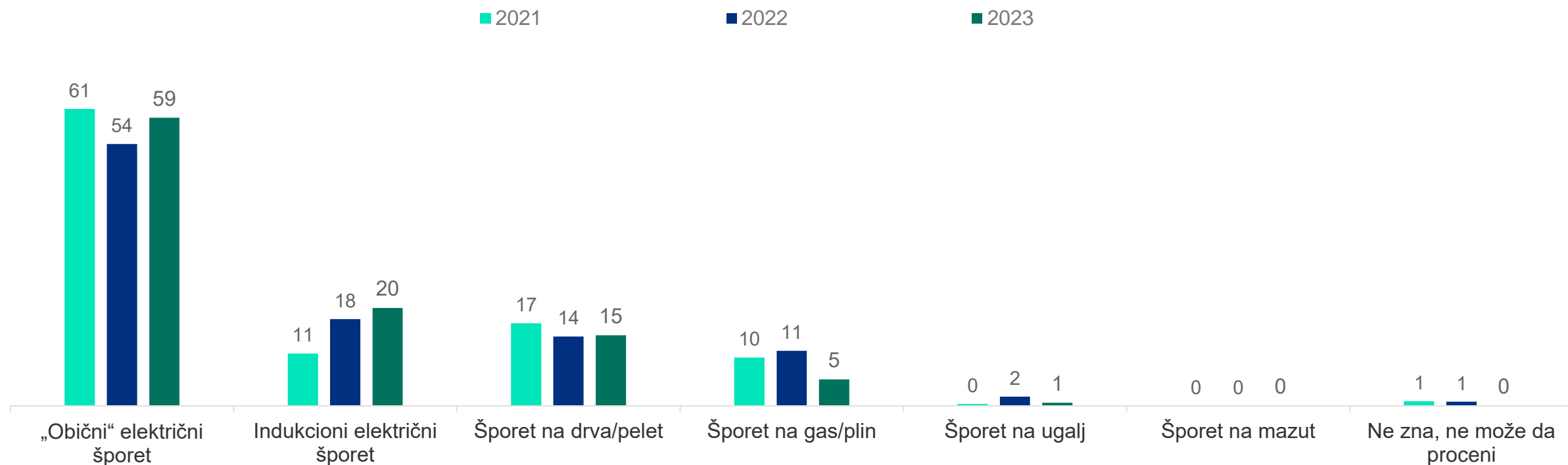

Kako hladite svoj stambeni objekat? (u %, prema izvorima informisanja)

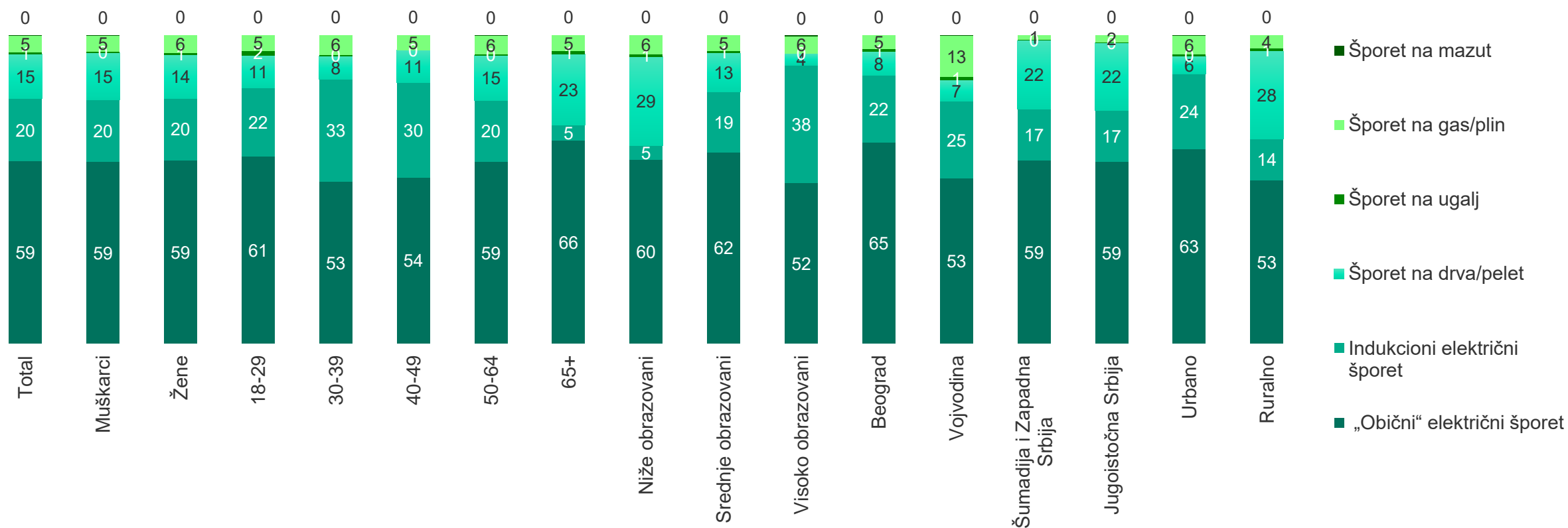

Koju vrstu šporeta za pripremu hrane najčešće koristite? (u %)

Više od polovine građana (59%) uglavnom još uvek koristi običan električni šporet, a procenat onih koji koriste ovu vrstu šporeta je značajno povećan u odnosu na prethodni talas (59% naspram 54%). S druge strane, broj građana koji koriste šporet na gas je značajno smanjen u odnosu na prethodnu godinu (5% naspram 11%).

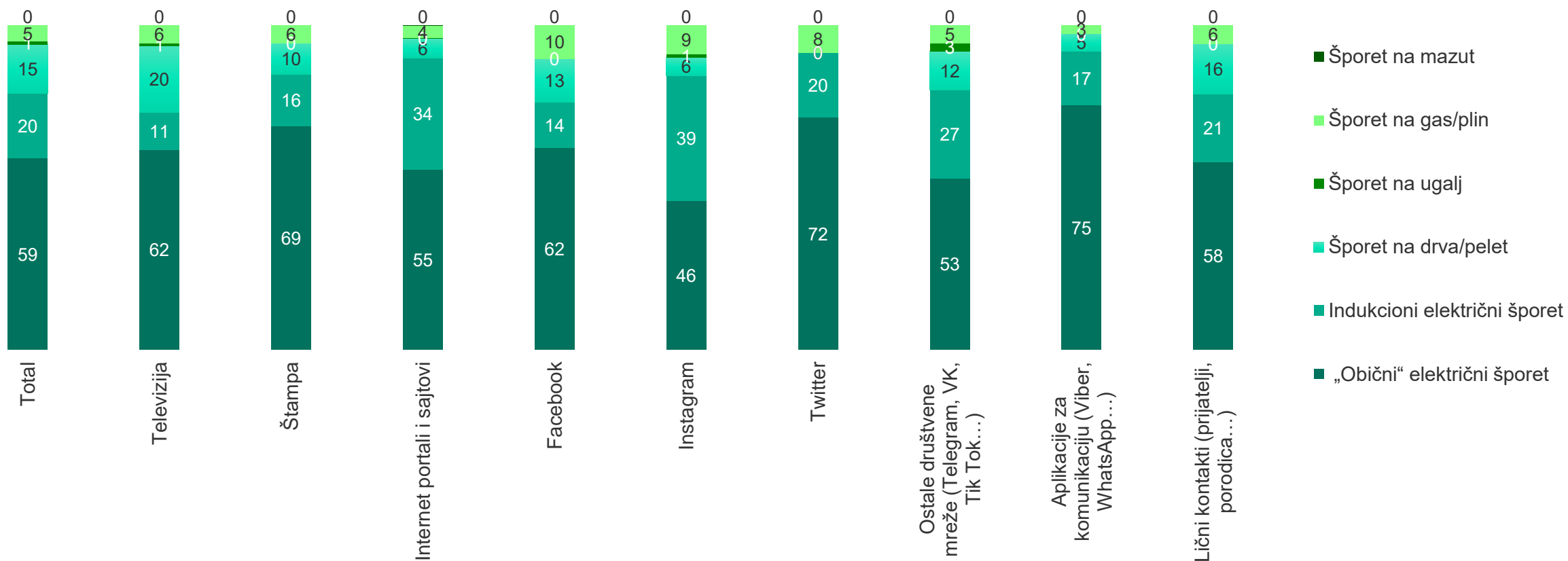

Koju vrstu šporeta za pripremu hrane najčešće koristite? (u %, prema demografiji)

Koju vrstu šporeta za pripremu hrane najčešće koristite? (u %, prema izvorima informisanja)

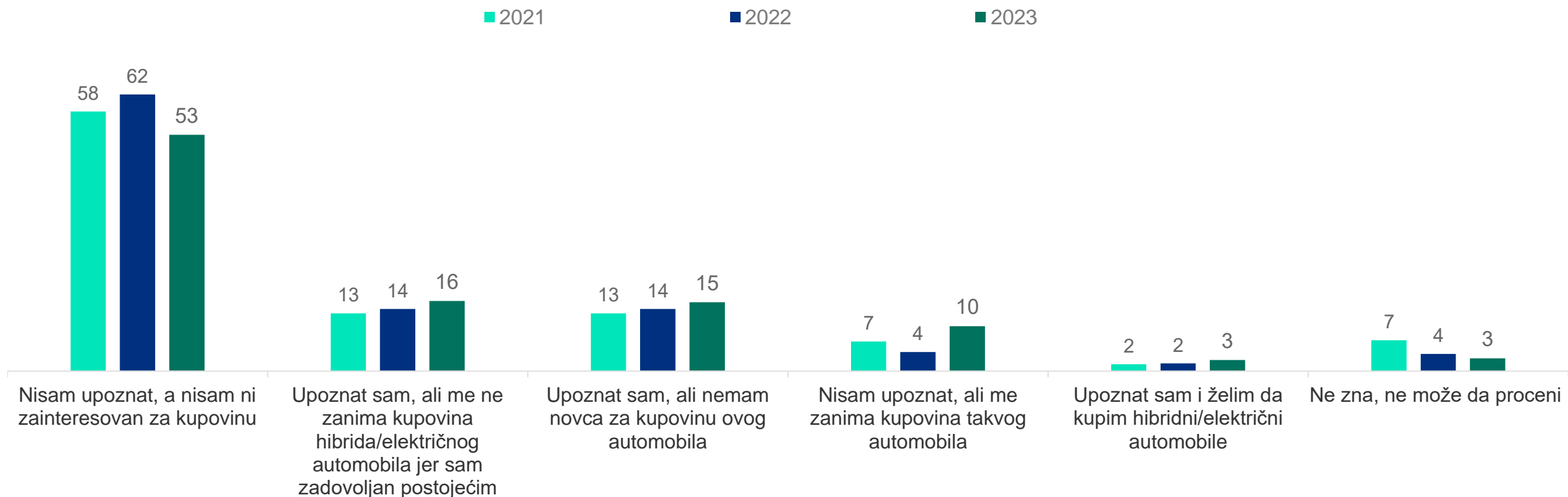

5 Transport

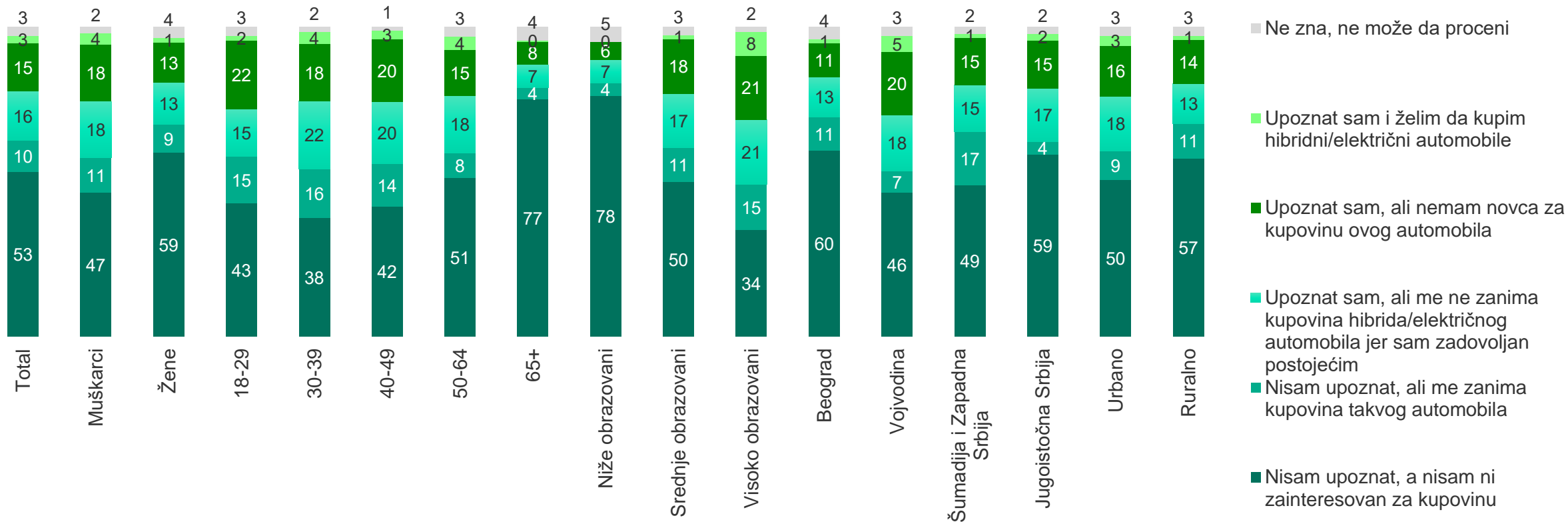

Da li ste upoznati sa subvencijama koje daje država za kupovinu hibridnih/električnih automobila, i ako jeste, da li ste zainteresovani za njihovu kupovinu? (u %)

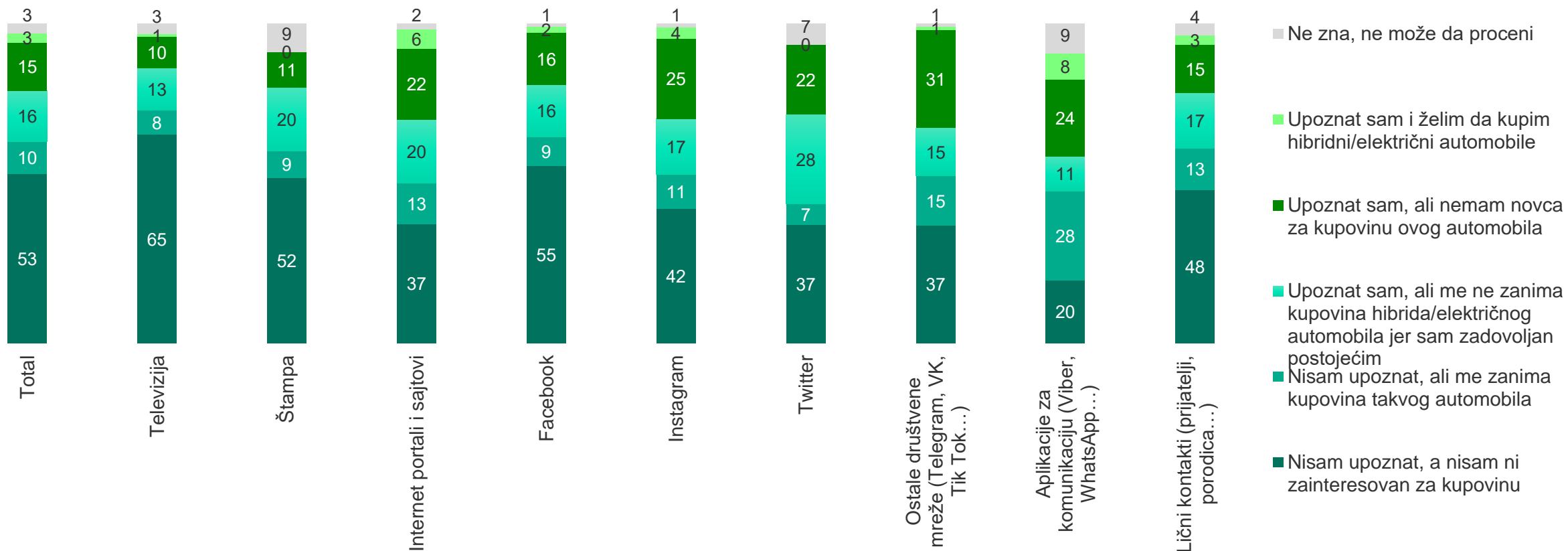
Iako i ove godine više od polovine građana (53%) navodi da nije ni upoznato ni zainteresovano za državne subvencije za kupovinu hibridnih/električnih automobila, broj građana koji to navode značajno je smanjen u odnosu na prethodni talas (62%). S druge strane, značajno je povećan procenat ispitanika koji su izjavili da nisu upoznati, ali su zainteresovani za kupovinu (10% naspram 4%).

Da li ste upoznati sa subvencijama koje daje država za kupovinu hibridnih/električnih automobila, i ako jeste, da li ste zainteresovani za njihovu kupovinu? (u %, prema demografiji)

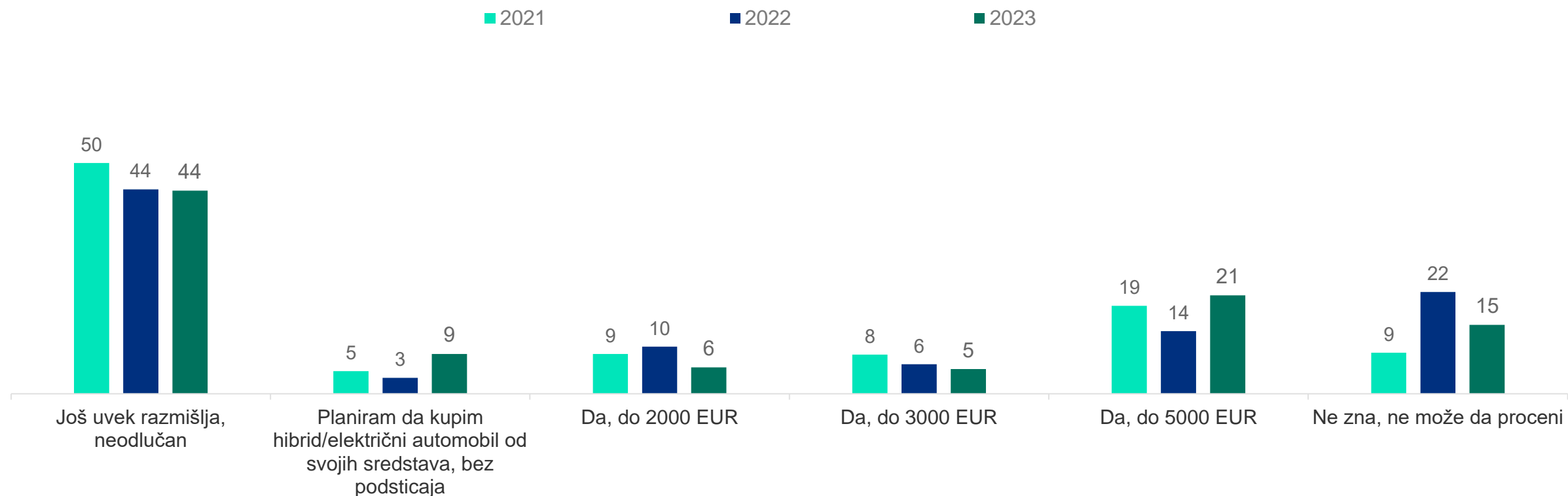

Da li ste upoznati sa subvencijama koje daje država za kupovinu hibridnih/električnih automobila, i ako jeste, da li ste zainteresovani za njihovu kupovinu? (u %, prema izvorima informisanja)

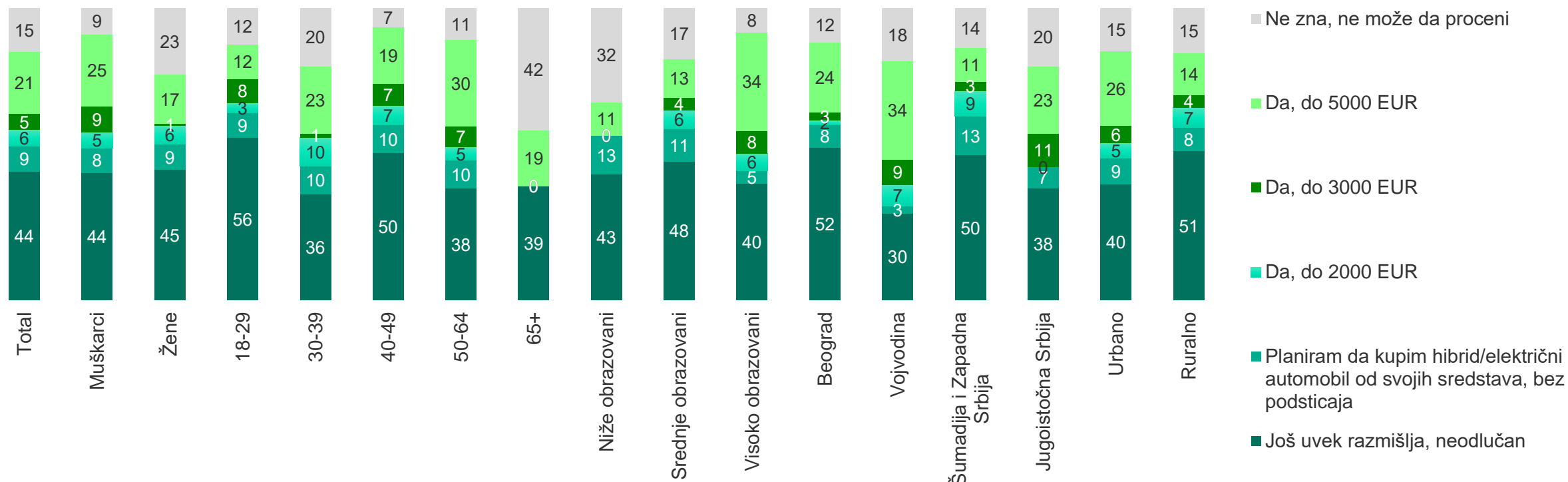
S obzirom na to da država omogućava finansijske podsticaje za kupovinu ovih automobila, da li planirate da iskoristite neki od njih? (u %)*

Kao i prethodne godine, 44% ispitanika koji su zainteresovani za kupovinu hibridnog/električnog vozila neodlučno je oko korišćenja novčanog podsticaja za kupovinu ovih automobila. Otprilike četvrtina (21%) planira da iskoristi do 5.000 evra finansijskog podsticaja za kupovinu hibridnih/električnih vozila.

*Samo ispitanici koji su upoznati sa državnim subvencijama za hibridno/električno vozilo i zainteresovani za kupovinu hibridnog/električnog vozila i oni koji su zainteresovani za kupovinu hibridnog/električnog vozila, ali nisu upoznati sa državnim subvencijama.

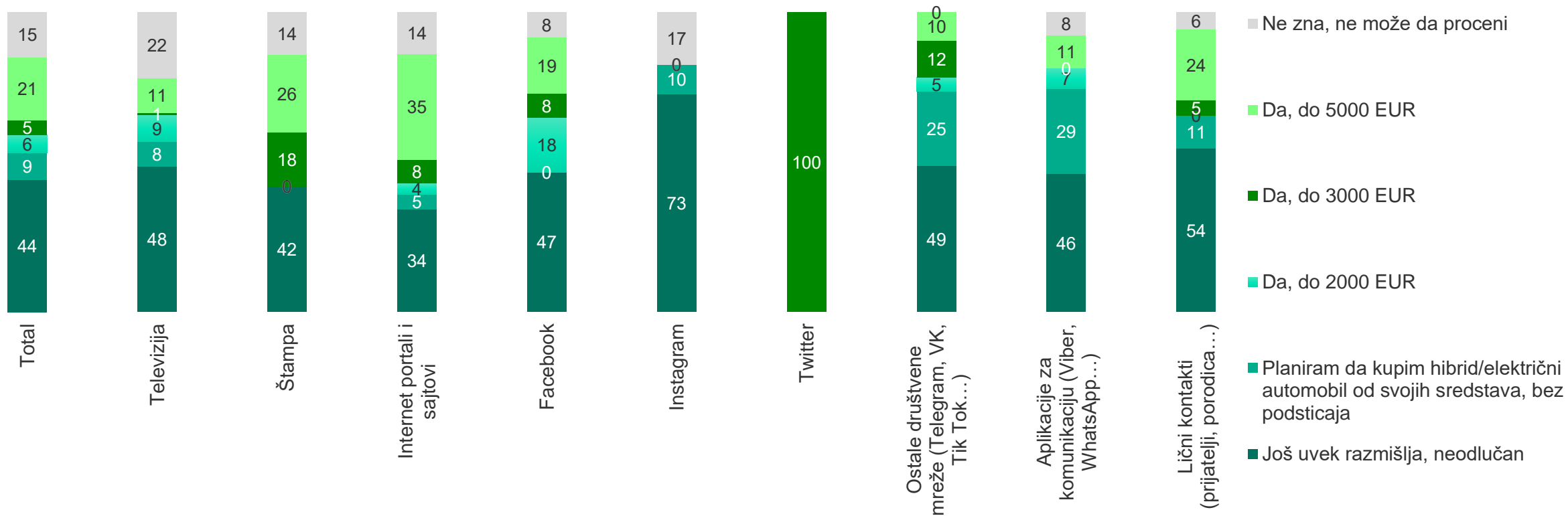
S obzirom na to da država omogućava finansijske podstice za kupovinu ovih automobila, da li planirate da iskoristite neki od njih? (u %, prema demografiji)*

*Samo ispitanici koji su upoznati sa državnim subvencijama za hibridno/električno vozilo i zainteresovani za kupovinu hibridnog/električnog vozila i oni koji su zainteresovani za kupovinu hibridnog/električnog vozila, ali nisu upoznati sa državnim subvencijama.

S obzirom na to da država omogućava finansijske podsticeaje za kupovinu ovih automobila, da li planirate da iskoristite neki od njih? (u %, prema izvorima informisanja)*

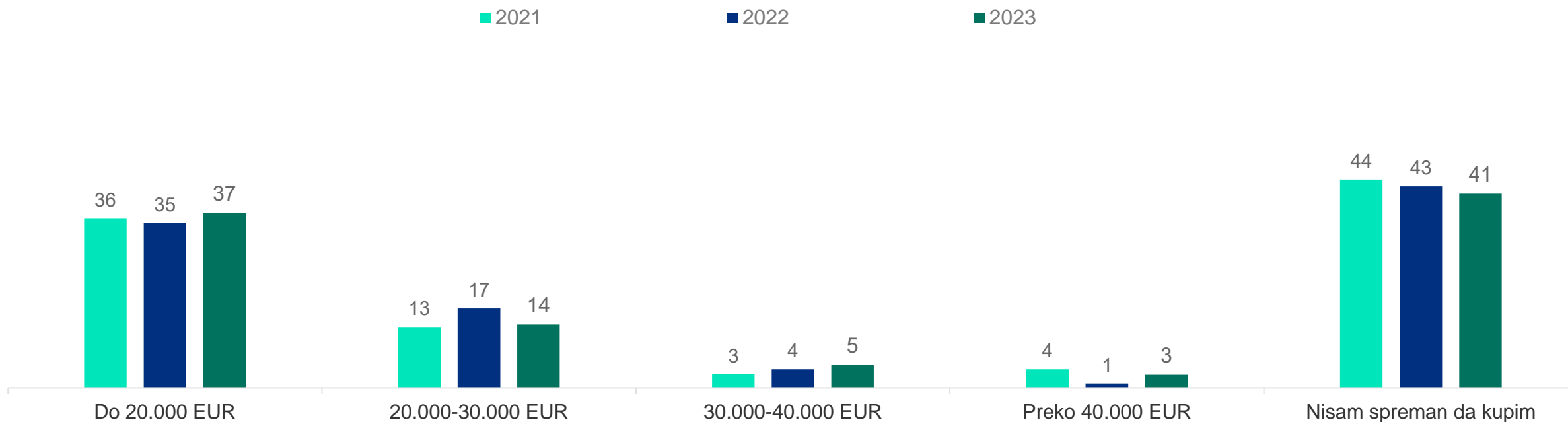

*Samo ispitanici koji su upoznati sa državnim subvencijama za hibridno/električno vozilo i zainteresovani za kupovinu hibridnog/električnog vozila i oni koji su zainteresovani za kupovinu hibridnog/električnog vozila, ali nisu upoznati sa državnim subvencijama.

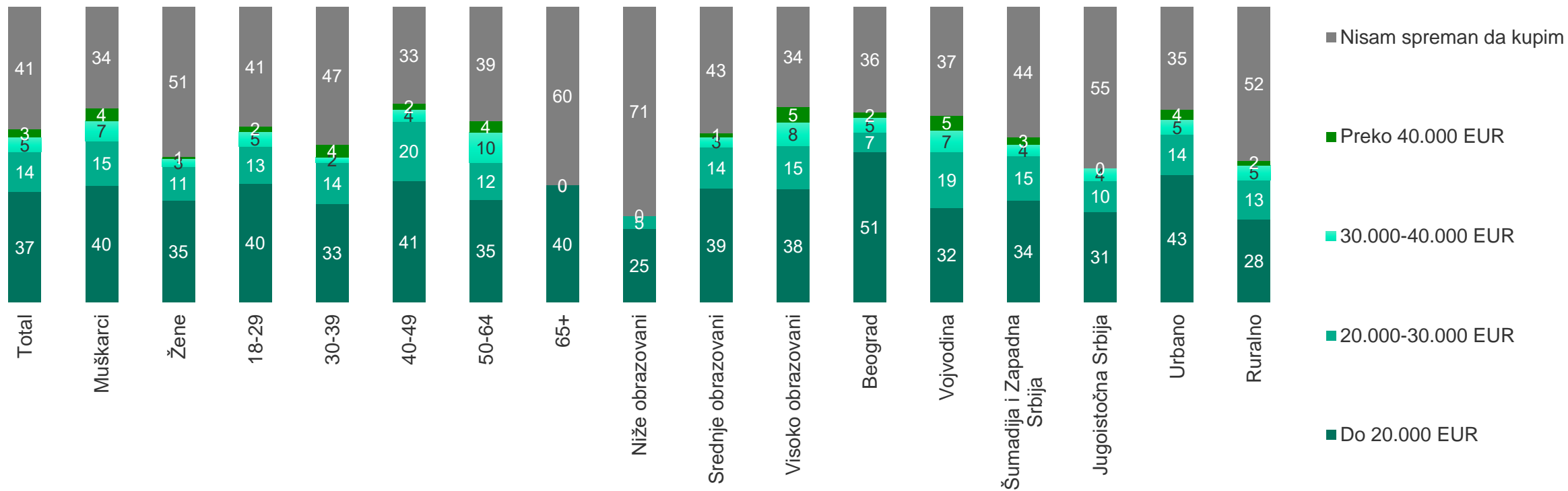
Koliko biste bili spremni da platite za električni automobil, nezavisno od podsticaja (finansijskih olakšica)? (u %)*

Više od trećine (37%) bilo bi spremno da plati do 20.000 evra, 14% je spremno da plati između 20.000 i 30.000 evra, dok je 8% spremno da plati više od 30.000 evra. Nema značajnih razlika u odnosu na prethodni talas.

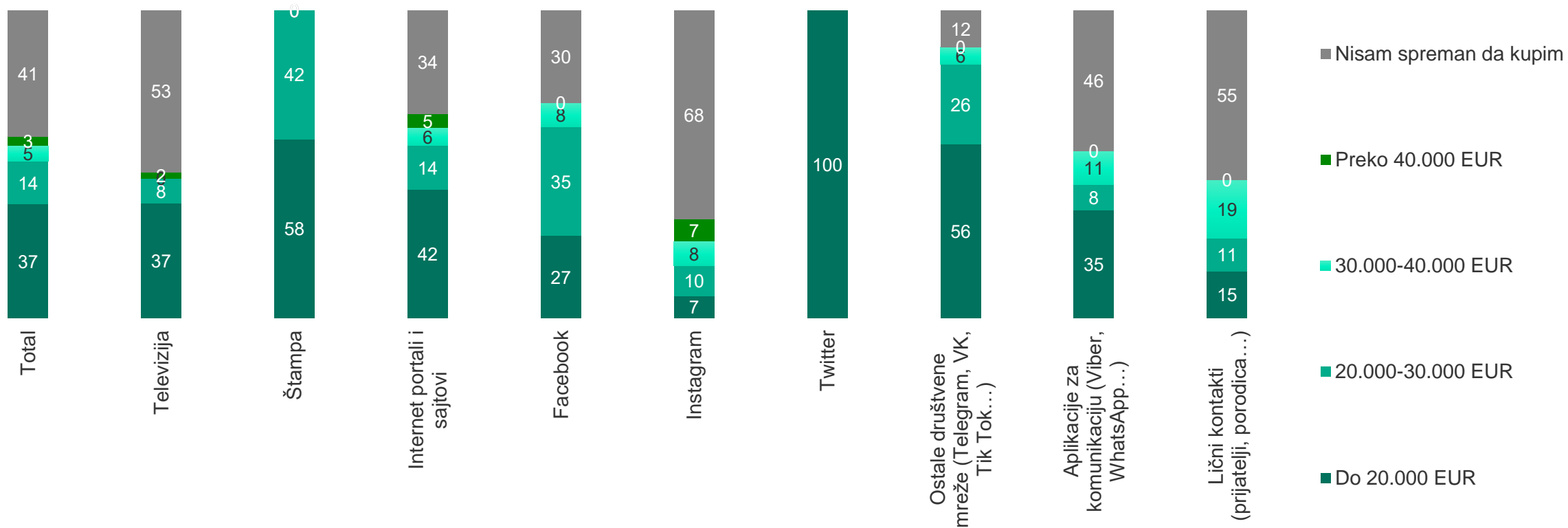
*Samo ispitanici koji su upoznati sa državnim subvencijama za hibridno/električno vozilo i zainteresovani za kupovinu hibridnog/električnog vozila i oni koji su zainteresovani za kupovinu hibridnog/električnog vozila, ali nisu upoznati sa državnim subvencijama.

Koliko biste bili spremni da platite za električni automobil, nezavisno od podsticaja (finansijskih olakšica)? (u %, prema demografiji)*

*Samo ispitanici koji su upoznati sa državnim subvencijama za hibridno/električno vozilo i zainteresovani za kupovinu hibridnog/električnog vozila i oni koji su zainteresovani za kupovinu hibridnog/električnog vozila, ali nisu upoznati sa državnim subvencijama.

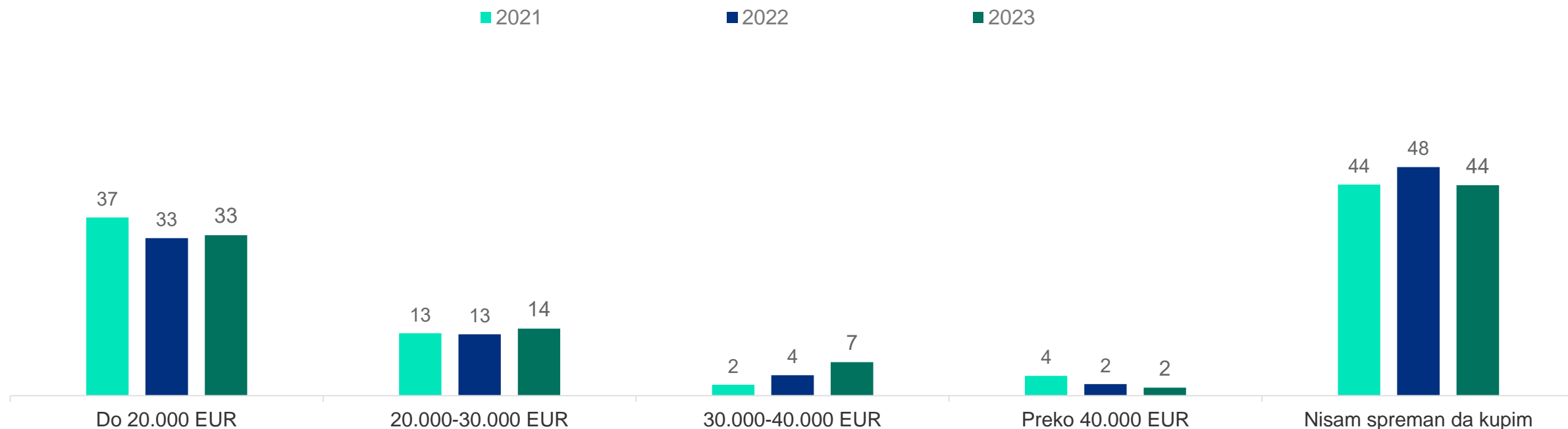
Koliko biste bili spremni da platite za električni automobil, nezavisno od podsticaja (finansijskih olakšica)? (u %, prema izvorima informisanja)*

*Samo ispitanici koji su upoznati sa državnim subvencijama za hibridno/električno vozilo i zainteresovani za kupovinu hibridnog/električnog vozila i oni koji su zainteresovani za kupovinu hibridnog/električnog vozila, ali nisu upoznati sa državnim subvencijama.

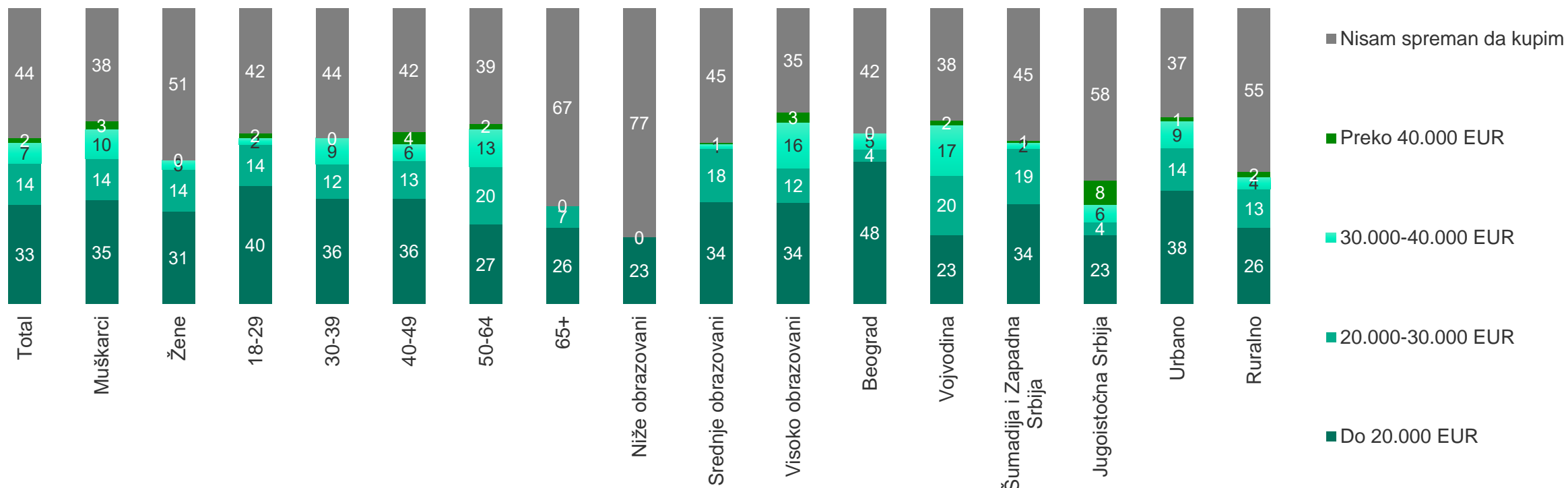
Koliko biste bili spremni da platite za hibridni automobil, nezavisno od podsticaja (finansijskih olakšica)? (u %)*

Trećina (33%) bi bila spremna da plati do 20.000 evra, 14% je spremno da plati između 20.000 i 30.000 evra, dok je 9% spremno da plati više od 30.000 evra.

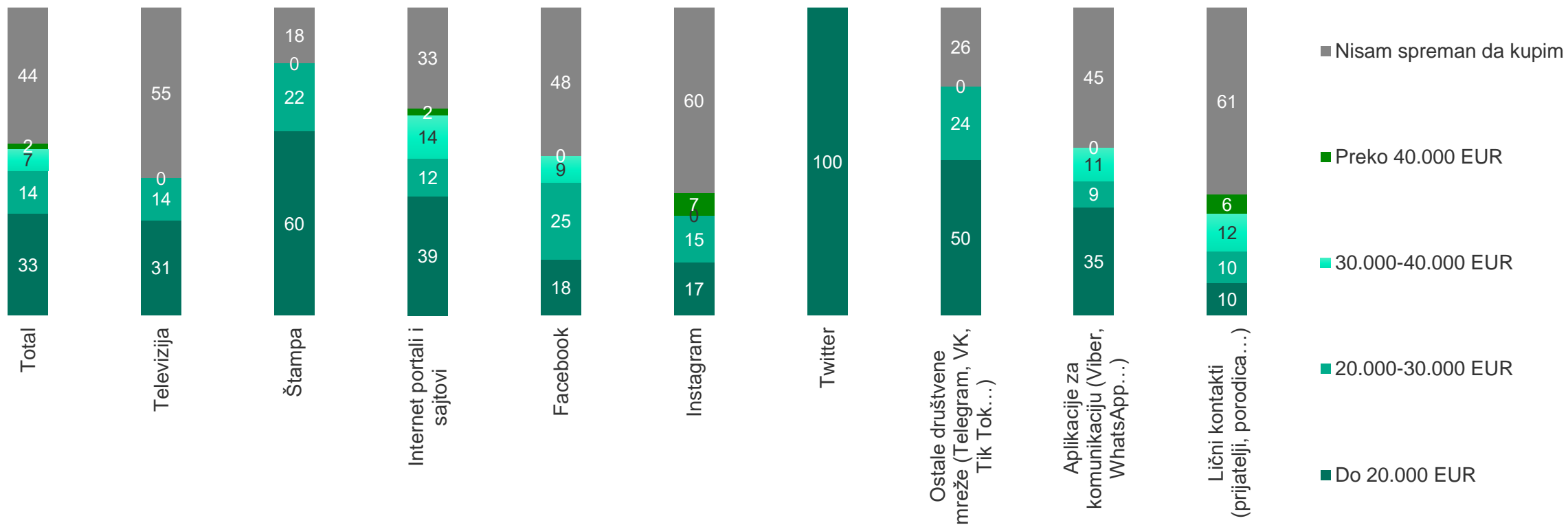
*Samo ispitanici koji su upoznati sa državnim subvencijama za hibridno/električno vozilo i zainteresovani za kupovinu hibridnog/električnog vozila i oni koji su zainteresovani za kupovinu hibridnog/električnog vozila, ali nisu upoznati sa državnim subvencijama.

Koliko biste bili spremni da platite za hibridni automobil, nezavisno od podsticaja (finansijskih olakšica)? (u %, prema demografiji)*

*Samo ispitanici koji su upoznati sa državnim subvencijama za hibridno/električno vozilo i zainteresovani za kupovinu hibridnog/električnog vozila i oni koji su zainteresovani za kupovinu hibridnog/električnog vozila, ali nisu upoznati sa državnim subvencijama.

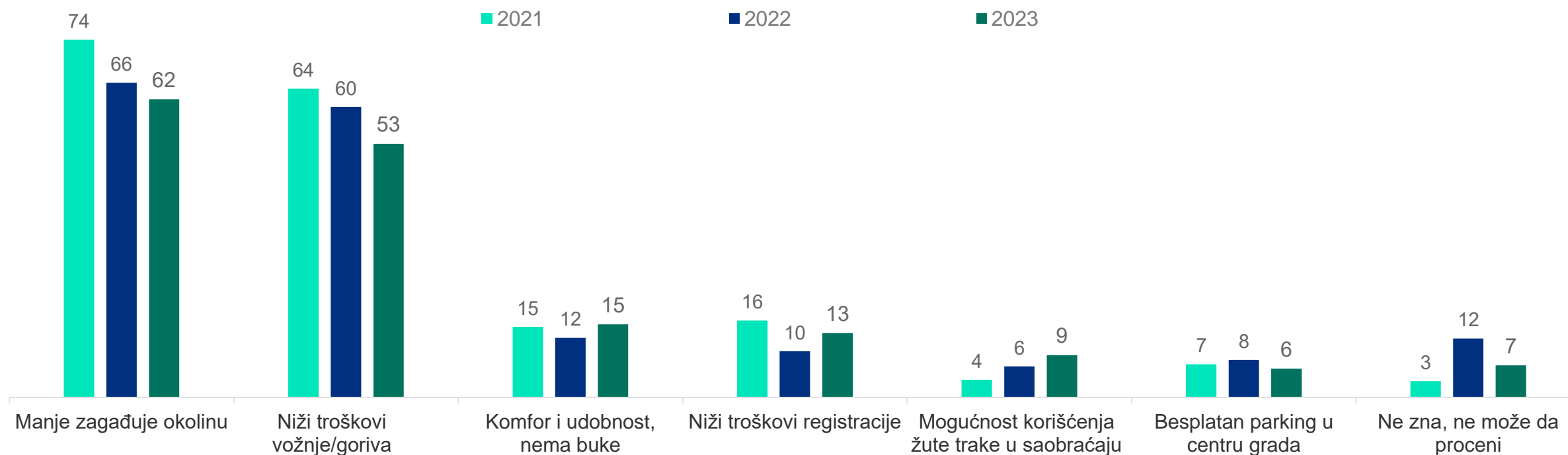
Koliko biste bili spremni da platite za hibridni automobil, nezavisno od podsticaja (finansijskih olakšica)? (u %, prema izvorima informisanja)*

*Samo ispitanici koji su upoznati sa državnim subvencijama za hibridno/električno vozilo i zainteresovani za kupovinu hibridnog/električnog vozila i oni koji su zainteresovani za kupovinu hibridnog/električnog vozila, ali nisu upoznati sa državnim subvencijama.

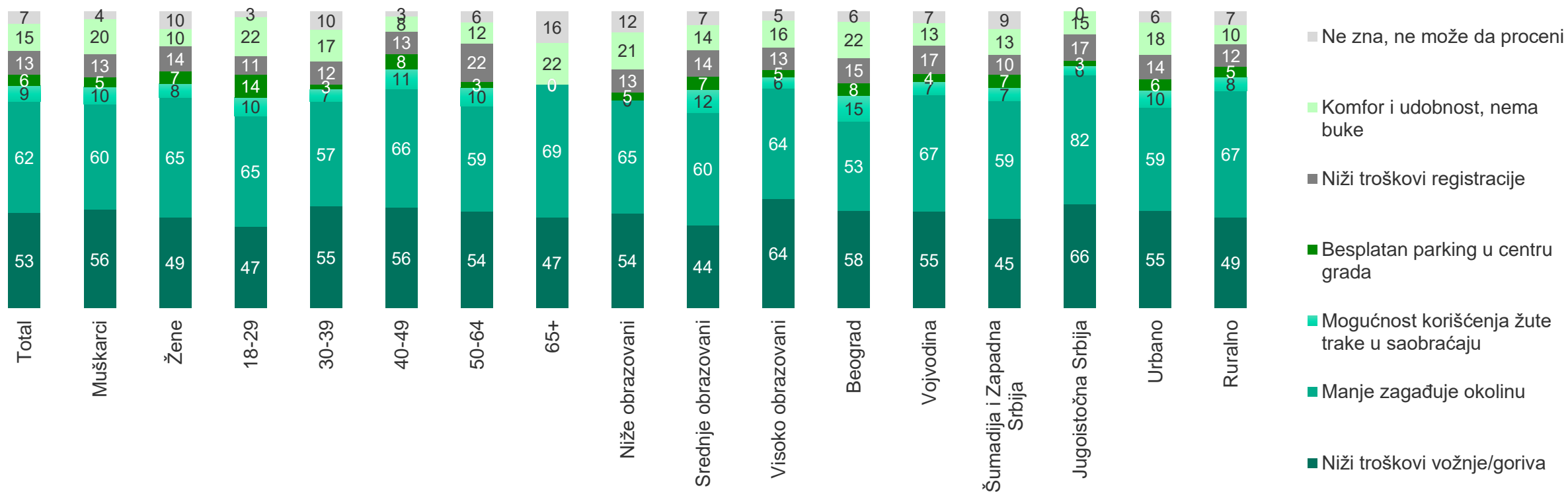
Koja su dva najvažnija razloga zbog kojih biste kupili električno ili hibridno vozilo, ne računajući subvencije? (u %*, dva odgovora)**

Kao i u prethodnim talasima, manje zagađenje (62%) i niži troškovi vožnje/goriva (53%) su glavni razlozi interesovanja za kupovinu električnog/hibridnog vozila.

**Samo ispitanici koji su upoznati sa državnim subvencijama za hibridno/električno vozilo i zainteresovani za kupovinu hibridnog/električnog vozila i oni koji su zainteresovani za kupovinu hibridnog/električnog vozila, ali nisu upoznati sa državnim subvencijama.

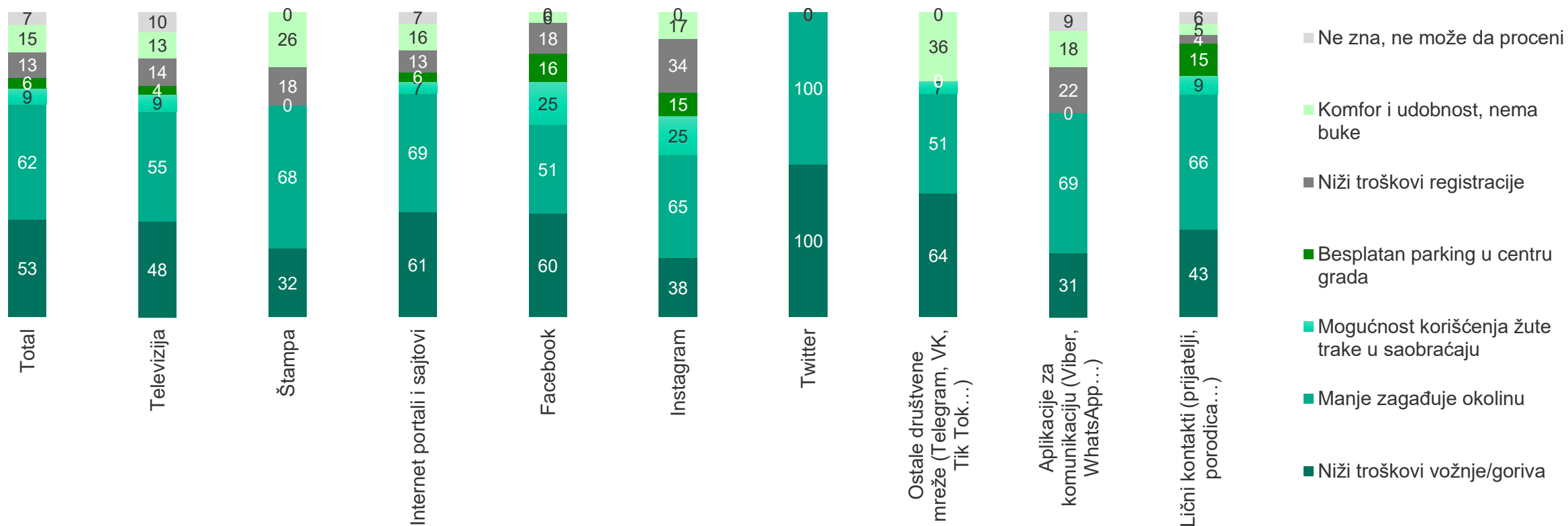
Koja su dva najvažnija razloga zbog kojih biste kupili električno ili hibridno vozilo, ne računajući subvencije? (u %*, prema demografiji)**

*Samo ispitanici koji su upoznati sa državnim subvencijama za hibridno/električno vozilo i zainteresovani za kupovinu hibridnog/električnog vozila i oni koji su zainteresovani za kupovinu hibridnog/električnog vozila, ali nisu upoznati sa državnim subvencijama.

Koja su dva najvažnija razloga zbog kojih biste kupili električno ili hibridno vozilo, ne računajući subvencije? (u %*, prema izvorima informisanja)**

*Samo ispitanici koji su upoznati sa državnim subvencijama za hibridno/električno vozilo i zainteresovani za kupovinu hibridnog/električnog vozila i oni koji su zainteresovani za kupovinu hibridnog/električnog vozila, ali nisu upoznati sa državnim subvencijama.

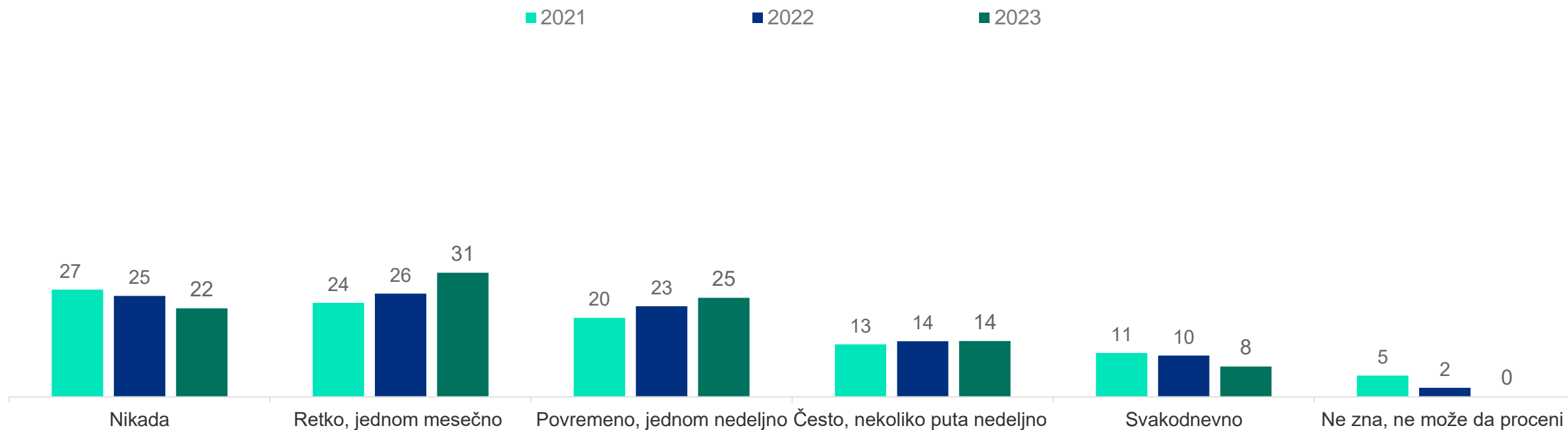
6

Zagađenje vazduha

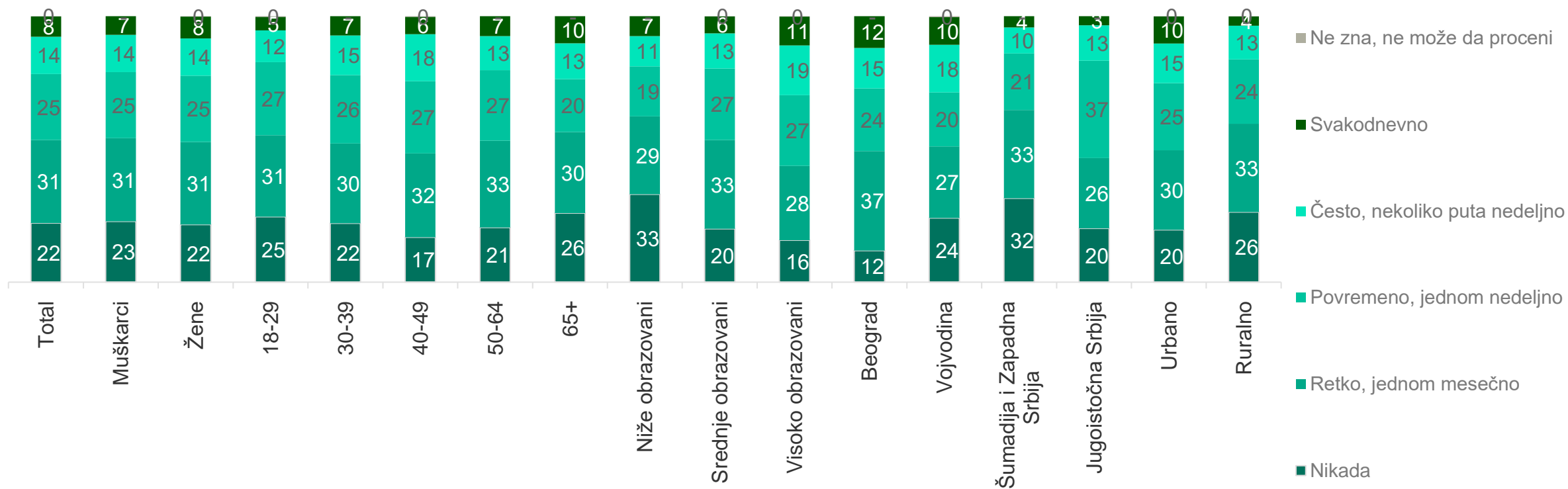
Koliko često pratite informacije o kvalitetu vazduha u Vašem gradu? (u %)

Nešto više od petine građana (22%) nikada ne prati informacije o kvalitetu vazduha u lokalnoj sredini, dok se u ovom talasu značajno povećao broj onih koji to rade jednom mesečno ili ređe (31% naspram 26%). Da svakodnevno prati informacije o kvalitetu vazduha navodi 8% ispitanika, znatno manje nego u prethodnom talasu (10%).

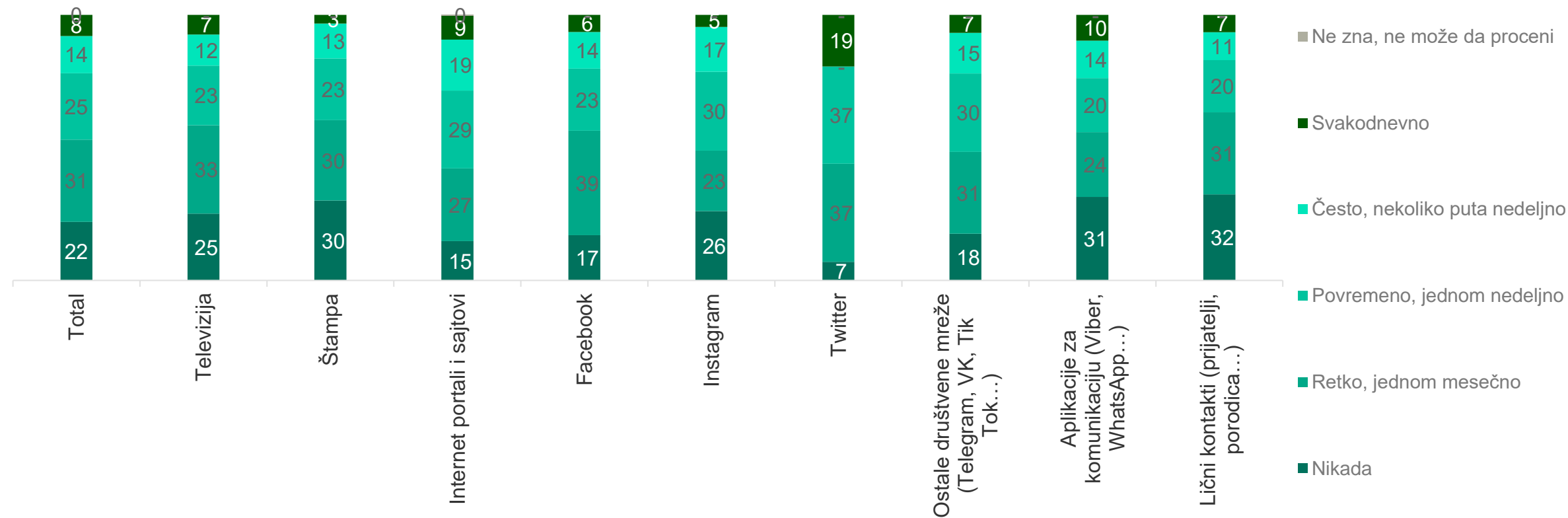
Koliko često pratite informacije o kvalitetu vazduha u Vašem gradu? (u %, prema demografiji)

Visokoobrazovani građani, stanovnici Beograda i Vojvodine i urbanih sredina su iznad proseka izjavili da svakodnevno prate informacije o kvalitetu vazduha u mestu u kome žive. S druge strane, niže obrazovani građani, stanovnici Šumadije i Zapadne Srbije i ruralnih sredina su iznad proseka izjavili da to nikada ne rade.

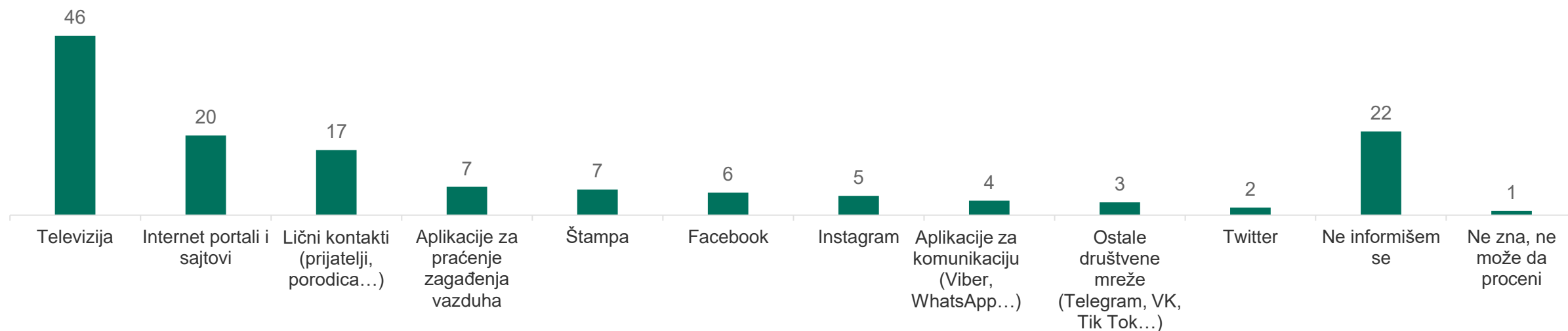

Koliko često pratite informacije o kvalitetu vazduha u Vašem gradu? (u %, prema izvorima informisanja)

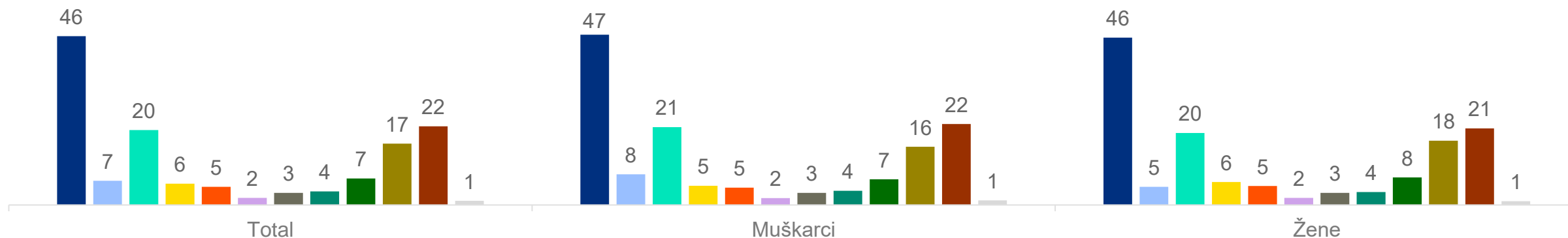
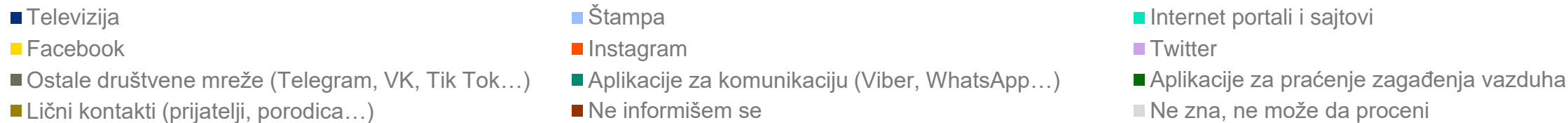
Na koji način se informišete o zagađenju vazduha u Vašem gradu?* (u %**, višestruki odgovori)

Za 46% građana TV je izvor informacija o zagađenju vazduha, 20% je izjavilo da se informiše putem internet portala i sajtova, a 17% putem ličnih kontakata. S druge strane, 22% građana izjavilo je da ne traži informacije o zagađenju vazduha u svom gradu.

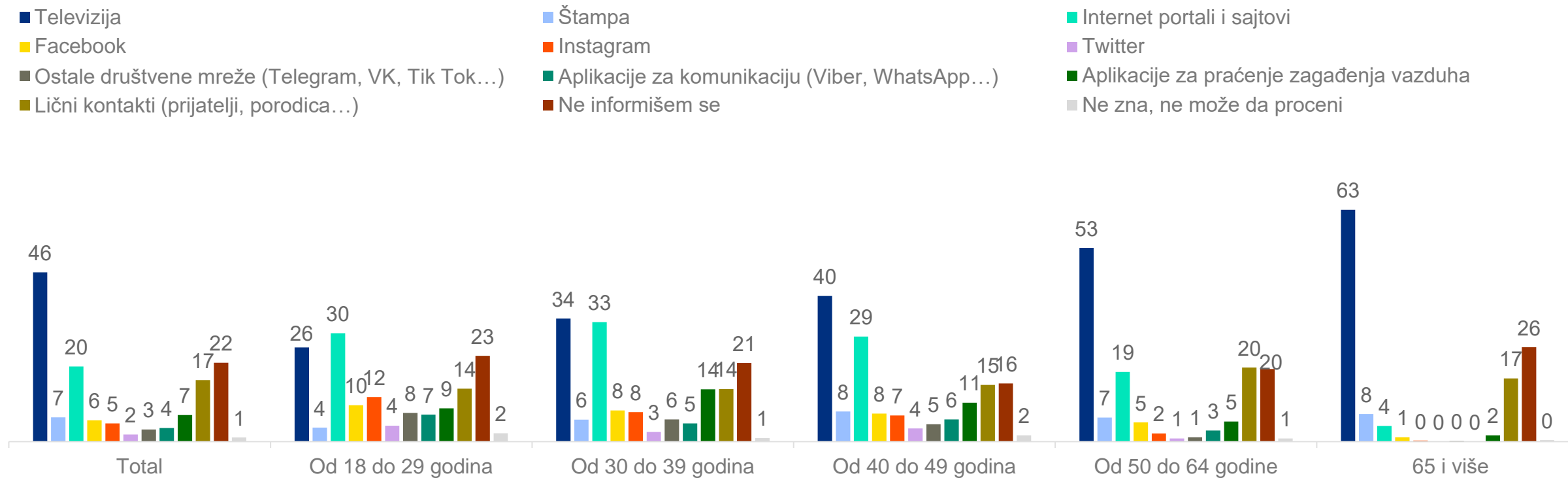

*Novo pitanje, dodato u 2023. godini

Na koji način se informišete o zagađenju vazduha u Vašem gradu? (u %*, prema polu)

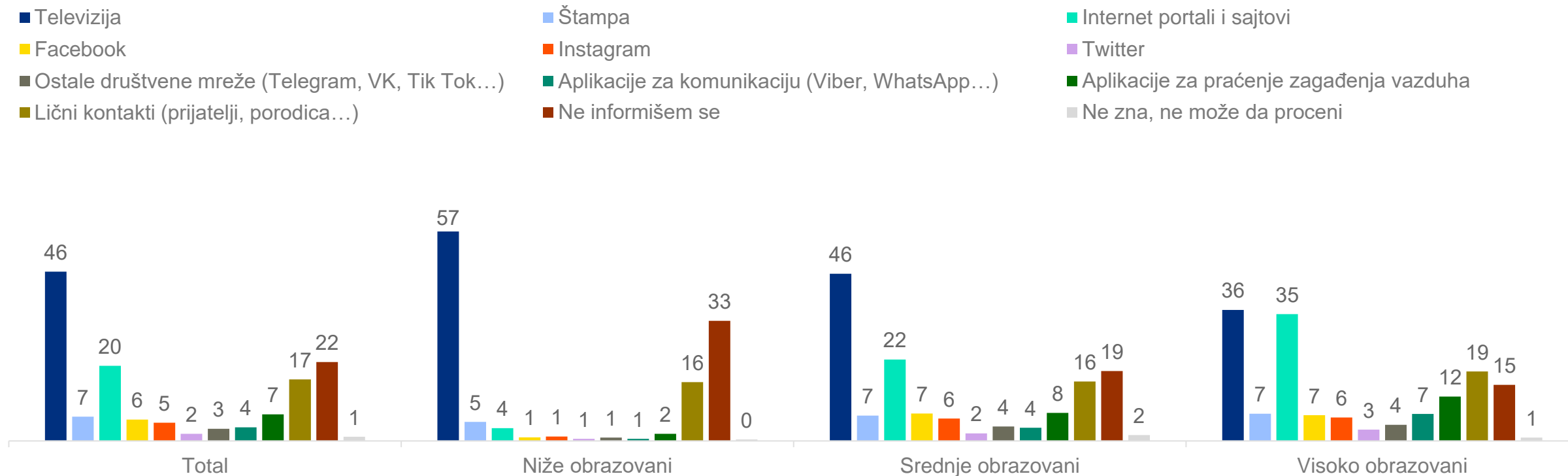

Na koji način se informišete o zagađenju vazduha u Vašem gradu? (u %*, prema starosti)

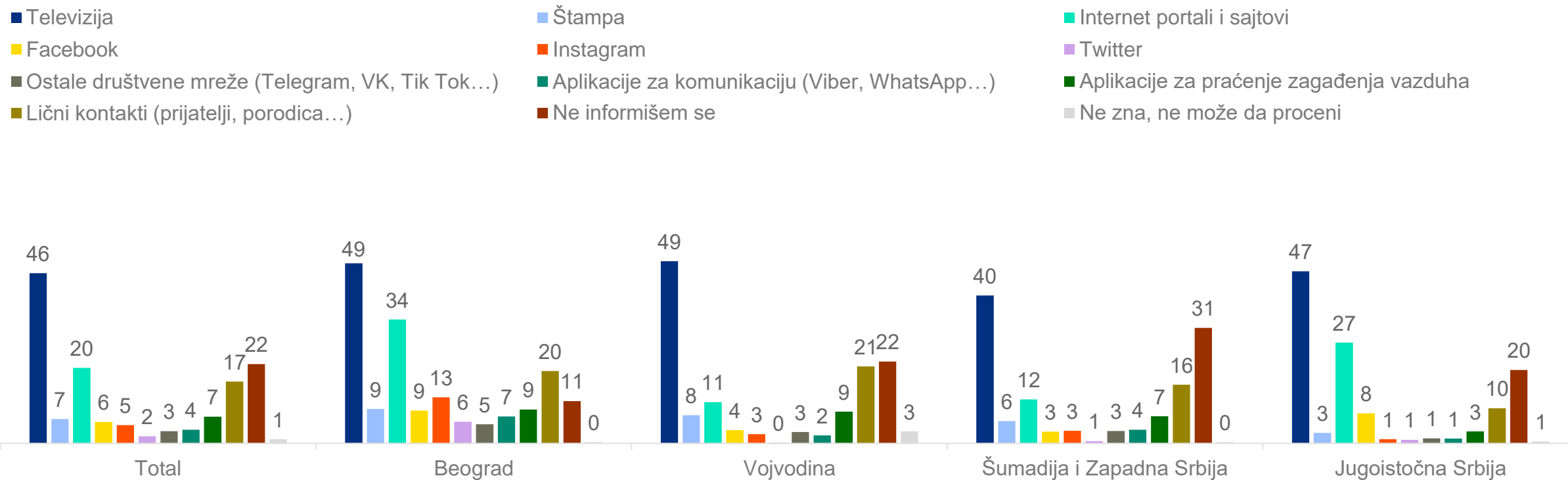

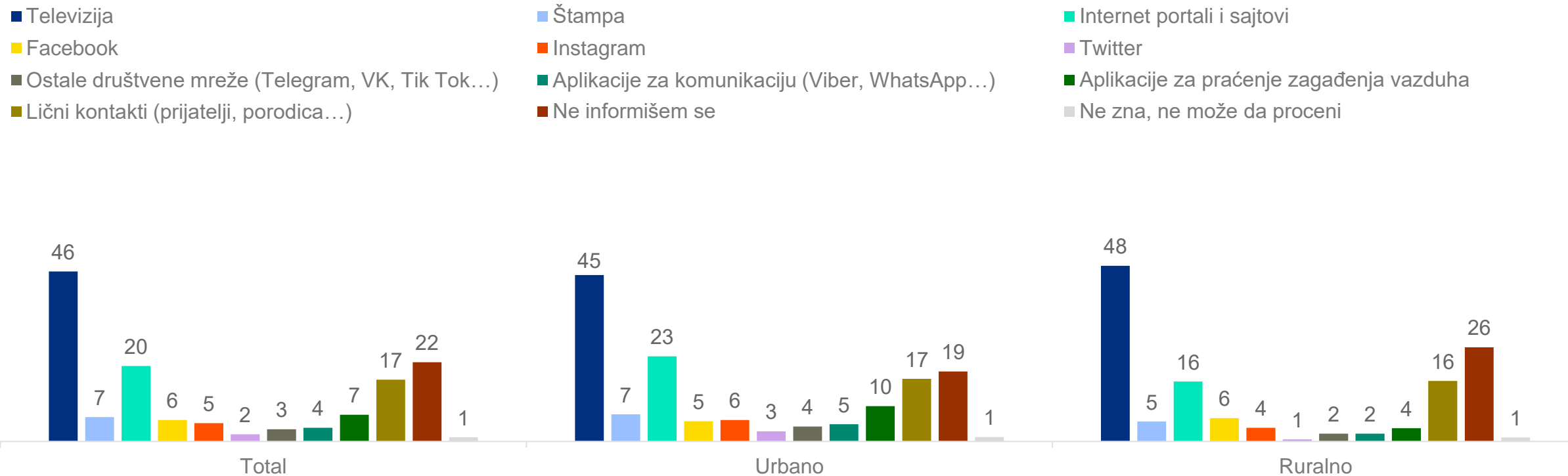
Na koji način se informišete o zagađenju vazduha u Vašem gradu? (u %*, prema obrazovanju)

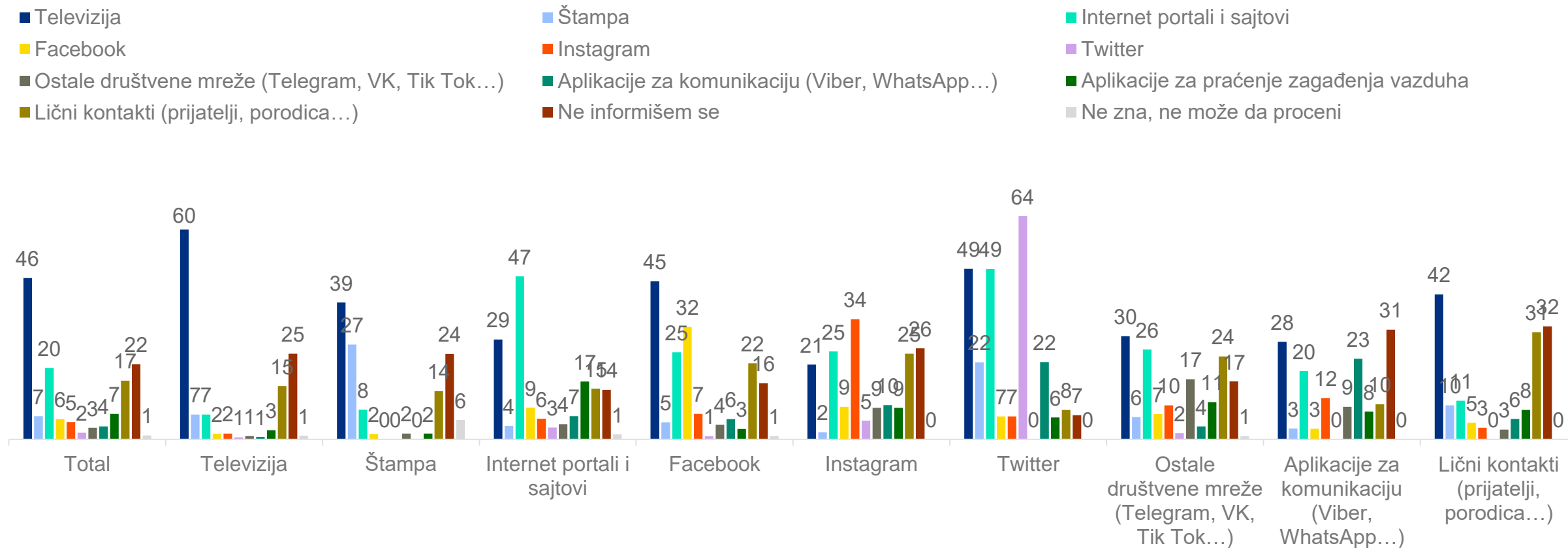
Na koji način se informišete o zagađenju vazduha u Vašem gradu? (u %*, prema regionu)

Na koji način se informišete o zagađenju vazduha u Vašem gradu? (u %*, prema mestu stanovanja)

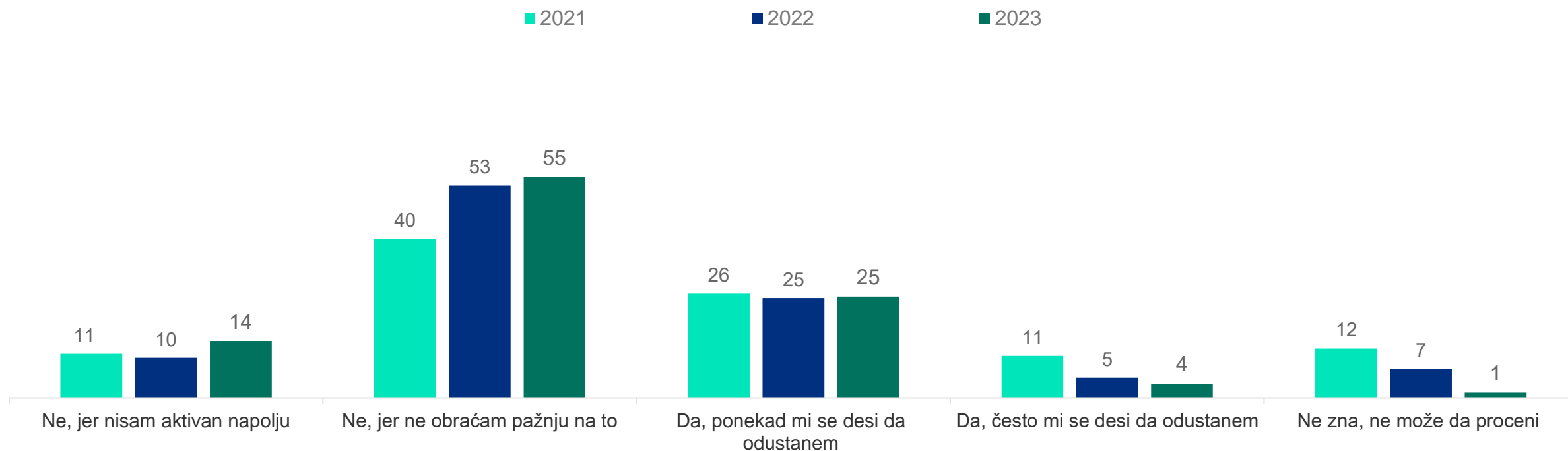

Na koji način se informišete o zagađenju vazduha u Vašem gradu? (u %*, prema izvorima informisanja)

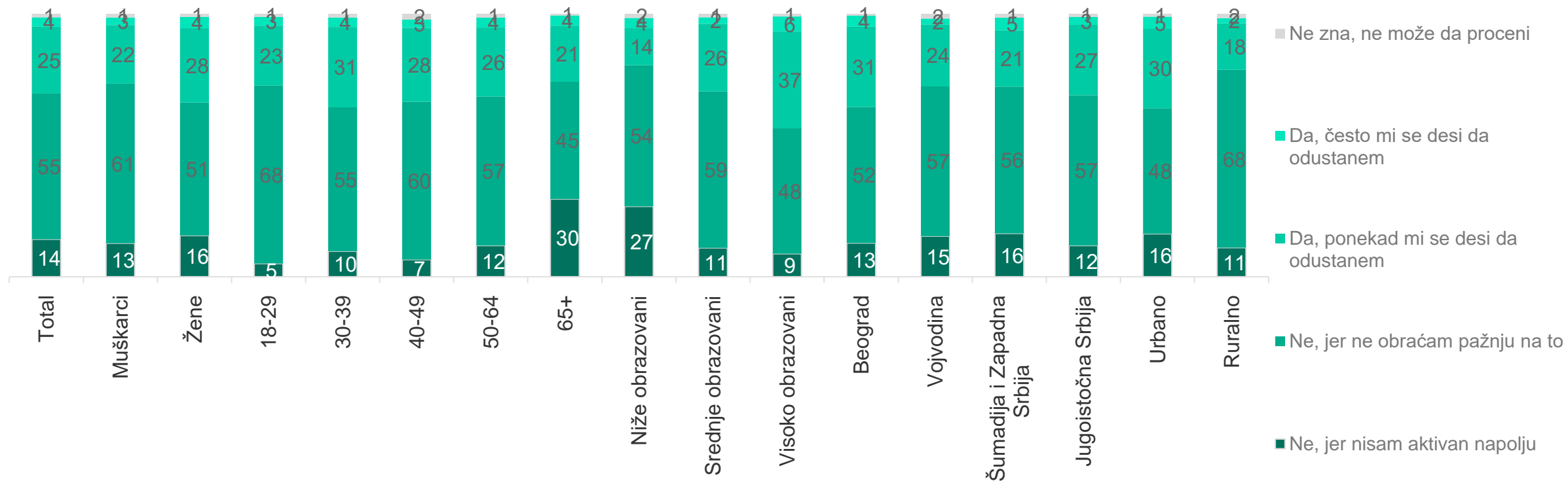

Da li Vam se desi da usled zagađenog vazduha u Vašem gradu odlučite da odustanete od aktivnosti koje se odigravaju napolju (sport, rekreacija, šetnja, planinarenje...)? (u %)

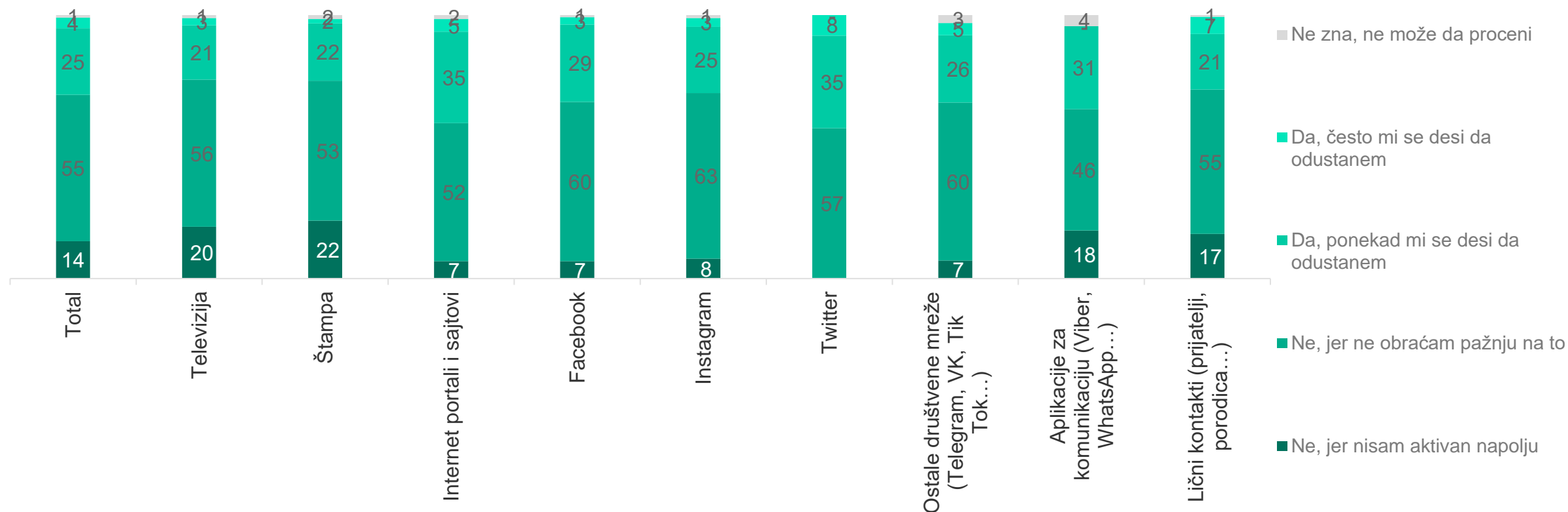
Kao i u prethodnim talasima, više od polovine građana Srbije (55%) navodi da im se nikada ne dešava da zbog zagađenog vazduha odustanu od aktivnosti koje se odvijaju napolju, jer ne obraćaju pažnju na zagađenje.

Da li Vam se desi da usled zagađenog vazduha u Vašem gradu odlučite da odustanete od aktivnosti koje se odigravaju napolju (sport, rekreacija, šetnja, planinarenje...)? (u%, prema demografiji)

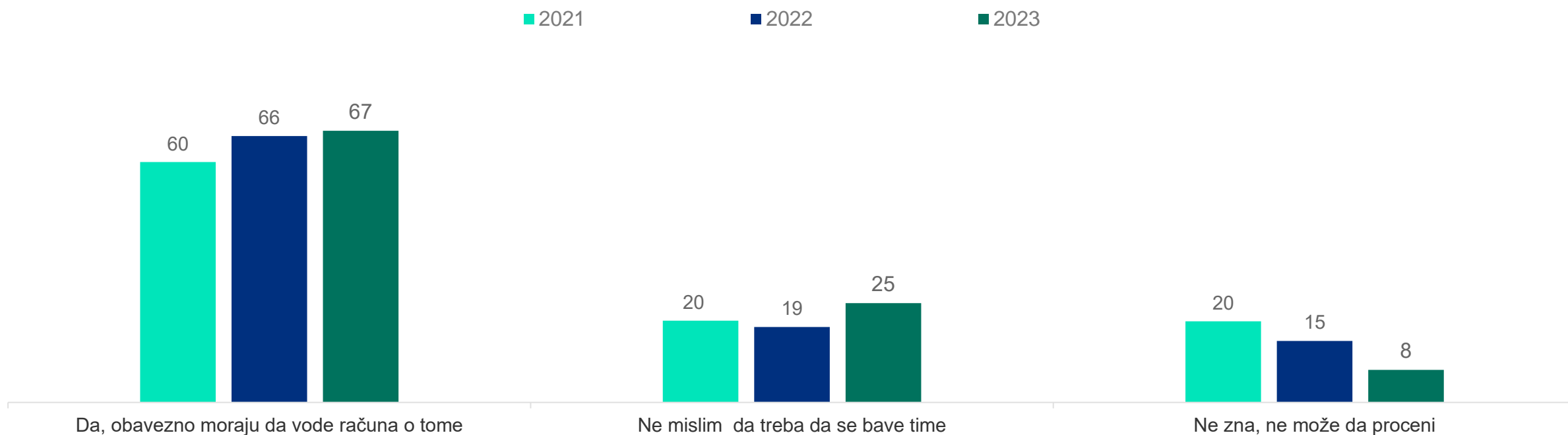

Da li Vam se desi da usled zagađenog vazduha u Vašem gradu odlučite da odustanete od aktivnosti koje se odigravaju napolju (sport, rekreacija, šetnja, planinarenje...)? (u %, prema izvorima informisanja)

Da li smatrate da bi škole i obdaništa trebalo da prate informacije o zagađenosti vazduha i da spram toga prilagođavaju aktivnosti dece napolju? (u %)

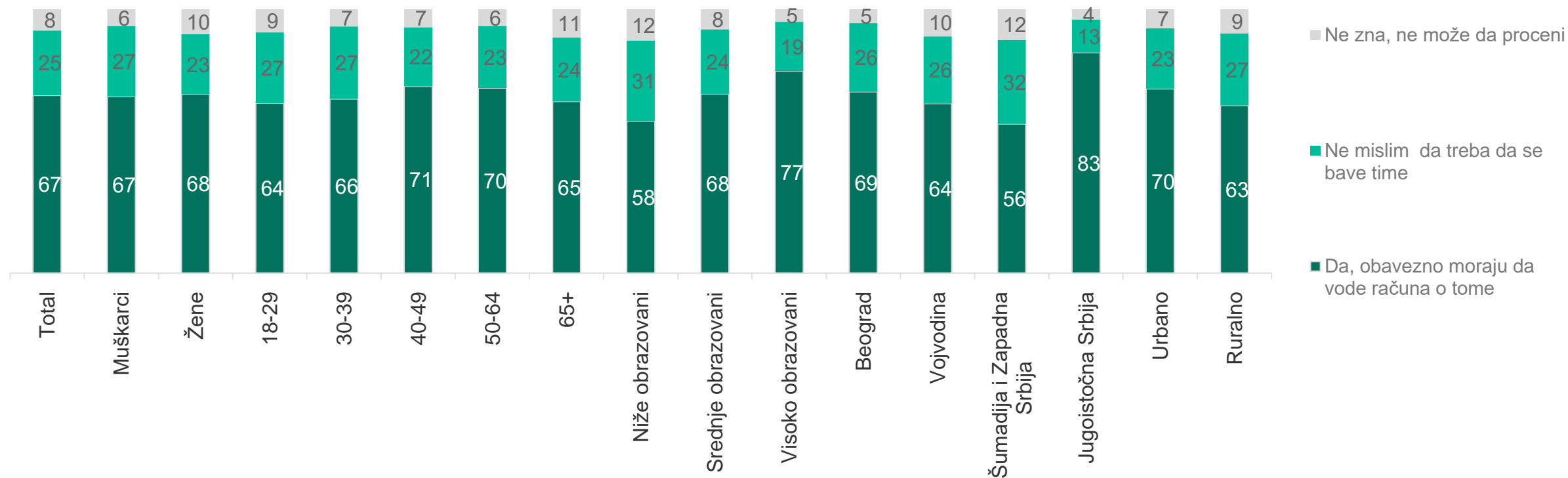
Okolo dve trećine građana (67%) smatra da škole treba da prate informacije o zagađenju vazduha i da prilagođavaju aktivnosti dece napolju u zavisnosti od zagađenja. S druge strane, 25% smatra da škole to ne bi trebalo da rade, a broj ispitanika koji su ovog mišljenja značajno se povećao u odnosu na prethodnu godinu (19%).

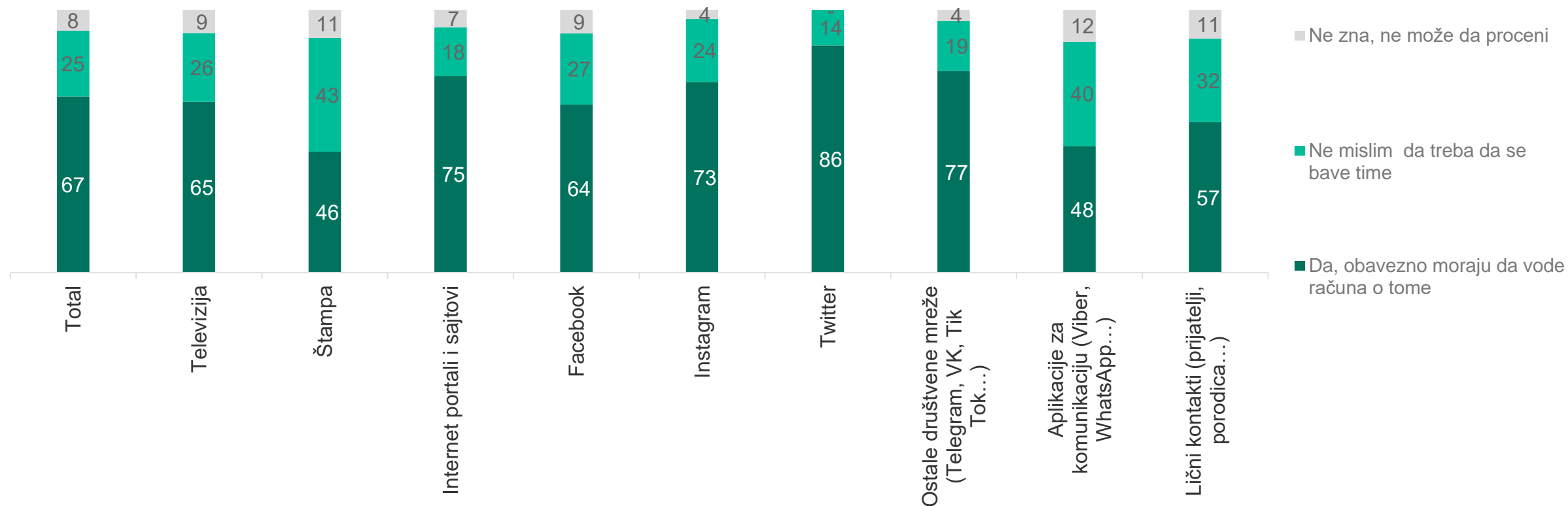

Da li smatrate da bi škole i obdaništa trebalo da prate informacije o zagađenosti vazduha i da spram toga prilagođavaju aktivnosti dece napolju? (u %, prema demografiji)

Visokoobrazovani građani i stanovnici Južne i Istočne Srbije više od drugih smatraju da škole treba da prate informacije o zagađenju vazduha i da prilagođavaju aktivnosti dece napolju u zavisnosti od zagađenja.

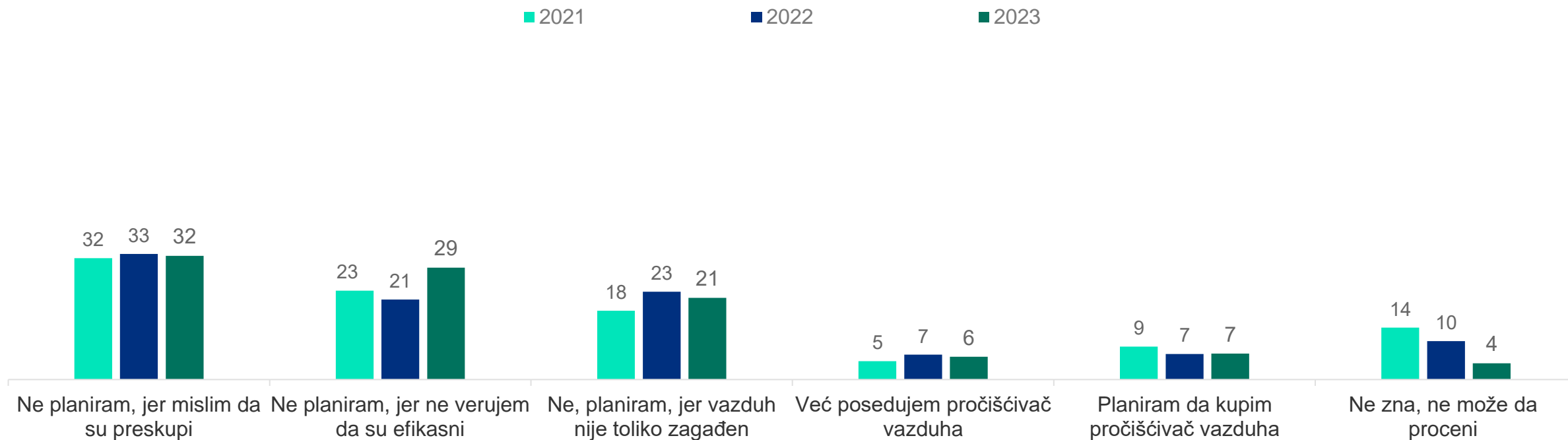

Da li smatrate da bi škole i obdaništa trebalo da prate informacije o zagađenosti vazduha i da spram toga prilagođavaju aktivnosti dece napolju? (u %, prema izvorima informisanja)

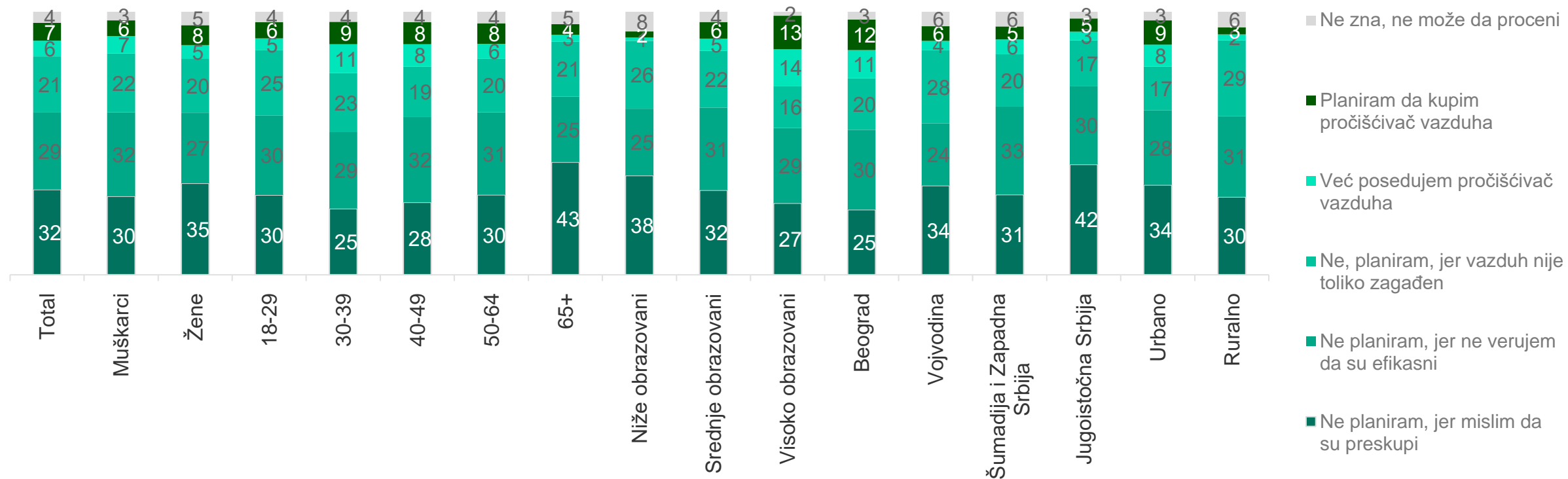

Da li već posedujete ili planirate da kupite pročišćivač vazduha za Vaš dom ili poslovni prostor? (u %)

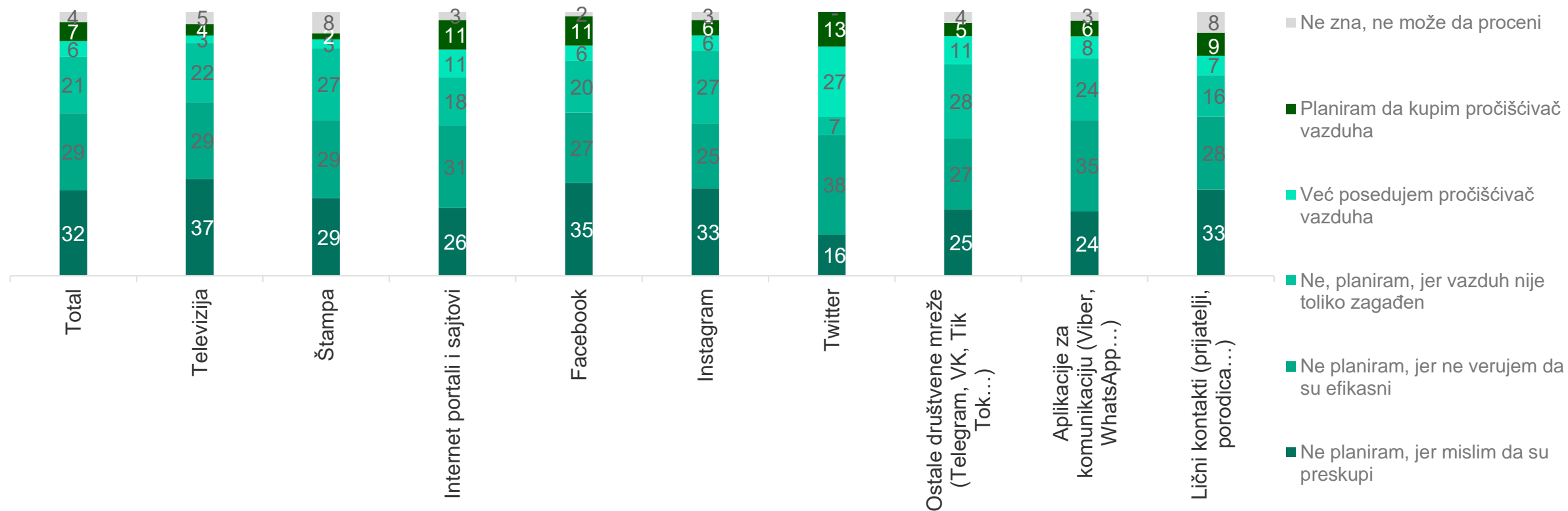
Oko jedne trećine građana (32%) navodi da ne planira da kupi pročišćivač vazduha jer smatra da je preskup, dok ga 29% ne bi kupilo jer smatra da pročišćivač vazduha nije efikasan, a broj građana sa takvim mišljenjem značajno se povećao u odnosu na prethodni talas (21%).

Da li već posedujete ili planirate da kupite pročišćivač vazduha za Vaš dom ili poslovni prostor? (u %, prema demografiji)

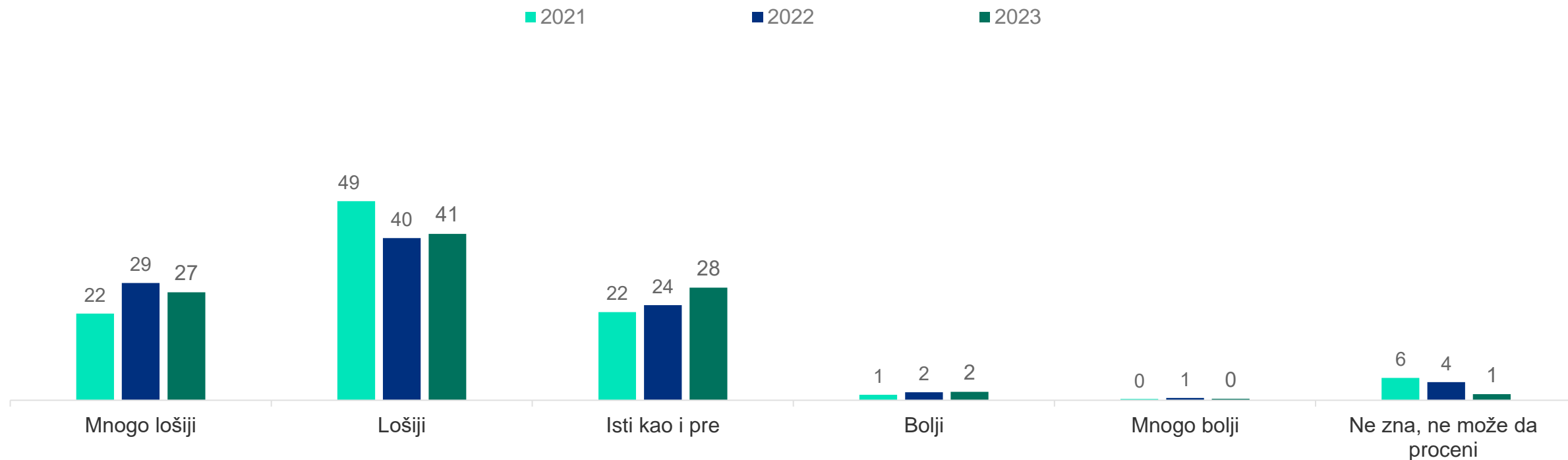

Da li već posedujete ili planirate da kupite pročišćivač vazduha za Vaš dom ili poslovni prostor? (u %, prema izvorima informisanja)

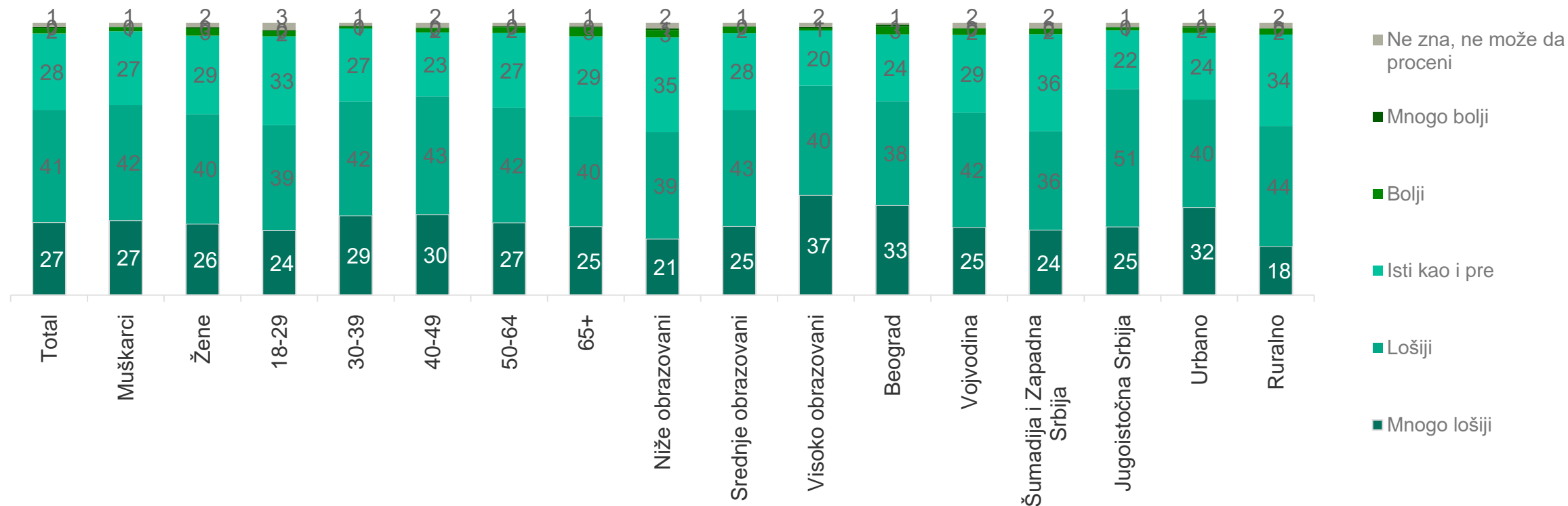
Da li mislite da je vazduh bolji ili lošiji u poređenju sa periodom od pre deset godina? (u %)

Kao i u prethodnim talasima, većina građana Srbije (68%) smatra da je kvalitet vazduha lošiji ili mnogo lošiji u odnosu na pre deset godina. Da je kvalitet vazduha isti kao i ranije misli 28% građana, znatno više nego u prethodnom talasu (24%).

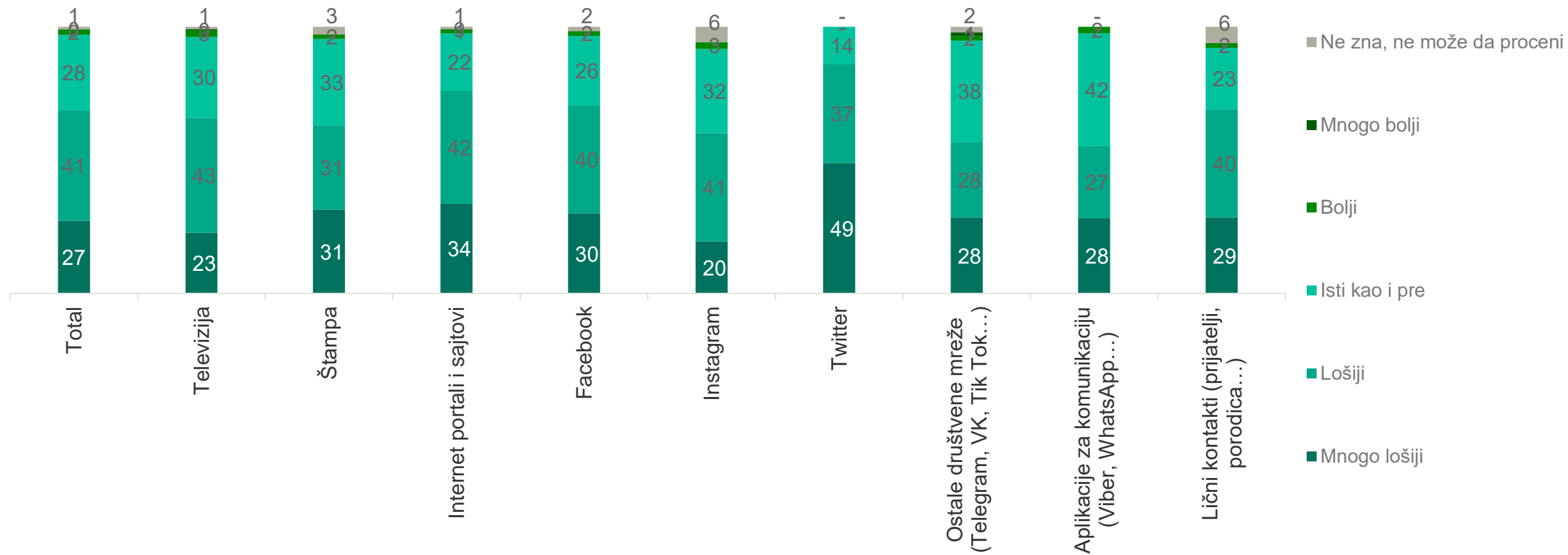

Da li mislite da je vazduh bolji ili lošiji u poređenju sa periodom od pre deset godina? (u %, prema demografiji)

Visokoobrazovani građani i stanovnici Beograda i urbanih sredina više od drugih smatraju da je kvalitet vazduha mnogo lošiji nego pre deset godina.

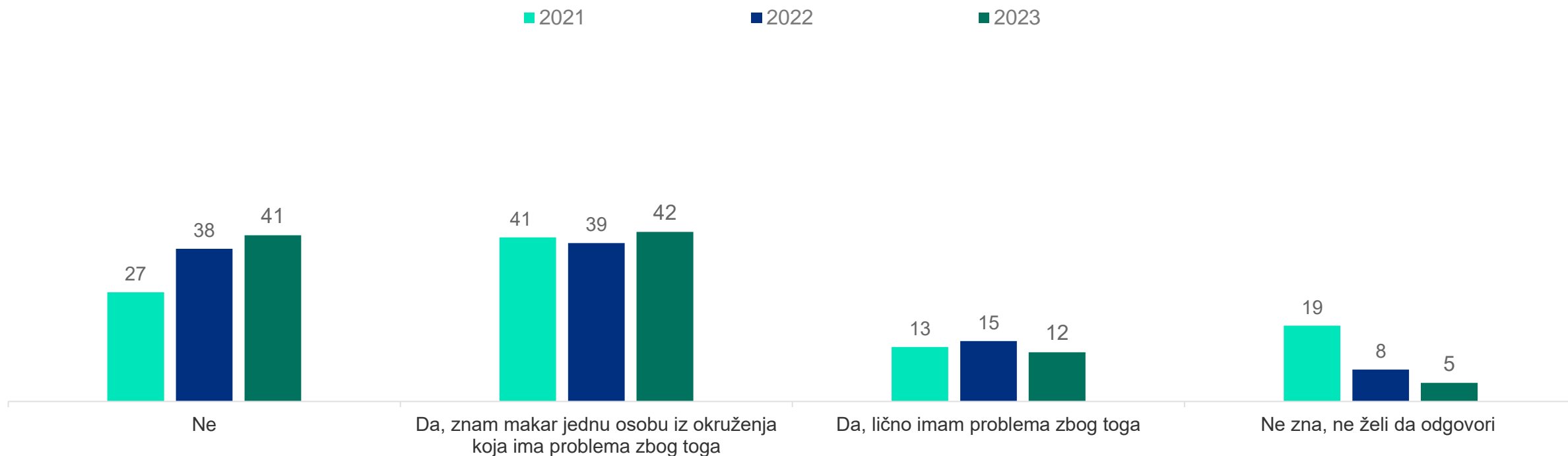
Da li mislite da je vazduh bolji ili lošiji u poređenju sa periodom od pre deset godina? (u %, prema izvorima informisanja)

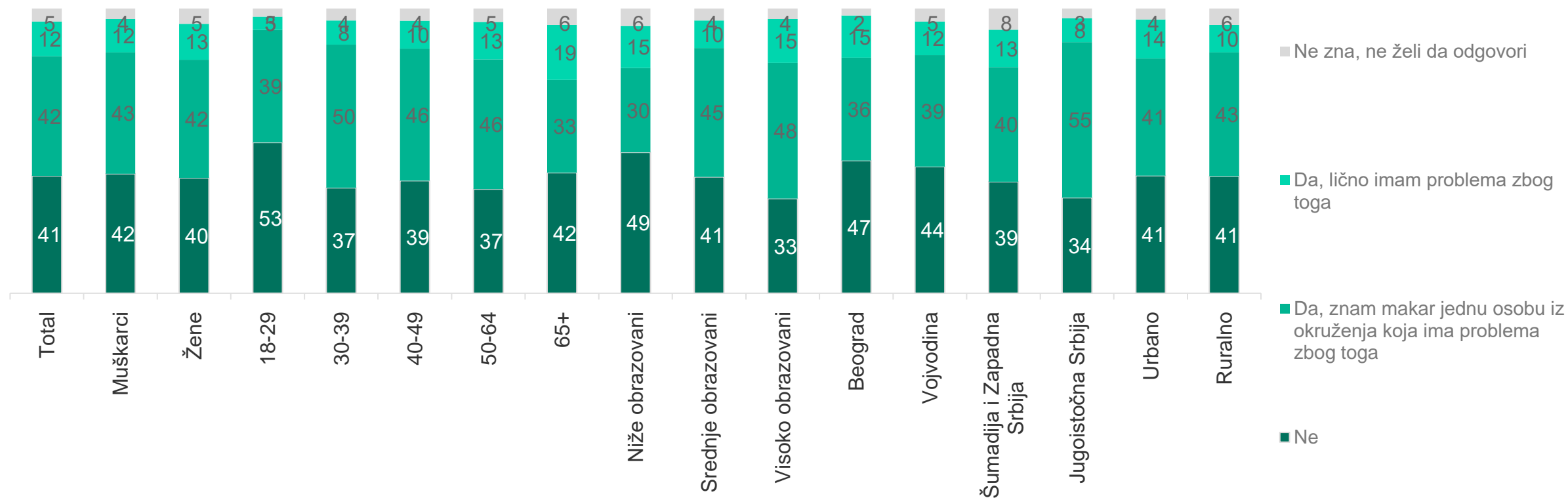

Da li Vi ili neko vama blizak oseća zdravstvene posledice usled zagađenog vazduha? (u %)

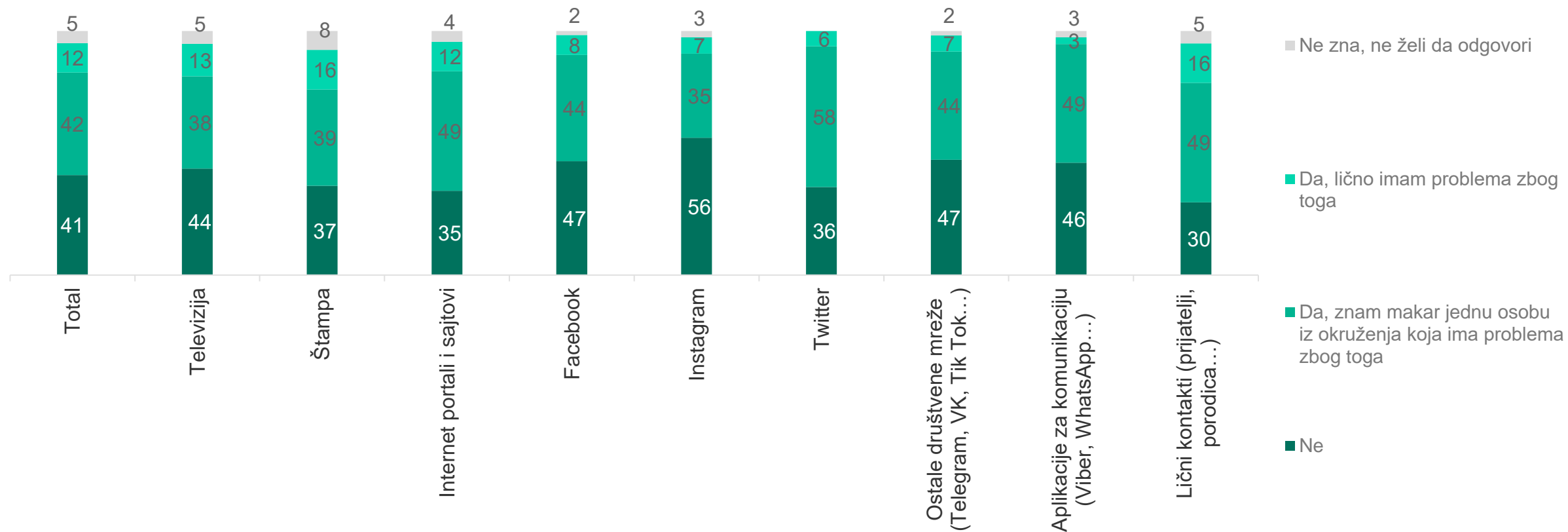
Više od polovine ispitanika (54%) navelo je da poznaje bar jednu osobu iz svog okruženja koja oseća zdravstvene probleme zbog zagađenog vazduha ili oni lično imaju zdravstvene probleme.

Da li Vi ili neko vama blizak oseća zdravstvene posledice usled zagađenog vazduha? (u %, prema demografiji)

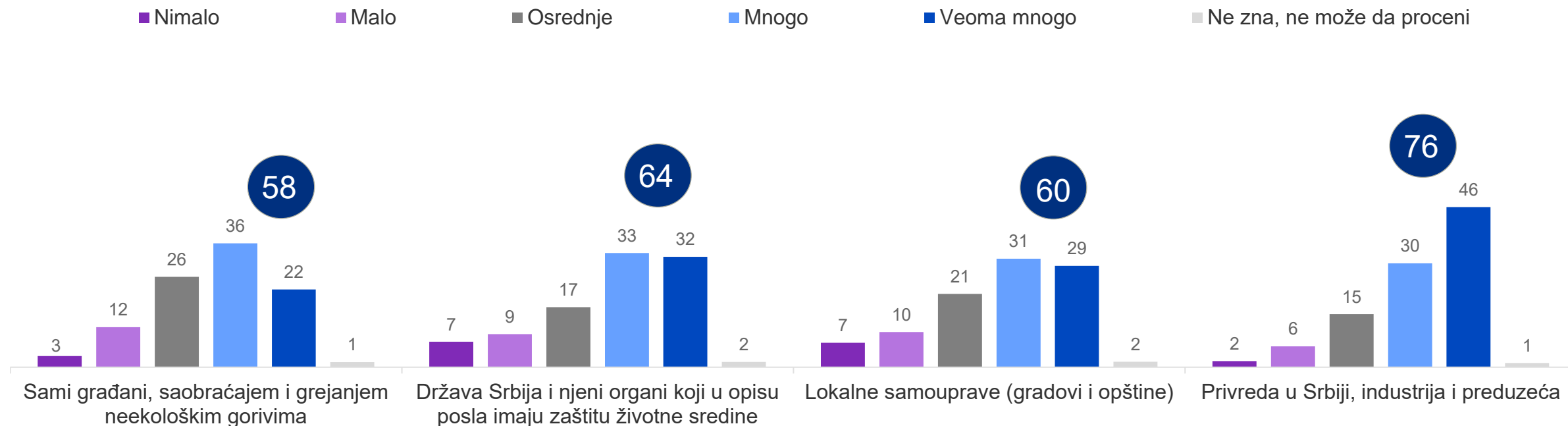

Da li Vi ili neko vama blizak oseća zdravstvene posledice usled zagađenog vazduha? (u %, prema izvorima informisanja)

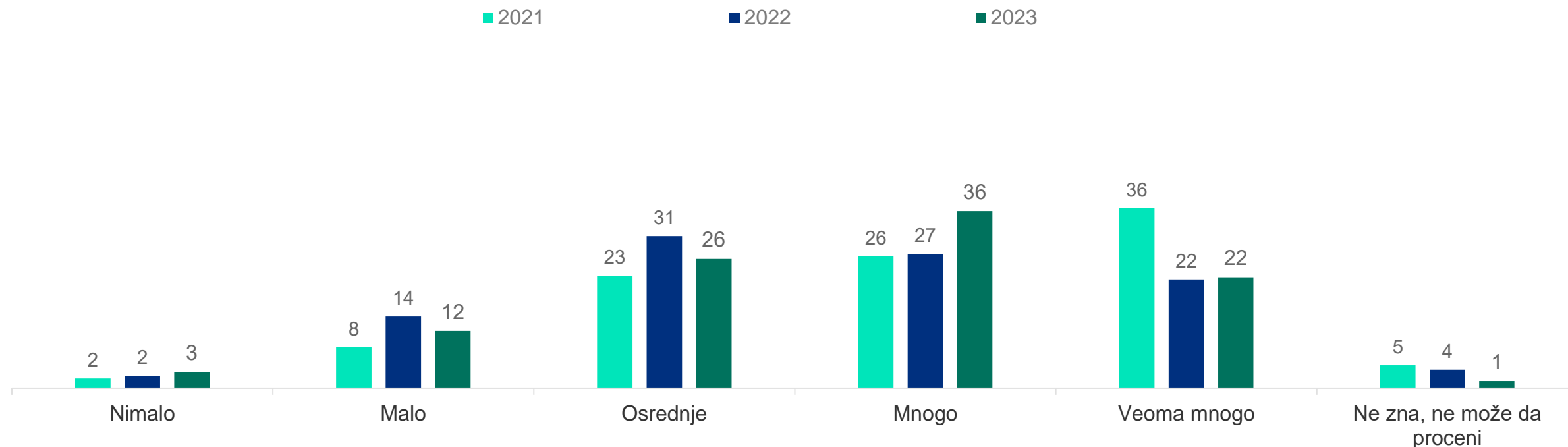
Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su sledeći činioci odgovorni za zagađen vazduh? (u %)

Srpska industrija i privreda smatraju se najodgovornijima za zagađenje vazduha u Srbiji (76%), a zatim sledi država sa svojim institucijama i organima (64%).

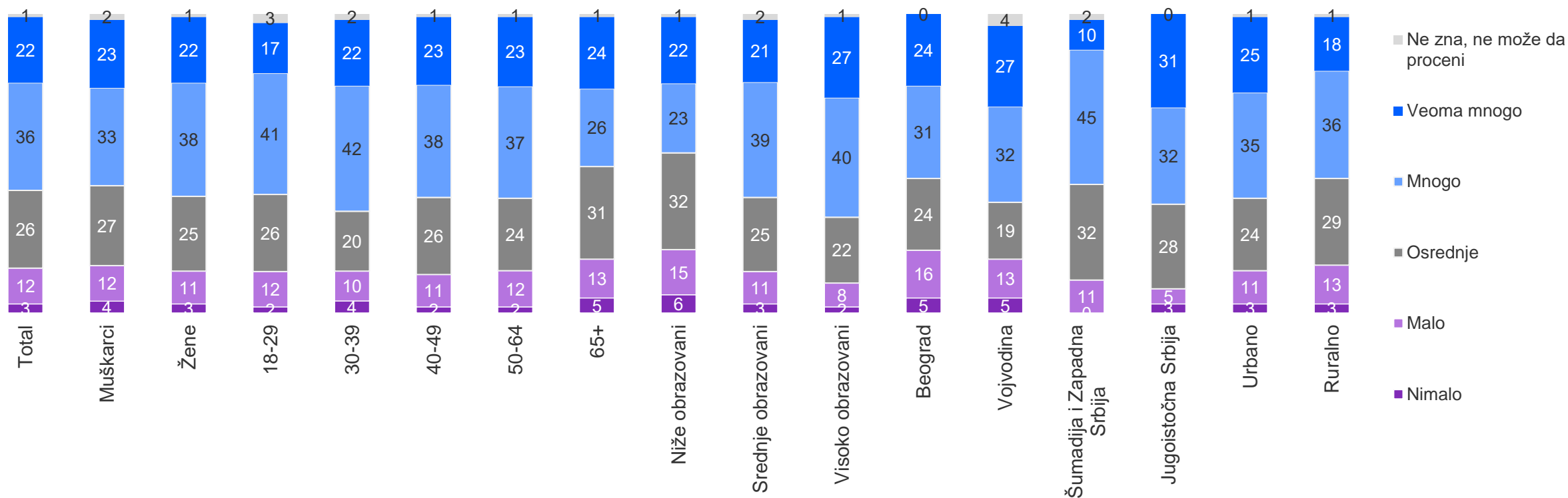

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su sami građani odgovorni za zagađen vazduh? (u %, trend)

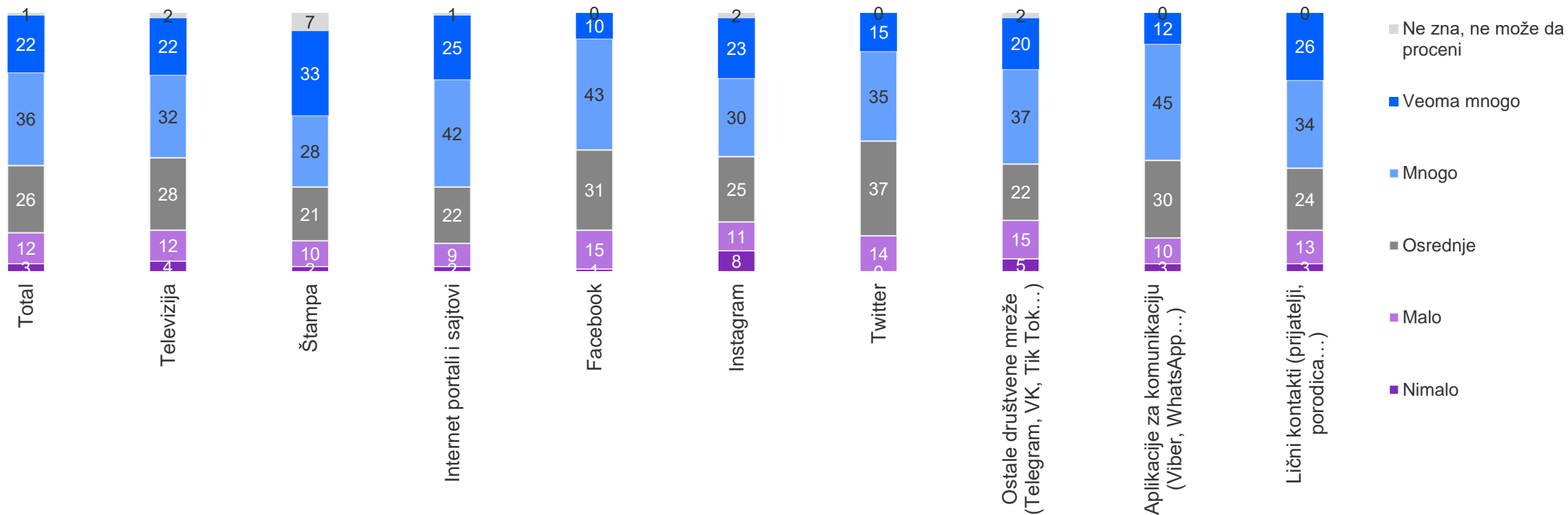
U odnosu na prethodnu godinu, značajno se povećao broj ispitanika koji smatraju da su sami građani mnogo odgovorni za zagađenje vazduha (36% naspram 27%), dok je smanjen broj onih koji smatraju da su građani malo ili osrednje odgovorni.

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su sami građani odgovorni za zagađen vazduh? (u %, prema demografiji)

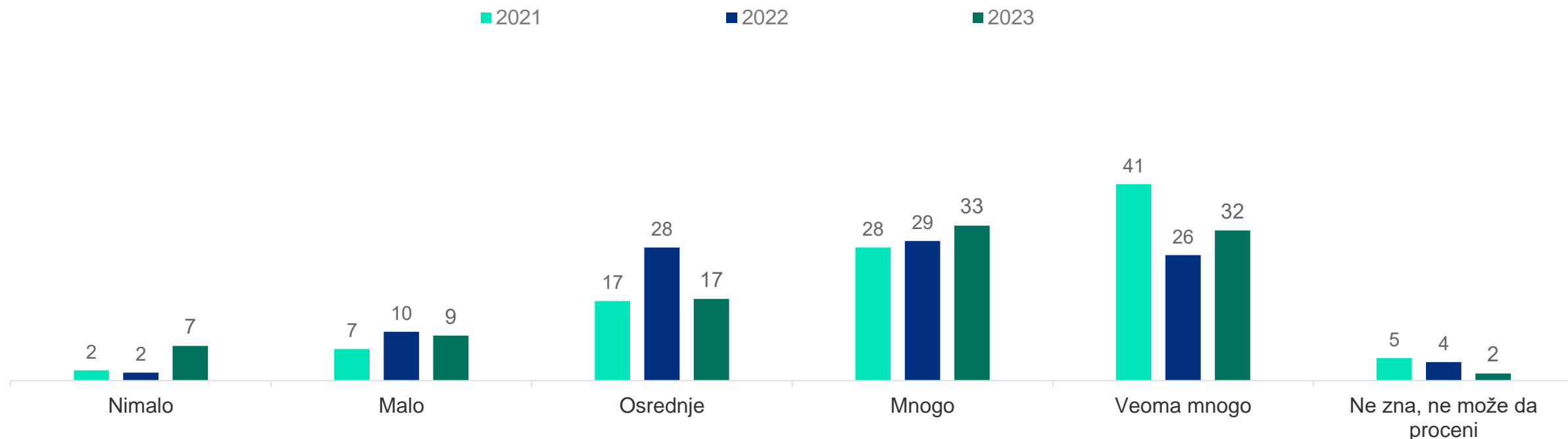

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su sami građani odgovorni za zagađen vazduh? (u %, prema izvorima informisanja)

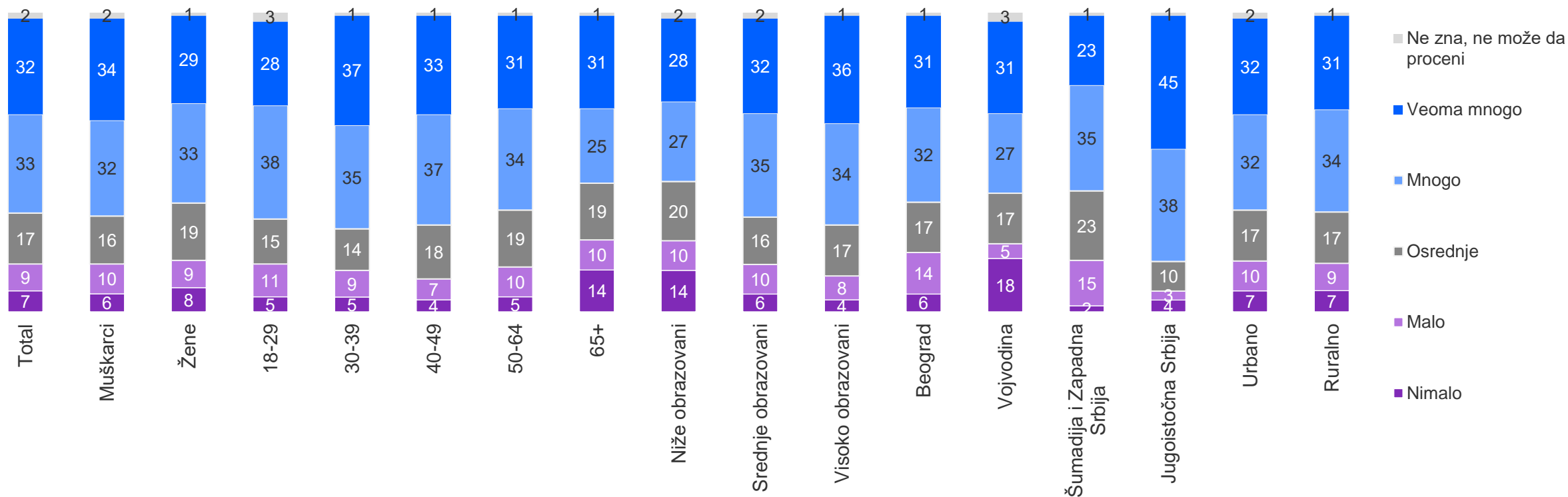
Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su država Srbija i njeni organi koji u opisu posla imaju zaštitu životne sredine odgovorni za zagađen vazduh? (u %, trend)

Oko trećine (32%) smatra da su država Srbija i njeni organi veoma mnogo odgovorni za zagađenje vazduha, znatno više nego u prethodnom talasu (26%). S druge strane, u ovoj godini smanjen je broj ispitanika koji smatraju da su država i njeni organi osrednje odgovorni (17% naspram 28%). Da država Srbija i njeni organi uopšte nisu odgovorni za zagađenje vazduha misli 7% građana, znatno više nego u prethodnom talasu (2%).

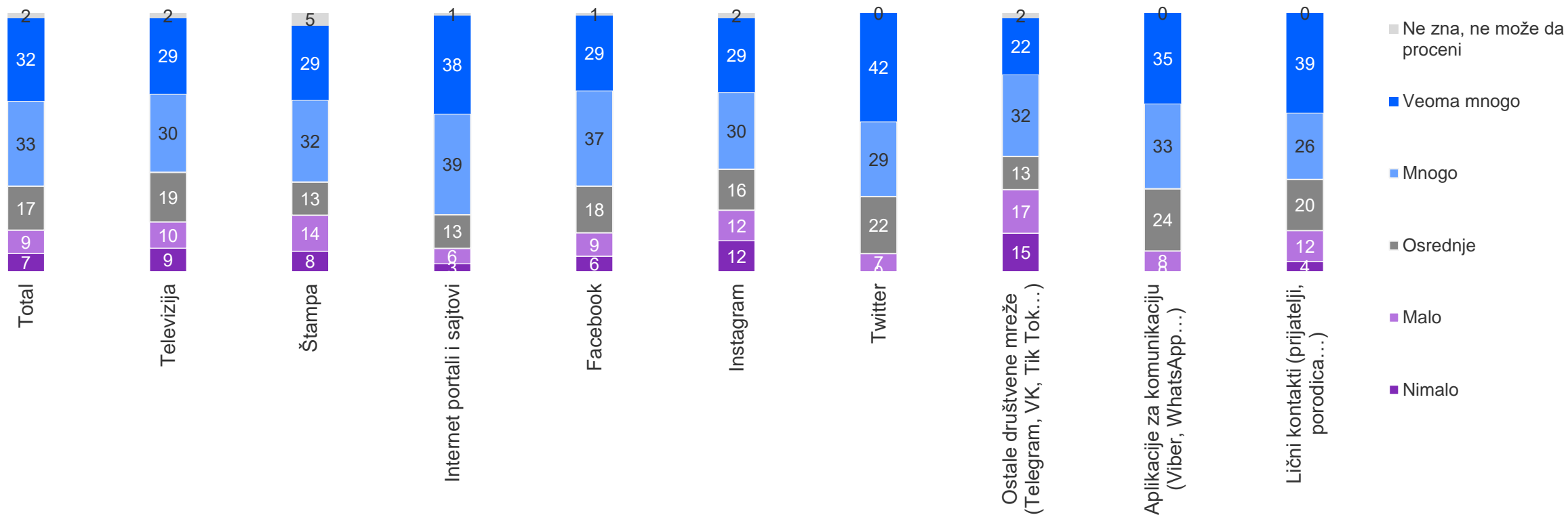

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su država Srbija i njeni organi koji u opisu posla imaju zaštitu životne sredine odgovorni za zagađen vazduh? (u %, prema demografiji)

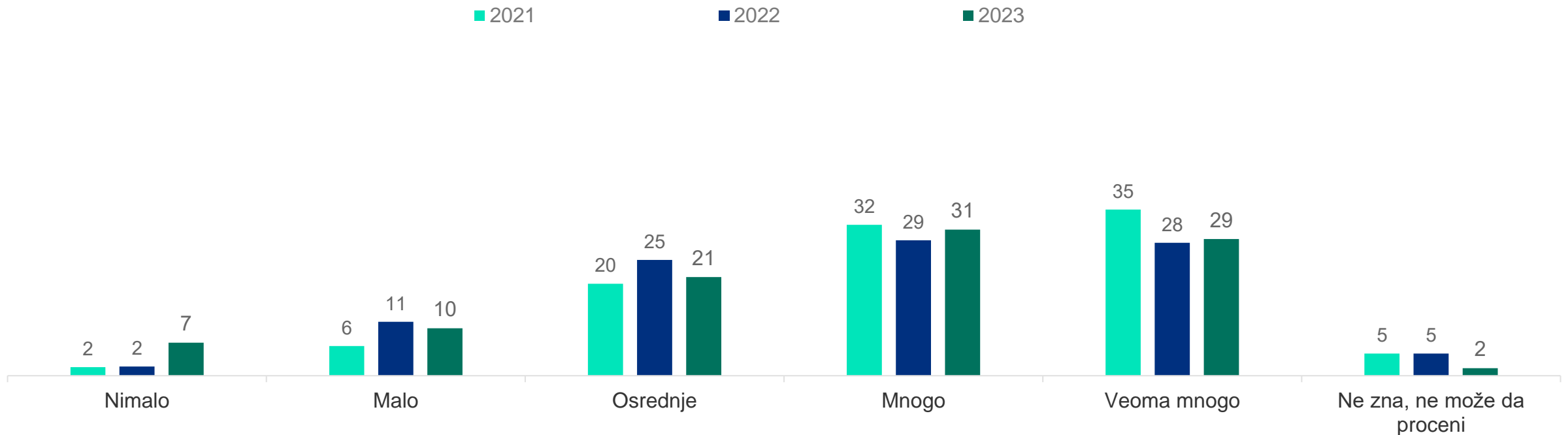

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su država Srbija i njeni organi koji u opisu posla imaju zaštitu životne sredine odgovorni za zagađen vazduh? (u %, prema izvorima informisanja)

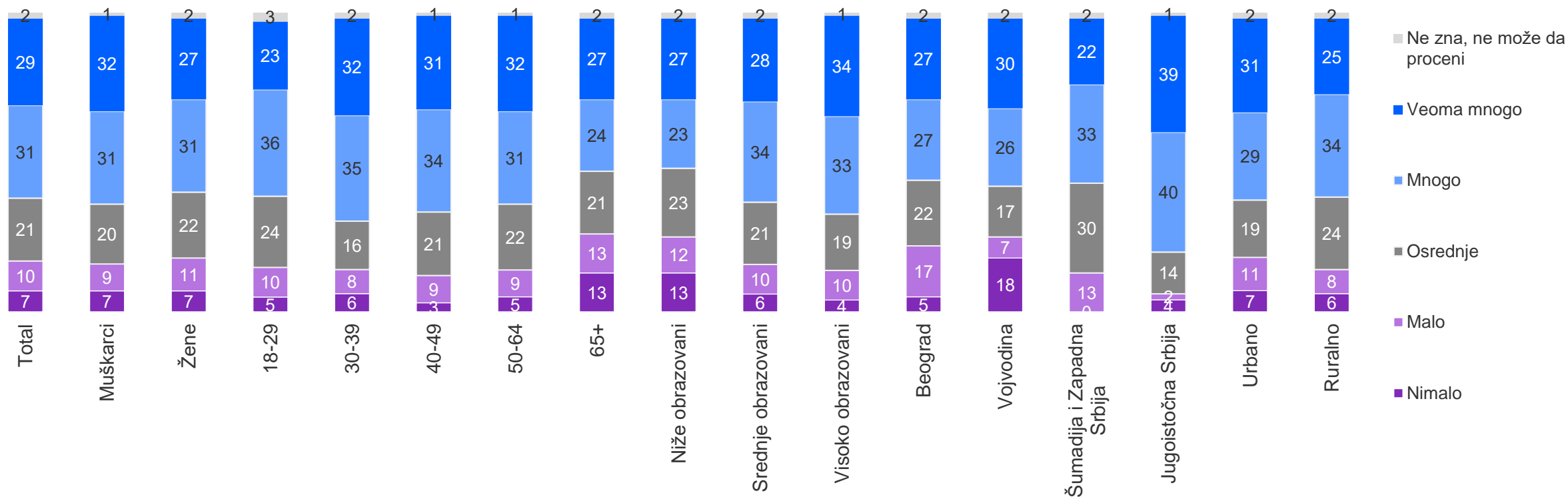

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su lokalne samouprave (gradovi i opštine) odgovorni za zagađen vazduh? (u %, trend)

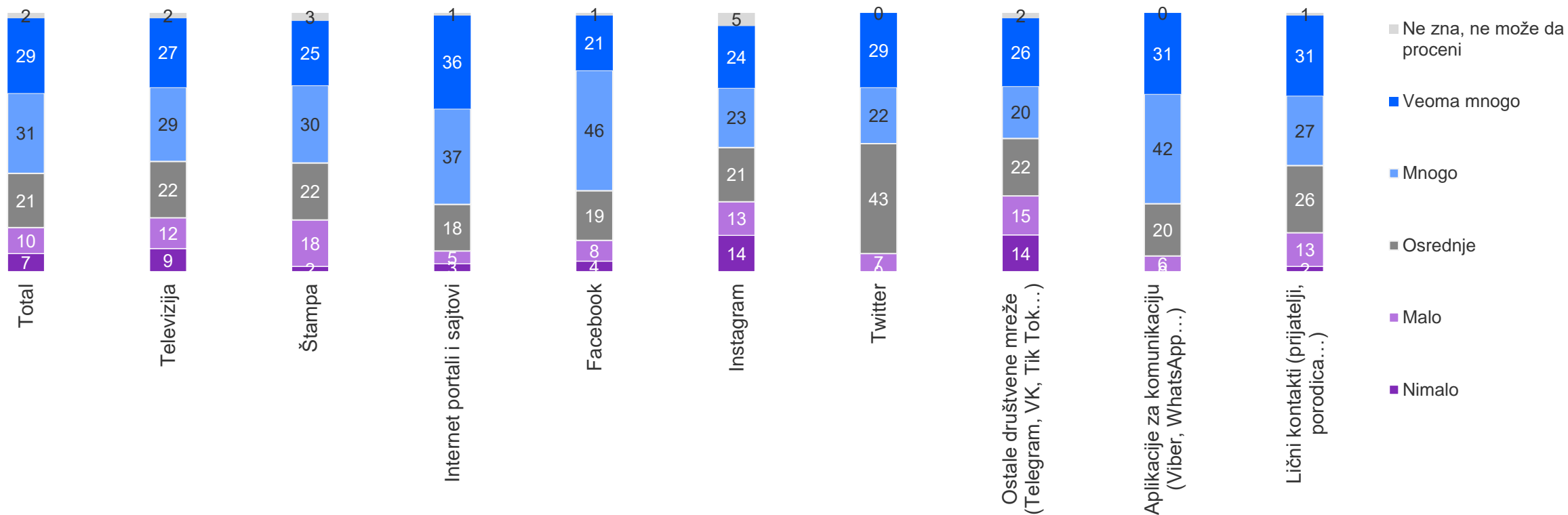
Iako se ove godine značajno povećao broj građana koji smatraju da lokalne samouprave uopšte nisu odgovorne za zagađenje vazduha (7% naspram 2%), većina građana (60%) i dalje smatra da su lokalne samouprave mnogo ili veoma mnogo odgovorne za zagađen vazduh u Srbiji. Broj građana koji smatraju da su lokalne samouprave umereno odgovorne smanjio se ove godine (21% naspram 25%).

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su lokalne samouprave (gradovi i opštine) odgovorni za zagađen vazduh? (u %, prema demografiji)

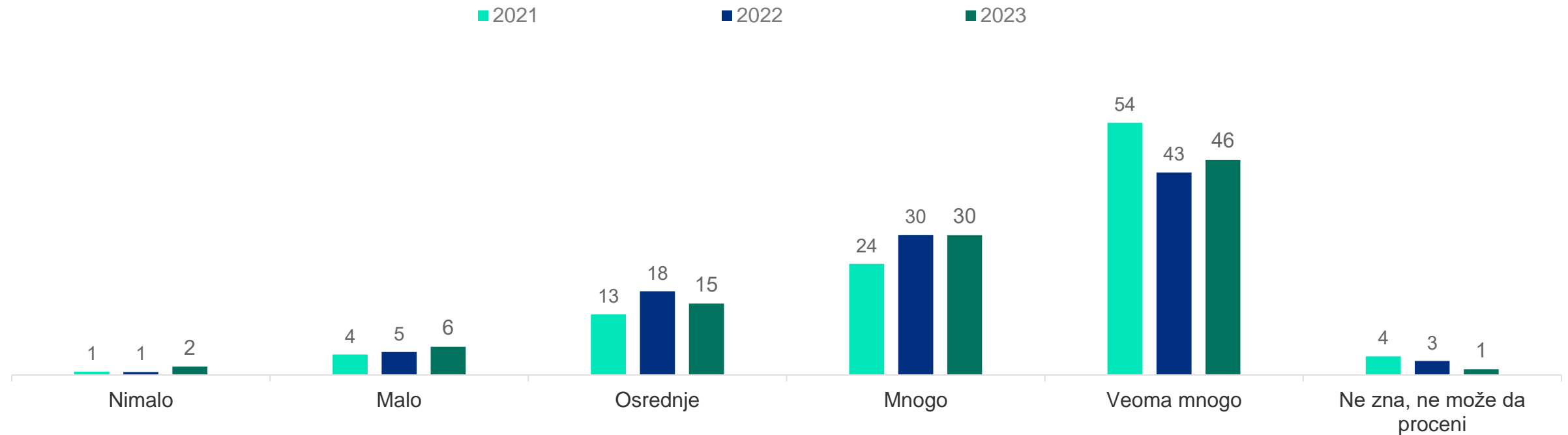

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su lokalne samouprave (gradovi i opštine) odgovorni za zagađen vazduh? (u %, prema izvorima informisanja)

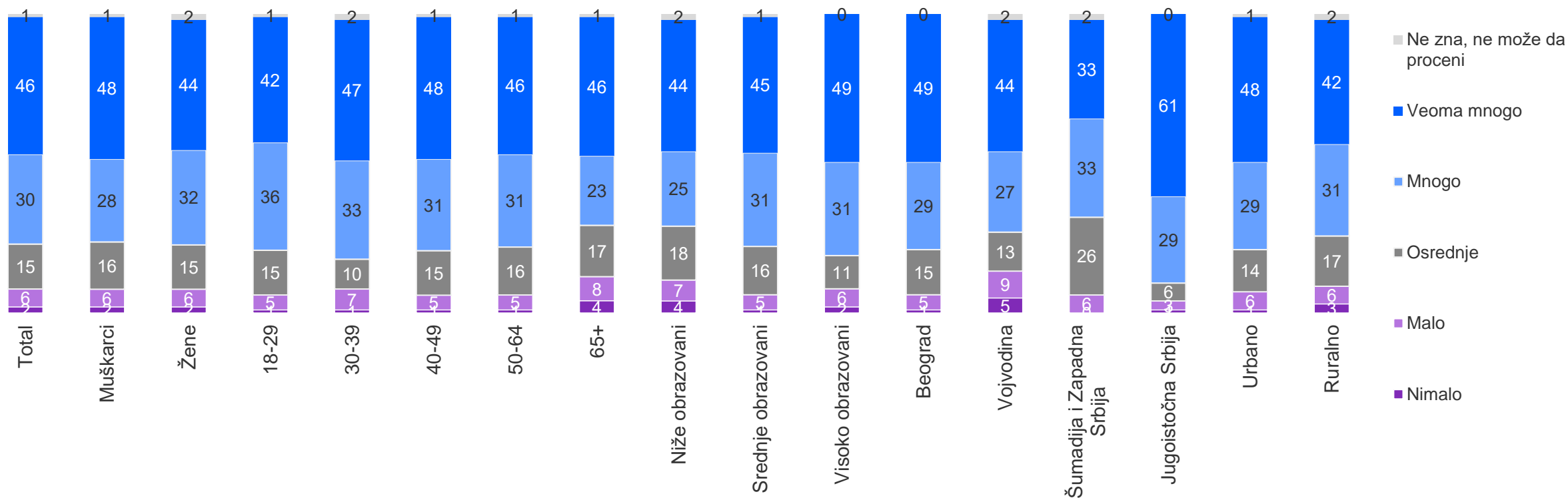

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su privreda u Srbiji, industrija i preduzeća odgovorni za zagađen vazduh? (u %, trend)

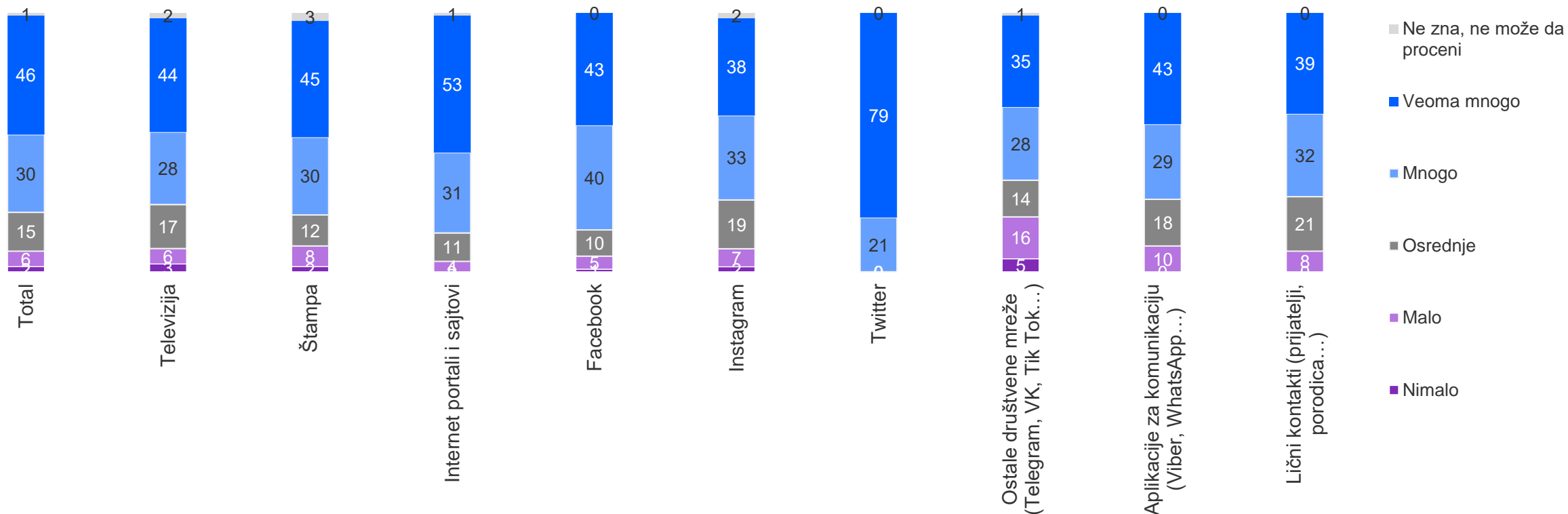
Prema skoro polovini građana (46%) srpska privreda, industrija i preduzeća su veoma mnogo odgovorni za zagađenje vazduha, dok 30% smatra da su mnogo odgovorni.

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su privreda u Srbiji, industrija i preduzeća odgovorni za zagađen vazduh? (u %, prema demografiji)

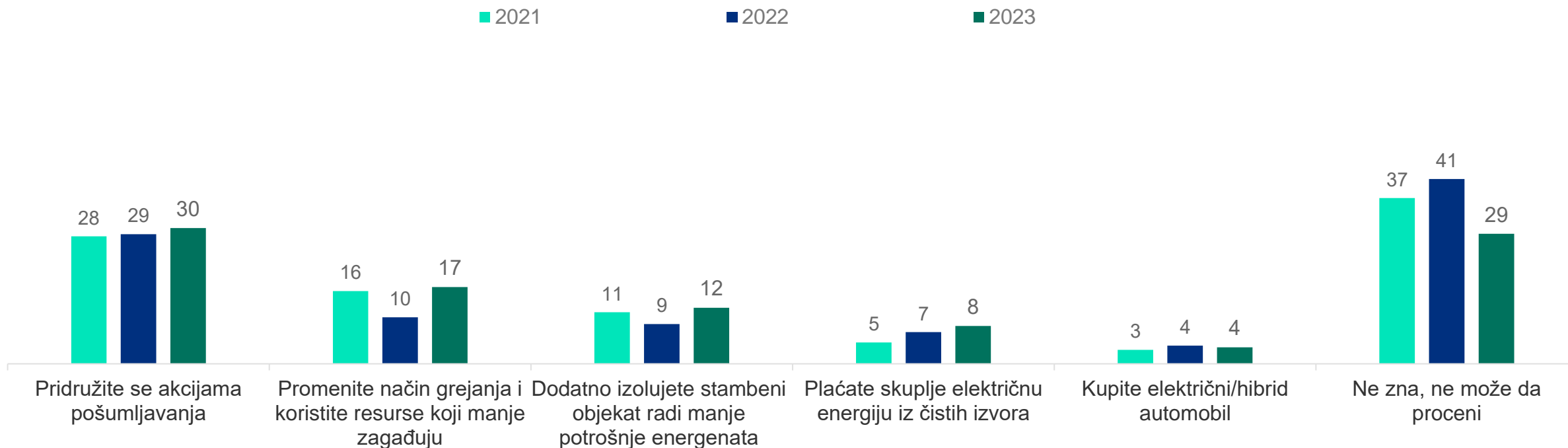
Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su privreda u Srbiji, industrija i preduzeća odgovorni za zagađen vazduh? (u %, prema izvorima informisanja)

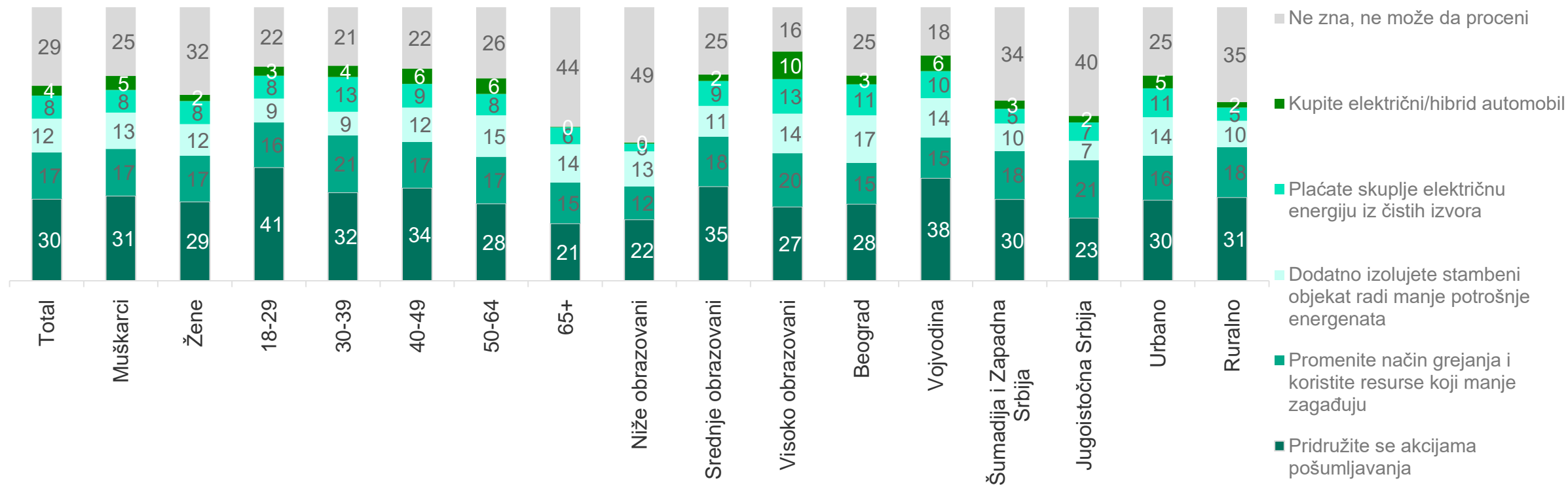
Šta biste Vi lično bili spremni da uradite radi povećanja kvaliteta vazduha? (u %, trend)

Ove godine značajno se povećao broj građana koji su spremni da promene vrstu grejanja i koriste resurse koji manje zagađuju kako bi poboljšali kvalitet vazduha (17% naspram 10%), kao i broj onih koji su spremni da dodatno izoluju svoj dom da bi smanjili potrošnju energije (12% naspram 9%).

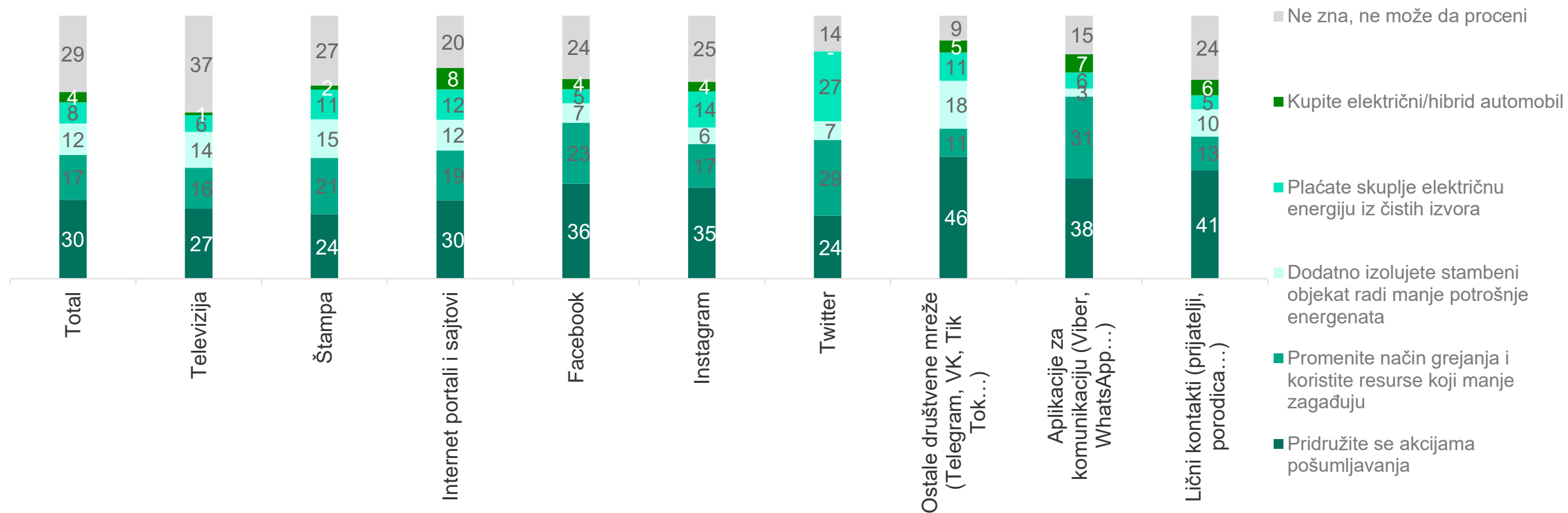

Šta biste Vi lično bili spremni da uradite radi povećanja kvaliteta vazduha? (u %, prema demografiji)

Građani od 18 do 29 godina, oni sa srednjim obrazovanjem i stanovnici Vojvodine su iznad proseka izjavili da bi se uključili u akcije pošumljavanja radi poboljšanja kvaliteta vazduha, dok su stanovnici Južne i Istočne Srbije natprosečno naveli da bi promenili vrstu grejanja i koristili resurse koji manje zagađuju.

Šta biste Vi lično bili spremni da uradite radi povećanja kvaliteta vazduha? (u %, prema izvorima informisanja)

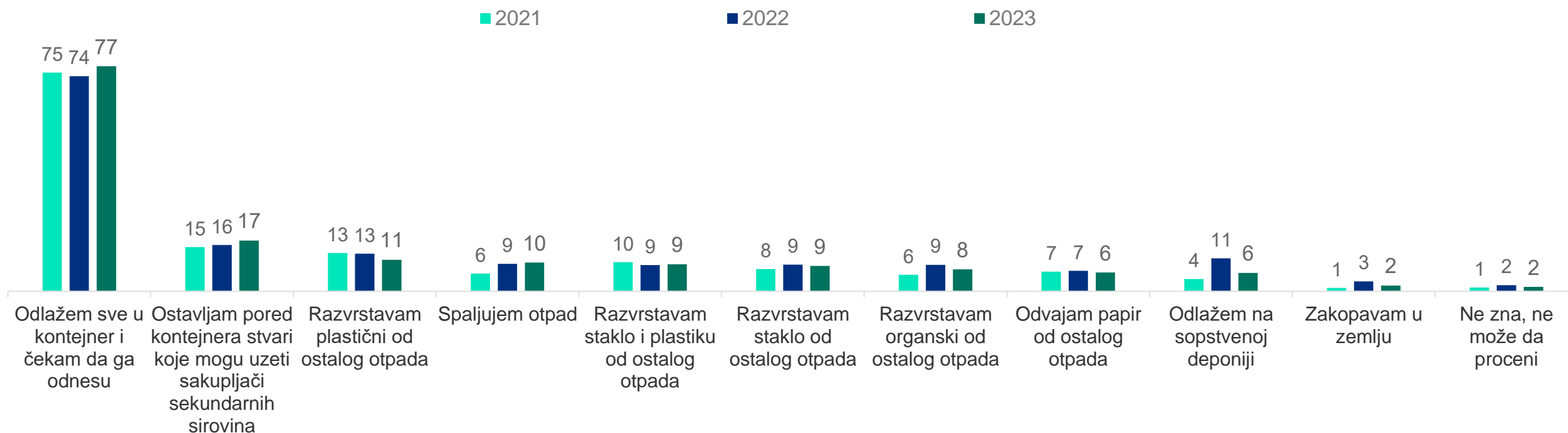
7

Cirkularna ekonomija, otpad i reciklaža

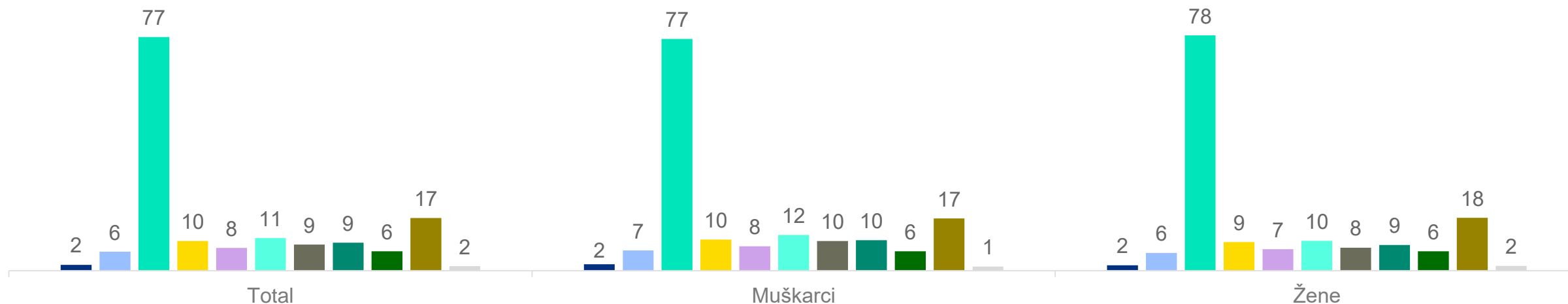
Šta radite sa otpadom? (u %*, višestruki odgovori)

Najveći procenat građana (77%) je naveo da baca otpad u kontejnere i čeka da ga odnesu, a broj građana koji su to izjavili značajno je porastao u odnosu na prethodni talas (74%). S druge strane, smanjen je procenat ispitanika koji su izjavili da ga odlažu na sopstvenoj deponiji (6% naspram 11%).

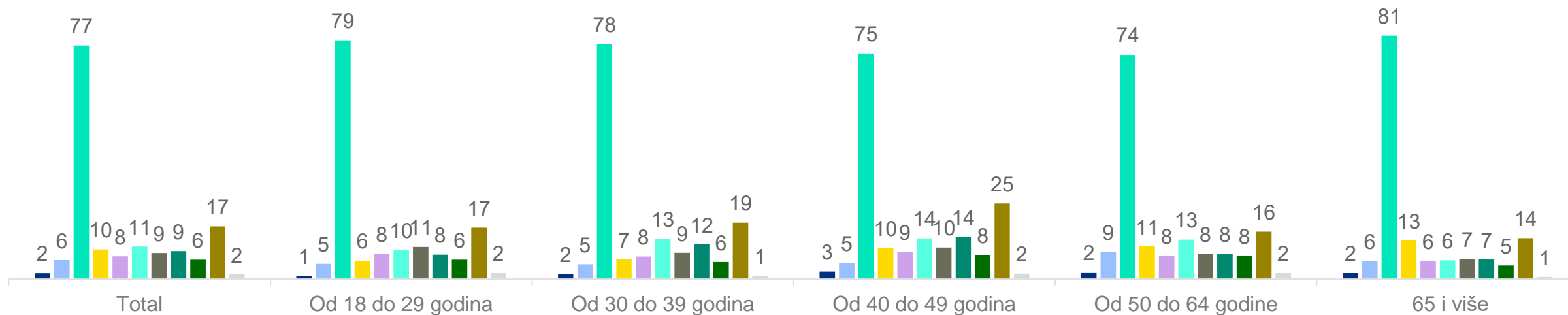
Šta radite sa otpadom? (u %*, prema polu)

- Zakopavam u zemlju
- Odlazem sve u kontejner i čekam da ga odnesu
- Razvrstavam organski od ostalog otpada
- Razvrstavam staklo od ostalog otpada
- Odvajam papir od ostalog otpada
- Ne zna, ne može da proceni
- Odlazem na sopstvenoj deponiji
- Spaljujem otpad
- Razvrstavam plastični od ostalog otpada
- Razvrstavam staklo i plastiku od ostalog otpada
- Ostavljam pored kontejnera stvari koje mogu uzeti sakupljači sekundarnih sirovina

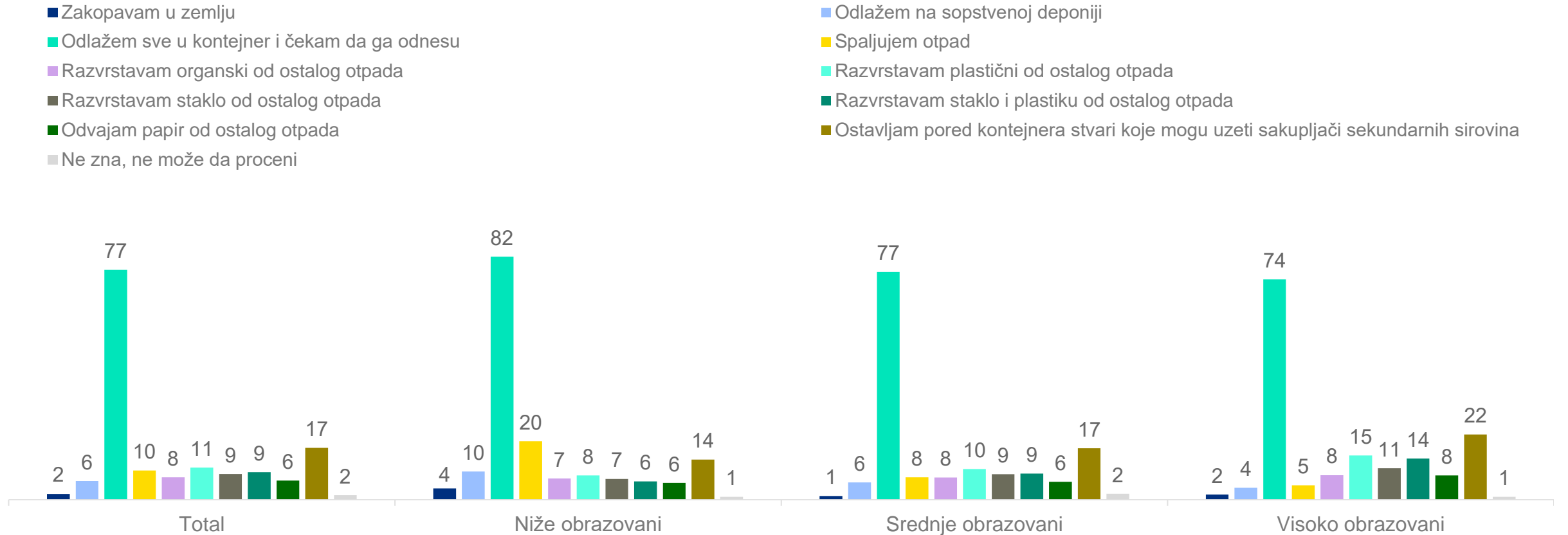

Šta radite sa otpadom? (u %*, prema starosti)

- Zakopavam u zemlju
- Ovlažem na sopstvenoj deponiji
- Odlažem sve u kontejner i čekam da ga odnesu
- Spaljujem otpad
- Razvrstavam organski od ostalog otpada
- Razvrstavam plastični od ostalog otpada
- Razvrstavam staklo od ostalog otpada
- Razvrstavam staklo i plastiku od ostalog otpada
- Odvajam papir od ostalog otpada
- Ostavljam pored kontejnera stvari koje mogu uzeti sakupljači sekundarnih sirovina
- Ne zna, ne može da proceni

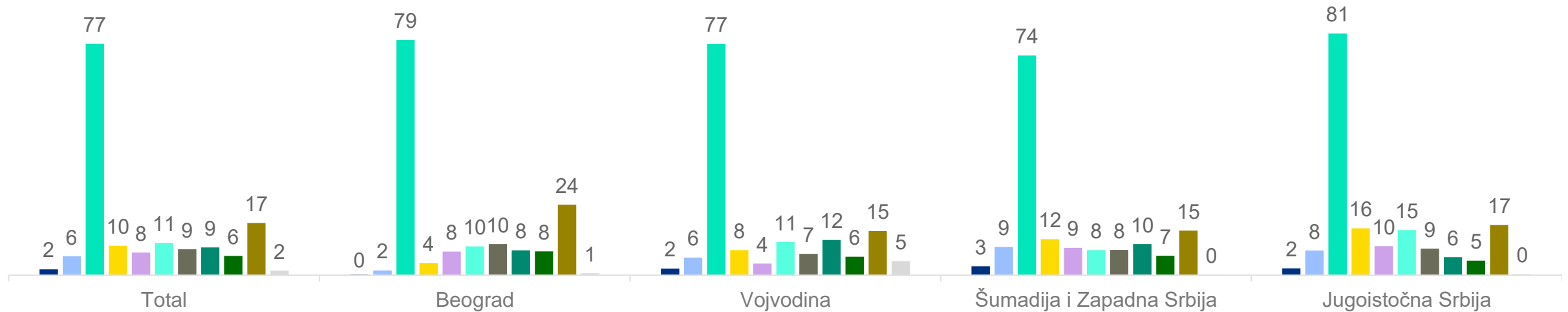
Šta radite sa otpadom? (u %*, prema obrazovanju)

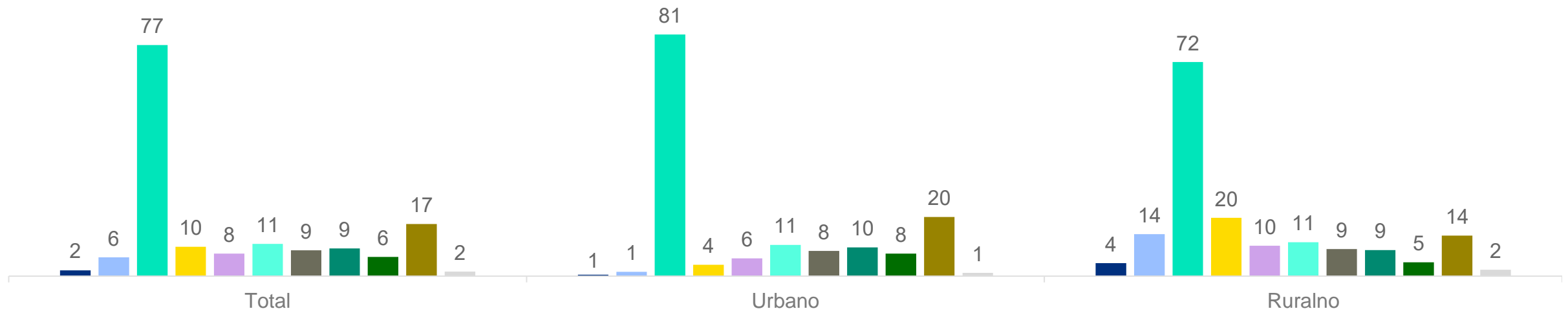
Šta radite sa otpadom? (u %*, prema regionu)

- Zakopavam u zemlju
- Odlazem sve u kontejner i čekam da ga odnesu
- Razvrstavam organski od ostalog otpada
- Razvrstavam staklo od ostalog otpada
- Odvajam papir od ostalog otpada
- Ne zna, ne može da proceni
- Odlazem na sopstvenoj deponiji
- Spaljujem otpad
- Razvrstavam plastični od ostalog otpada
- Razvrstavam staklo i plastiku od ostalog otpada
- Ostavljam pored kontejnera stvari koje mogu uzeti sakupljači sekundarnih sirovina

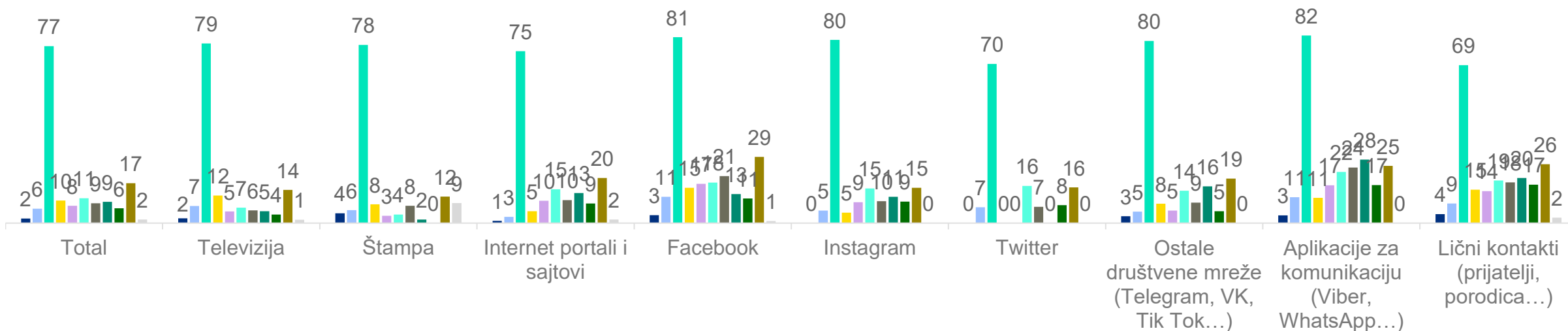
Šta radite sa otpadom? (u %*, prema mestu stanovanja)

- Zakopavam u zemlju
- Ovlažem na sopstvenoj deponiji
- Ovlažem sve u kontejner i čekam da ga odnesu
- Spaljujem otpad
- Razvrstavam organski od ostalog otpada
- Razvrstavam plastični od ostalog otpada
- Razvrstavam staklo od ostalog otpada
- Razvrstavam staklo i plastiku od ostalog otpada
- Odvajam papir od ostalog otpada
- Ostavljam pored kontejnera stvari koje mogu uzeti sakupljači sekundarnih sirovina
- Ne zna, ne može da proceni

Šta radite sa otpadom? (u %*, prema izvorima informisanja)

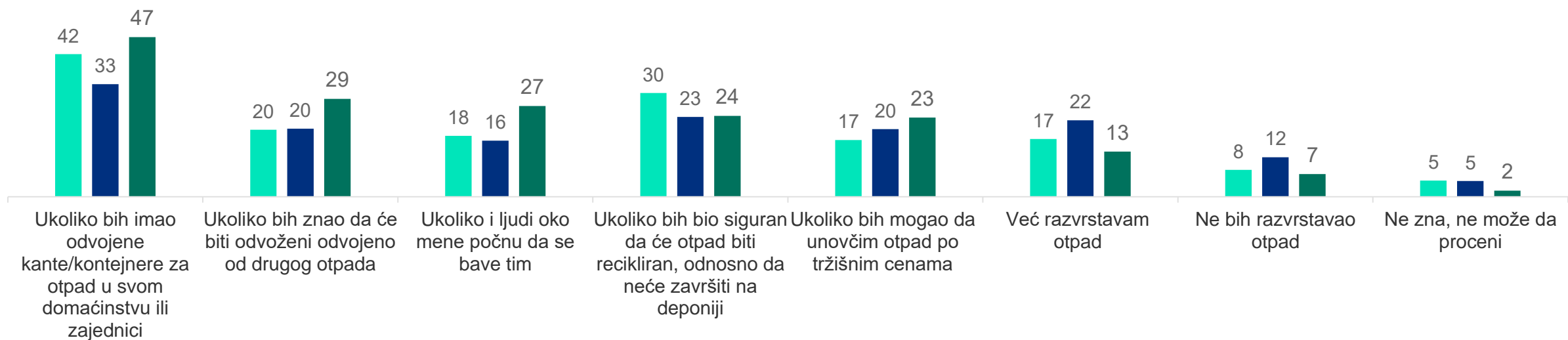
- Zakopavam u zemlju
- Odlazem sve u kontejner i čekam da ga odnesu
- Razvrstavam organski od ostalog otpada
- Razvrstavam staklo od ostalog otpada
- Odvajam papir od ostalog otpada
- Ne zna, ne može da proceni
- Odlazem na sopstvenoj deponiji
- Spaljujem otpad
- Razvrstavam plastični od ostalog otpada
- Razvrstavam staklo i plastiku od ostalog otpada
- Ostavljam pored kontejnera stvari koje mogu uzeti sakupljači sekundarnih sirovina

Pod kojim uslovima biste razvrstavali otpad? (u %*, višestruki odgovori)

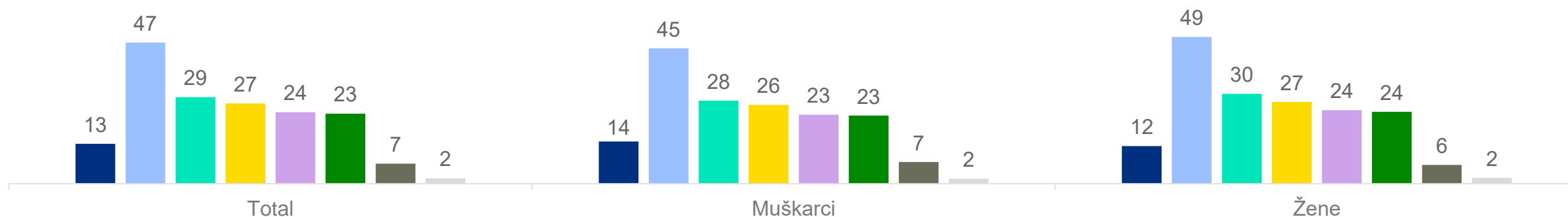
Skoro polovina građana (47%) je navela da bi sortirala otpad kada bi u svom domaćinstvu ili zajednici imali posebne kante/kontejnere, znatno češće u odnosu na prethodni talas (33%). Ove godine se povećao broj ispitanika koji bi sortirali svoj otpad kada bi znali da će se otpad uklanjati odvojeno od drugog otpada, ako bi to počeli da rade i ljudi oko njih ili ako bi mogli da prodaju otpad po tržišnim cenama. S druge strane, smanjio se broj građana koji su naveli da već razvrstavaju otpad i broj onih koji nisu spremni da razvrstavaju otpad.

■ 2021   ■ 2022   ■ 2023

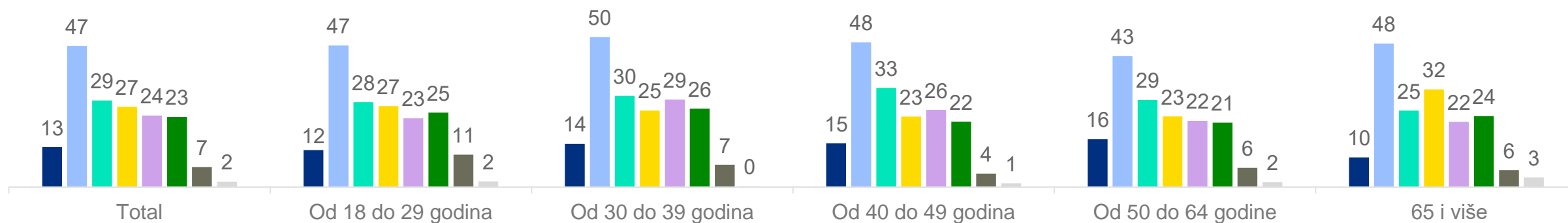
Pod kojim uslovima biste razvrstavali otpad? (u %*, prema polu)

- Već razvrstavam otpad
- Ukoliko bih znao da će biti odvoženi odvojeno od drugog otpada
- Ukoliko bih bio siguran da će otpad biti recikliran, odnosno da neće završiti na deponiji
- Ne bih razvrstavao otpad
- Ukoliko bih imao odvojene kante/kontejnere za otpad u svom domaćinstvu ili zajednici
- Ukoliko i ljudi oko mene počnu da se bave tim
- Ukoliko bih mogao da unovčim otpad po tržišnim cenama
- Ne zna, ne može da proceni

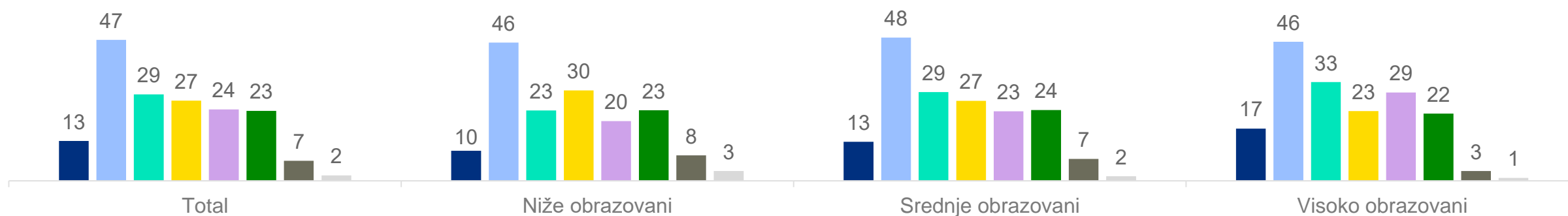
Pod kojim uslovima biste razvrstavali otpad? (u %*, prema starosti)

- Već razvrstavam otpad
- Ukoliko bih znao da će biti odvoženi odvojeno od drugog otpada
- Ukoliko bih bio siguran da će otpad biti recikliran, odnosno da neće završiti na deponiji
- Ne bih razvrstavao otpad
- Ukoliko bih imao odvojene kante/kontejnere za otpad u svom domaćinstvu ili zajednici
- Ukoliko i ljudi oko mene počnu da se bave tim
- Ukoliko bih mogao da unovčim otpad po tržišnim cenama
- Ne zna, ne može da proceni

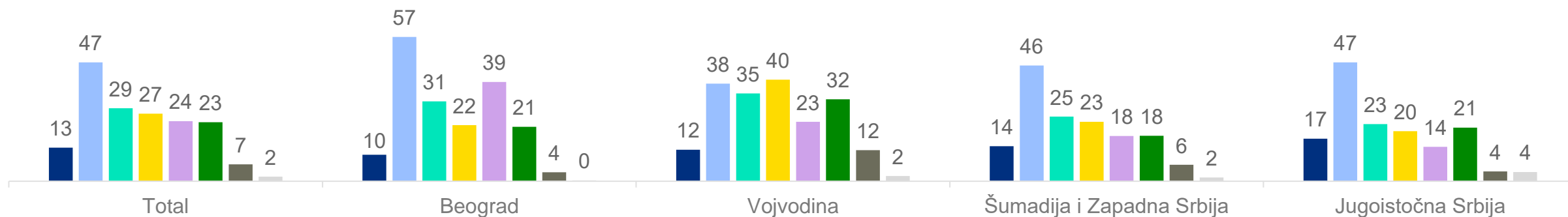
Pod kojim uslovima biste razvrstavali otpad? (u %*, prema obrazovanju)

- Već razvrstavam otpad
- Ukoliko bih znao da će biti odvoženi odvojeno od drugog otpada
- Ukoliko bih bio siguran da će otpad biti recikliran, odnosno da neće završiti na deponiji
- Ne bih razvrstavao otpad
- Ukoliko bih imao odvojene kante/kontejnere za otpad u svom domaćinstvu ili zajednici
- Ukoliko i ljudi oko mene počnu da se bave tim
- Ukoliko bih mogao da unovčim otpad po tržišnim cenama
- Ne zna, ne može da proceni

Pod kojim uslovima biste razvrstavali otpad? (u %*, prema regionu)

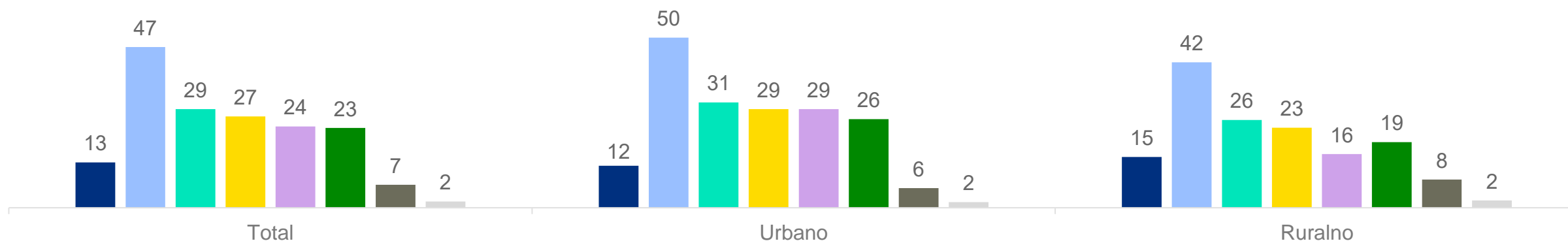
- Već razvrstavam otpad
- Ukoliko bih znao da će biti odvoženi odvojeno od drugog otpada
- Ukoliko bih bio siguran da će otpad biti recikliran, odnosno da neće završiti na deponiji
- Ne bih razvrstavao otpad
- Ukoliko bih imao odvojene kante/kontejnere za otpad u svom domaćinstvu ili zajednici
- Ukoliko i ljudi oko mene počnu da se bave tim
- Ukoliko bih mogao da unovčim otpad po tržišnim cenama
- Ne zna, ne može da proceni

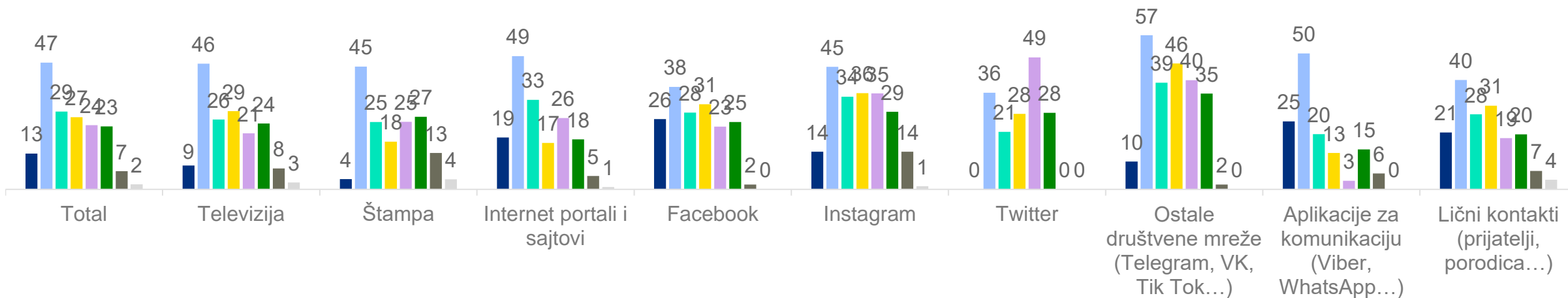
Pod kojim uslovima biste razvrstavali otpad? (u %*, prema mestu stanovanja)

- Već razvrstavam otpad
- Ukoliko bih znao da će biti odvoženi odvojeno od drugog otpada
- Ukoliko bih bio siguran da će otpad biti recikliran, odnosno da neće završiti na deponiji
- Ne bih razvrstavao otpad
- Ukoliko bih imao odvojene kante/kontejnere za otpad u svom domaćinstvu ili zajednici
- Ukoliko i ljudi oko mene počnu da se bave tim
- Ukoliko bih mogao da unovčim otpad po tržišnim cenama
- Ne zna, ne može da proceni

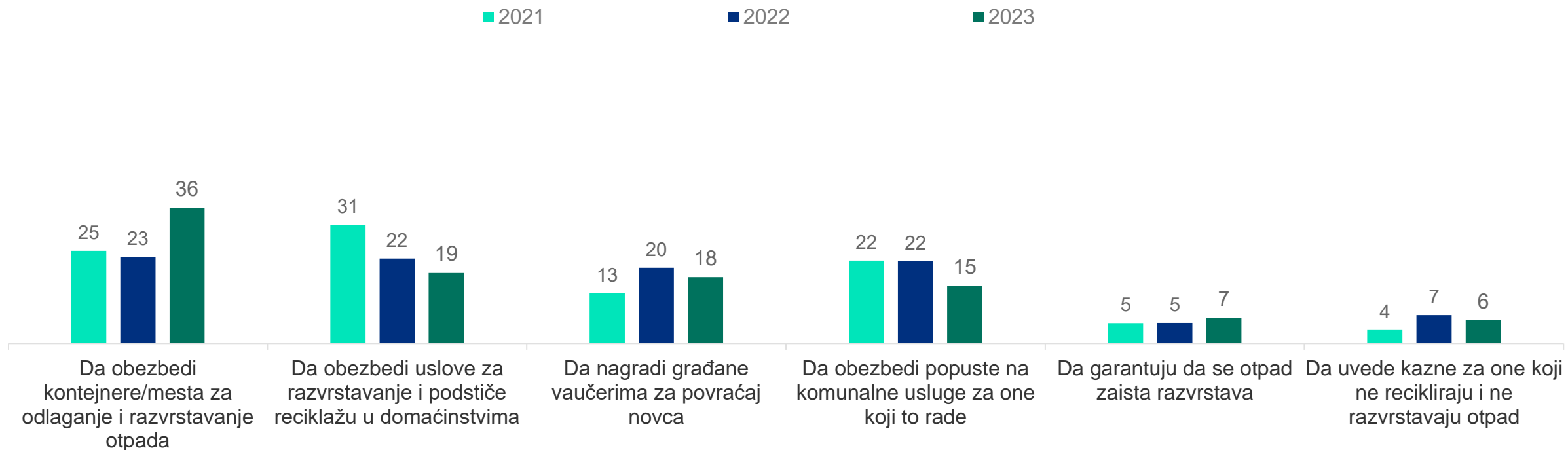
Pod kojim uslovima biste razvrstavali otpad? (u %*, prema izvorima informisanja)

- Već razvrstavam otpad
- Ukoliko bih znao da će biti odvoženi odvojeno od drugog otpada
- Ukoliko bih bio siguran da će otpad biti recikliran, odnosno da neće završiti na deponiji
- Ne bih razvrstavao otpad
- Ukoliko bih imao odvojene kante/kontejnere za otpad u svom domaćinstvu ili zajednici
- Ukoliko i ljudi oko mene počnu da se bave tim
- Ukoliko bih mogao da unovčim otpad po tržišnim cenama
- Ne zna, ne može da proceni

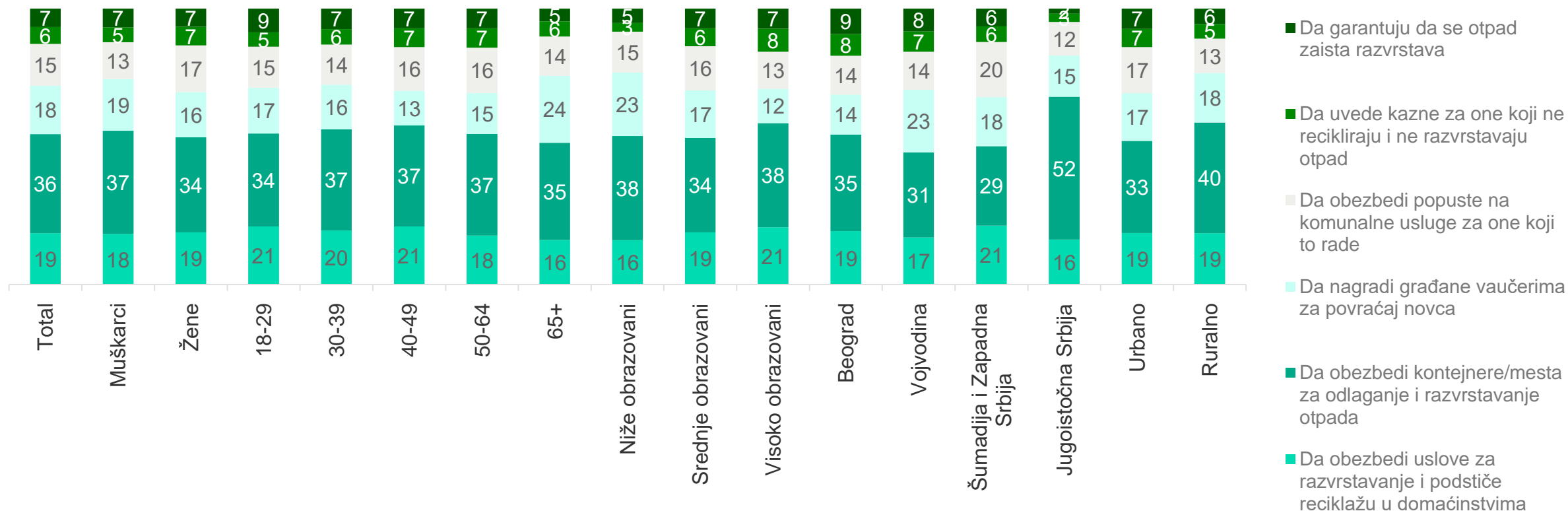
Šta bi država trebalo da uradi da bi građane podstakla da razvrstavaju i recikliraju otpad? (u %)

Prema mišljenju 36% građana, Vlada bi mogla da motiviše ljude da razvrstavaju i recikliraju svoj otpad obezbeđivanjem kanti za smeće/lokacija gde se otpad može razvrstati i odlagati, a broj građana sa takvim mišljenjem je povećan u odnosu na prethodnu godinu (23%). S druge strane, smanjen je procenat ispitanika koji smatraju da bi Vlada mogla da motiviše ljude dajući im popuste na komunalije za one koji razvrstavaju i recikliraju svoj otpad (15% naspram 22%).

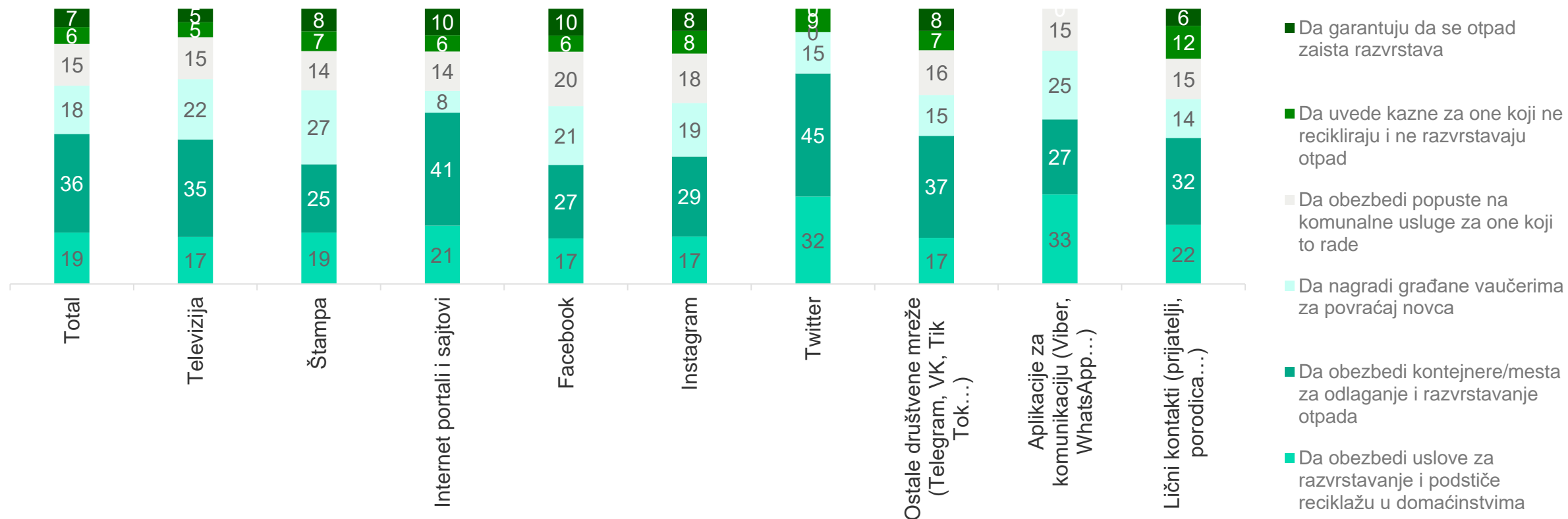

Šta bi država trebalo da uradi da bi građane podstakla da razvrstavaju i recikliraju otpad? (u %, prema demografiji)

Stanovnici Južne i Istočne Srbije natprosečno smatraju da bi Vlada mogla da motiviše ljude da razvrstavaju i recikliraju svoj otpad tako što će obezbediti kante za smeće/lokacije na kojima se otpad može razvrstati i odlagati. S druge strane, najstariji građani (65+), niže obrazovani i Vojvođani su iznad proseka izjavili da Vlada treba da nagradi građane vaučerima za povraćaj novca.

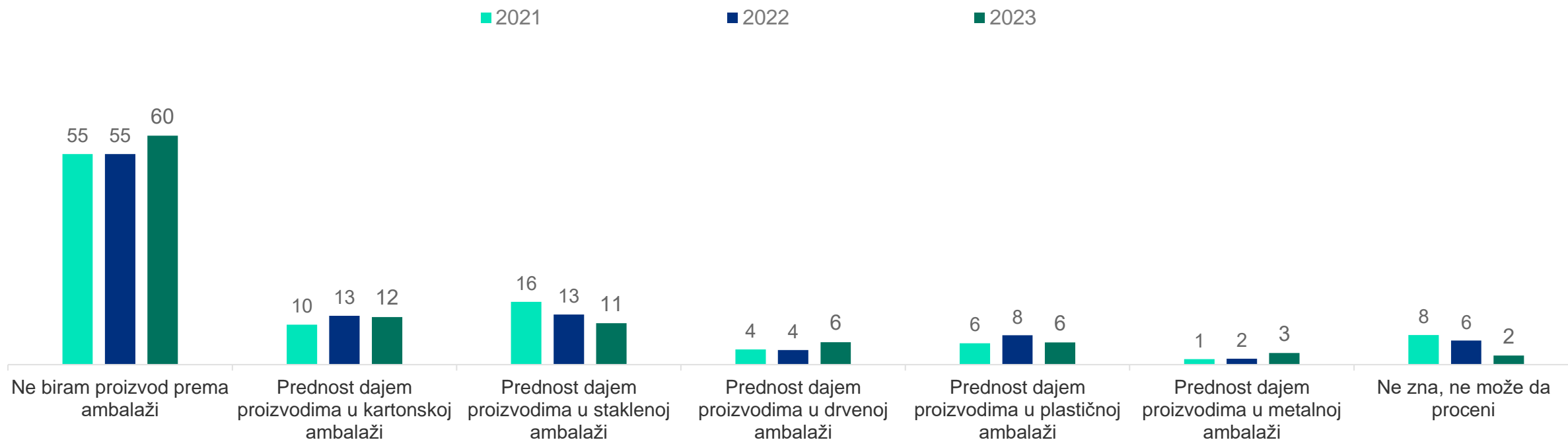

Šta bi država trebalo da uradi da bi građane podstakla da razvrstavaju i recikliraju otpad? (u %, prema izvorima informisanja)

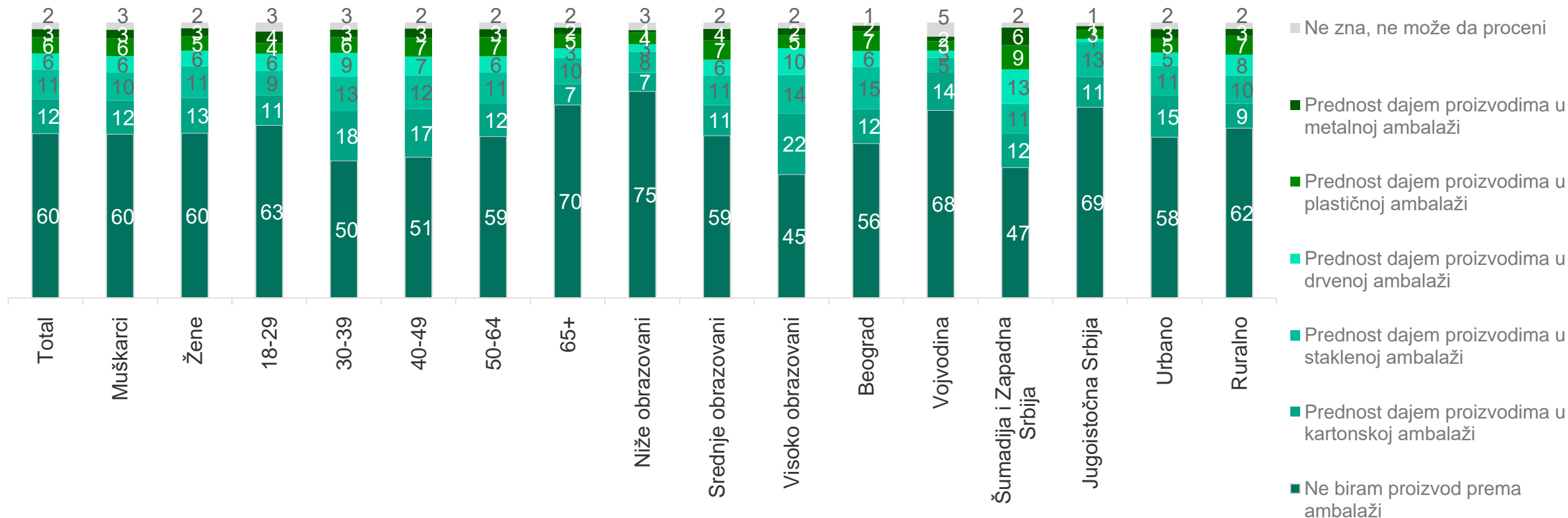
Da li prilikom kupovine proizvoda vodite računa o ambalaži u kojoj se nalaze? (u %)

Kao i u prethodnim talasima, većina građana (60%) ne bira proizvode na osnovu ambalaže, a broj onih koji su to naveli značajno se povećao u odnosu na prethodni talas (55%).

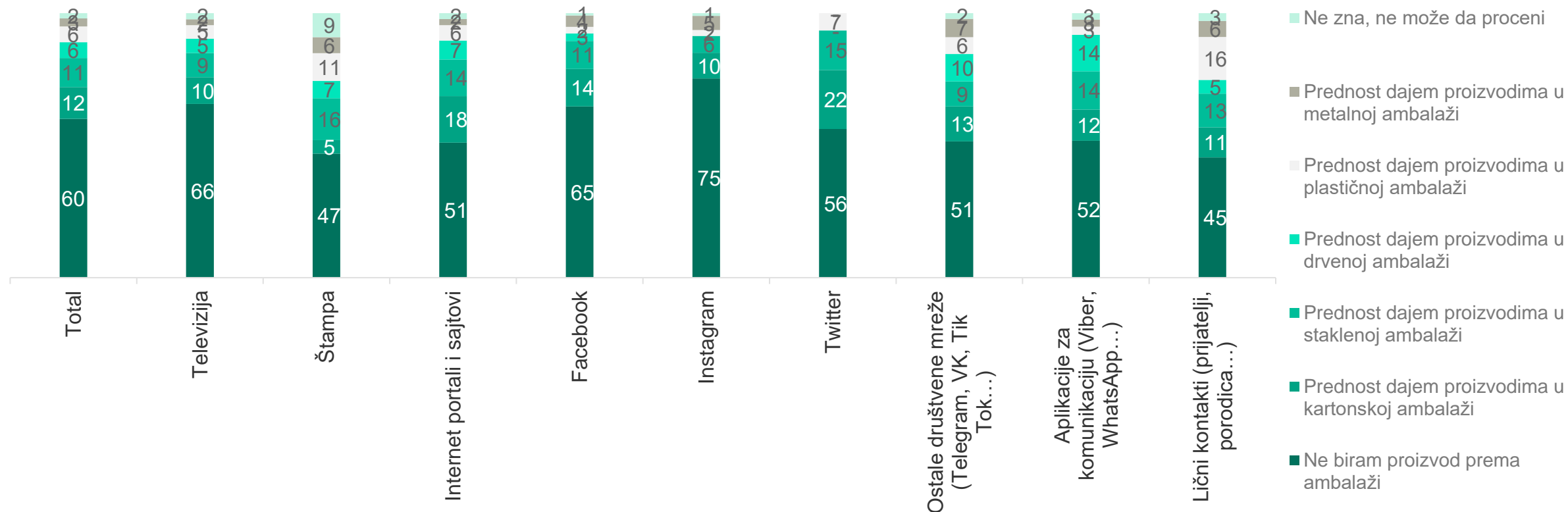

Da li prilikom kupovine proizvoda vodite računa o ambalaži u kojoj se nalaze? (u %, prema demografiji)

Najstariji građani (65+), niže obrazovani i stanovnici Vojvodine i Južne i Istočne Srbije iznad proseka su izjavili da ne biraju proizvode na osnovu pakovanja.

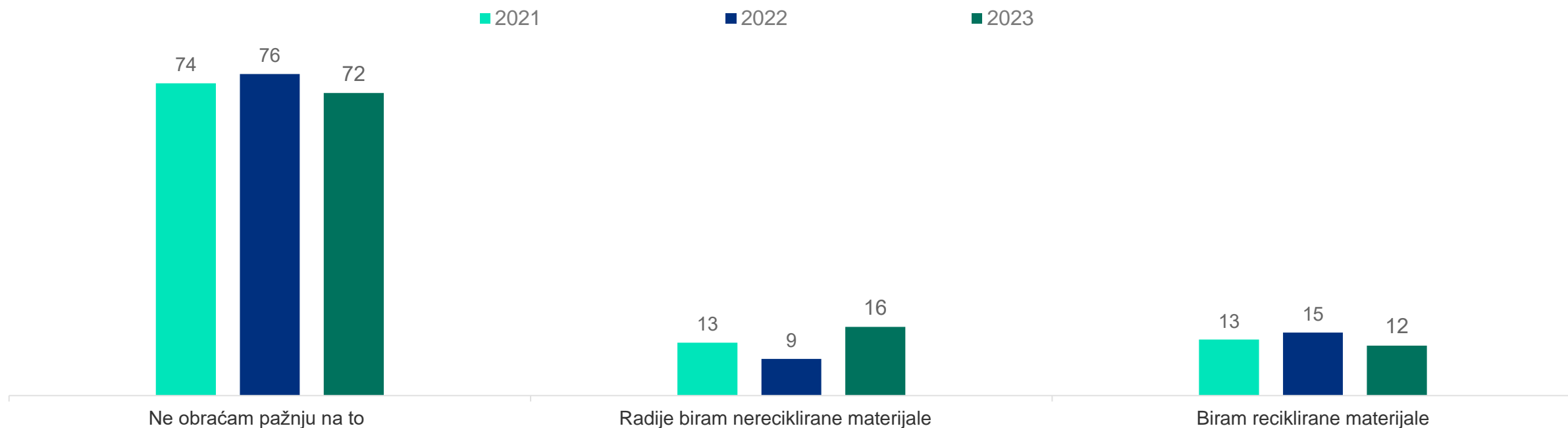
Da li prilikom kupovine proizvoda vodite računa o ambalaži u kojoj se nalaze? (u %, prema izvorima informisanja)

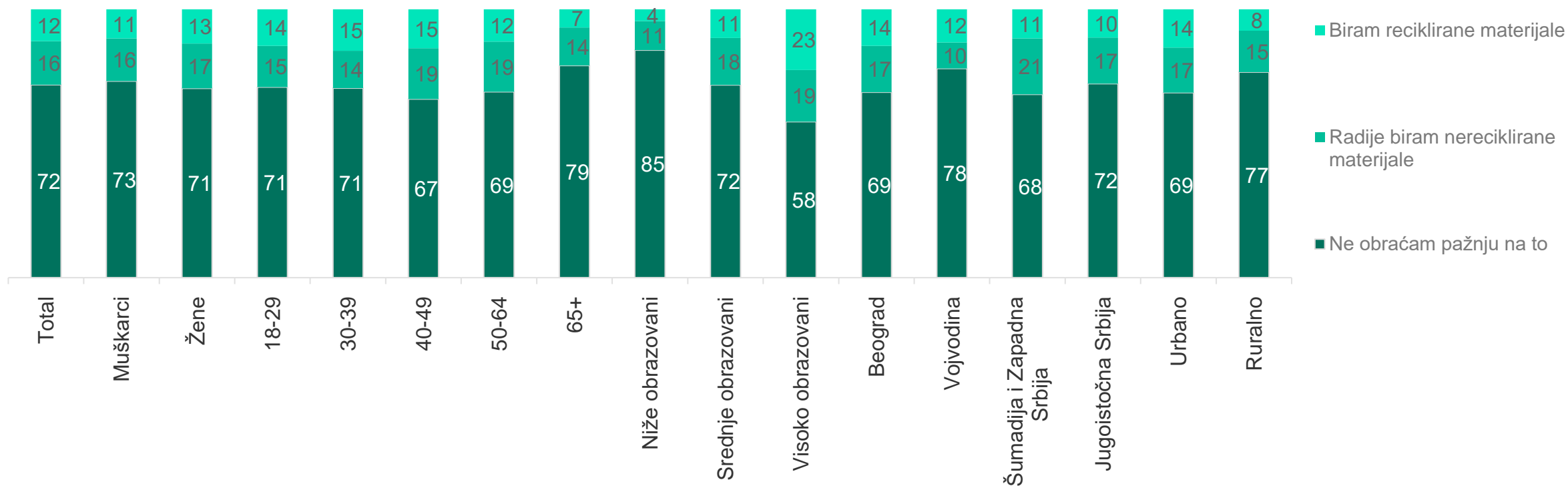
Da li radije kupujete proizvode napravljene od recikliranih materijala ili one koji nisu napravljeni na ovaj način? (u %)

Većina građana (72%) ne obraća pažnju na to da li su proizvodi napravljeni od recikliranog materijala ili ne, ali je broj ispitanika koji su to izjavili značajno smanjen u odnosu na prethodni talas (76%). S druge strane, kada je reč o građanima koji obraćaju pažnju, značajno je povećan broj onih koji preferiraju nerekiclrane proizvode (16% naspram 9%), dok je procenat onih koji preferiraju reciklirane proizvode smanjen (12% naspram 15%).

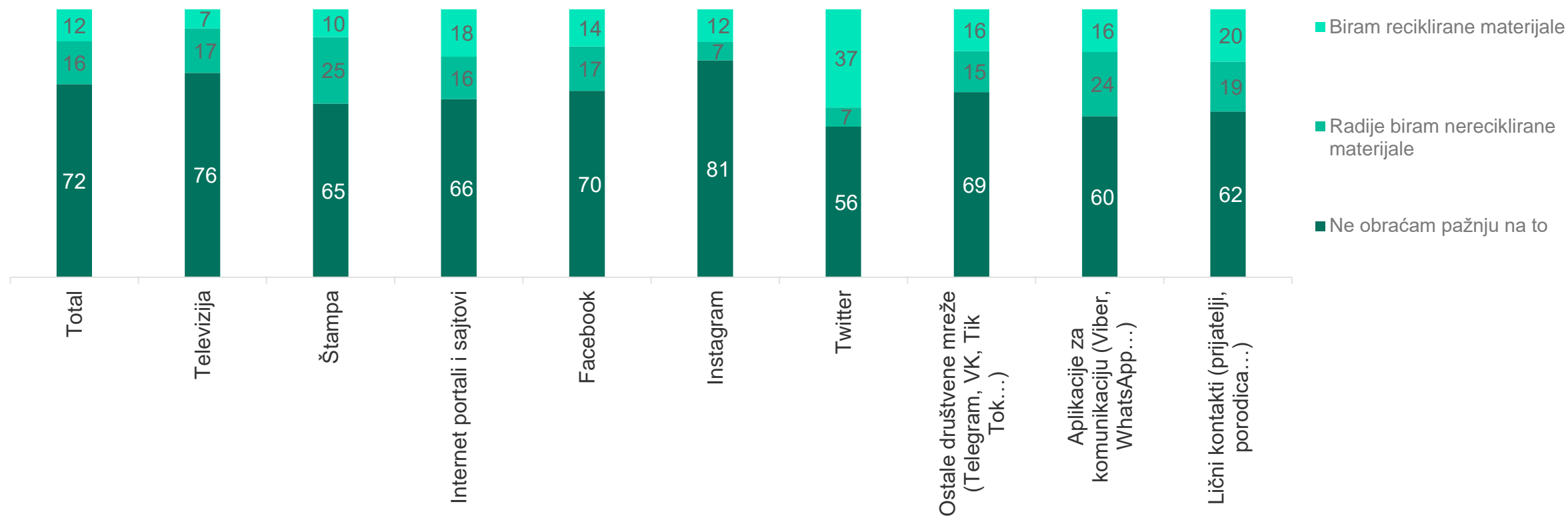

Da li radije kupujete proizvode napravljene od recikliranih materijala ili one koji nisu napravljeni na ovaj način? (u %, prema demografiji)

Najstariji građani (65+), ispitanici sa nižim stepenom obrazovanja, žitelji Vojvodine i oni u ruralnim sredinama su natprosečno izjavili da ne obraćaju pažnju na to da li su proizvodi napravljeni od recikliranog materijala ili ne.

Da li radije kupujete proizvode napravljene od recikliranih materijala ili one koji nisu napravljeni na ovaj način? (u %, prema izvorima informisanja)

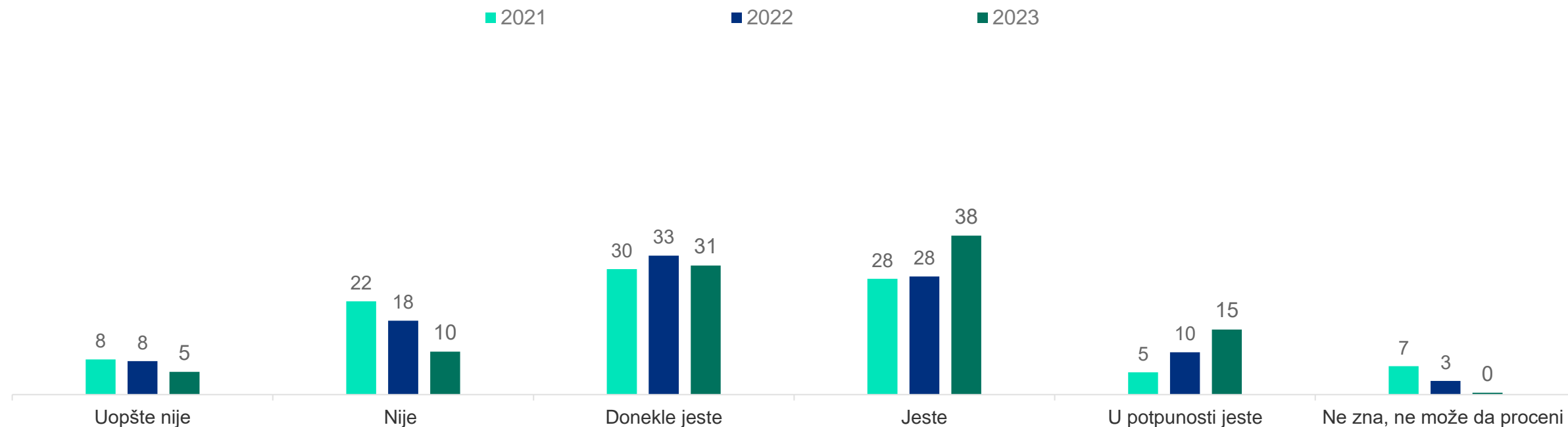
8

Voda za piće

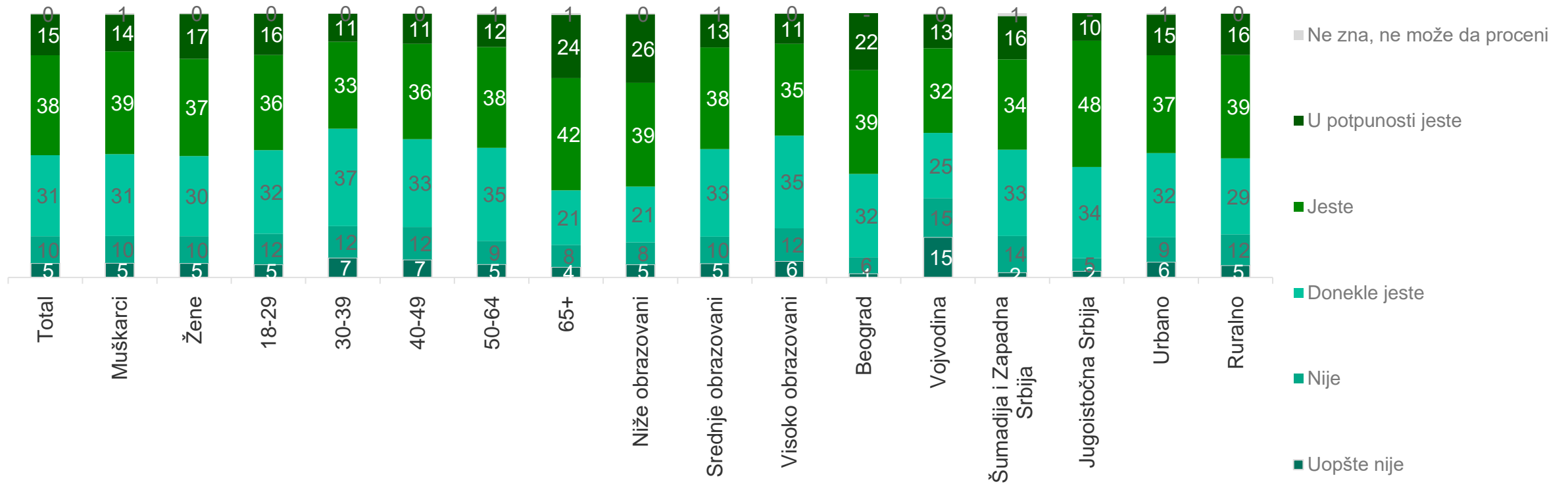
Da li smatrate da je voda koju pijete generalno ispravna za piće i upotrebu? (u %)

Više od trećine (38%) smatra da je voda koju piju bezbedna, znatno češće nego u prethodnom talasu (28%), a povećan je i broj građana koji smatraju da je voda za piće u potpunosti bezbedna (15% naspram 10%). S druge strane, ove godine je smanjen broj onih koji smatraju da voda za piće nije ispravna ili da je u potpunosti neprikladna za piće.

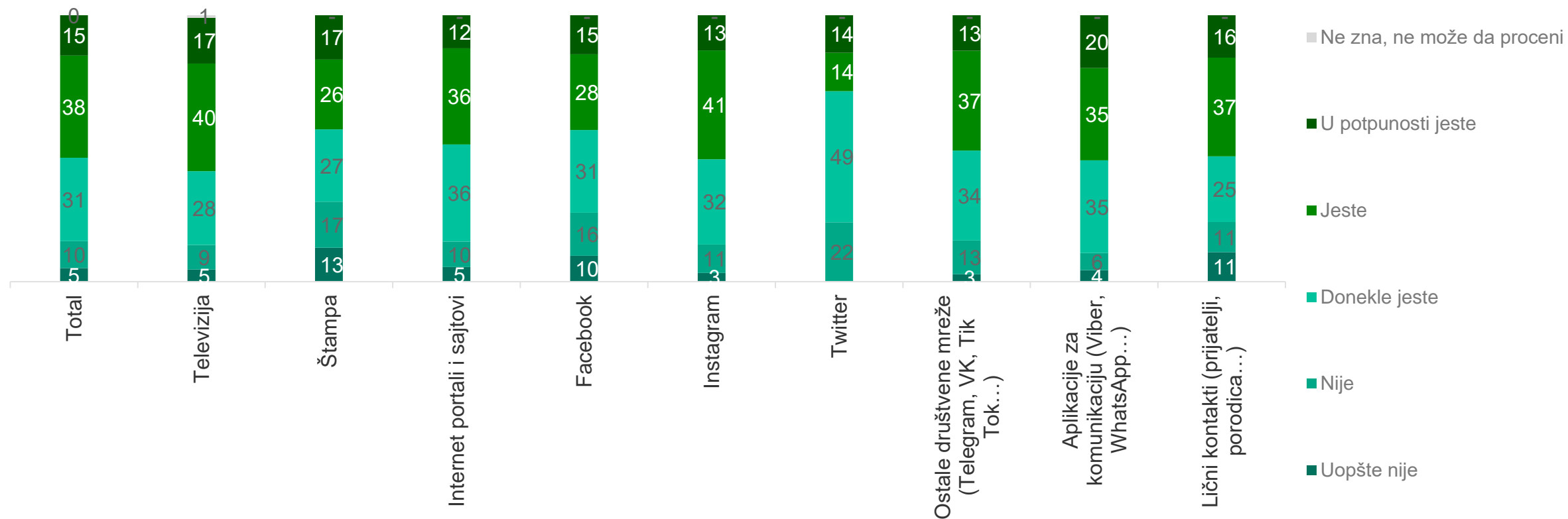

Da li smatrate da je voda koju pijete generalno ispravna za piće i upotrebu? (u %, prema demografiji)

Vojvođani su natprosečno izjavili da je voda koju piju uglavnom (u potpunosti) nebezbedna.

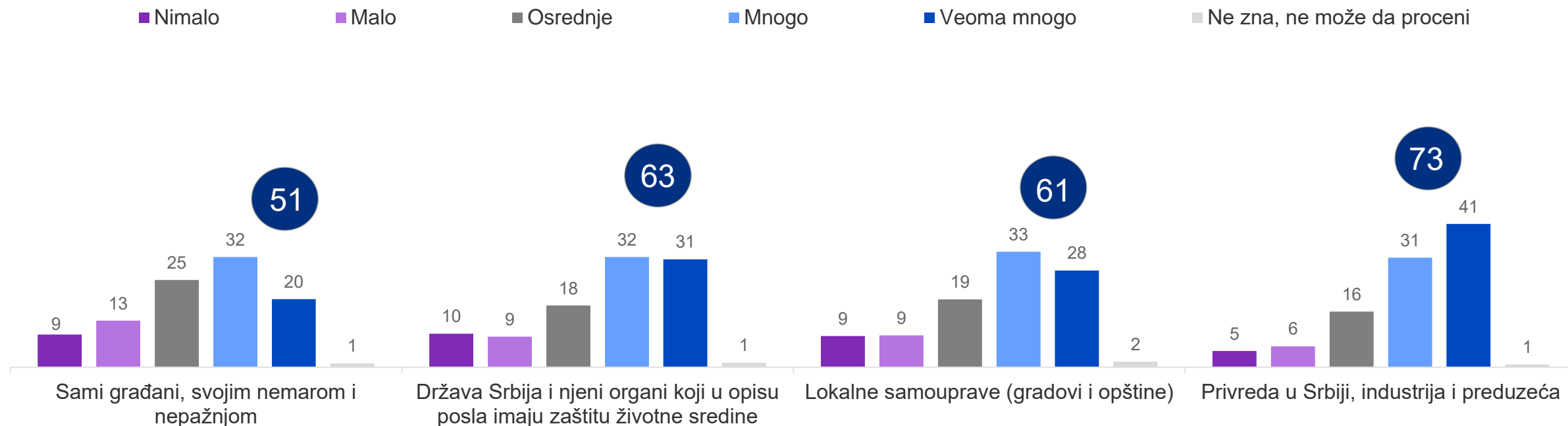

Da li smatrate da je voda koju pijete generalno ispravna za piće i upotrebu? (u %, prema izvorima informisanja)

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su sledeći činioci odgovorni za lošiji kvalitet vode? (u %)

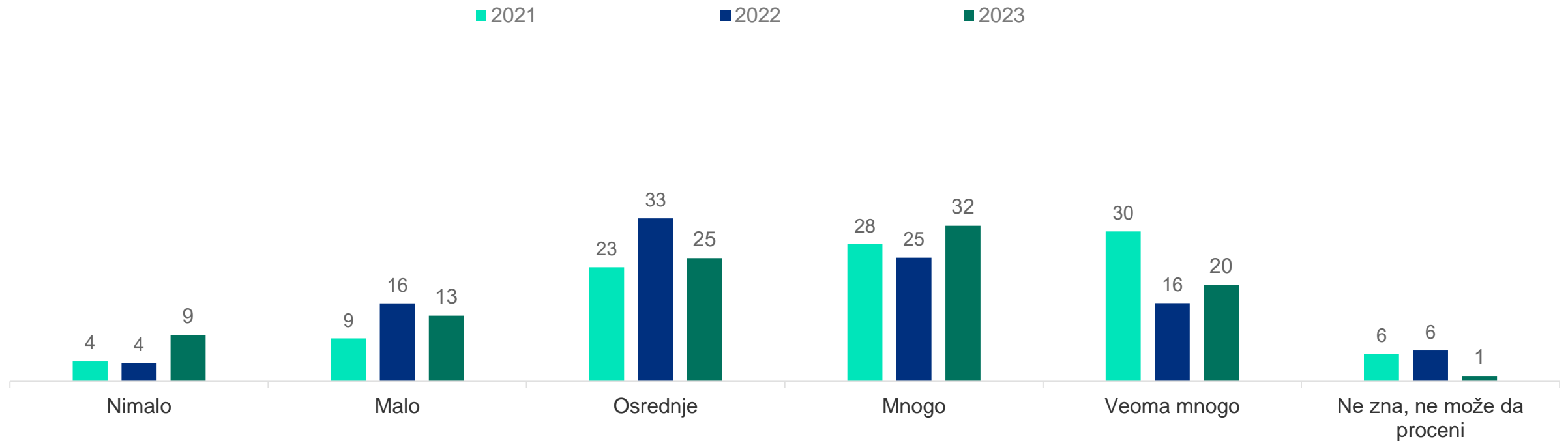
Kao i kod kvaliteta vazduha, najviše građana smatra da su za loš kvalitet vode za piće u Srbiji najodgovorniji industrija i privreda Srbije (73%), a zatim slede Vlada i njene institucije i organi (63%).

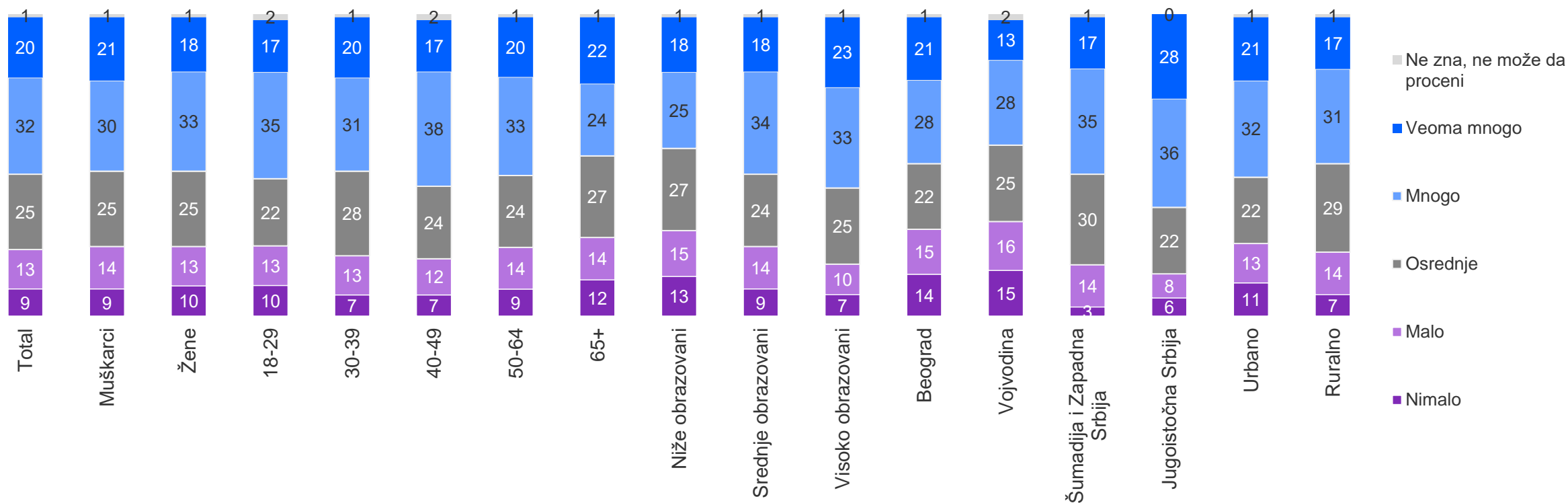

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su sami građani odgovorni za lošiji kvalitet vode? (u %, trend)

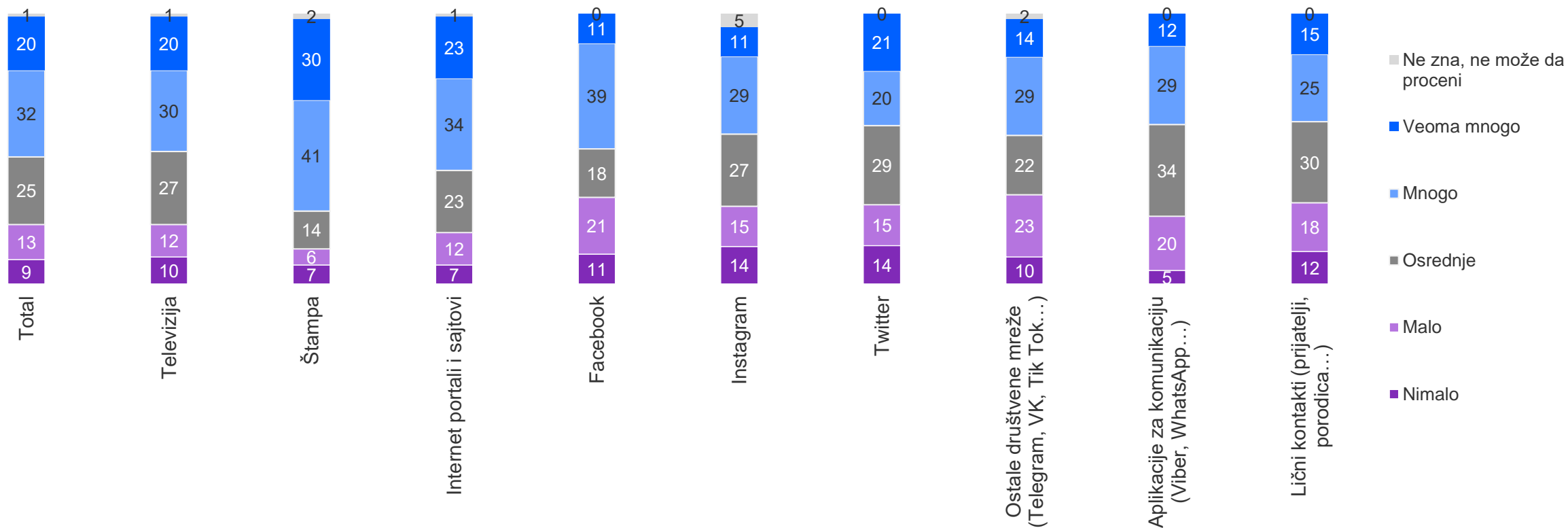
Ove godine se povećao broj ispitanika koji smatraju da su sami građani mnogo ili veoma mnogo odgovorni za loš kvalitet vode za piće, kao i procenat onih koji smatraju da građani uopšte nisu odgovorni (9% naspram 4%). Takođe, primetno je smanjenje procenta onih koji smatraju da su građani malo ili osrednje odgovorni.

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su sami građani odgovorni za lošiji kvalitet vode? (u %, prema demografiji)

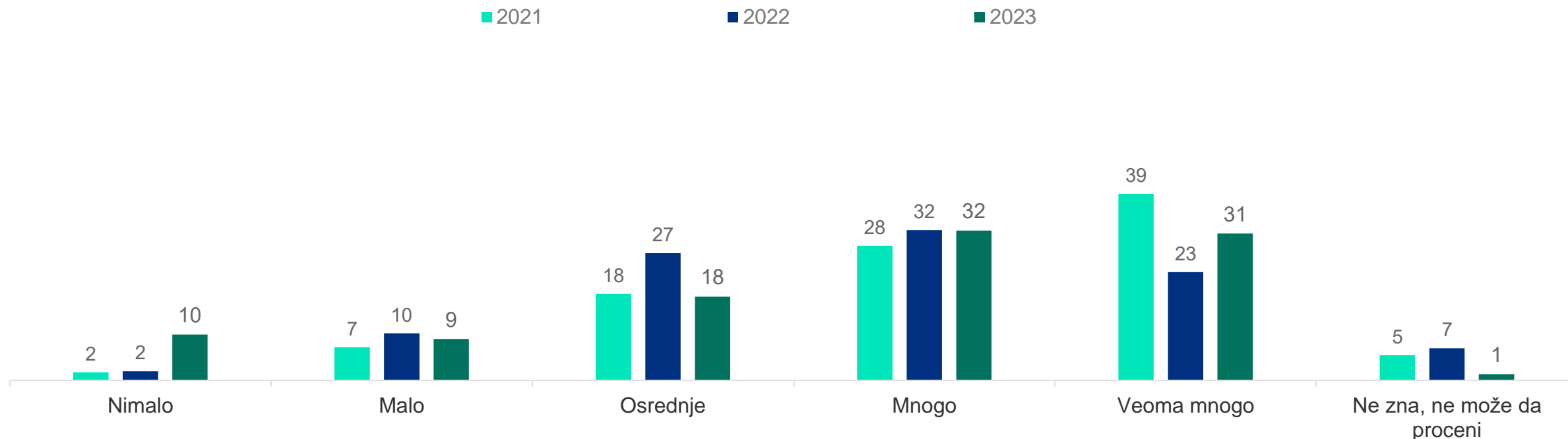

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su sami građani odgovorni za lošiji kvalitet vode? (u %, prema izvorima informisanja)

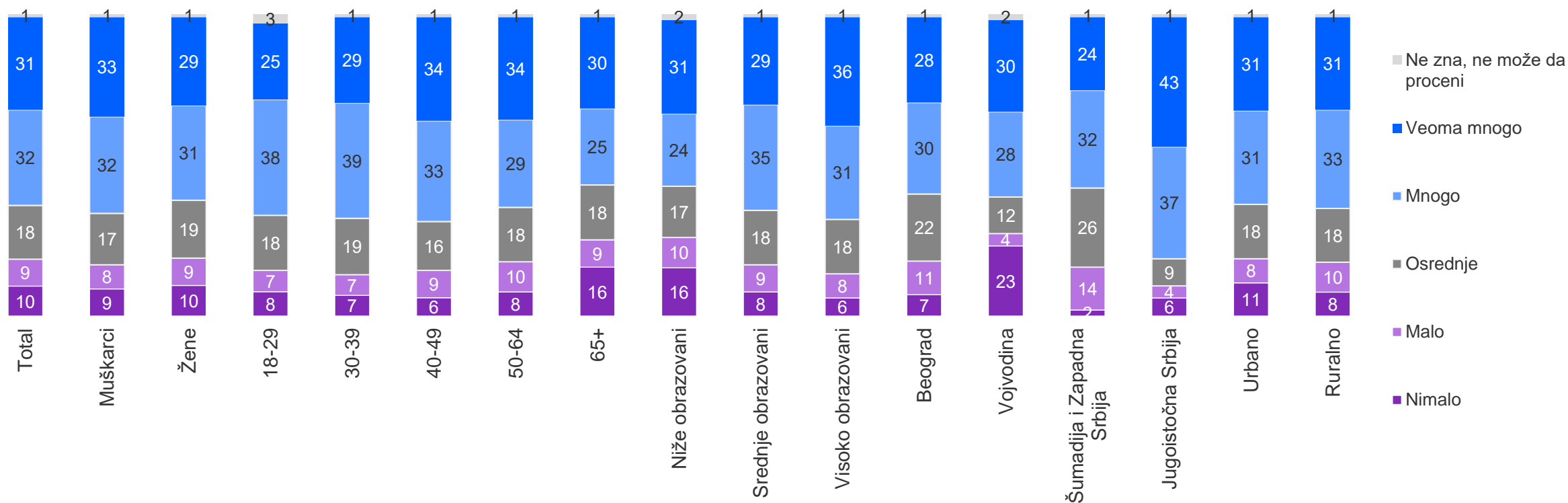

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su država Srbija i njeni organi koji u opisu posla imaju zaštitu životne sredine odgovorni za lošiji kvalitet vode? (u %, trend)

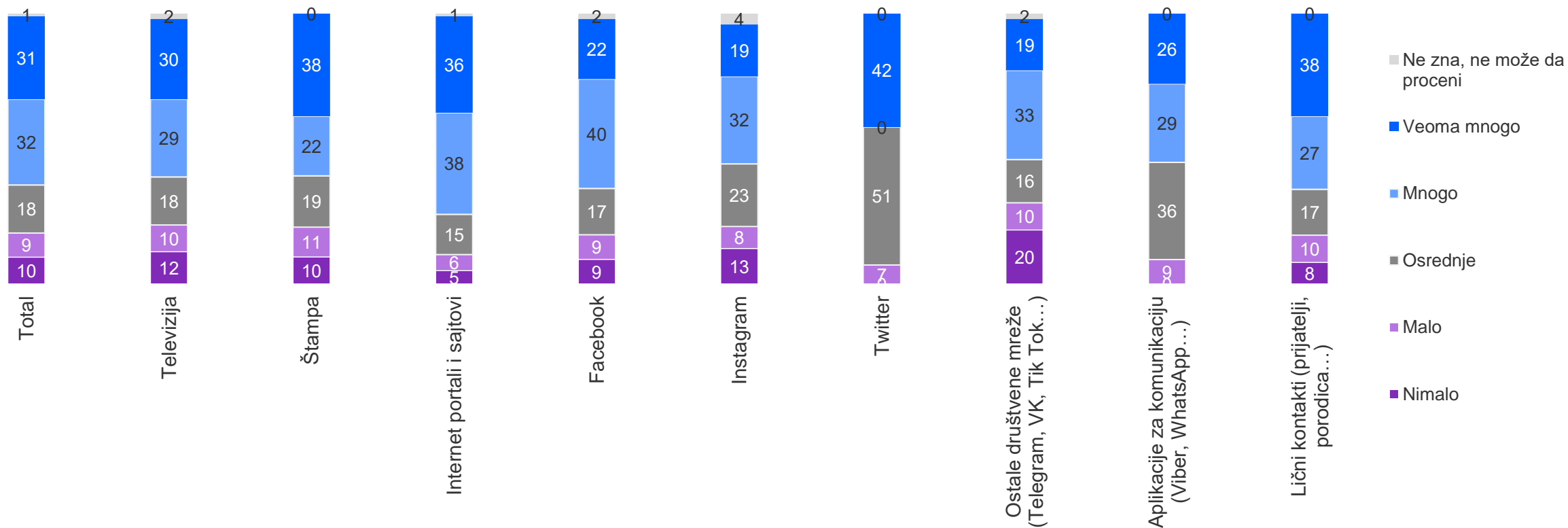
Ove godine povećao se broj građana koji smatraju da su Vlada i njeni organi veoma mnogo odgovorni za loš kvalitet vode za piće (31% naspram 23%). Ipak, povećan je i broj onih koji smatraju da Vlada i njeni organi uopšte nisu odgovorni (10% naspram 2%). Ove godine je smanjen procenat ispitanika koji smatraju da su država i njeni organi osrednje odgovorni (18% naspram 27%).

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su država Srbija i njeni organi koji u opisu posla imaju zaštitu životne sredine odgovorni za lošiji kvalitet vode? (u %, prema demografiji)

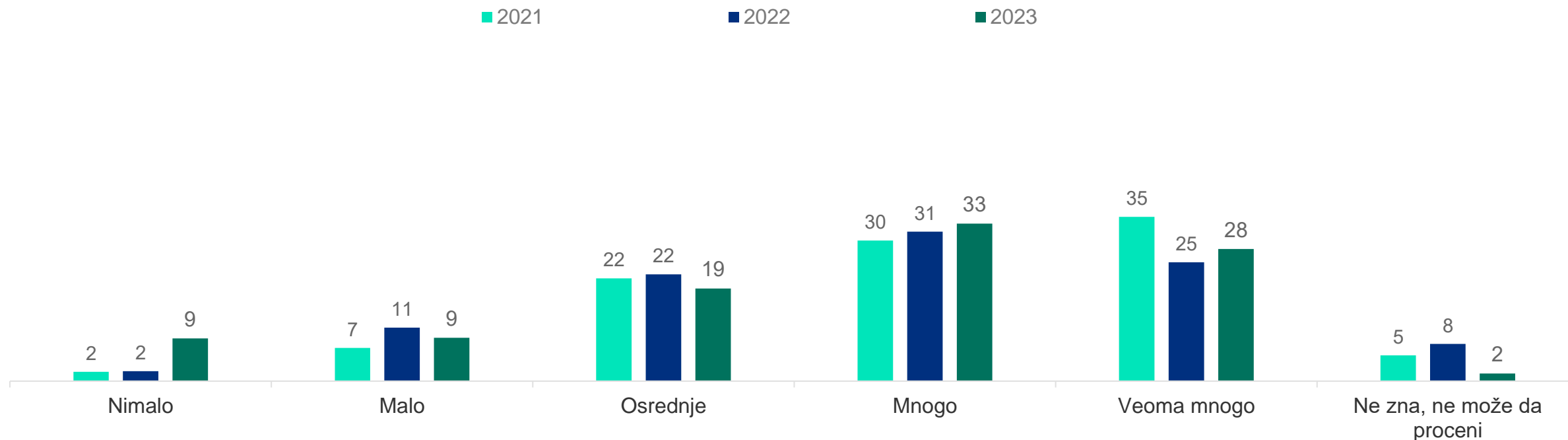

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su država Srbija i njeni organi koji u opisu posla imaju zaštitu životne sredine odgovorni za lošiji kvalitet vode? (u %, prema izvorima informisanja)

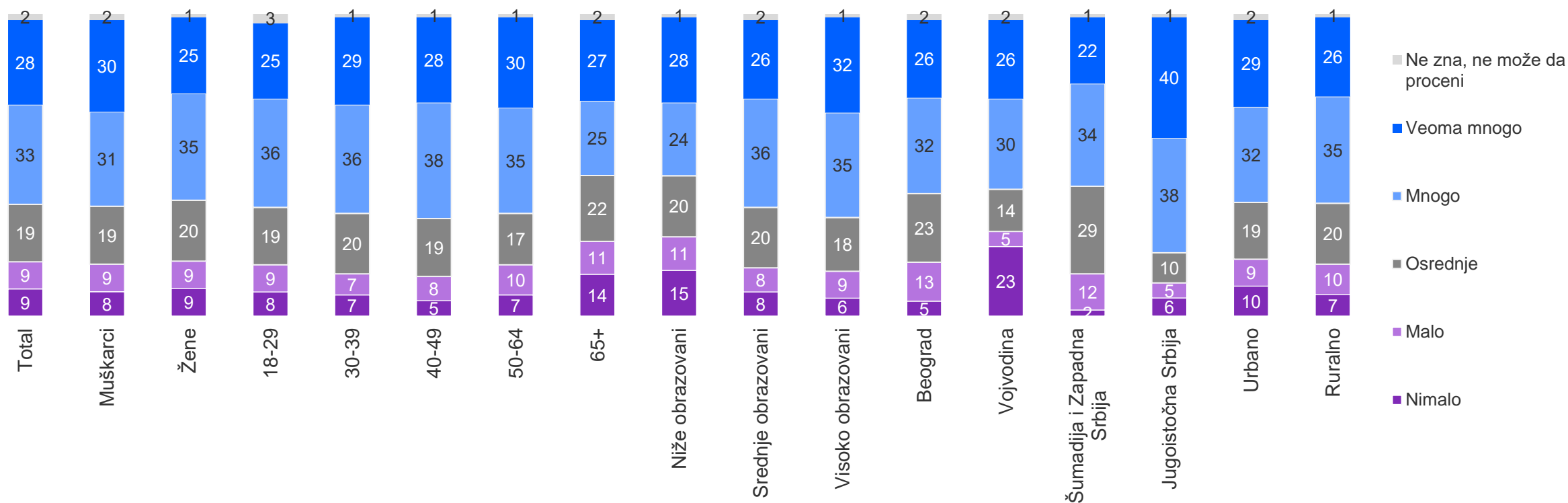

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su lokalne samouprave (gradovi i opštine) odgovorni za lošiji kvalitet vode? (u %, trend)

Iako se ove godine značajno povećao broj građana koji smatraju da lokalne samouprave uopšte nisu odgovorne za loš kvalitet vode za piće (9% naspram 2%), većina građana (61%) i dalje smatra da su lokalne samouprave mnogo ili veoma mnogo odgovorne za loš kvalitet vode za piće u Srbiji. Ove godine je smanjen broj građana koji smatraju da su lokalne samouprave umereno odgovorne (19% naspram 22%).

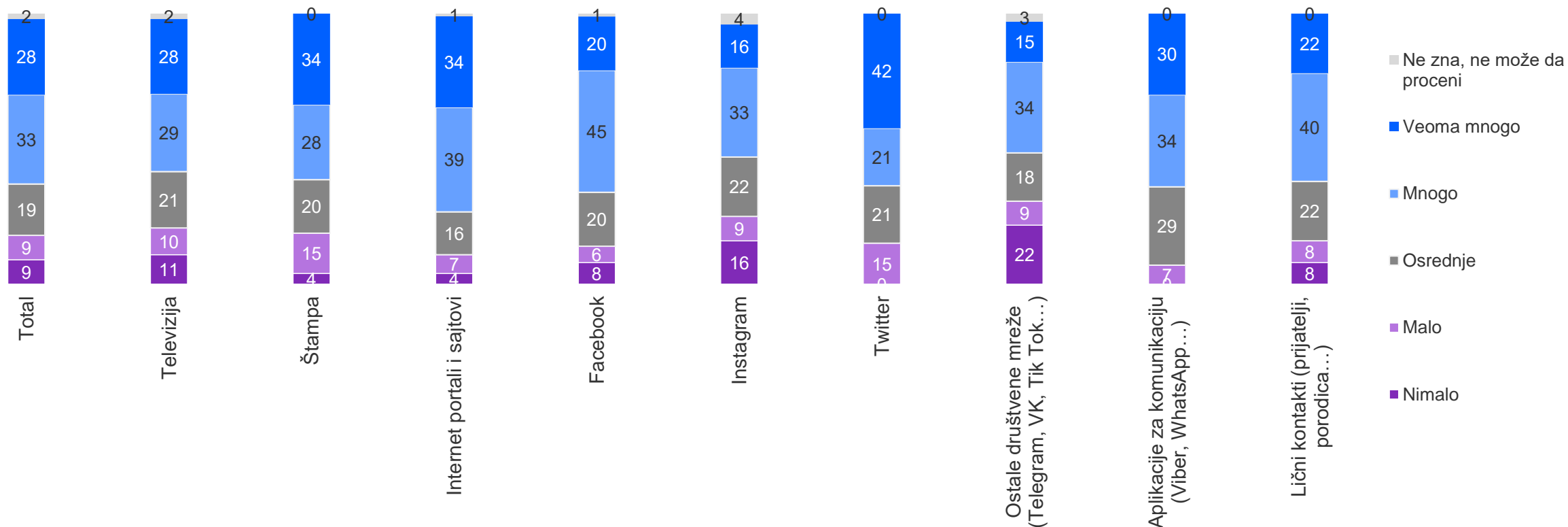

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su lokalne samouprave (gradovi i opštine) odgovorni za lošiji kvalitet vode? (u %, prema demografiji)

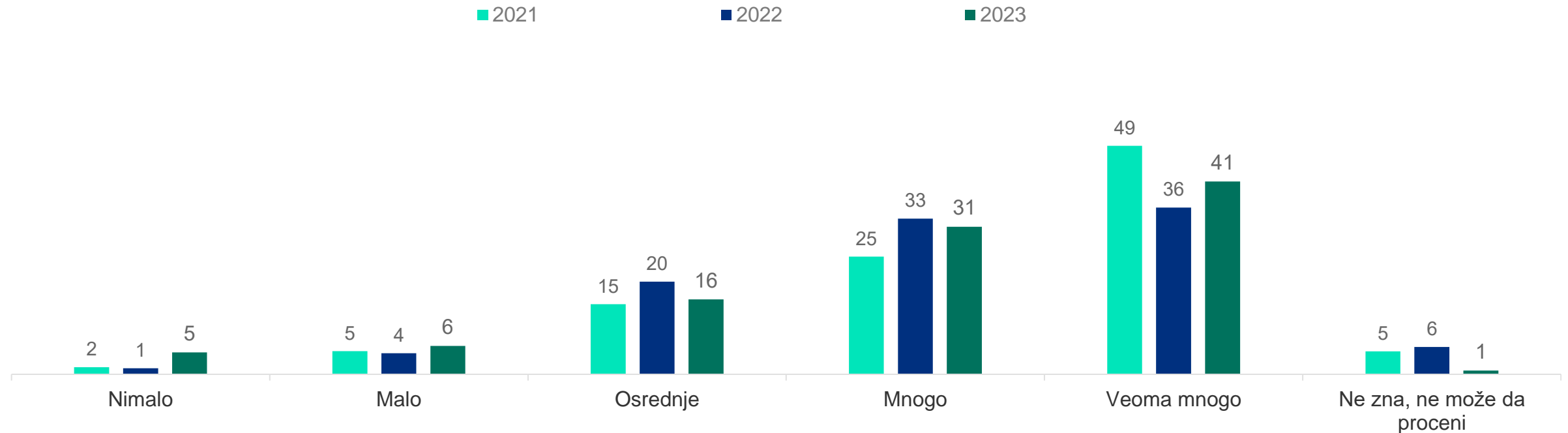

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su lokalne samouprave (gradovi i opštine) odgovorni za lošiji kvalitet vode? (u %, prema izvorima informisanja)

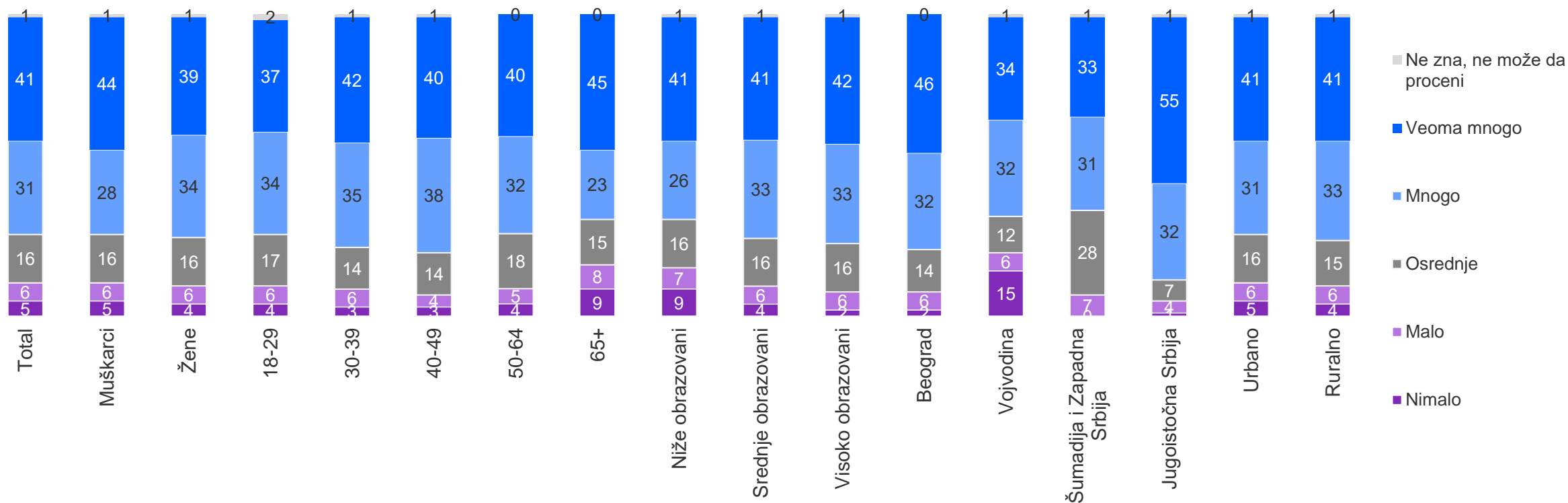

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su privreda u Srbiji, industrija i preduzeća odgovorni za lošiji kvalitet vode? (u %, trend)

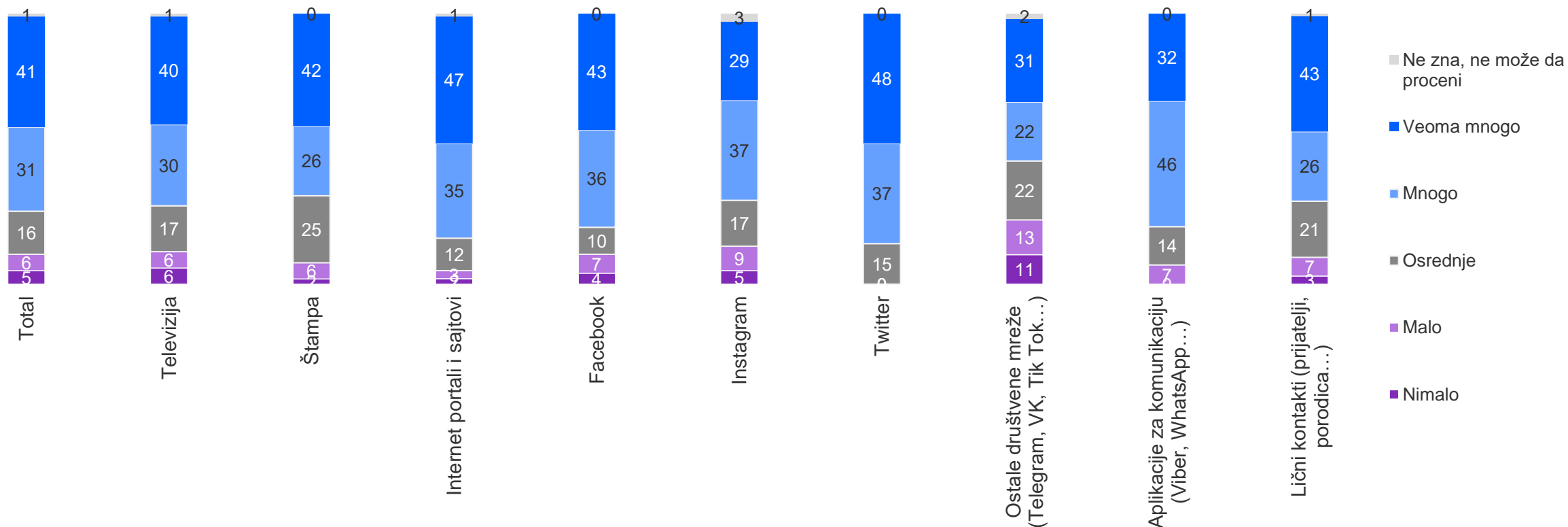
Ove godine je smanjen broj građana koji srpsku industriju i preduzeća doživljavaju kao osrednje odgovorne (16% naspram 20%), dok je povećan procenat onih koji smatraju da su srpska industrija i preduzeća veoma mnogo odgovorni ili da uopšte nisu odgovorni.

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su privreda u Srbiji, industrija i preduzeća odgovorni za lošiji kvalitet vode? (u %, prema demografiji)

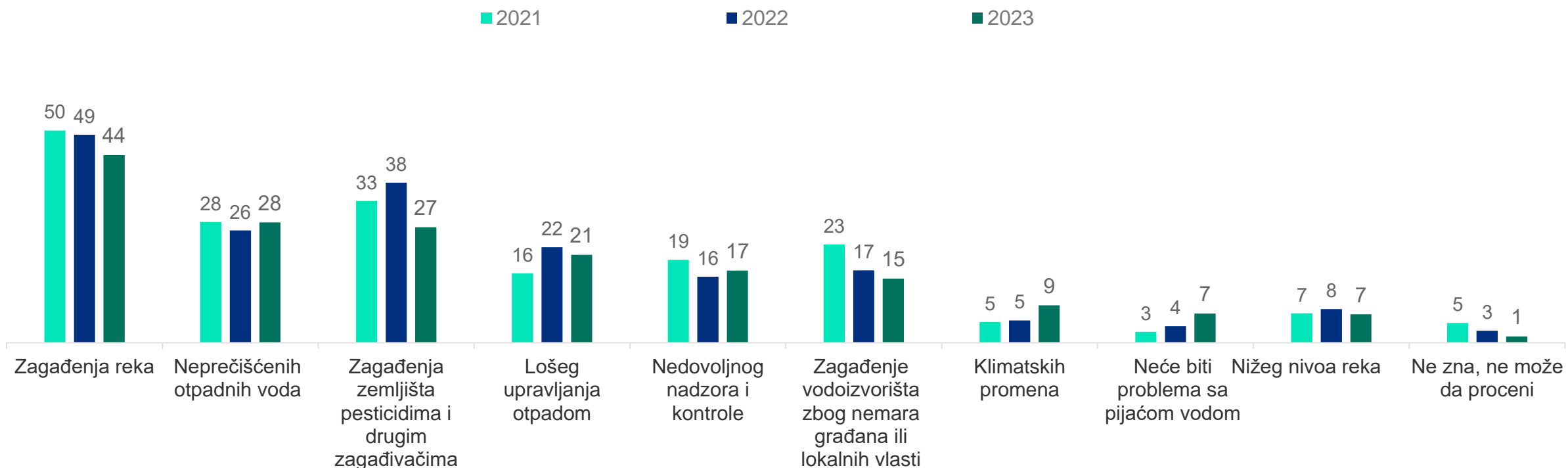

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri su privreda u Srbiji, industrija i preduzeća odgovorni za lošiji kvalitet vode? (u %, prema izvorima informisanja)

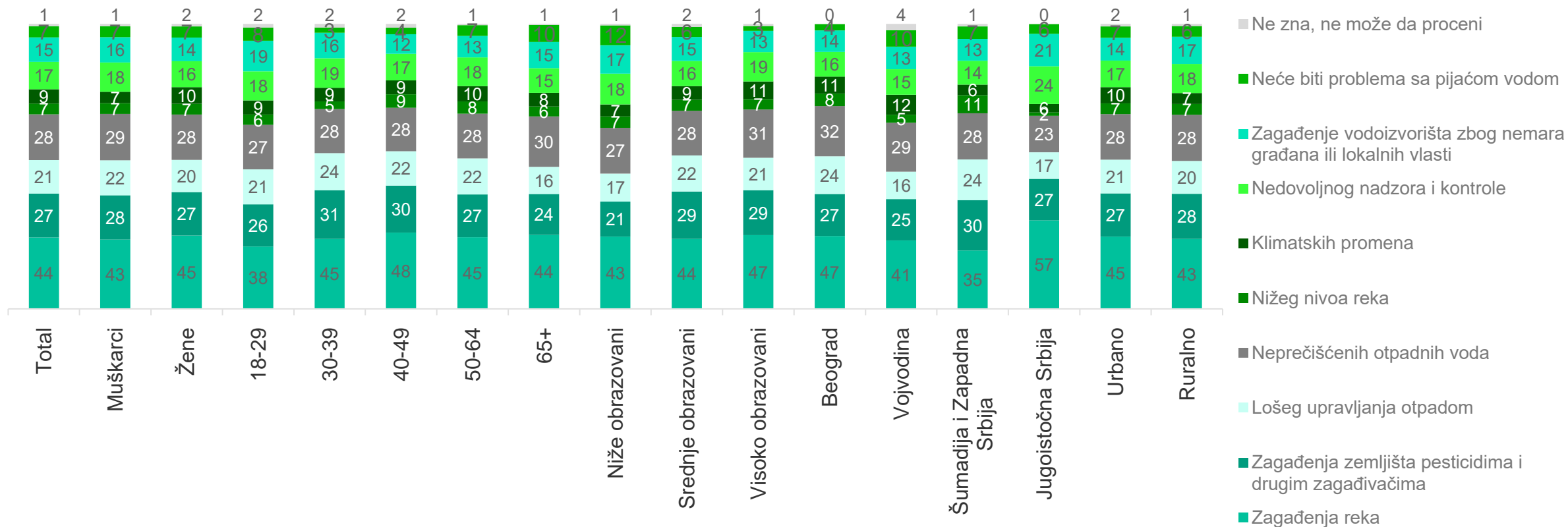

Problemi sa pijaćom vodom će u Srbiji nastaviti da postoje ili će se pojaviti u budućnosti, zbog: (u %*, dva odgovora)

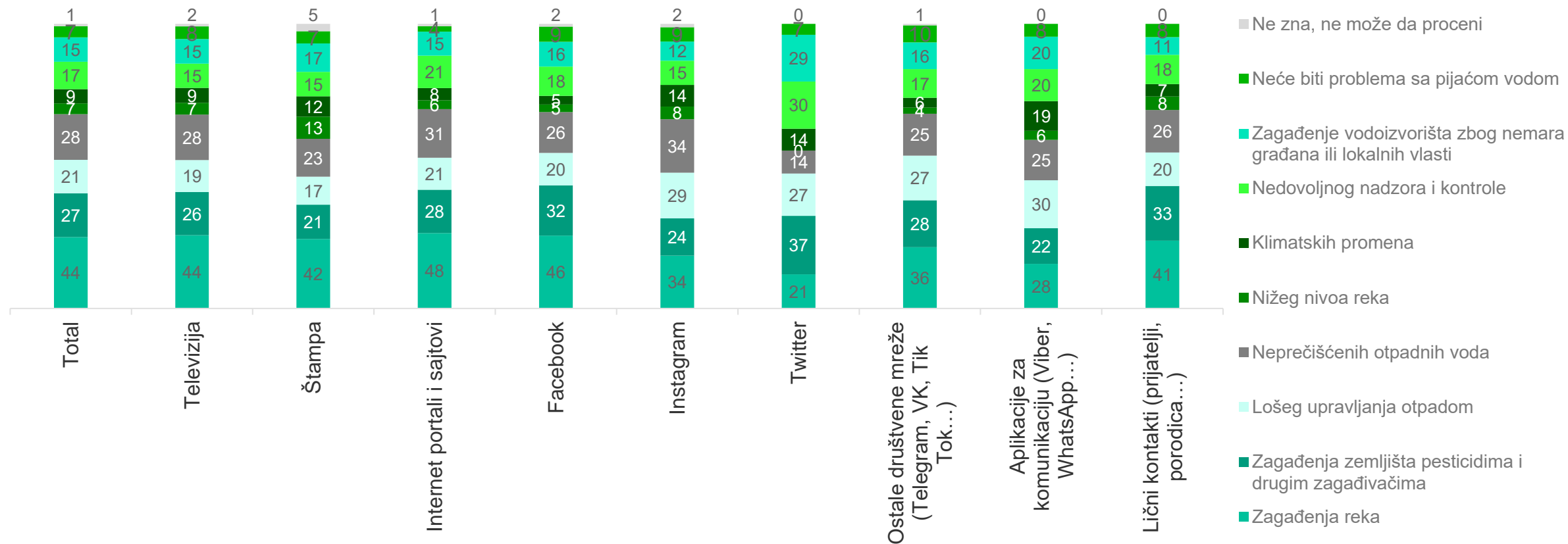
Zagađenje reka i neprečišćene otpadne vode su razlozi zašto građani najčešće veruju da će se problemi sa pijaćom vodom u Srbiji ili pojaviti u budućnosti ili već postoje. Ove godine se smanjio broj građana koji smatraju da je zagađenje zemljišta pesticidima i drugim zagađivačima razlog problema sa pijaćom vodom (27% naspram 38%), dok se povećao broj onih koji smatraju da su razlog klimatske promene (9% naspram 5%). Takođe, povećan je procenat građana koji smatraju da neće biti problema sa pijaćom vodom (7% naspram 4%).

Problemi sa pijaćom vodom će u Srbiji nastaviti da postoje ili će se pojaviti u budućnosti, zbog: (u %*, prema demografiji)

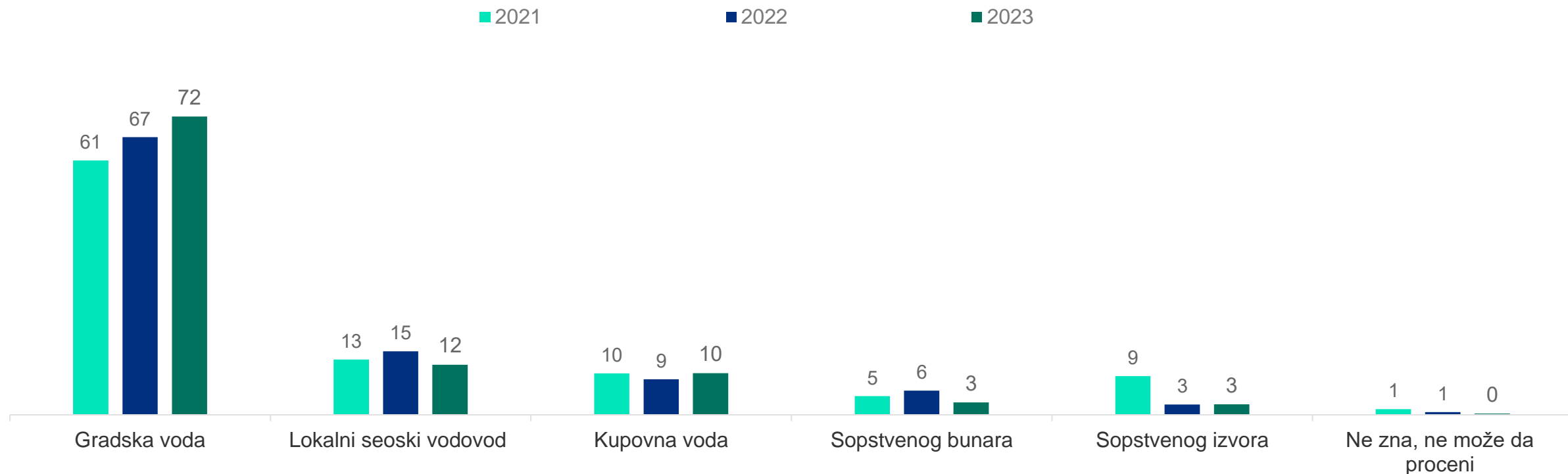

Problemi sa pijaćom vodom će u Srbiji nastaviti da postoje ili će se pojaviti u budućnosti, zbog: (u %*, prema izvorima informisanja)

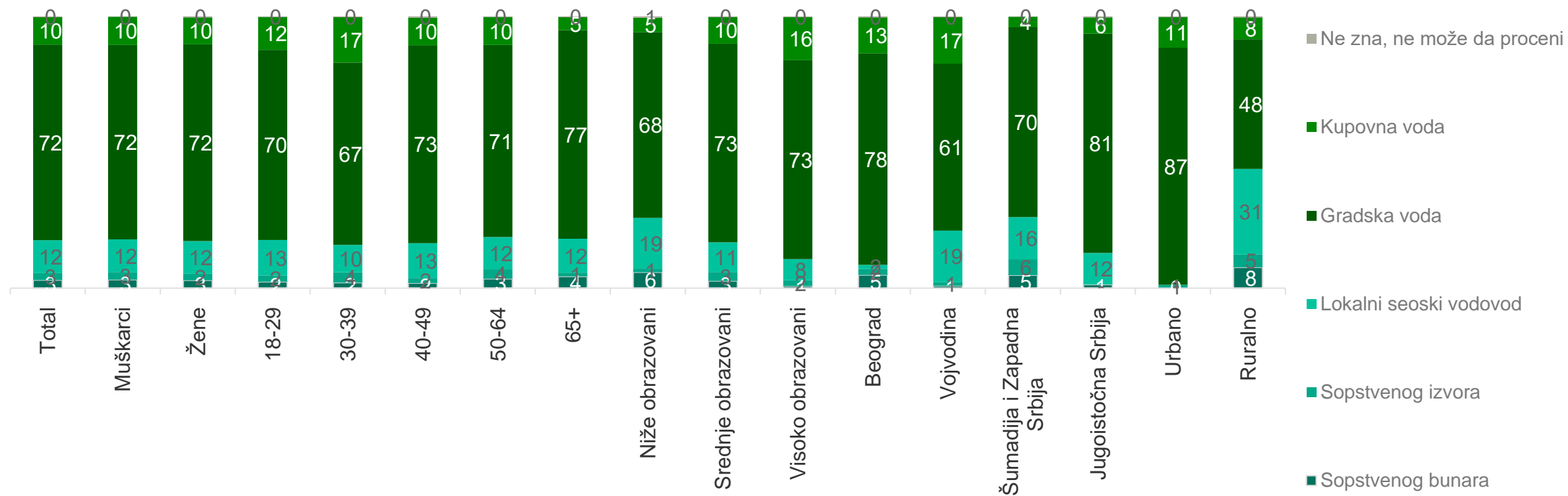
Odakle crpate vodu koju koristite za svakodnevnu upotrebu? (u %)

Većina građana (72%) svakodnevno koristi gradsku vodu, a drugu godinu zaredom povećao se broj onih koji navode da koriste gradsku vodu. S druge strane, smanjen je broj građana koji su izjavili da koriste lokalni seoski vodovod u odnosu na prethodnu godinu (12% naspram 15%), kao i broj onih koji vodu dobijaju iz sopstvenog bunara (3% naspram 6%).

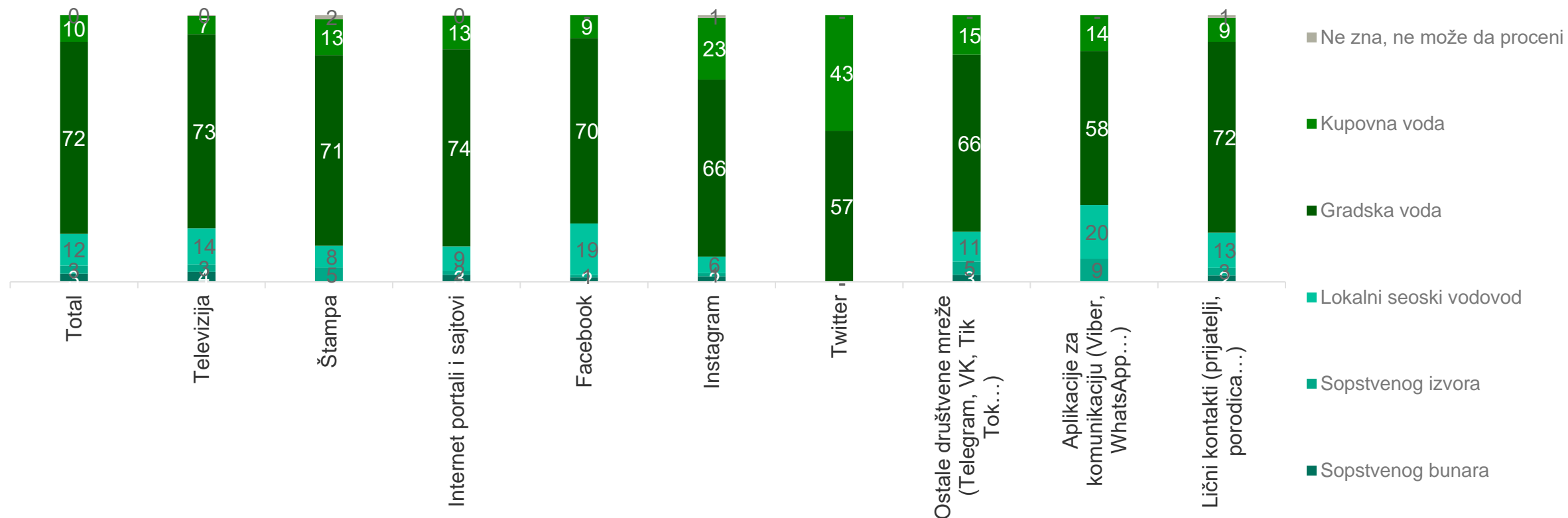

Odakle crpate vodu koju koristite za svakodnevnu upotrebu? (u %, prema demografiji)

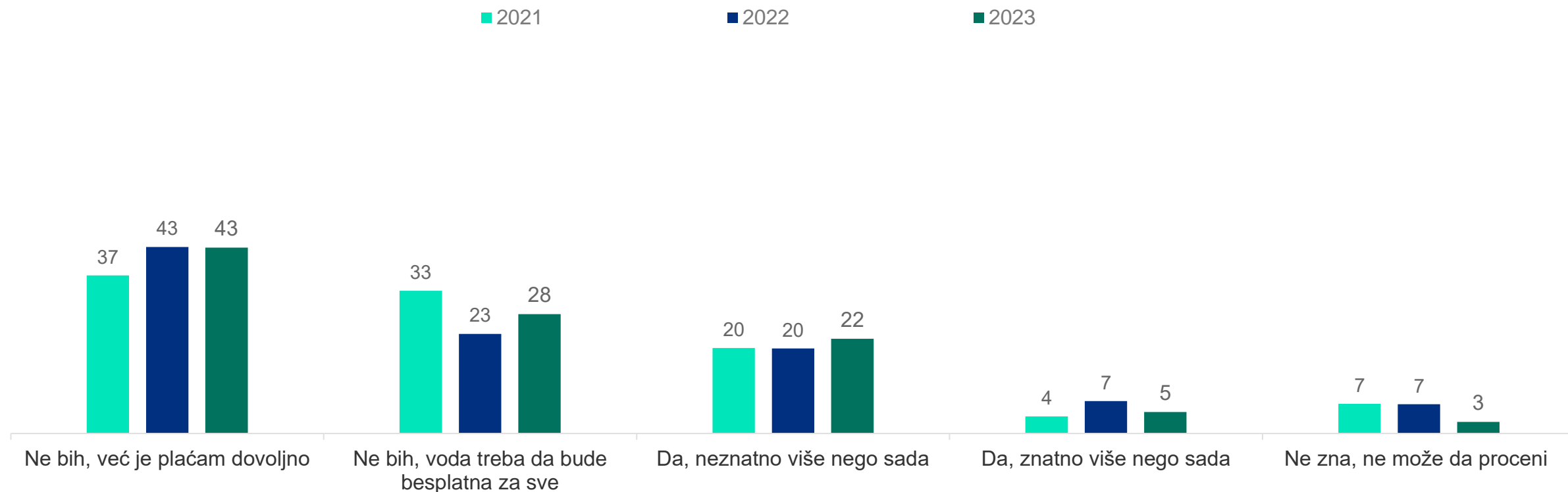

Odakle crpate vodu koju koristite za svakodnevnu upotrebu? (u %, prema izvorima informisanja)

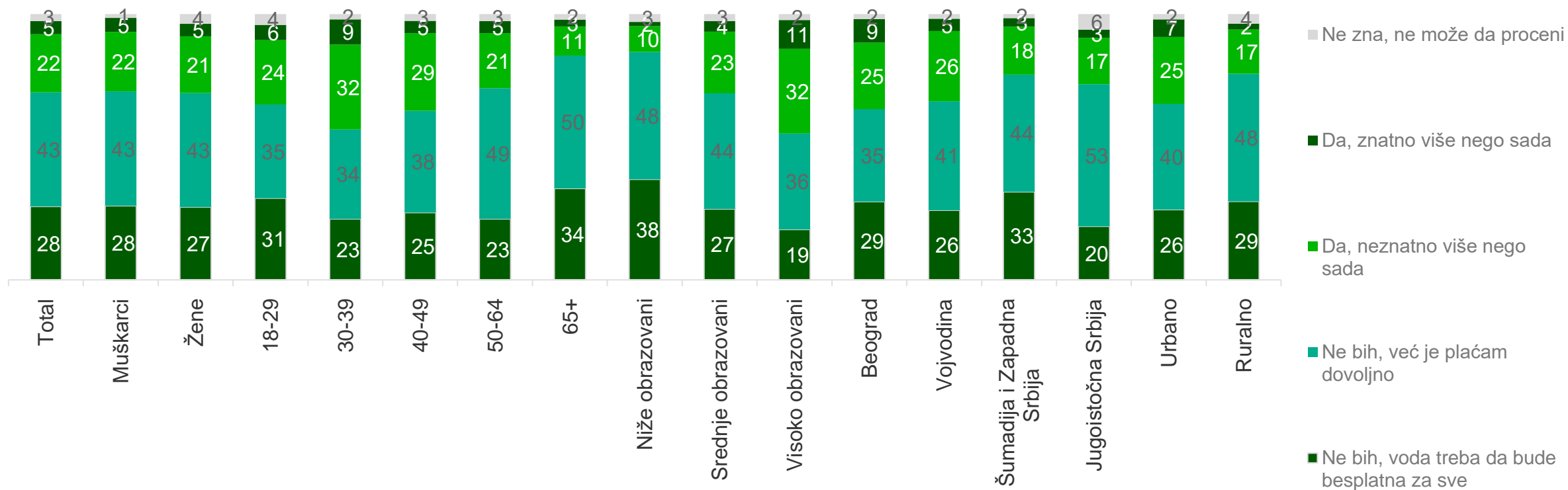
Da li biste bili spremni da dodatno platite vodu koju koristite ukoliko je čista i ispravna za upotrebu bez bilo kakvih dodatnih filtera? (u %)

Kao i prethodne godine, 43% građana ne bi bilo spremno da doplati za vodu koju koristi ukoliko bi bila čista i pogodna za piće bez dodatnih filtera, jer smatraju da to već dovoljno plaćaju. Ove godine je povećan broj onih koji su izjavili da ne bi bili spremni da doplate jer bi voda trebalo da bude besplatna za sve (28% naspram 23%).

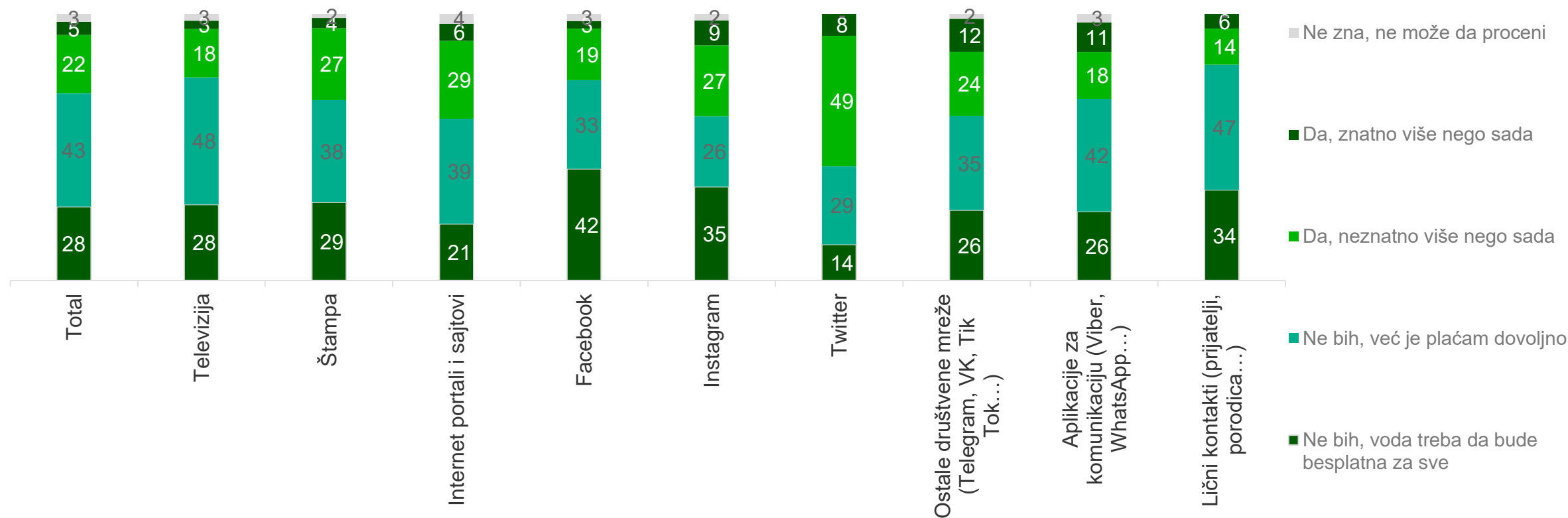

Da li biste bili spremni da dodatno platite vodu koju koristite ukoliko je čista i ispravna za upotrebu bez bilo kakvih dodatnih filtera? (u %, prema demografiji)

Građani starosti 65 godina i više, niže obrazovani i stanovnici Šumadije i Zapadne Srbije su natprosečno izjavili da ne bi bili spremni da plate dodatno jer bi voda trebalo da bude besplatna za sve. S druge strane, građani starosti od 30 do 39 godina, visokoobrazovani, stanovnici Beograda i Vojvodine i urbanih sredina su iznad proseka naveli da bi bili spremni da plate dodatno.

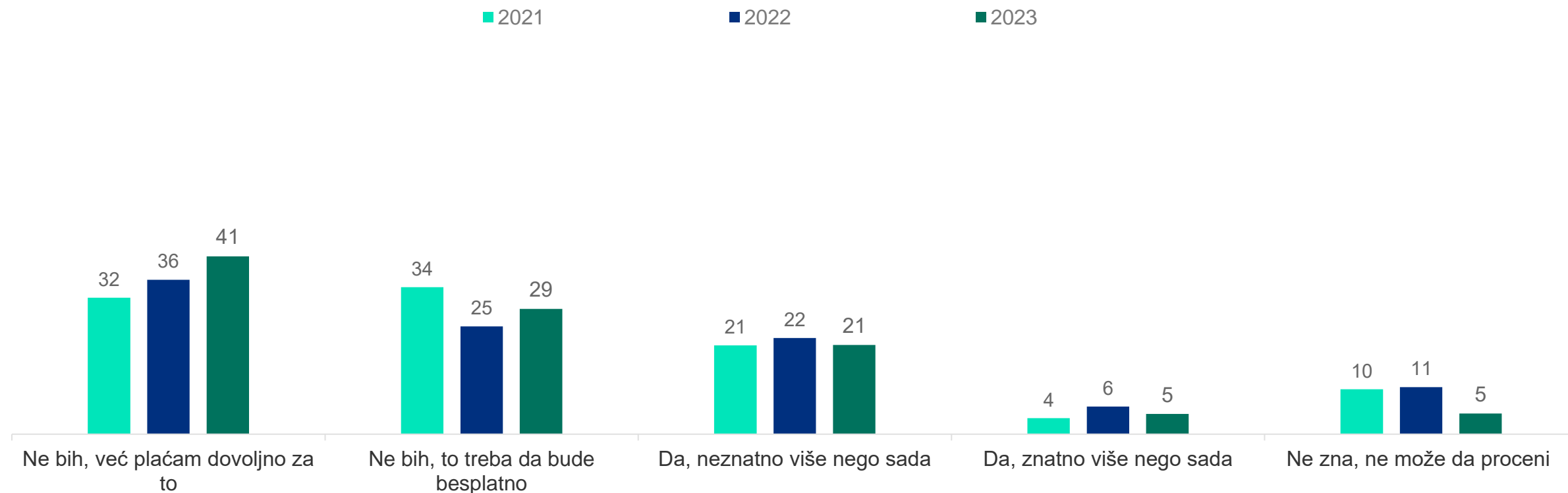

Da li biste bili spremni da dodatno platite vodu koju koristite ukoliko je čista i ispravna za upotrebu bez bilo kakvih dodatnih filtera? (u %, prema izvorima informisanja)

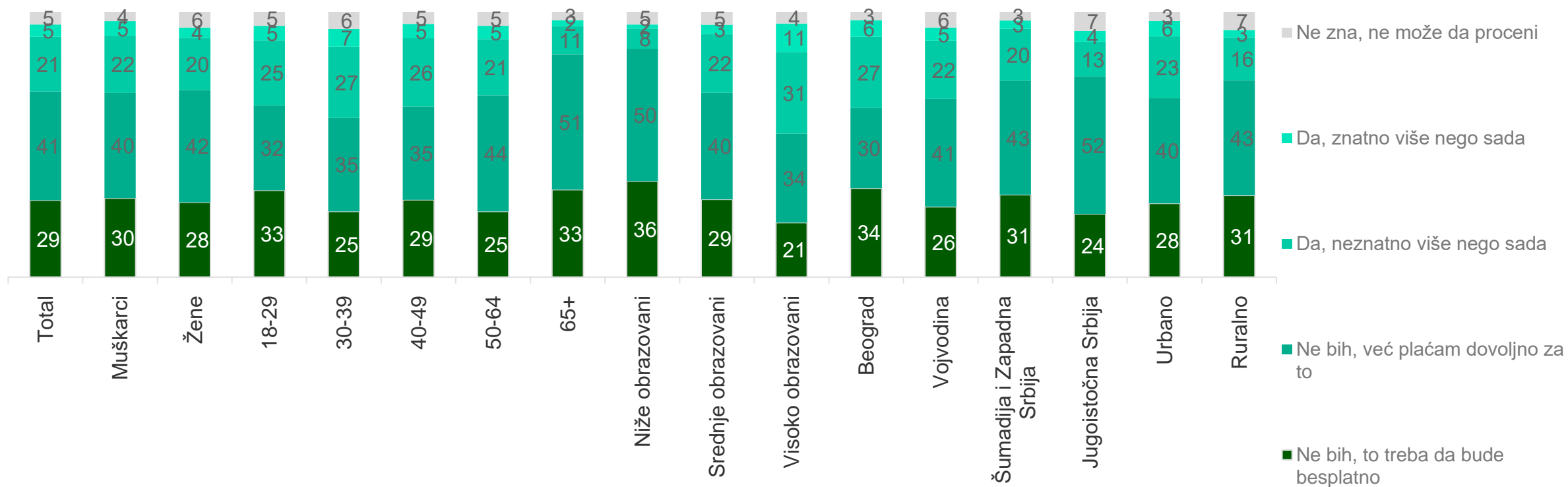

Kada biste znali da će otpadne vode koje se vraćaju u prirodu biti zaista čiste, da li biste bili spremni da dodatno platite za to? (u %)

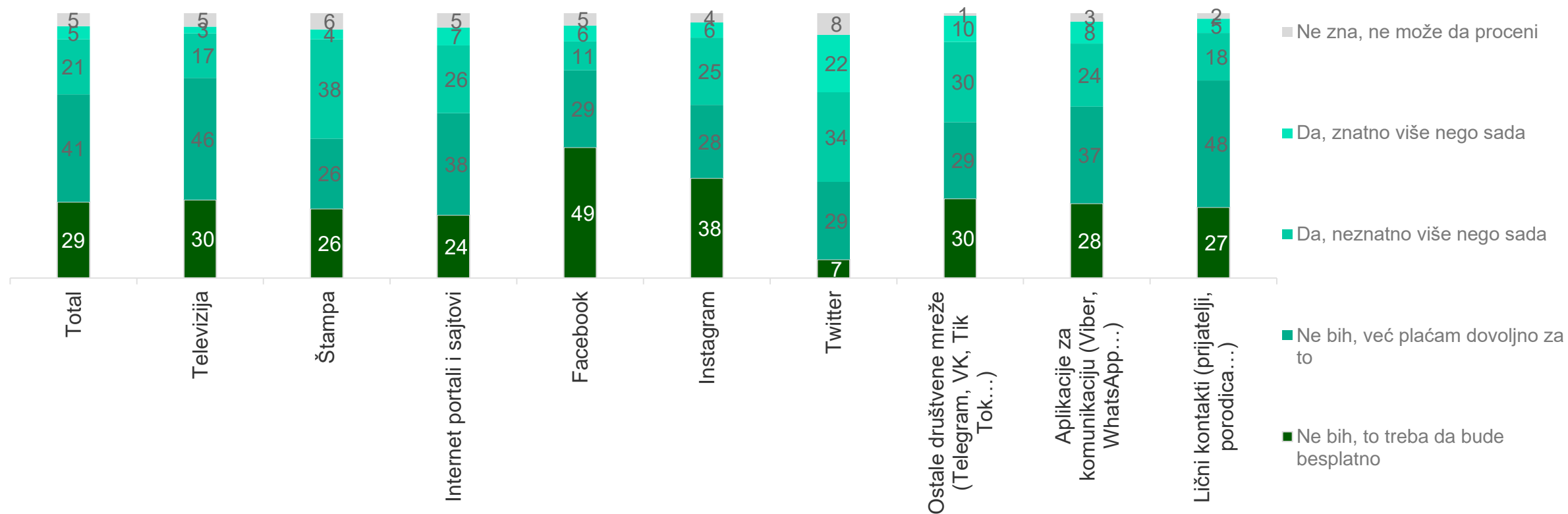
U ovoj godini povećan je broj građana koji ne bi bili spremni da plate dodatno za odvođenje otpadnih voda (70% naspram 61%).

Kada biste znali da će otpadne vode koje se vraćaju u prirodu biti zaista čiste, da li biste bili spremni da dodatno platite za to? (u %, prema demografiji)

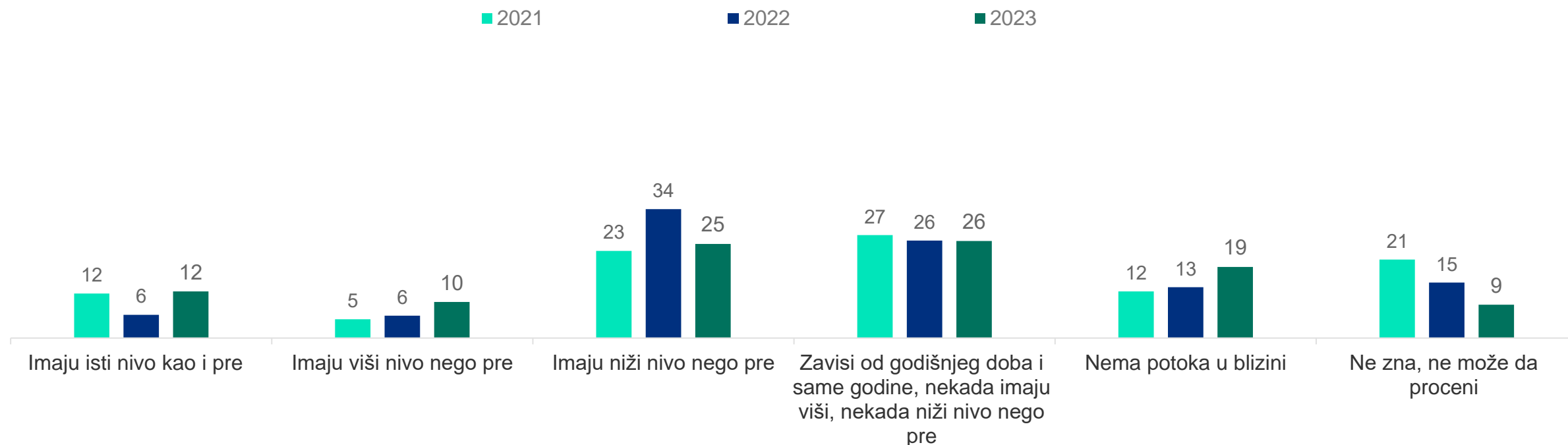
Kada biste znali da će otpadne vode koje se vraćaju u prirodu biti zaista čiste, da li biste bili spremni da dodatno platite za to? (u %, prema izvorima informisanja)

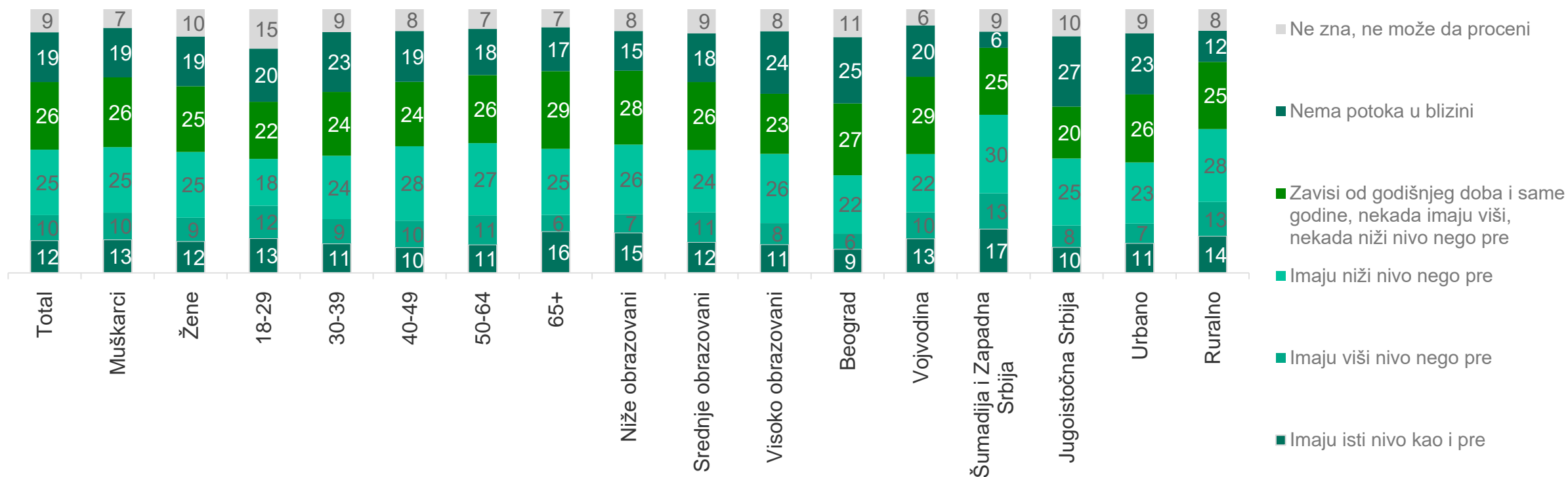

Po vašem mišljenju, da li reke i potoci u blizini vašeg doma sada imaju isti nivo vode tokom cele godine kao pre 15 do 20 godina? (u %)

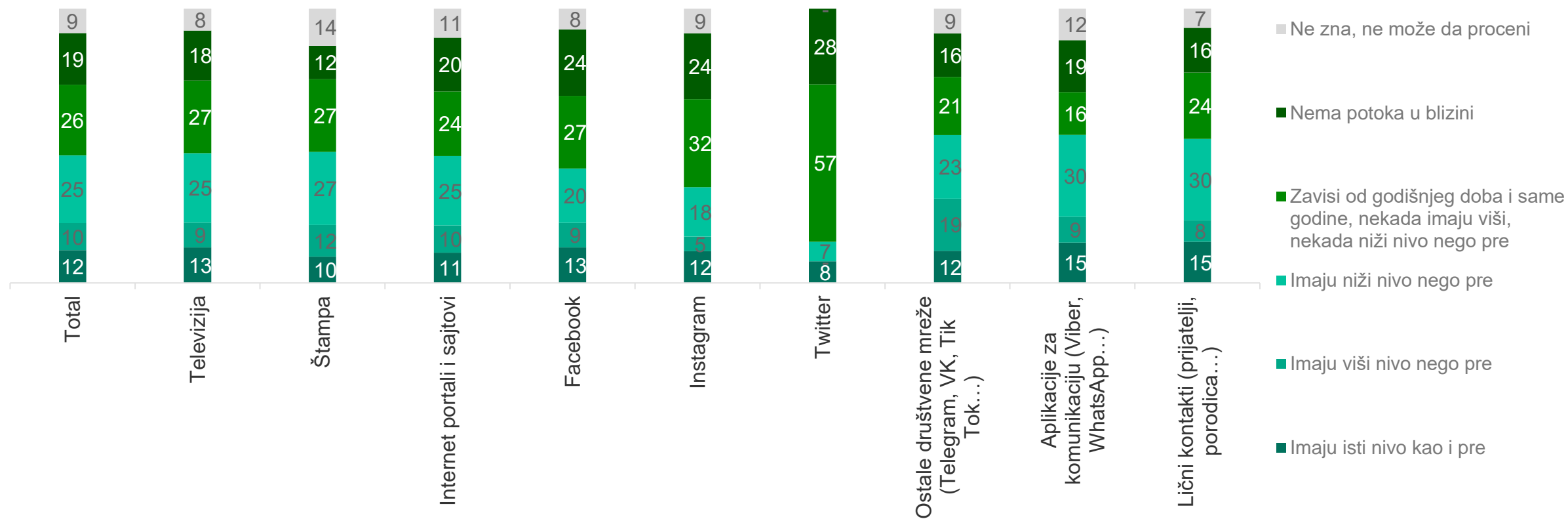
Da vodostaj zavisi od sezone i same godine navelo je 26% građana, što je isti procenat kao i prethodne godine. U poređenju sa prošlim talasom, povećan je broj onih koji veruju da reke i potoci u blizini njihove kuće imaju isti nivo kao ranije (12% naspram 6%), kao i broj građana koji smatraju da su nivoi veći nego što su bili pre (10% naspram 6%).

Po vašem mišljenju, da li reke i potoci u blizini vašeg doma sada imaju isti nivo vode tokom cele godine kao pre 15 do 20 godina? (u %, prema demografiji)

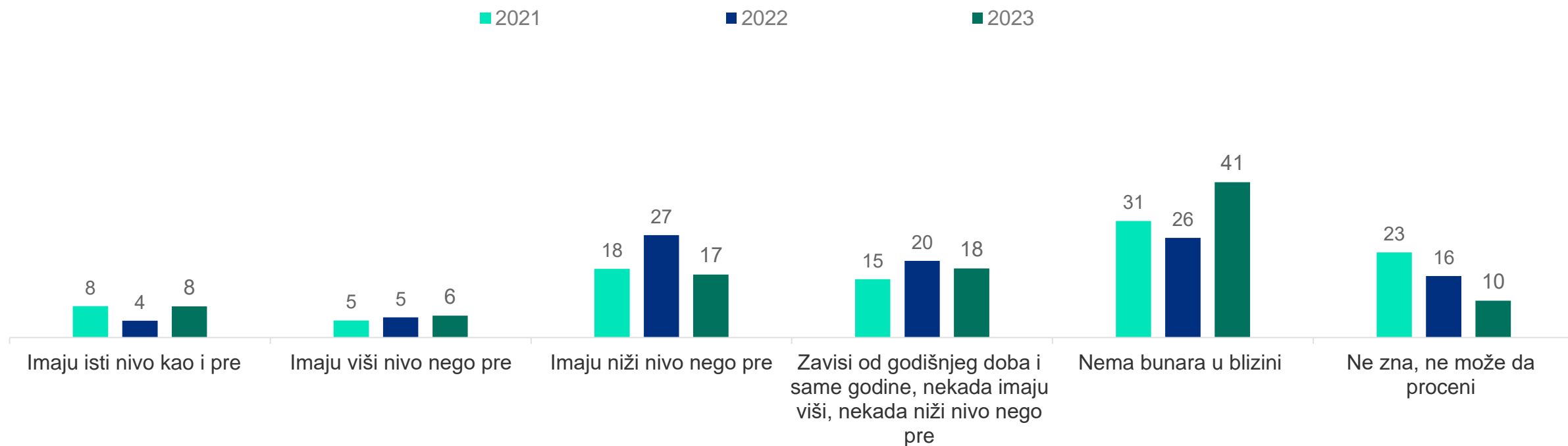

Po vašem mišljenju, da li reke i potoci u blizini vašeg doma sada imaju isti nivo vode tokom cele godine kao pre 15 do 20 godina? (u %, prema izvorima informisanja)

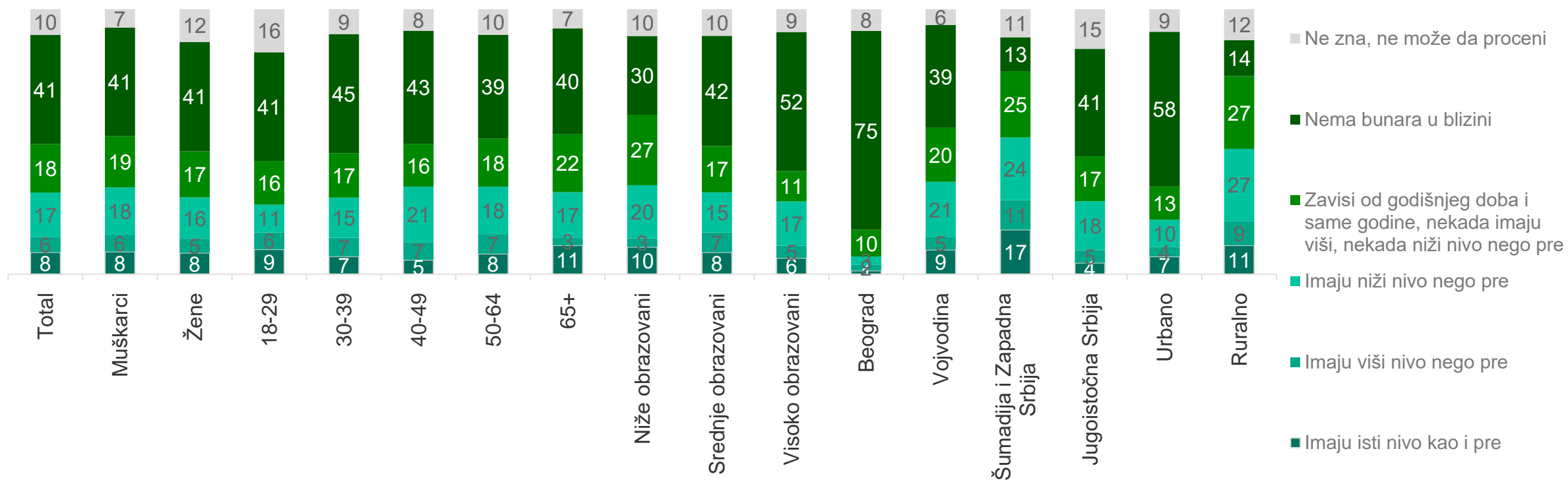

Po Vašem mišljenju, da li bunari u blizini Vaše kuće imaju isti nivo vode tokom godine kao i pre 15 do 20 godina? (u %)

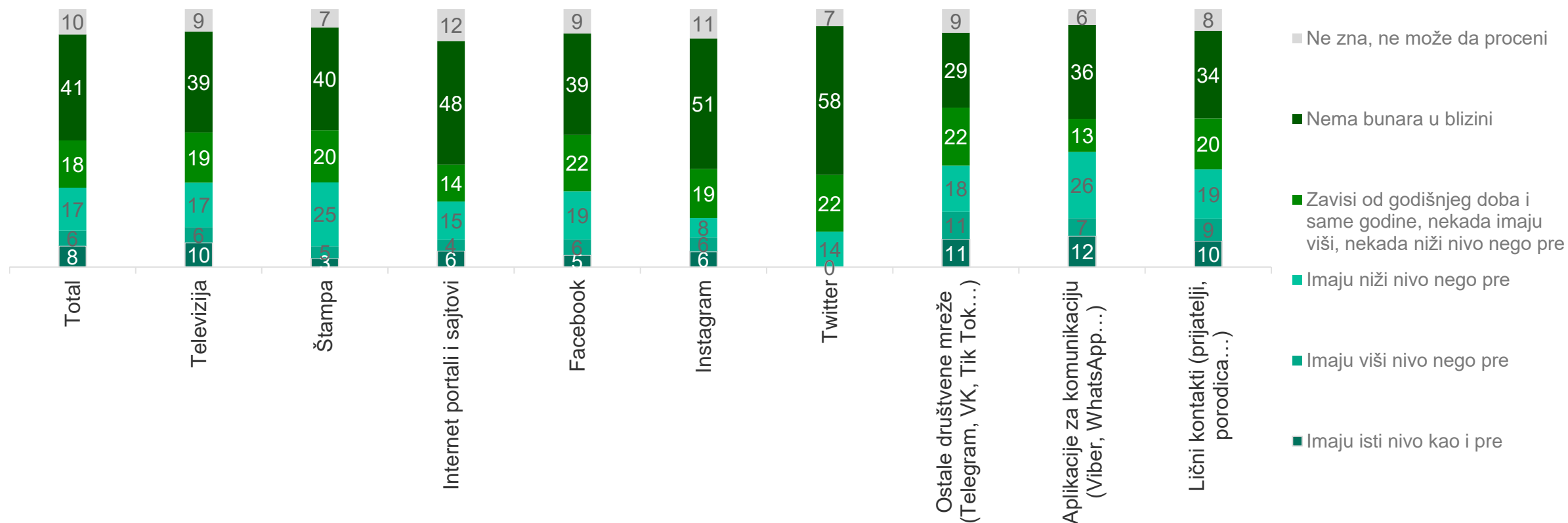
U poređenju sa prethodnom godinom, povećao se broj onih koji smatraju da bunari u njihovoj blizini imaju isti nivo kao i ranije (8% naspram 4%), dok se smanjio broj onih koji smatraju da su nivoi niži nego ranije (17 % naspram 27%).

Po Vašem mišljenju, da li bunari u blizini Vaše kuće imaju isti nivo vode tokom godine kao i pre 15 do 20 godina? (u %, prema demografiji)

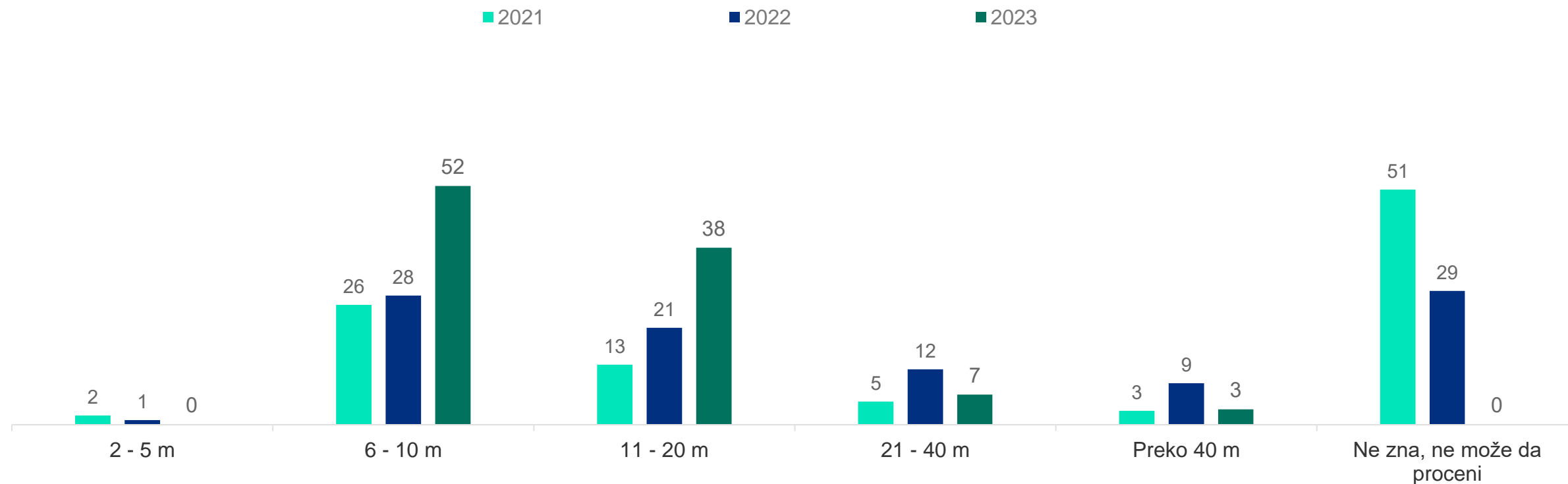

Po Vašem mišljenju, da li bunari u blizini Vaše kuće imaju isti nivo vode tokom godine kao i pre 15 do 20 godina? (u %, prema izvorima informisanja)

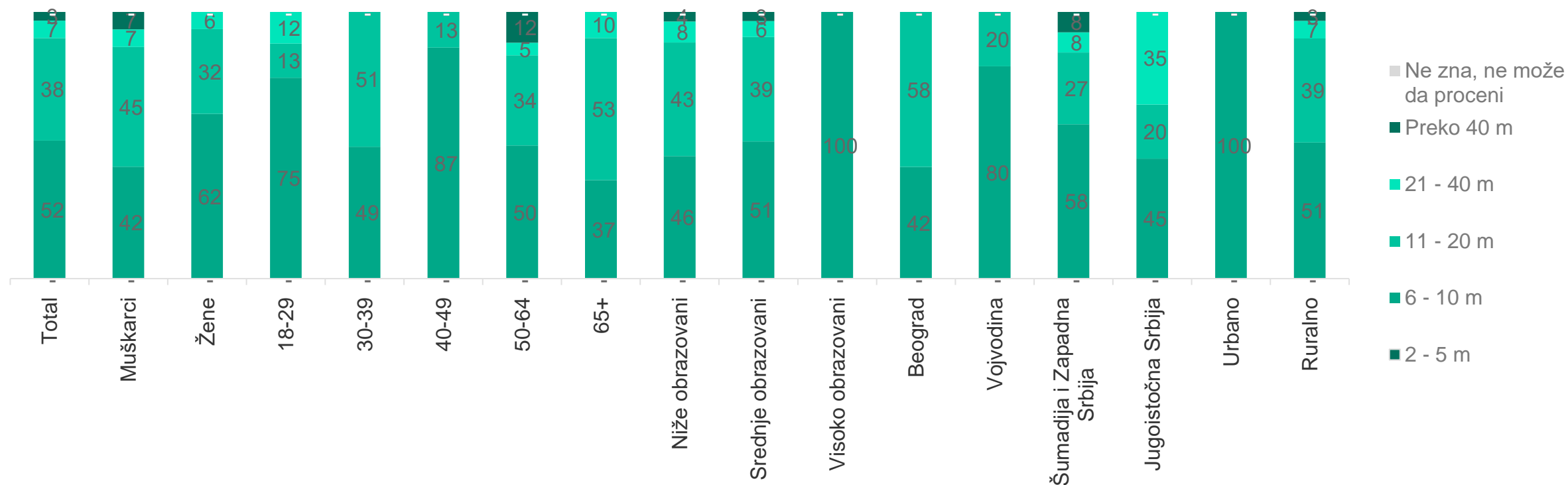
Koliko je dubok bunar koji koristi Vaše domaćinstvo? (u %)*

Od 60 građana koji su u ovom talasu naveli da imaju bunar, 52% je izjavilo da im je bunar dubok između 6 i 10 metara, dok 38% ima bunar dubok između 11 i 20 metara.

*SAMO ISPITANICI KOJI IMAJU BUNAR

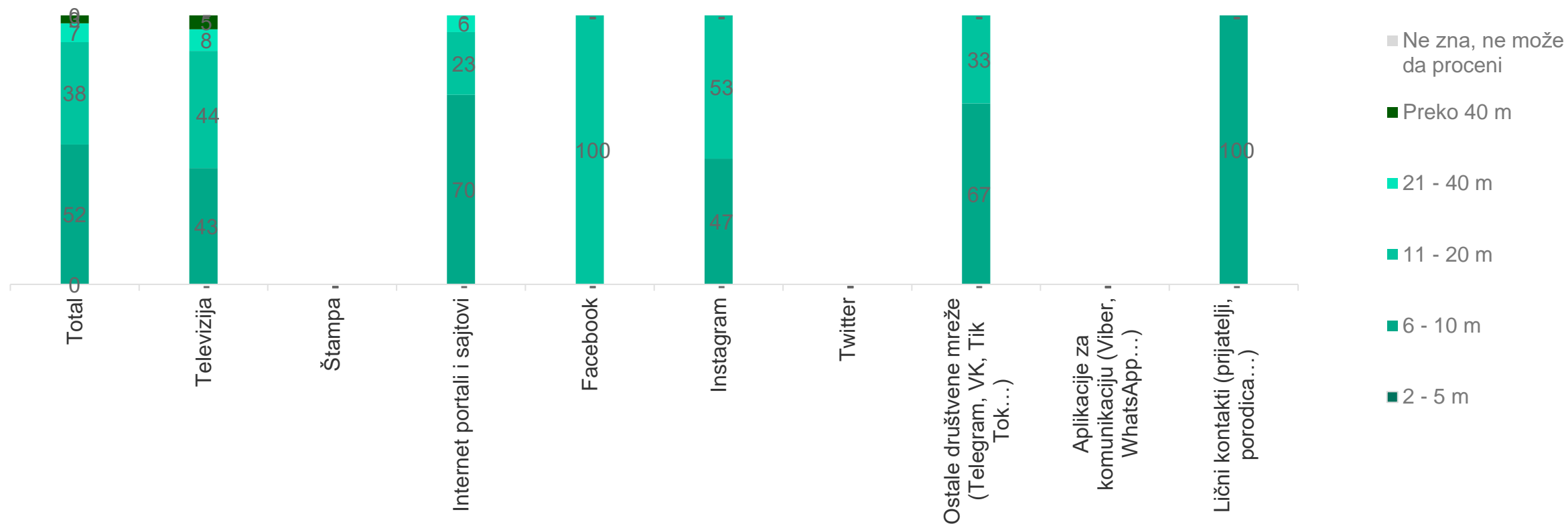
Koliko je dubok bunar koji koristi Vaše domaćinstvo? (u %, prema demografiji)*

*SAMO ISPITANICI KOJI IMAJU BUNAR

Koliko je dubok bunar koji koristi Vaše domaćinstvo? (u %, prema izvorima informisanja)*

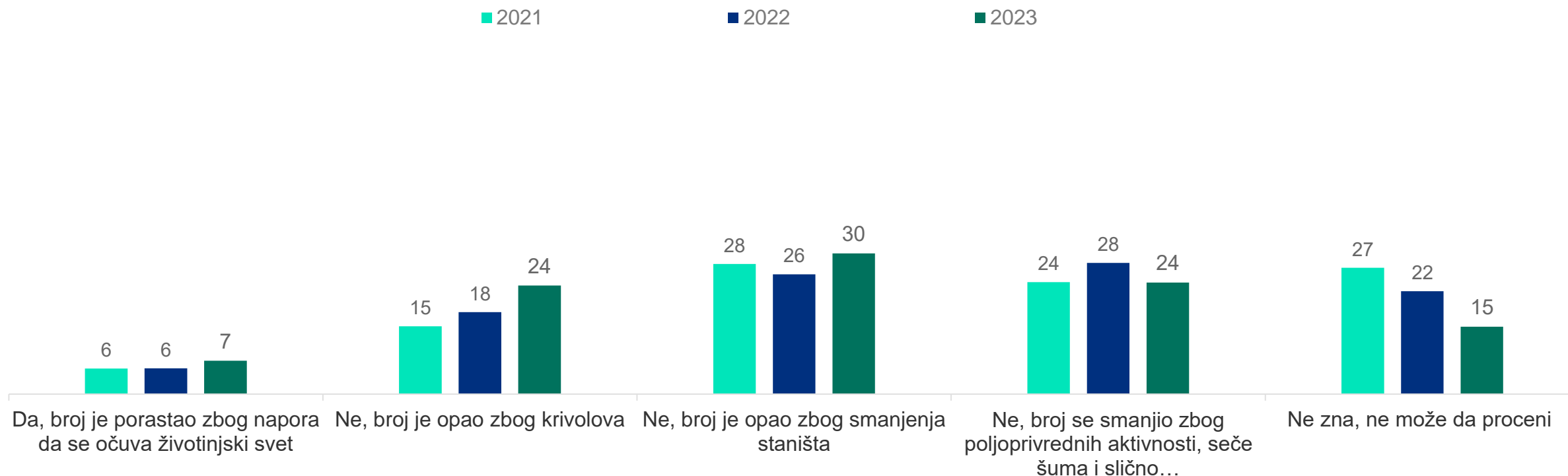
*SAMO ISPITANICI KOJI IMAJU BUNAR

9 Biodiversitet

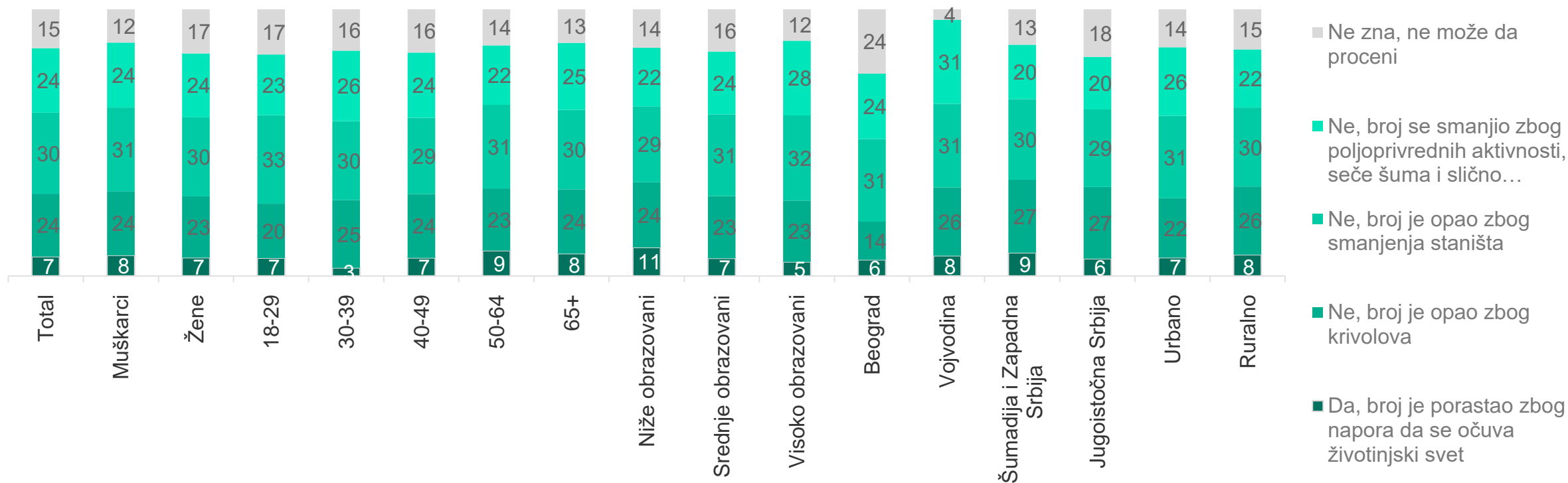

Da li, po Vašem mišljenju, sada u Srbiji ima više vrsta divljači nego kada ste bili dete? (u %)

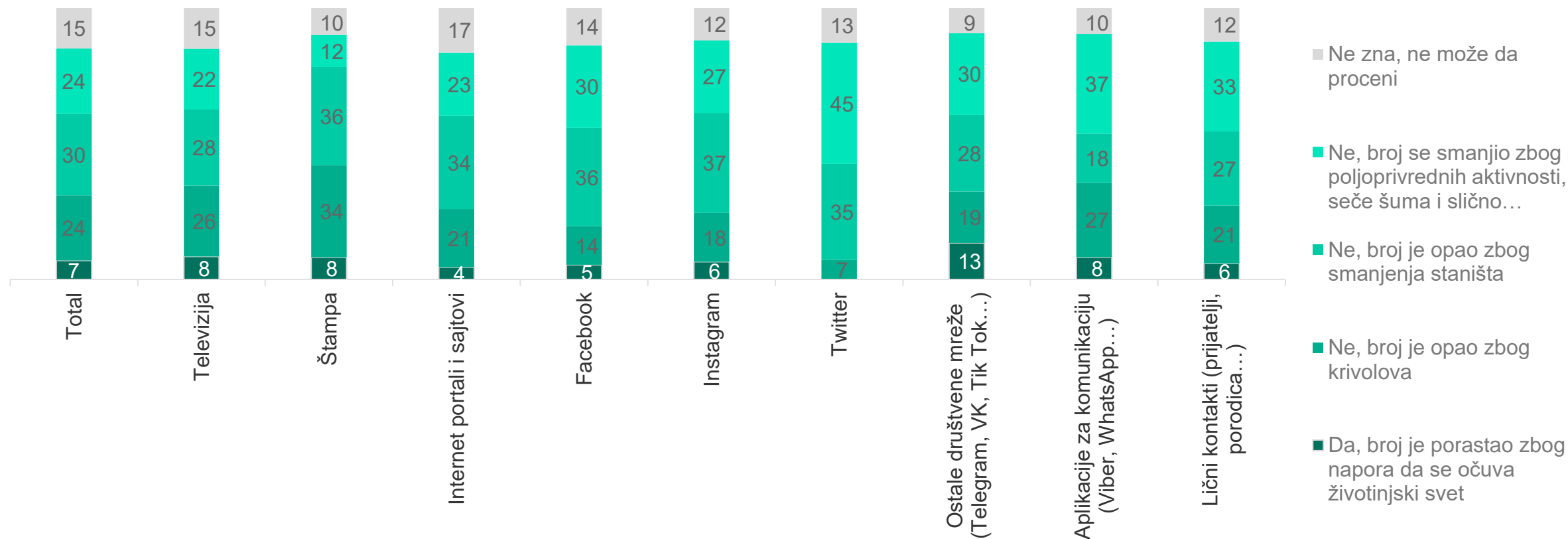
Ove godine se povećao procenat građana koji smatraju da je broj divljih vrsta u Srbiji sada smanjen zbog krivolova ili zbog smanjenja broja staništa. S druge strane, smanjio se broj onih koji smatraju da je broj divljači opao zbog poljoprivrednih aktivnosti, seče i slično (24% naspram 28%).

Da li, po Vašem mišljenju, sada u Srbiji ima više vrsta divljači nego kada ste bili dete? (u %, prema demografiji)

Da li, po Vašem mišljenju, sada u Srbiji ima više vrsta divljači nego kada ste bili dete? (u %, prema izvorima informisanja)

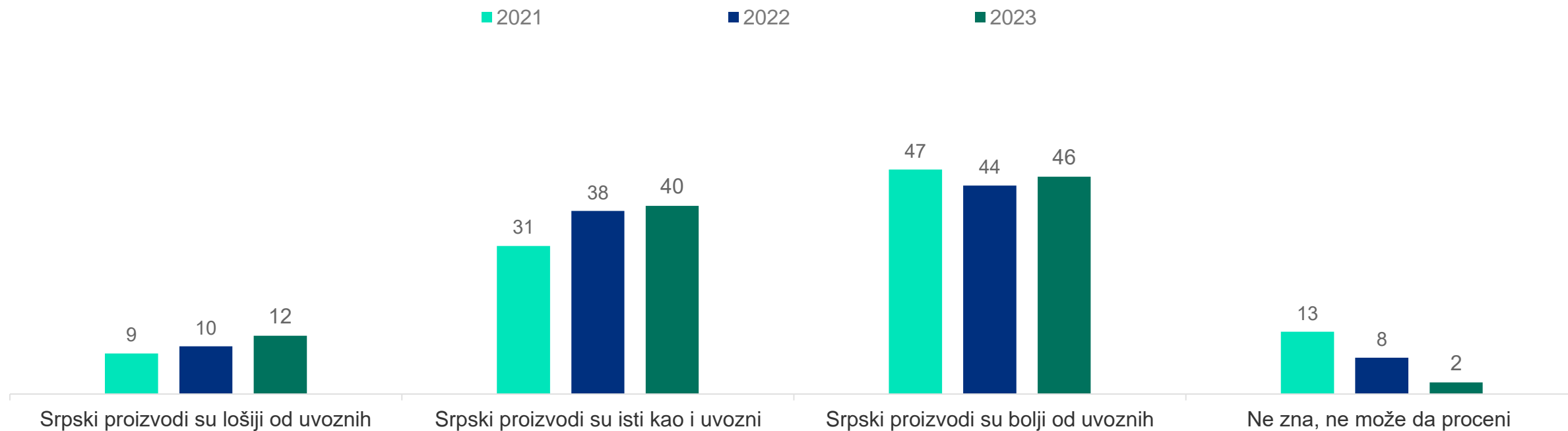
10

Hrana i održivi lanci
vrednosti u hrani

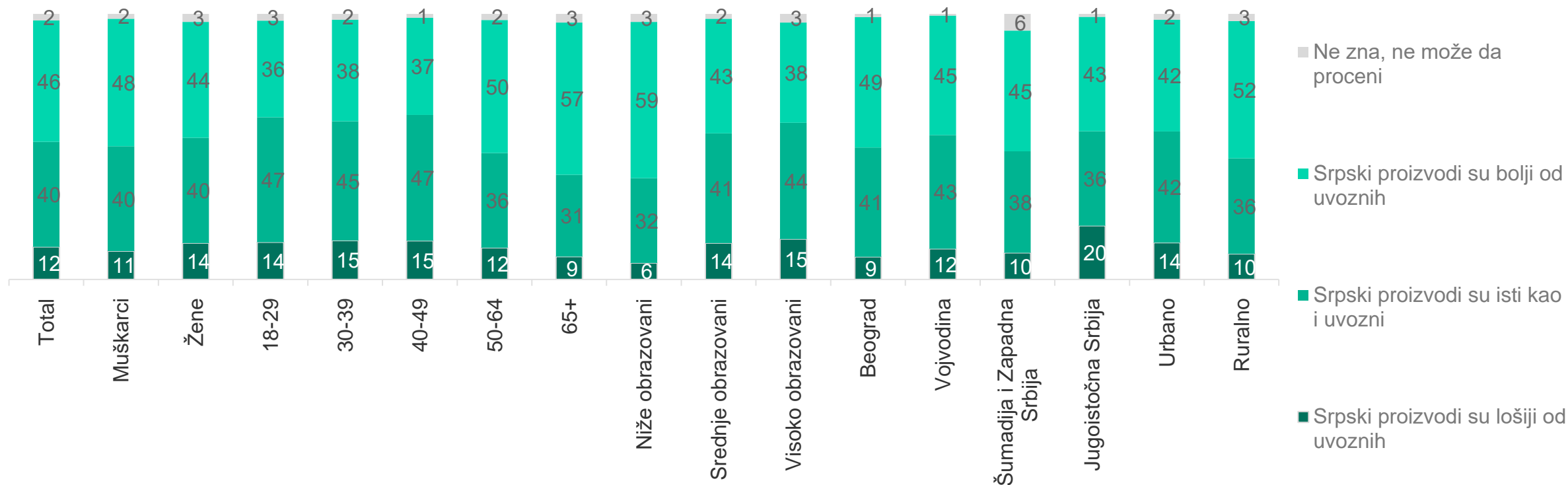
Kako ocenjujete prehrambene proizvode proizvedene u Srbiji u odnosu na proizvode koji se uvoze iz drugih zemalja? (u %)

Prema mišljenju 46% građana, srpski proizvodi su bolji od uvoznih, dok 40% smatra da su isti kao uvozni. Svaki deseti ispitanik (12%) smatra da su srpski proizvodi lošiji od uvoznih.

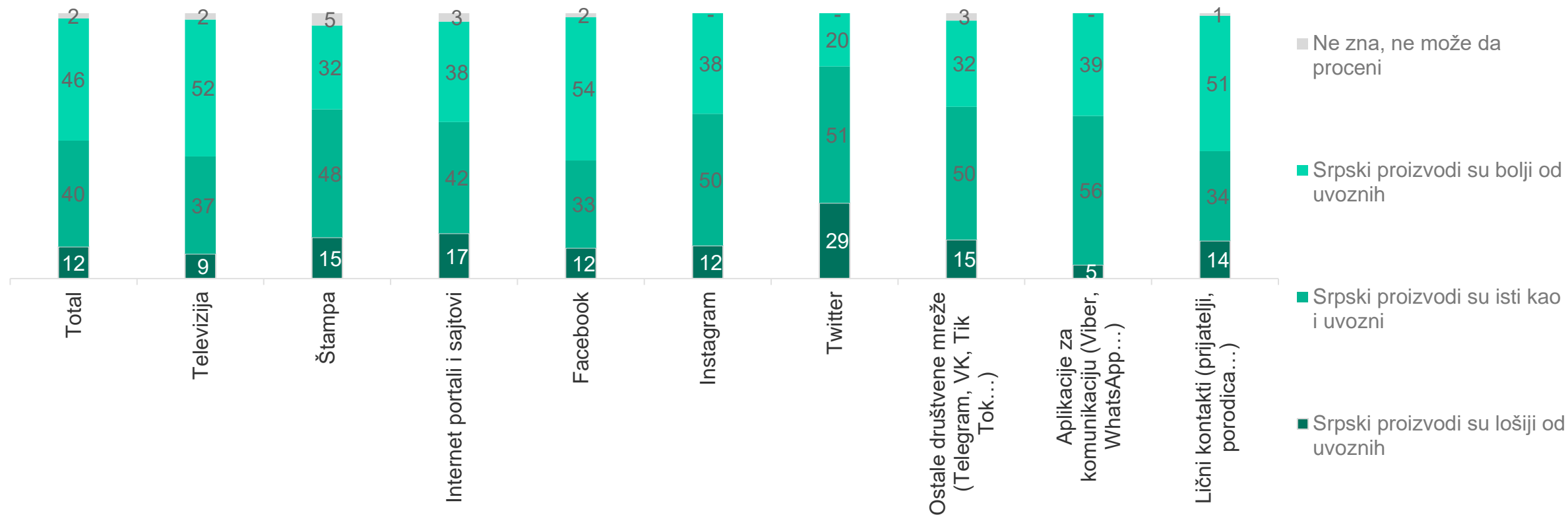
Kako ocenjujete prehrambene proizvode proizvedene u Srbiji u odnosu na proizvode koji se uvoze iz drugih zemalja? (u %, prema demografiji)

Građani starosti 65 godina i više, niže obrazovani i stanovnici ruralnih područja su natprosečno izjavili da su proizvodi srpske proizvodnje kvalitetniji od uvoznih.

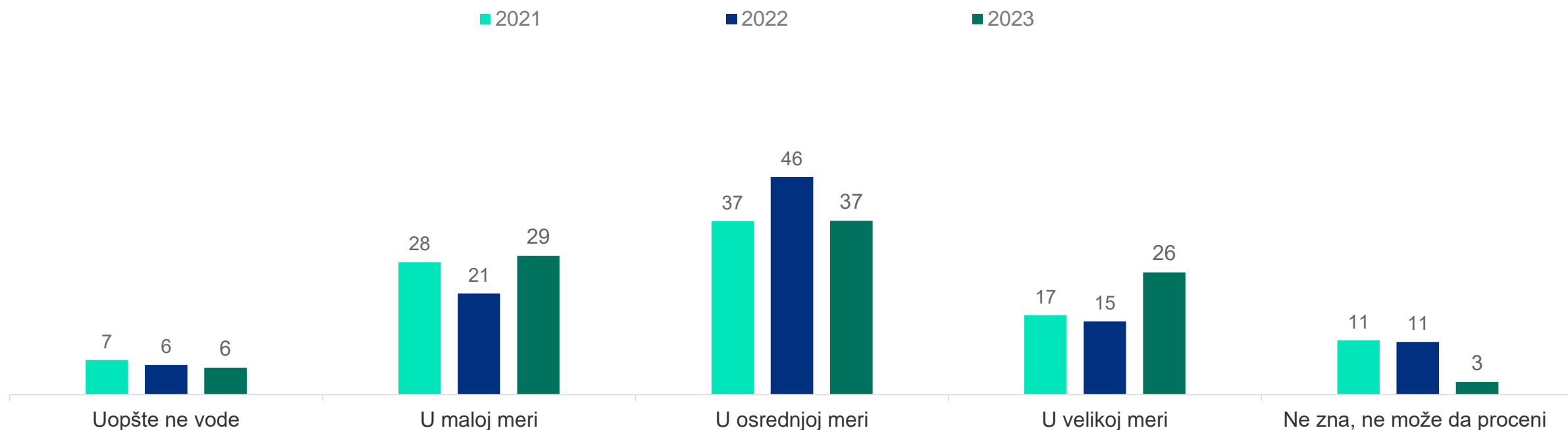

Kako ocenjujete prehrambene proizvode proizvedene u Srbiji u odnosu na proizvode koji se uvoze iz drugih zemalja? (u %, prema izvorima informisanja)

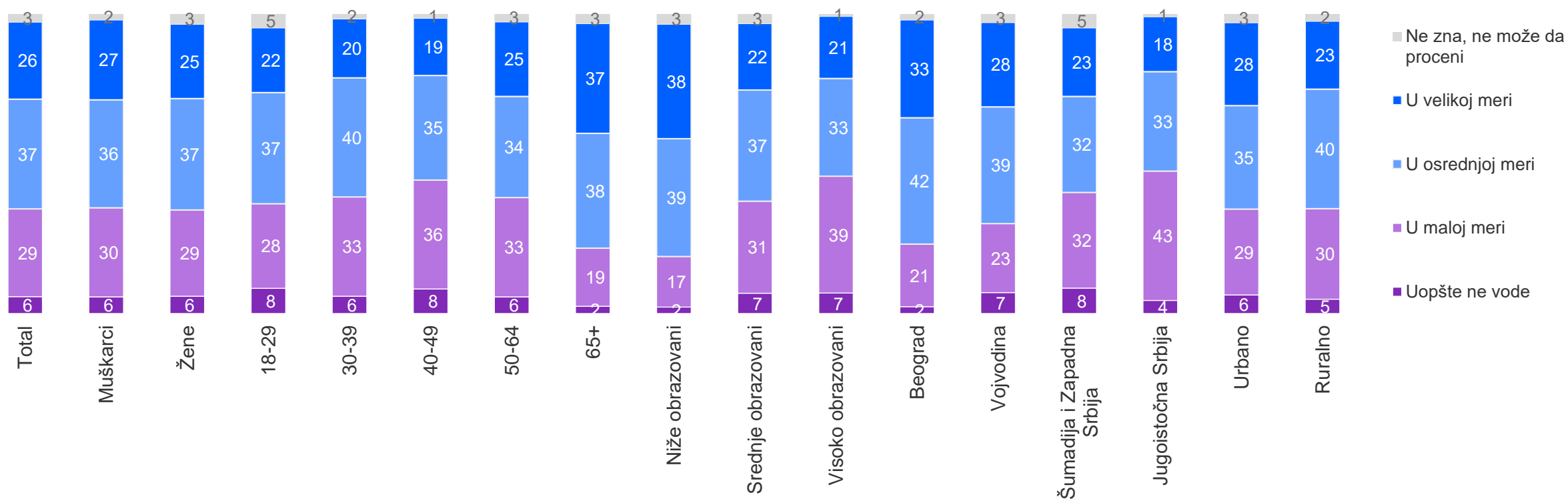

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri domaći proizvođači hrane vode računa o njenoj sanitarnoj ispravnosti? (u %)

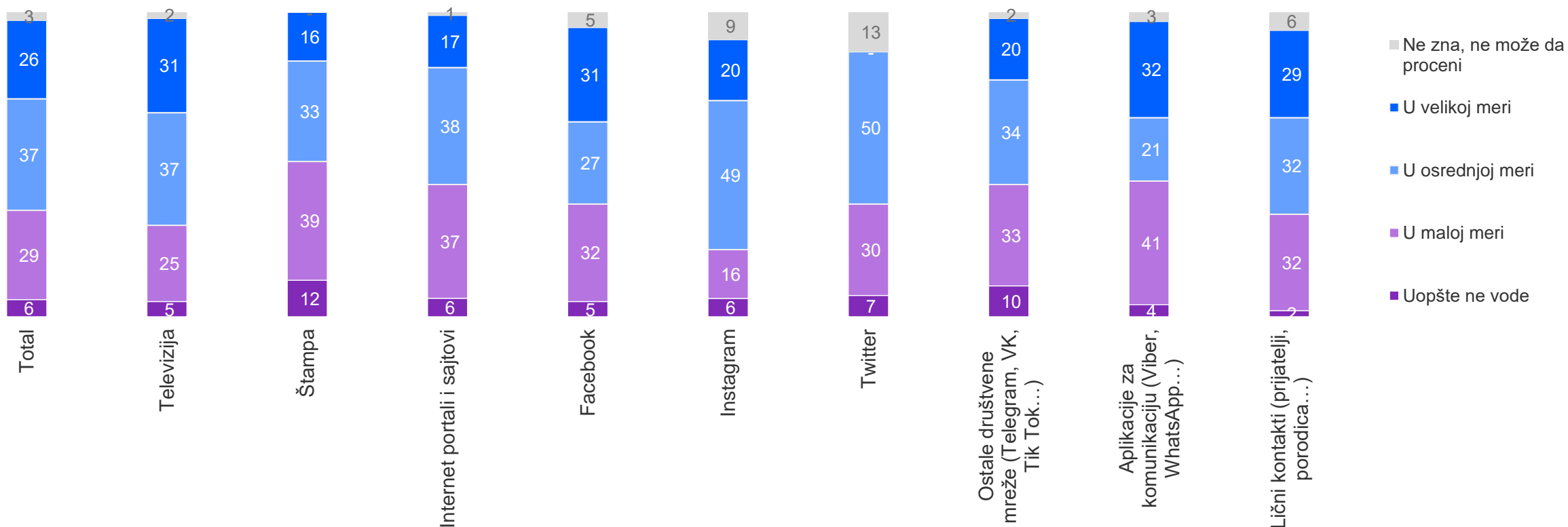
Ove godine se smanjio broj građana koji smatraju da srpski proizvođači hrane umereno vode računa o sanitarnoj ispravnosti hrane (37% naspram 46%). S druge strane, primetan je porast broja onih koji smatraju da srpski proizvođači hrane u velikoj meri vode računa o sanitarnoj bezbednosti hrane (26% naspram 15%) i onih koji smatraju da srpski proizvođači hrane u maloj meri vode računa o bezbednosti (29% naspram 21%).

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri domaći proizvođači hrane vode računa o njenoj sanitarnoj ispravnosti? (u %, prema demografiji)

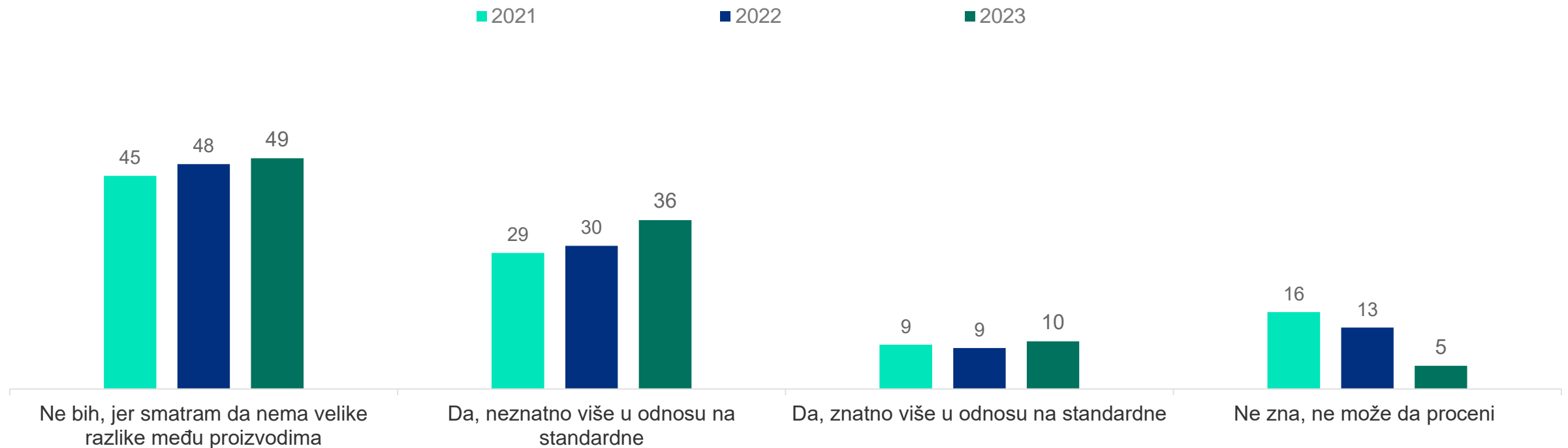

Prema Vašem mišljenju, u kojoj meri domaći proizvođači hrane vode računa o njenoj sanitarnoj ispravnosti? (u %, prema izvorima informisanja)

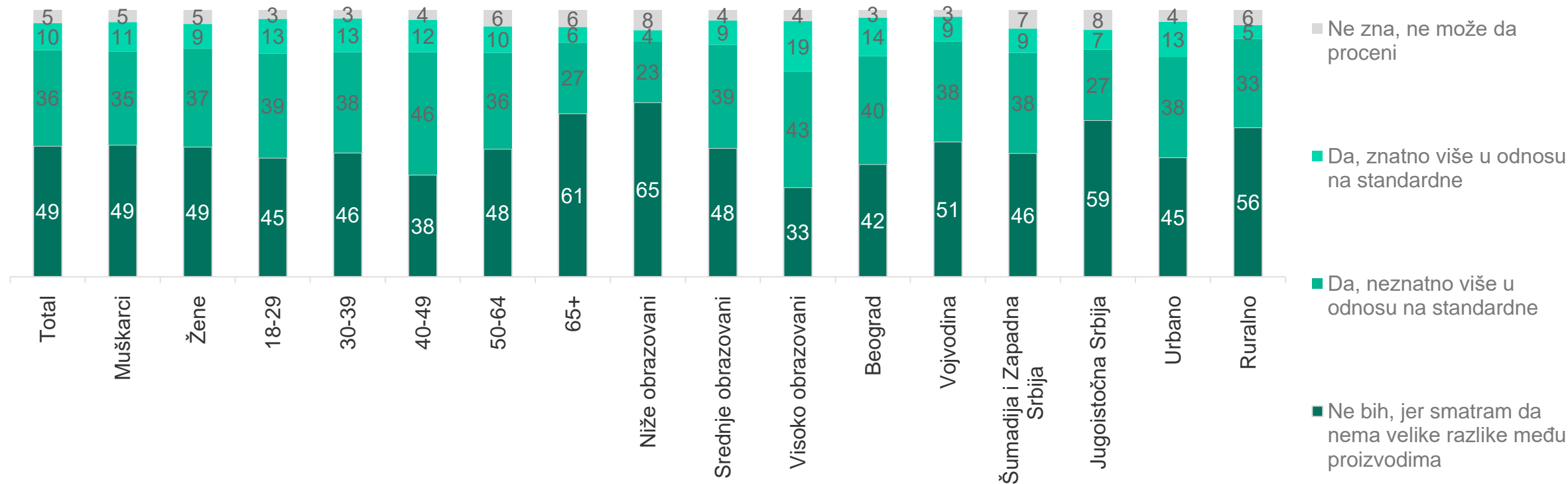
Da li biste bili spremni da platite više za organske proizvode u odnosu na standardne prehrambene proizvode? (u %)

Kao i prethodne godine, skoro polovina ispitanika (49%) ne bi bila spremna da plati više za organske nego standardne prehrambene proizvode, jer ne veruje da postoji razlika između tih proizvoda. S druge strane, 46% bi bilo spremno da plati više za organsku hranu, od čega bi 10% bilo spremno ga plati znatno više, dok 36% navodi da bi platilo neznatno više, a broj onih koji bi neznatno više platili za organske nego za standardne proizvode povećao se u ovoj godini.

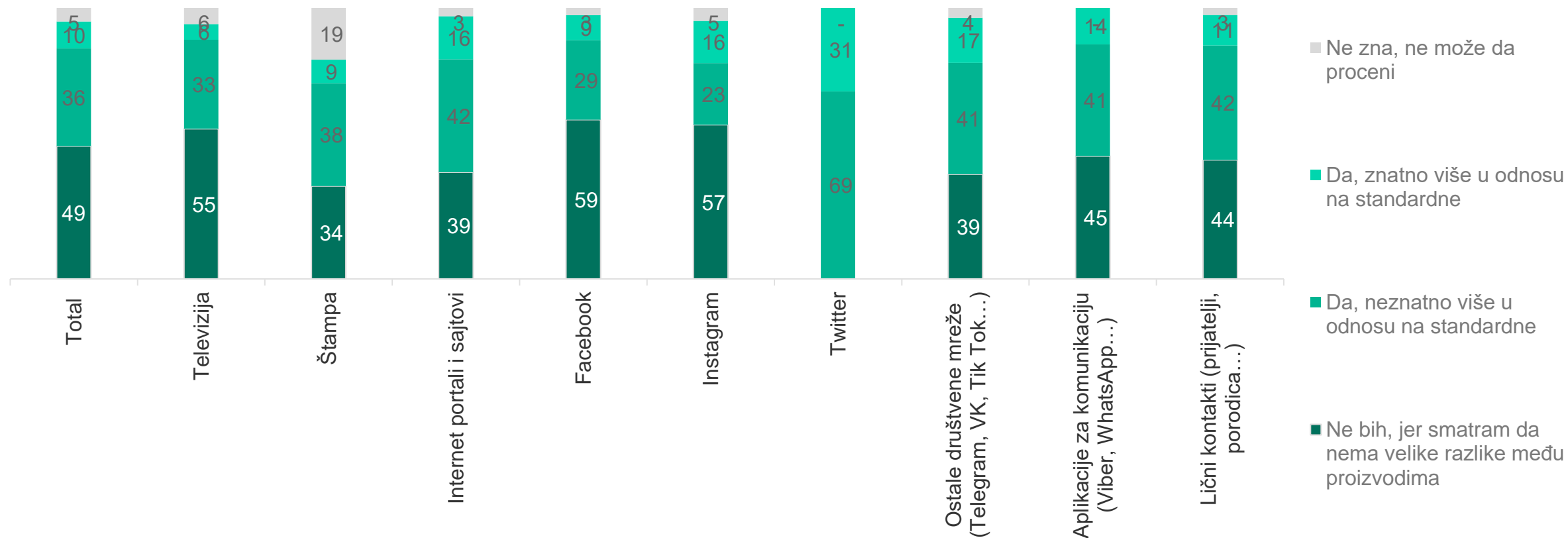

Da li biste bili spremni da platite više za organske proizvode u odnosu na standardne prehrambene proizvode? (u %, prema demografiji)

Građani starosti 65 godina i više, niže obrazovani, stanovnici Južne i Istočne Srbije i ruralnih sredina su natprosečno izjavili da ne bi bili spremni da plate više za organske nego za standardne prehrambene proizvode jer ne veruju da postoji velika razlika između tih proizvoda.

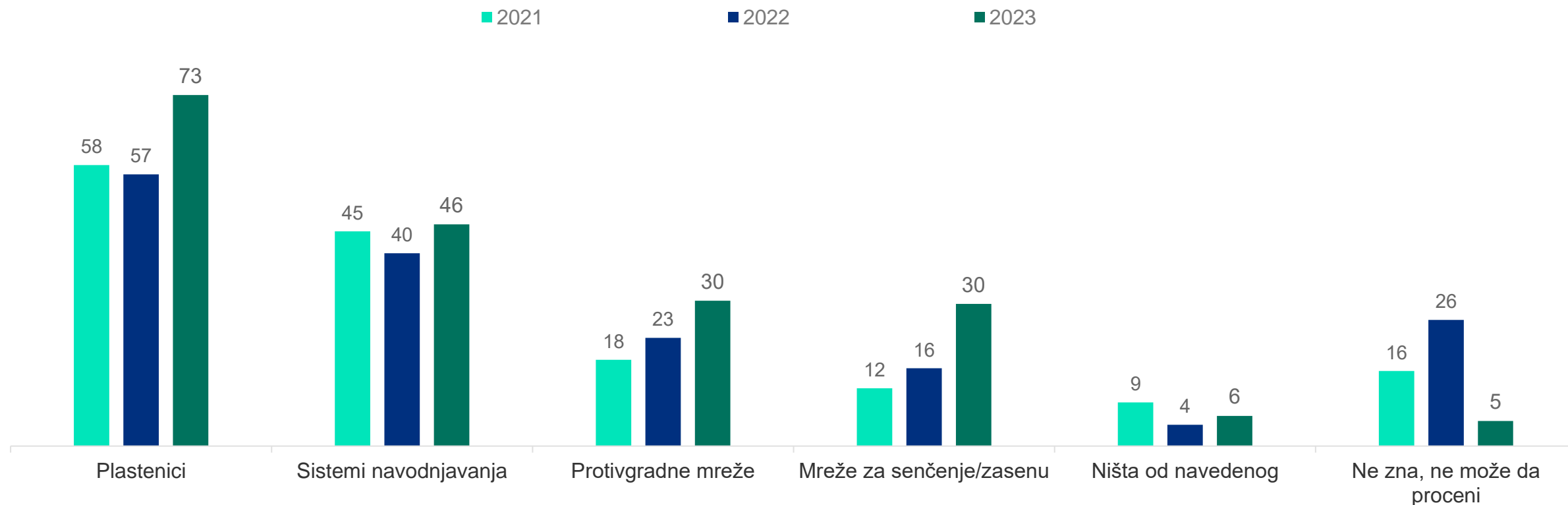

Da li biste bili spremni da platite više za organske proizvode u odnosu na standardne prehrambene proizvode? (u %, prema izvorima informisanja)

Da li ste čuli da su proizvođači hrane u Vašem selu u poslednjih pet godina preduzeli/izgradili nešto od sledećeg?* (u %**, višestruki odgovori)

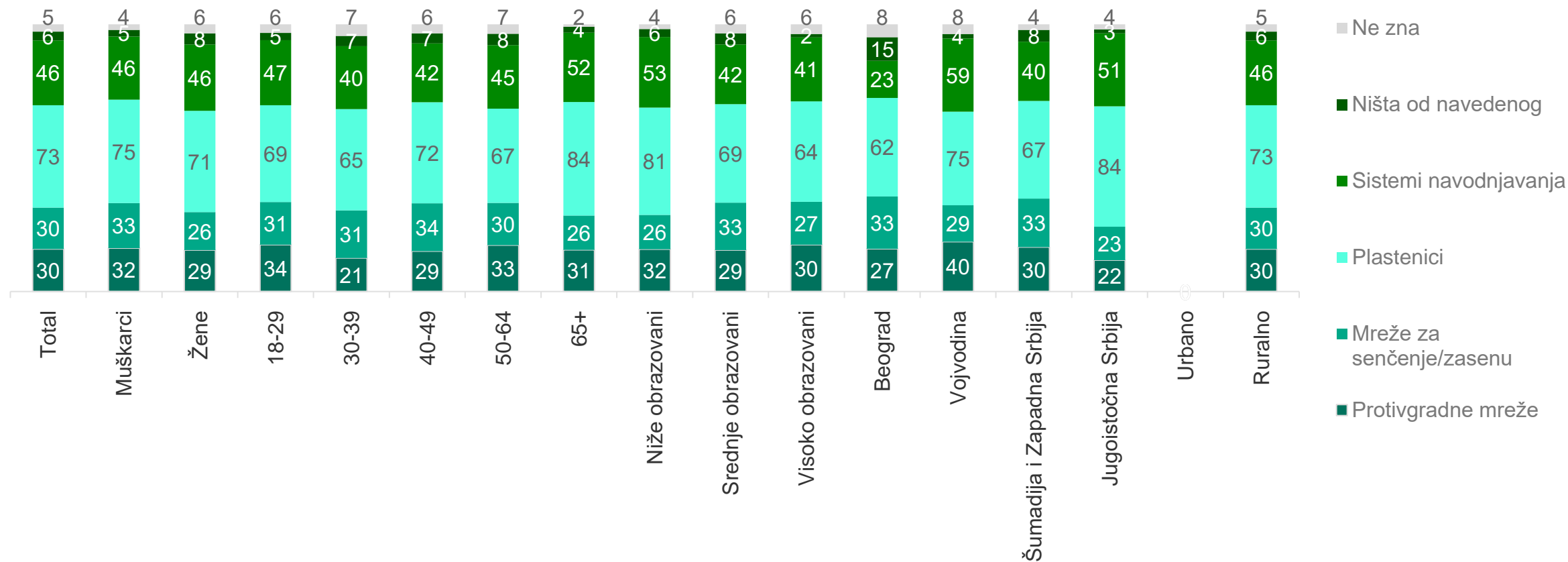
U poređenju sa prethodnim talasom, povećan je broj građana ruralnih sredina koji su naveli da su čuli da su proizvođači hrane u njihovom selu izgradili/postavili plastenike, sisteme za navodnjavanje, protivgradne mreže i mreže za senčenje/zasenu.

*SAMO ISPITANICI KOJI ŽIVE U SEOSKIM SREDINAMA.

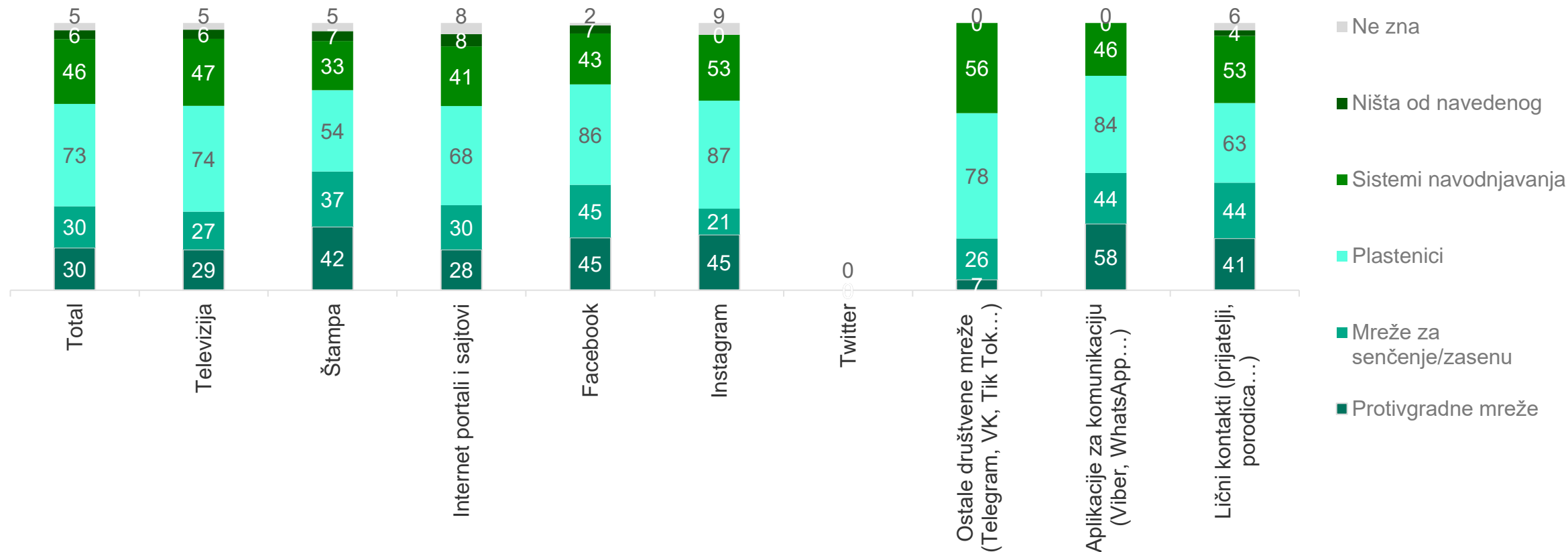

Da li ste čuli da su proizvođači hrane u Vašem selu u poslednjih pet godina preduzeli/izgradili nešto od sledećeg?* (u %**, prema demografiji)

*SAMO ISPITANICI KOJI ŽIVE U SEOSKIM SREDINAMA.

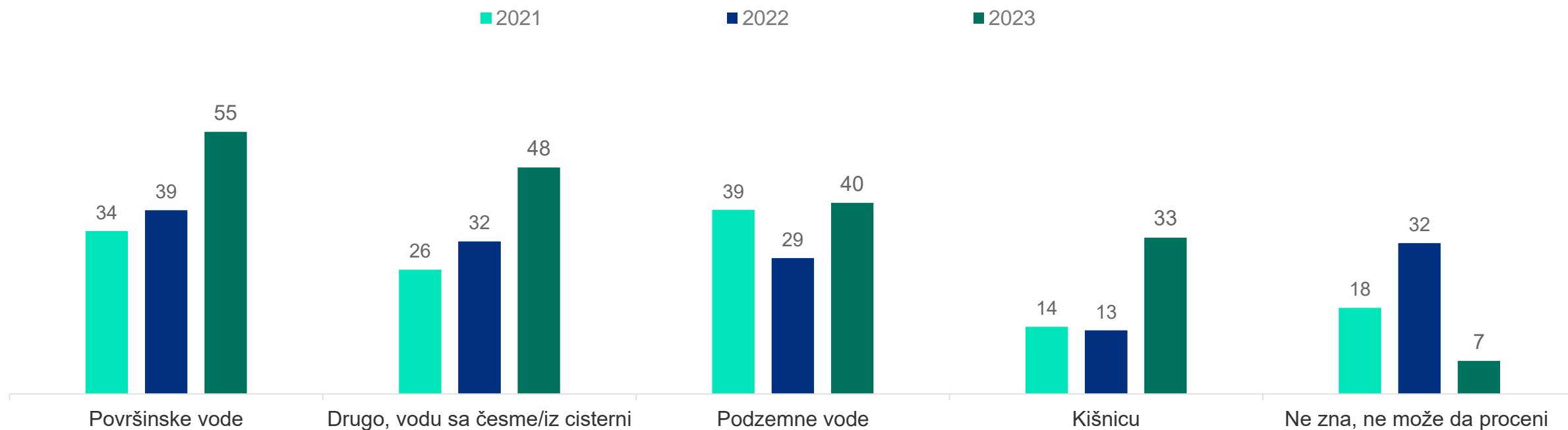
Da li ste čuli da su proizvođači hrane u Vašem selu u poslednjih pet godina preduzeli/izgradili nešto od sledećeg?* (u %**, prema izvorima informisanja)

*SAMO ISPITANICI KOJI ŽIVE U SEOSKIM SREDINAMA.

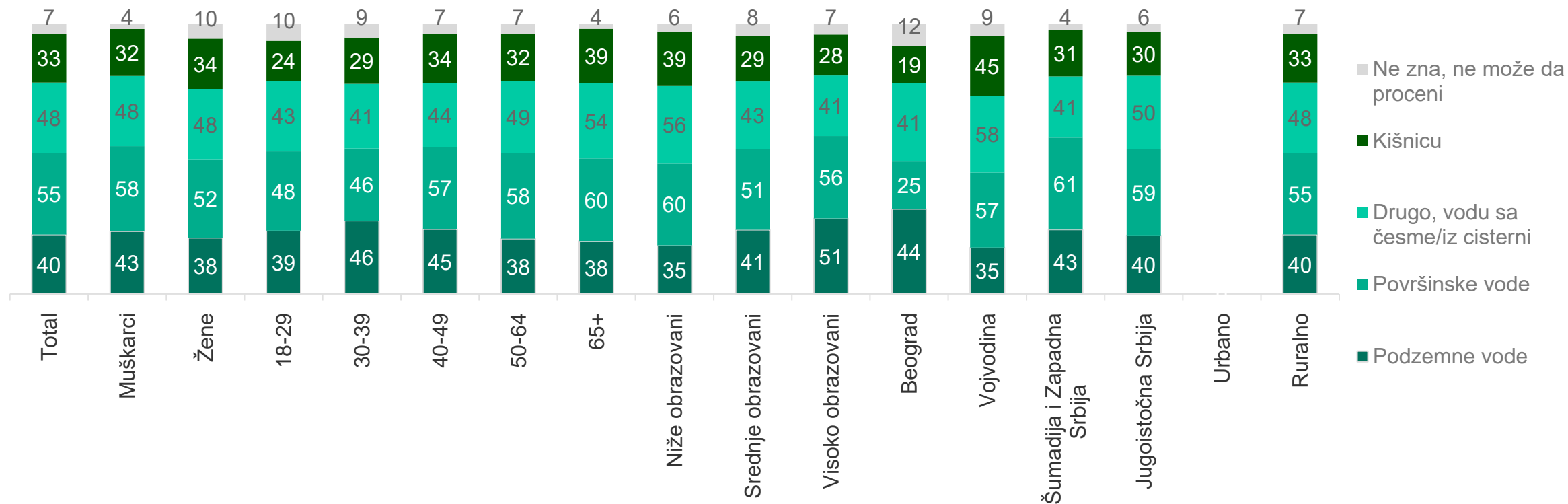
Po Vašem saznanju, koje izvore vode poljoprivrednici koriste u procesu navodnjavanja?* (u %**, višestruki odgovori)

Prema saznanjima 55% stanovnika seoskih sredina, poljoprivrednici u njihovoj sredini najviše koriste površinske vode za navodnjavanje, a broj ispitanika koji tako misle se povećao u odnosu na prethodni talas (39%). Ove godine je primetan porast broja stanovnika seoskih sredina koji su naveli da poljoprivrednici u njihovim sredinama koriste vodu sa česme/cisterne, podzemne vode i/ili kišnicu za navodnjavanje.

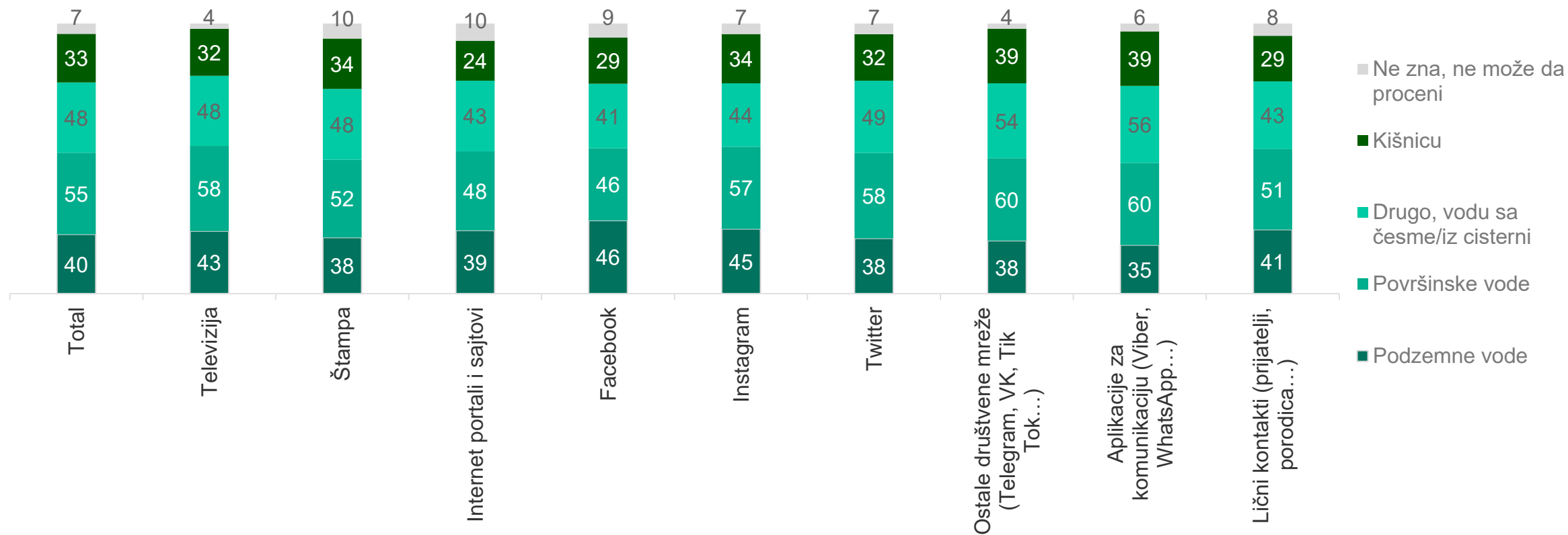
*SAMO ISPITANICI KOJI ŽIVE U SEOSKIM SREDINAMA.

Po Vašem saznanju, koje izvore vode poljoprivrednici koriste u procesu navodnjavanja?* (u %**, prema demografiji)

*SAMO ISPITANICI KOJI ŽIVE U SEOSKIM SREDINAMA.

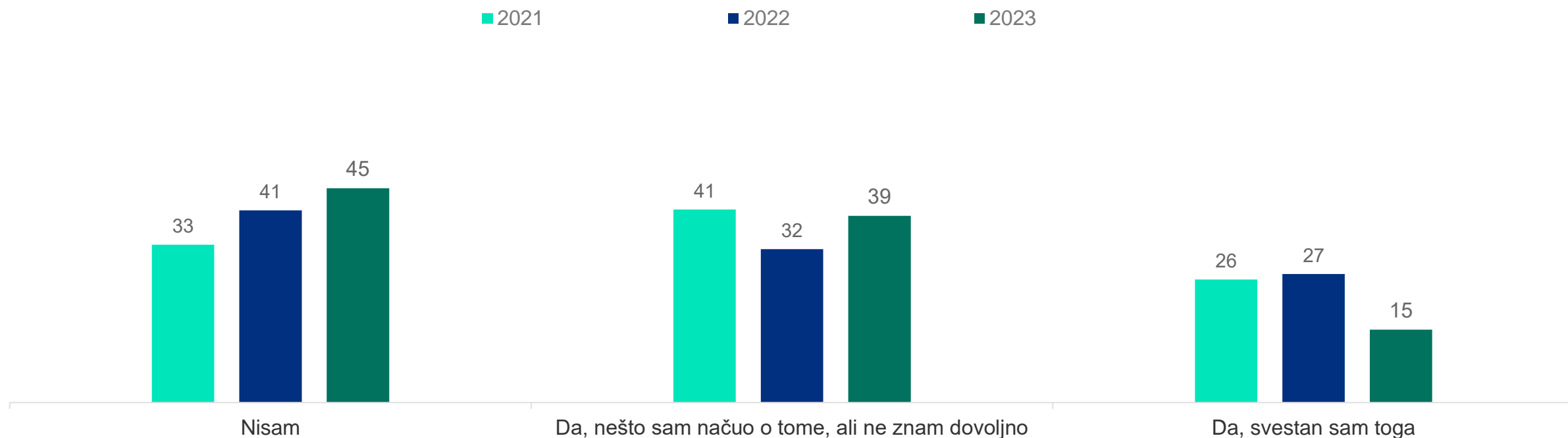
Po Vašem saznanju, koje izvore vode poljoprivrednici koriste u procesu navodnjavanja?* (u %**, prema izvorima informisanja)

*SAMO ISPITANICI KOJI ŽIVE U SEOSKIM SREDINAMA.

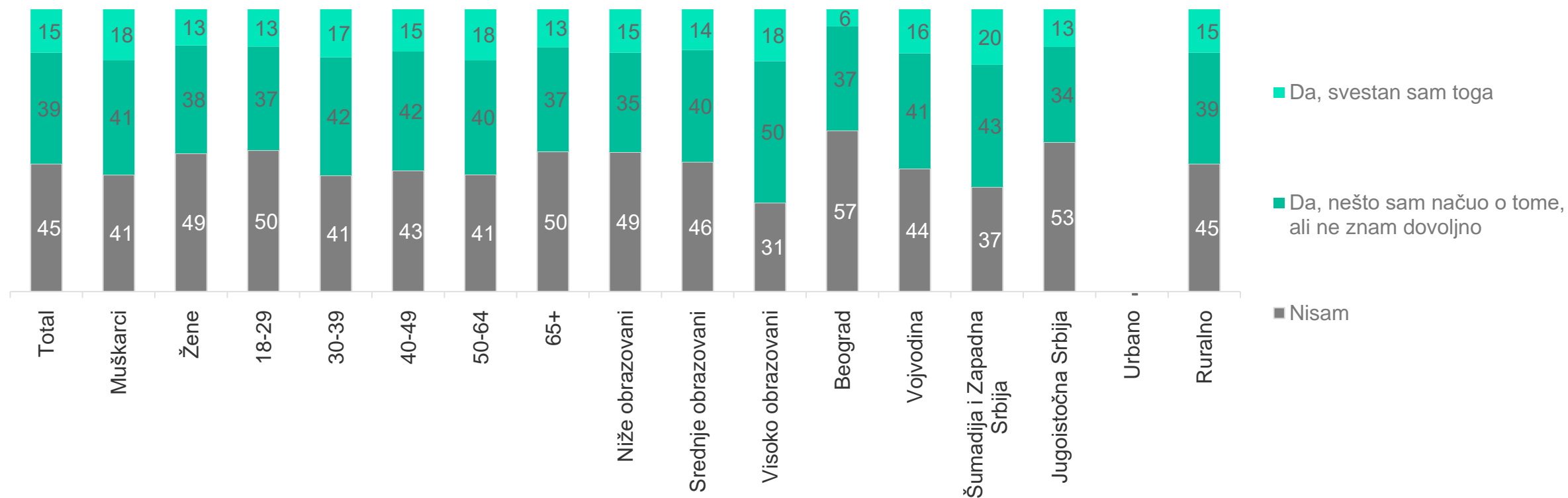
Da li ste čuli za opadanje količine podzemnih voda ili opadanje kvaliteta istih u poslednjih 10 godina?* (u %)

Ove godine značajno je porastao broj stanovnika seoskih sredina koji su izjavili da su čuli za smanjenje količine ili kvaliteta podzemnih voda u poslednjih deset godina, ali da nisu dovoljno informisani o tome (39% naspram 32%), dok je procenat građana ruralnih sredina koji su dovoljno informisani o tome smanjen (15% naspram 27%).

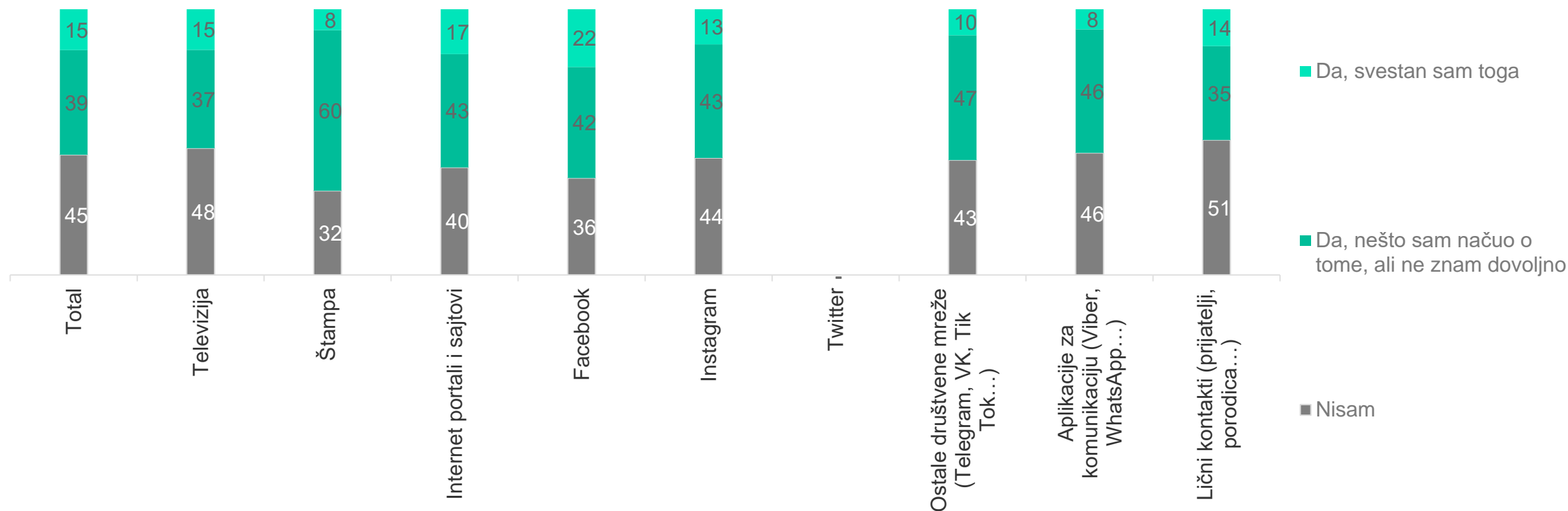
*SAMO ISPITANICI KOJI ŽIVE U SEOSKIM SREDINAMA.

Da li ste čuli za opadanje količine podzemnih voda ili opadanje kvaliteta istih u poslednjih 10 godina?* (u %, prema demografiji)

*SAMO ISPITANICI KOJI ŽIVE U SEOSKIM SREDINAMA.

Da li ste čuli za opadanje količine podzemnih voda ili opadanje kvaliteta istih u poslednjih 10 godina?* (u %, prema izvorima informisanja)

*SAMO ISPITANICI KOJI ŽIVE U SEOSKIM SREDINAMA.

Hvala!

Kantar | TMG Insights | Srbija, Beograd | 381 11 40 60 460